

1	WSTĘP	3
1.1	Podstawy formalno-prawne	3
1.2	Cele i zakres prognozy	3
1.3	Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	3
2	INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	4
2.1	Wprowadzenie	4
2.2	Zawartość i cel dokumentu	4
2.3	Powiązania z innymi dokumentami	5
3	CHARAKTERYSTYKA TERENU OPRACOWANIA	6
3.1	Charakterystyka społeczna, ekonomiczna, przestrzenna obszaru	6
3.2	Obszary zabudowy	7
3.3	Obszary ochrony wartości ekologicznych i obszary otwarte. Są to:	7
3.4	Czynniki rozwoju i wynikające z nich kierunki działania	8
3.5	Kierunki rozwoju jego priorytety	9
4	CHARAKTERYSTYKA STANU ŚRODOWISKA	9
4.1	Położenie terenu. Przyrodnicze związki z otoczeniem	9
4.2	Zasoby przyrodniczo-krajobrazowe	11
4.2.1	Obiekty i obszary objęte ochroną z mocy ustawy o ochronie przyrody	11
4.2.1.1	Planowane i postulowane obszary chronione:	12
4.2.2	Szata roślinna	13
4.2.3	Bioróżnorodność	14
4.2.4	Świat zwierzęcy	14
4.3	Charakterystyka fizyczno-geograficzna terenu	15
4.4	Uciążliwości	19
4.4.1	Zanieczyszczenia wód powierzchniowych, podziemnych	20
4.4.2	Zanieczyszczenia gruntu	20
4.4.3	Zagrożenie powodziowe	20
4.4.4	Melioracje wodne	21
4.4.5	Hałas	21
4.4.6	Gospodarka odpadami	21
4.4.7	Promieniowanie elektromagnetyczne niejonizujące	22
4.5	Diagnoza stanu i funkcjonowania środowiska	22
4.6	Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji Studium	23
5	DZIEDZICTWO KULTUROWE	23
6	PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA STUDIUM NA ŚRODOWISKO	27
6.1	Cele środowiskowe i przyjęte standardy	27
6.2	Charakterystyka potencjalnych oddziaływań środowiskowych	30
6.2.1	Główne elementy Studium, z których mogą wynikać oddziaływania na środowisko	30
6.2.1.1	Ponadlokalne kierunki polityki przestrzennej	31
6.2.1.2	Kierunki zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz przeznaczeniu terenów, w tym wskaźniki dotyczące zagospodarowania	31
6.2.1.3	Rozwój infrastruktury wiejskiej	38
6.2.1.4	Kierunki rozwoju komunikacji	42
6.2.1.5	Koncepcja i program zabezpieczeń przeciwpowodziowych	44
6.2.1.6	Rozwój infrastruktury turystycznej	44
6.3	Ogólna charakterystyka potencjalnych skutków realizacji Studium	45
6.3.1	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Stanina a obszary Natura 2000	46
6.3.2	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Stanina a pozostałe obszary chronione	47
6.3.3	Oddziaływania na zdrowie i warunki życia ludzi	47
7	ODDZIAŁYWANIE NA DOBRĄ KULTURĘ	48
8	ZGODNOŚĆ Z CELAMI OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYMI NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM	49

9	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, WYNIKAJĄCYCH Z REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	50
10	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE DOKUMENTU WRAZ Z UZASADNIENIEM KONIECZNYCH ZMIAN	51
11	TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO.....	51
12	INFORMACJA O PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ WARUNKÓW JEJ PRZEPROWADZANIA	51
13	STRESZCZENIE – POSUMOWANIE	52
14	WYKORZYSTANE MATERIAŁY.....	59
14.1	Opracowania planistyczne.....	59
14.2	Akty prawne	60
	ZAŁĄCZNIKI	60

1 WSTĘP

1.1 Podstawy formalno-prawne

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko do projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Stanin wynika z przepisów Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2013 r., poz. 1235, art. 46), które są transpozycją do polskiego prawa przepisów Unii Europejskiej – Dyrektywy 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz.Urz.WE I197 z 21.07.01). Sporządzenie prognozy jest elementem postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której podlegają również – między innymi – miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

1.2 Cele i zakres prognozy

Celem prognozy jest:

- ◆ ocena stopnia i ocena uwzględnienia zagadnień ochrony środowiska w dokumencie (Studium),
- ◆ ocena potencjalnych skutków środowiskowych realizacji Studium,
- ◆ ocena potencjalnych skutków środowiskowych nie przyjęcia Studium,
- ◆ ewentualna propozycja rozwiązań alternatywnych, które pozwolą na minimalizację bądź wyeliminowanie negatywnych skutków wynikających z zapisów w Studium.

Zakres prognozy określa art. 51 ust.2 ww. ustawy z dnia 3 października 2008 r. oraz - zgodnie z art. 53 w/w ustawy - postanowienia uzgadniające zakres i stopień szczegółowości prognozy, wydane przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie (pismo nr WOOŚ.411.47.2011.KKO z dnia 24 czerwca 2011 r.) oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łukowie (pismo nr ONS.NZ-700.45.2011 z dnia 22 czerwca 2011 r.).

Oceną w ramach Prognozy objęte zostały następujące elementy:

- ◆ sposób uwzględnienia w analizowanym dokumencie celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu krajowym i regionalnym, istotnych z punktu widzenia projektowanego studium,
- ◆ istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- ◆ stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- ◆ istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, głównie dotyczące obszarów chronionych.

1.3 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

W związku z ogólnym, strategicznym charakterem analizowanego dokumentu (Studium) uznano, że szczegółowość prognozy musi odpowiadać ogólności dokumentu.

Na potrzeby opracowania przyjęto klasyczne narzędzia i kryteria oceny tj. opis występujących zasobów przyrodniczych i ich ocenę wskaźnikową.

Wobec braku listy indykatywnej przyszłych realizacji, w tym określenia ich skali, możliwych lokalizacji i programu przedsięwzięć w ramach przeznaczeń terenów, ocena została przeprowadzona na podstawie wiedzy eksperckiej dotyczącej możliwych oddziaływań na środowisko przyrodnicze, w tym na obszary Natura 2000.

Zasadniczej ocenie poddano przede wszystkim ustalenia zawarte Studium w Dziale III - Cele i kierunki zagospodarowania przestrzennego.

2 INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1 Wprowadzenie

Przedmiotem prognozy jest projekt „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stanin” przygotowany przez pracownię URBIT - DORADZTWO i PROJEKTOWANIE w listopadzie 2013 r. Głównym projektantem Studium jest mgr inż. arch. Marcin Świetlik.

Podstawą prawną opracowania „Studium...” jest ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2012, poz. 647 ze zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Podstawa formalną sporządzenia dokumentu jest Uchwała Nr IV/26/2011 z dnia 16 lutego 2011 roku Rady Gminy Stanin w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stanin.

2.2 Zawartość i cel dokumentu

Analizowane Studium jest faktycznie zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stanin z 2001 roku.

Zmienione studium ma formę jednolitego i kompletnego dokumentu. Zakres i jego układ podporządkowany został wymaganej ustawowo treści studium. Zakres przestrzenny obejmuje całą gminę w jej granicach administracyjnych.

Problematykę Studium ujęto w rozdziałach tematycznych, w których zawarto zagadnienia wskazane w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Są to:

- ◆ Część diagnostyczna (dział II) w której dokonano charakterystyki i analizy uwarunkowań środowiskowych, przestrzennych, funkcjonalnych, społecznych,
- ◆ Część strategiczna (dział III) w którym omówiono założenia oraz podstawowe kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy.

Studium składa się z wielobranżowej części opisowej oraz rysunków (map) w skali 1:5 000:

- ◆ „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy Stanin”,
- ◆ „Cele i kierunki rozwoju przestrzennego”.

Celem Studium jest określenie kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w oparciu o uwarunkowania wynikające z istniejącego zagospodarowania i możliwości rozwoju.

Zmiana Studium dotyczy terenu gminy w granicach administracyjnych i została dokonana w następującym zakresie, w szczególności uwzględniając:

- aktualizację uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i obecną sytuacją społeczno-gospodarczą gminy;
- wnioski i postulaty zgłoszone do studium.

W szczególności Studium określa kierunki racjonalnego rozwoju gminy poprzez:

- ◆ wskazanie kierunków zmian w strukturze funkcjonalno - przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów, m.in.:
- ◆ wskazanie stref aktywności gospodarczej,
- ◆ wskazanie terenów dla rozwoju: budownictwa mieszkaniowego i usług publicznych,
- ◆ wskazanie terenów dla realizacji obiektów: sportu, wypoczynku, kultury i innych aktywności społecznych,
- ◆ wskazanie form i zasad zagospodarowania terenów,
- ◆ wskazanie obszarów oraz zasad ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego,
- ◆ wskazanie obszarów i zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- ◆ wskazanie zasad rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej
- ◆ wskazanie obszarów rozmieszczenia inwestycji celu publicznego,
- ◆ wskazanie obszarów, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszarów na których planuje się zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne,
- ◆ wskazanie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi,
- ◆ wskazanie obszarów rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych,
- ◆ wskazanie granic terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.

2.3 Powiązania z innymi dokumentami

Dokument „Studium...” został przygotowany w ścisłym powiązaniu z dokumentami planistycznymi krajowymi i regionalnymi.

W szczególności uwzględniono zapisy „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego z roku 2002, w którym uwzględnia się ustalenia strategii rozwoju województwa oraz inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

Zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego, gmina Stanin znajduje się w obszarze rozwoju gospodarki rolnej, turystyki i rekreacji.

Plan zakłada, że gmina Stanin, tak jak i inne obszary wiejskie województwa lubelskiego, ulegać będzie sukcesywnej depopulacji. Zalicza Stanin do obszarów wymagających podjęcia działań integracyjnych z regionem.

W zakresie polityki rolnej, Stanin zaliczony jest do obszarów objętych priorytetem zalesień oraz wymagających uregulowania stosunków wodnych.

W wojewódzkim planie zagospodarowania przestrzennego, na obszarze gminy Stanin nie zakłada się realizacji nowych inwestycji komunikacyjnych o znaczeniu krajowym lub regionalnym. Zakłada się jedynie adaptację i modernizację istniejących obiektów, w tym:

- ◆ droga krajowa nr 76 (o relacji Wilga - Garwolin - Stoczek Łukowski - Łuków),
- ◆ droga wojewódzka nr 807 (o relacji Łuków – Żelechów – Maciejowice),
- ◆ droga wojewódzka nr 808 (o relacji Łuków – Serokomla – Kock),
- ◆ 2 zelektryfikowane linie kolejowe (dwutorowa o relacji Łuków – Pilawa – Łowicz oraz jednotorowa o relacji Łuków - Dęblin).

Ponadto zakłada się podwyższenie kategorii do drogi wojewódzkiej dla drogi powiatowej (o relacji Stoczek Łukowski – Krzywda – Serokomla).

W zakresie infrastruktury technicznej o znaczeniu regionalnym, w planie województwa przyjęto na obszarze gminy Stanin budowę 2 linii elektroenergetycznych 110 kV.

W zakresie ochrony przyrody w północnej części gminy projektowany jest Łukowski Park Krajobrazowy wraz z otuliną (na bazie istniejącego Łukowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu).

Politykę ekologiczną na szczeblu powiatu określa Program ochrony środowiska Powiatu Łukowskiego na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2017, Starostwo Łukowskie w Łukowie, 2010 r.;

Cele główne Programu (zmniejszanie zanieczyszczeń środowiska, racjonalna gospodarka wodą, zwiększenie lesistości i ochrona lasów, poprawa stanu bezpieczeństwa ekologicznego, podnoszenie poziomu wiedzy ekologicznej, rozwój proekologicznych form działalności gospodarczej, utworzenie spójnego systemu obszarów chronionych) oraz przyporządkowane im cele szczegółowe i działania uwzględnione zostały w Studium.

<p>Analiza zapisów w Studium pozwoliła stwierdzić, że nie są one sprzeczne z zapisami Planu zagospodarowania przestrzennego woj. lubelskiego oraz, że w zakresie ochrony środowiska zarówno przyrodniczego jaki i warunków życia ludzi są zgodne z celami polityki ekologicznej Państwa i Województwa.</p>	
--	--

Ponadto w granicach gminy obowiązują dwa miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Jeden, z 1997 r., obejmujący część wsi Wesołówka oraz drugi, uchwalony w 2011 r., dla wsi Stanin, Jeleniec, Tuchowicz i Wesołówka.

3 CHARAKTERYSTYKA TERENU OPRACOWANIA

3.1 Charakterystyka społeczna, ekonomiczna, przestrzenna obszaru

Gmina Stanin położona jest w północno - zachodniej części województwa lubelskiego, w powiecie łukowskim, w odległości ok. 17 km od Łukowa, 100 km od Lublina i 110 km od Warszawy.

Tereny gminy, w większości leżące na Nizinie Południowopodlaskiej (Równina Łukowska i częściowo Wysoczyzna Żelechowska), obejmują około 161 km² i graniczą:

- od północnego wschodu z gminą Łuków,
- od południowego zachodu z gminą Wola Mysłowska,
- od północnego zachodu z gminą Stoczek Łukowski,
- od południowego wschodu z gminą Wojcieszków,
- od południa z gminą Krzywda.

Gmina posiada dogodne powiązania komunikacyjne z miastami powiatowymi: Łuków i Garwolin, jak również z dużymi metropoliami – Warszawą i Lublinem (mankamentem jest

stosunkowo duża odległość do tych miast – przekraczająca 100 km). Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 76, drogi wojewódzkie nr 807 i 808 oraz drogi powiatowe. Gmina posiada dobrze ukształtowaną sieć dróg gminnych.

Przez obszar gminy przebiegają 2 linie kolejowe: Łuków – Pilawa – Warszawa (w części północnej) i Łuków – Dęblin – Radom (w części południowej).

Dominującą funkcję w gminie Stanin stanowi rolnictwo - użytki rolne zajmują ponad 75% obszaru gminy. Lasy i pozostałe tereny cenne przyrodniczo to około 17% powierzchni gminy.

Głównym ośrodkiem obsługi ludności jest Stanin, w którym koncentrują się usługi z zakresu oświaty, kultury, sportu, ochrony zdrowia i administracji. Rolę ośrodków wspomagających pełnią miejscowości Tuchowicz oraz Zastawie i Sarnów, w których występują usługi z zakresu oświaty, kultury i sportu.

W gminie Stanin mieszka 9702 osób (GUS, stan na 31.12.2010 r.). Powierzchnia gminy wynosi około 161 km². Gęstość zaludnienia to 61 osób/km².

Od wielu lat następuje stopniowe zmniejszanie się liczby mieszkańców gminy Stanin. Proces ten ma tendencję narastającą. Wynika z niewielkiego przyrostu naturalnego oraz stałego odpływu ludności do innych rejonów. Kierunkami emigracji są miasta i wsie województw lubelskiego i mazowieckiego.

3.2 Obszary zabudowy

Gmina charakteryzuje się dużym rozproszeniem zabudowy, wynikającym z jej rolniczego charakteru. Zespoły osadnicze (wsie) położone są wzdłuż istniejących dróg, a ich struktura podziałów jest typową strukturą rolną – rozproszone długie, wąskie działki z zabudową siedliskową, w której dom mieszkalny usytuowany jest od strony drogi. Wprowadzana nowa zabudowa mieszkaniowa (najczęściej już niezwiązana z rolnictwem) kontynuuje tę tendencję.

Głównym ośrodkiem administracyjno-usługowym jest miasto Stanin. Centralne położenie, dobre powiązania komunikacyjne z pozostałymi wsiami i Łukowem oraz lokalizacja głównych obiektów administracji publicznej i infrastruktury społecznej determinuje jego funkcję i potencjalny rozwój. Stosunkowo intensywnie urbanizują się również tereny w bezpośredniej bliskości Stanina, zwłaszcza w kierunku północno – wschodnim (Tuchowicz) – przy drodze do Łukowa. Zabudowa mieszkaniowa w Staninie i na przyległych terenach to głównie zabudowa jednorodzinna.

Nieduża odległość (ok. 2,5 km) Stanina i Tuchowicz oraz relatywnie wysokie tempo rozwoju obu tych ośrodków predestynują je do pełnienia roli binarnego centrum usługowego gminy.

3.3 Obszary ochrony wartości ekologicznych i obszary otwarte. Są to:

Lasy Łukowskie PLB060010 – obszar specjalnej ochrony ptaków (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków – Dz.U.2011.25.133; zm. Dz.U.2011.67.368); powierzchnia 11 488,4 ha, z czego w gminie Stanin 546,4 ha (ok. 4,76%).

Obszar obejmuje kompleks leśny Lasów Łukowskich.

Łukowski Obszar Chronionego Krajobrazu (Rozporządzenie Nr 43 Wojewody Lubelskiego z dnia 17.02.2006 r. w sprawie Łukowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Lubel.06.65.1228).

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tylko fragment lasu znajdujący się w najbardziej wysuniętej na północ części gminy.

Pomniki przyrody – pojedyncze okazy drzew - 15 sztuk

Ponadto w przestrzeni zaznaczają się:

- tereny położone w dolinie Bystrzycy i Wilkojadki z zielenią naturalną, starorzeczami, stawami rybnymi,
- parki podworskie, enklawy leśne,
- ogródki działkowe i zieleń cmentarzy,
- powierzchnie w użytkowaniu rolnym.

3.4 Czynniki rozwoju i wynikające z nich kierunki działania

Jako jedno z podstawowych założeń dla dalszego zagospodarowania omawiane Studium implementuje dotychczasowy kierunek polityki przestrzennej w planowanej strukturze gminy i generalnym rozlokowaniu poszczególnych funkcji.

Gmina Stanin posiada potencjały umożliwiające kontynuację jej rozwoju jako gminy rolniczej. Inne funkcje, jak np.: turystyka, usługi lub przemysł mogą mieć znaczenie tylko uzupełniające. Rozwój aktywności pozarolniczych jest jednak ważny ze względu na tworzenie w ten sposób zachęt dla ludzi młodych do pozostawania na obszarze gminy.

Stanin jako gmina rolnicza funkcjonuje od początku swego istnienia. Dlatego ważne jest aby szczególnie wesprzeć pozostałe kierunki rozwoju.

Głównym kierunkiem przekształceń gminy powinno być stworzenie warunków do rozwoju pozarolniczej działalności gospodarczej, opierającej się na wykorzystaniu własnych zasobów. Pozwoli to stworzyć nowe miejsca pracy przede wszystkim w sektorze usługowym i drobnej wytwórczości. Stymulowanie rozwoju w tym kierunku powinno opierać się m.in. na udostępnieniu terenów pod usługi i lekki przemysł. Jednym z głównych zadań dla gminy jest rozwój zasobów ludzkich poprzez szkolenia i działania informacyjne o możliwościach pozyskania funduszy na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej.

Naturalnym kierunkiem rozwoju gminy jest też agroturystyka. Kierunek ten jest szczególnie mocno zaznaczony w planie województwa lubelskiego. Potencjał do rozwoju turystyki stanowią obszary cenne przyrodniczo, dostępność komunikacyjna, w tym kolejowa, obiekty zabytkowe oraz typowo wiejski krajobraz. Jednak ze względu na znaczną odległość od dużych ośrodków miejskich rozwój w tym kierunku jest stosunkowo utrudniony.

Podsumowując uwarunkowania rozwoju gminy należy docenić:

- ◆ dostępność komunikacyjną gminy,
- ◆ walory przyrodnicze i kulturowe,
- ◆ rozbudowaną sieć infrastruktury społecznej.

Potencjalnie niekorzystnie na rozwój może wpływać:

- ◆ bliska odległość ośrodka powiatowego – Łukowa – i szeroki asortyment oferowanych tam usług,
- ◆ brak gruntów komunalnych, które mogłyby być przeznaczone pod utworzenie strefy gospodarczej,
- ◆ niedostateczne wyposażenie terenów w infrastrukturę techniczną.

3.5 Kierunki rozwoju jego priorytety

Podstawowym celem strategicznym rozwoju gminy Stanin (zgodnie ze Strategią rozwoju gminy Stanin na lata 2007–2020) jest poprawa warunków życia mieszkańców oraz osiągnięcie zrównoważonego rozwoju społeczno – gospodarczego gminy poprzez podnoszenie jakości kapitału ludzkiego oraz rozbudowę infrastruktury.

W Strategii wyróżniono 3 podstawowe obszary jej zainteresowania:

- ◆ konkurencyjność gminy w relacjach zewnętrznych oraz warunki prowadzenia działalności gospodarczej,
- ◆ warunki życia mieszkańców – rozumiane zarówno w aspekcie infrastruktury technicznej, jak i dostępności do usług społecznych,
- ◆ rozwój i aktywizacja społeczności gminnej.

Część przyjętych w Strategii celów oraz obszary zainteresowania realizowane będą w sferze funkcjonalno – przestrzennej, która jest przedmiotem ustaleń omawianego Studium
Obszary zainteresowania Strategii w sferze przestrzennej - planistycznej realizowane będą następująco:

1 – „konkurencyjność gminy w relacjach zewnętrznych oraz warunki prowadzenia działalności gospodarczej” – poprzez wskazanie w Studium stref aktywności gospodarczej (posiadających dogodnie powiązania komunikacyjne z układem zewnętrznym), a następnie przeznaczenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w ramach tych stref, terenów przeznaczonych dla rozwoju funkcji produkcyjnych i usługowych – co umożliwi szybką realizację na tych terenach inwestycji produkcyjnych i usługowych,

2 – „poprawa warunków życia ludności” – poprzez wskazanie w Studium stref (i następnie wyznaczenie w planach miejscowych) terenów dla rozwoju: budownictwa mieszkaniowego i usług publicznych – z zapewnieniem ich dobrej dostępności systemami komunikacji oraz dobrej obsługi systemami infrastruktury technicznej,

3 – „rozwój i aktywizacja społeczności gminnej” – poza działaniami już opisanymi – poprzez wskazanie w Studium miejsc (a następnie wyznaczenie w planach miejscowych) terenów dla realizacji obiektów: sportu, wypoczynku, kultury i innych aktywności społecznych - nakierowanych na rozwój osobowości i atrakcyjne spędzanie czasu wolnego.

4 CHARAKTERYSTYKA STANU ŚRODOWISKA

4.1 Położenie terenu. Przyrodnicze związki z otoczeniem.

Gmina Stanin położona jest w województwie lubelskim w północno zachodniej jego części oraz w centralnej części powiatu łukowskiego.

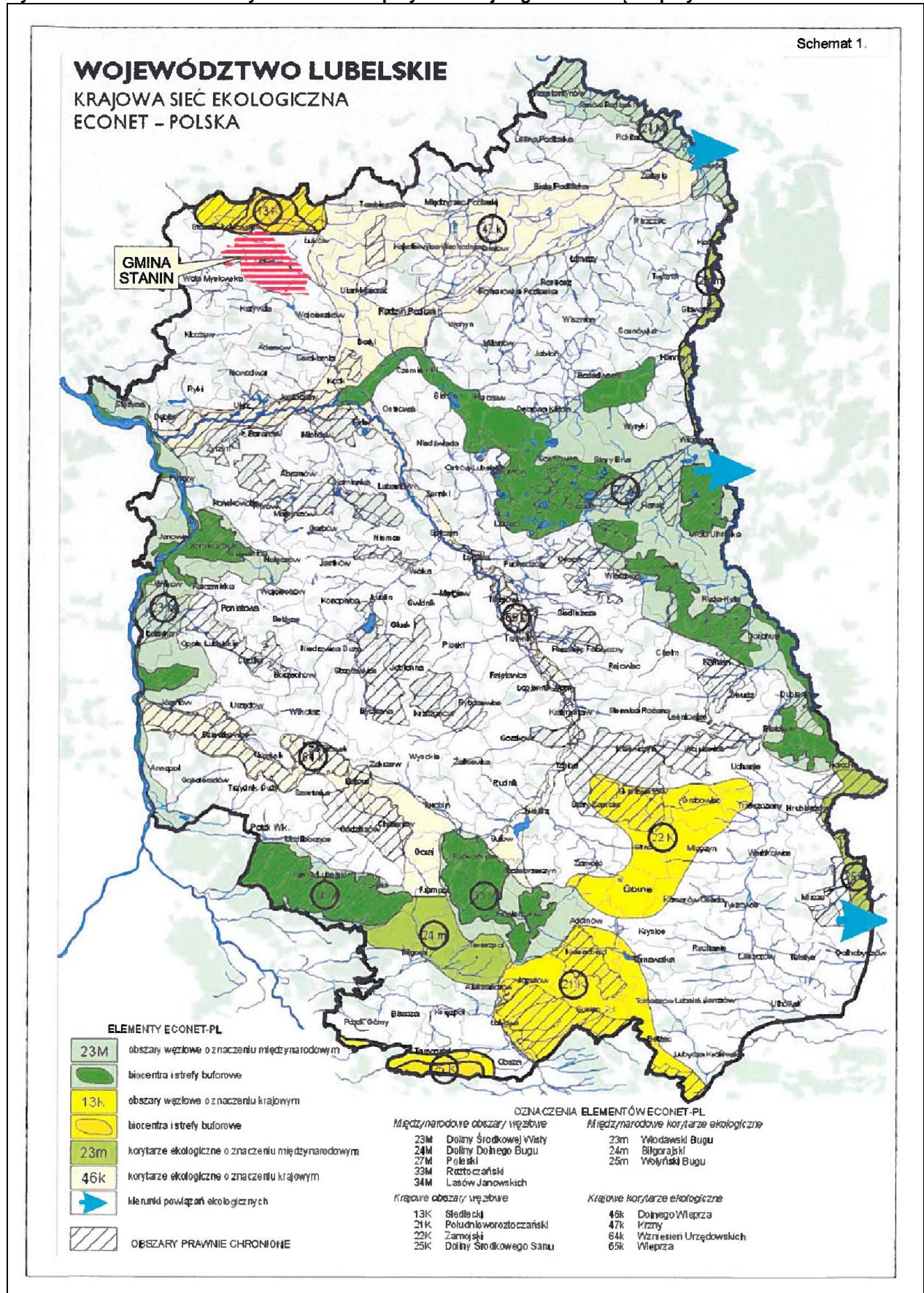
Gmina Stanin prawie w całości znajduje się poza systemem krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA. Graniczące z nią od północy Lasy Łukowskie stanowią krajowy obszar węzłowy (13K – siedlecki).

Niewielki fragment tych lasów znajduje się w północnej części gminy. Jest to fragment kompleksu „Kryńszczak”. Lasy Łukowskie objęte są obszarowymi formami ochrony przyrody. Kompleks „Kryńszczak” stanowi fragment zespołu leśnego uznanego za biocentrum i strefę buforową, czyli obszar o szczególnym bogactwie przyrodniczym.

W pobliżu wschodniej granicy, przez sąsiednią gminę Łuków, przebiega korytarz ekologiczny o randze krajowej (47 – korytarz Krzny).

Natomiast zasoby przyrodniczo – krajobrazowe gminy to głównie kompleksy leśne i doliny rzeczne Bystrzycy i Wilkojadki.

Rysunek 1. Położenie Gminy w strukturze przyrodniczej regionu i związki przyrodnicze z otoczeniem

4.2 Zasoby przyrodniczo-krajobrazowe

4.2.1 Obiekty i obszary objęte ochroną z mocy ustawy o ochronie przyrody

Obszary Natura 2000

Lasy Łukowskie PLB060010 – obszar specjalnej ochrony ptaków (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków – Dz.U.2011.25.133; zm. Dz.U.2011.67.368); powierzchnia 11 488,4 ha, z czego w gminie Stanin 546,4 ha (ok. 4,76%).

Obszar obejmuje kompleks leśny Lasów Łukowskich, niewielki fragment lasów znajduje się w granicach gminy.

Pozostałe, najbliższe leżące obszary z sieci Natura 2000, to:

„**Jata**” – proponowany specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000. Projektowany obszar, mający znaczenie dla Wspólnoty, utworzony zgodnie z ustaleniami podjętymi na seminarium biogeograficznym w marcu 2010 r. z Komisją Europejską. 3.06.2011 r.

Dąbrowy Seroczyńskie PLH140004 – obszar mający znaczenie dla Wspólnoty zatwierdzony Decyzją Komisji z dnia 10.01.2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EEC. Obszar znajduje się w odległości ok. 12 km w kierunku północno - zachodnim od granic gminy.

Dolny Wieprz PLH060051 - obszar mający znaczenie dla Wspólnoty zatwierdzony Decyzją Komisji z dnia 10.01.2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EEC, czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (2011/64/EU).

Dolina Tyśmienicy PLB060004 - obszar specjalnej ochrony ptaków (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków – Dz.U.2011.25.133; zm. Dz.U.2011.67.368);
Obszary leżą w odległości 22-25 km w kierunku południowym od granic gminy.

Rezerваты przyrody

W obrębie gminy nie ma rezerwatów przyrody. Najbliższe leżące rezerваты to: rezerwat „Jata” i rezerwat „Topór”. Obydwa znajdują się w Lasach Łukowskich.

Obszary chronionego krajobrazu

Łukowski Obszar Chronionego Krajobrazu (Rozporządzenie Nr 43 Wojewody Lubelskiego z dnia 17.02.2006 r. w sprawie Łukowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Lubel.06.65.1228).

Obszar obejmuje powierzchnię 18 649,9 ha. Przeważająca część obszaru położona jest na Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tylko fragment lasu znajdujący się w najbardziej wysuniętej na północ części gminy.

Pomniki przyrody

Tabela 1 Pomniki przyrody wg „Rejestru pomników przyrody znajdujących się na terenie województwa lubelskiego (Gmina Stanin)”

Nr	Położenie	Opis	Dz.U. zgłoszenia aktu utworzenia pomnika
1036/11/38	m. Gózd, wł. Cichosz Mirosław	Wiąz szypułkowy Ulmus leavis	Zarz. 100/89 Woj. Siedl. z dn.22.12.89 r

1037/11/39	m. Jeleniec, zarz. Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa, park zabytkowy	Lipa drobnolistna Tilia cordata	Orz. 146 WKP w Siedlcach z dn. 23.08.83 r. Decyzja UW w Siedlcach z dn. 14.08.90 r. Rozp. 25/93 Woj. Siedl. z dn. 12.05.93 r
1038/11/40	m. Jeleniec, zarz. Nadleśnictwo Łuków	Dąb szypułkowy Quercus robur	Zarz. 36/87 Woj. Siedl. z dn. 26.11.87 r.
1039/11/41	m. Wesołówka, wł. Skarb Państwa, park zabytkowy	2 lipy drobnolistne Tilia cordata Kasztanowiec zwyczajny Aesculus hippocastanum Klon pospolity Acer platanoides	Orz.35 WKP w Siedlcach z dn. 19.12.77 r.
1040/11/42	m. Wesołówka, wł. Skarb Państwa, park zabytkowy	Lipa drobnolistna Tilia cordata	Orz. 35 WKP w Siedlcach z dn. 19.12.77 r.

4.2.1.1 Planowane i postulowane obszary chronione:

Zespół przyrodniczo – krajobrazowy „Dolina Bystrzycy” – obejmuje fragment doliny na długości ok. 7,5 km. Rozciąga się od mostu na Bystrzycy, około 500 m na wschód od wsi Jeleniec do ok. 100 m poniżej mostu w Zofiborze. Zajmuje powierzchnię ok. 282 ha.

Celem utworzenia zespołu jest zachowanie zbliżonego do naturalnego koryta rzeki, łąk, starorzecza, torfianki, fragmentu lasów olchowych, towarzyszących im zarośli wierzbowych. Zachowały się tu jeszcze duże płyty wodnych i szuwarowych zbiorowisk roślinnych. Dolina Bystrzycy jest miejscem występowania bogatej fauny ptaków, ssaków, płazów i ryb.

Obszar charakteryzuje się różnorodnością krajobrazu oraz stanowi regionalny korytarz ekologiczny.

Rysunek 2. Położenie postulowanego w Studium zespołu przyrodniczo - krajobrazowego

Użytki ekologiczne – Wewnętrzne I, Wewnętrzne II, Wewnętrzne III i Kolonia Kujawy

4.2.2 Szata roślinna

Obszar Gminy można podzielić na:

Krajobraz dolin rzecznych i obniżeń – w dolinach rzek Bystrzycy i Wilkojadki znajduje się gęsta sieć rowów melioracyjnych. W dolinie Wilkojadki są też dwa kompleksy stawów rybnych. Towarzyszą im zbiorowiska wodne, nadwodne i szuwarowe. Na stawach w Wesołowce i Jeleńcu występują zespoły rdestnic i większe płyty zbiorowisk szuwarowych. Są to jednogatunkowe zbiorowiska trzciny pospolitej, pałki szerokolistnej i wąskolistnej oraz ponikła błotnego. W niewielkich zbiornikach wód stojących i „oczkach wodnych” (część z nich postuluje się do objęcia ochroną prawną jako użytki ekologiczne) występuje szuwar oczeretowy, szuwar tatarakowy, zespół strzałki wodnej lub zbiorowisko z udziałem kosaćca żółtego.

Na obrzeżach zbiorników wodnych oraz na terenach podmokłych, bezpośrednio do nich przylegających, występują turzycowiska (zespół trzciny zaostrej, szuwar mozgi trzcinowatej).

Doliny rzek tworzą głównie zbiorowiska łąkowe. Wzdłuż rzek lub rowów występują niewielkie płyty lub rzędy zadrzewień olszowych. Są to przeważnie, o różnym stopniu przekształceń, łągi olszowe lub olszowo – jesionowe (*Fraxino – Alnetum*). Gatunkiem dominującym jest olsza czarna (*Alnus glutinosa*) z małym udziałem jesionu wyniosłego (*Fraxinus excelsior*). Na terenach podmokłych, zwłaszcza okresowo zalewanych, występują olsy (*Ribo nigri alnetum*). Lasy te zajmują niewielkie powierzchnie. Zbiorowiska zaroślowe towarzyszące rzekom to także zarośla wierzbowe (*Salicetum triandro viminalis*). Tworzą je wierzby (*Salix alba*, *S. fragilis*, *S. triandra*). W dolinach dominują łąki z zespołu *Arrhenatheretum eliatoris*, a na siedliskach bardziej wilgotnych zespół ostroźnia łąkowego z rdestem węzownikiem. Występują też łąki ziołoroślowe *Filipendulo – Geranietum* oraz zbiorowisko łąkowe *Molinietum medioeuropaeum*.

Krajobrazy dolin rzecznych tworzą bardzo czytelny układ w przestrzeni gminy.

Krajobraz leśny – w granicach gminy lasami państwowymi zarządza Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie Nadleśnictwo Łuków. Nadzór nad gospodarką leśną w lasach nie stanowiących własności skarbu państwa wykonuje starosta łukowski.

W nadleśnictwie znajdują się dwa obręby: obręb Kryńszczak i obręb Adamów. Kryńszczak obejmuje w zdecydowanej większości jeden zwarty kompleks lasów - Lasy Łukowskie. Obręb Adamów obejmuje swym zasięgiem wiele drobnych kompleksów leśnych. Znaczny jest udział lasów prywatnych.

Lesistość obszaru w zasięgu nadleśnictwa wynosi 21,5%.

Gatunkiem panującym w drzewostanach nadleśnictwa jest sosna zwyczajna (*Pinus silvestris*). Drugim pod względem udziału w zajmowanej powierzchni jest dąb (*Quercus robur*). Niewiele mniejszy udział mają drzewostany z panującą olszą (*Alnus glutinosa*) i brzozą (*Betula pendula*). W drzewostanach obrębu Kryńszczak zaznacza się udział jodły zajmującej ponad 1% powierzchni. Pozytywnie należy ocenić wzrost udziału drzewostanów dębowych i jodłowych. Są to gatunki typowe dla dwóch najcenniejszych typów siedlisk z terenu nadleśnictwa: grądów i borów jodłowych.

Struktura gatunkowa drzewostanów analizowana jest według gatunków rzeczywistych. Rzeczywisty udział sosny wynosi 75%, dębu – 8%, brzozy – 7%, olszy – 4,5% i jodły – 1,2%. Struktura wiekowa lasów jest w miarę wyrównana i zbliżona do składu normalnego. Oznacza to że największą powierzchnię w nadleśnictwie zajmują drzewostany w wieku 61-70 lat. Ponad połowa drzewostanów jest w wieku między 50-90 lat. Drzewostany do 50 lat zajmują ok. 30% powierzchni, a ponad 90 lat – 12%. Strukturę te uzupełniają drzewostany z rozpoczętym procesem odnowienia, zajmujące ok. 7% powierzchni.

Lasy ochronne stanowią 38,3% lasów nadleśnictwa. Powierzchnia ich składa się z lasów wodochronnych, lasów obronnych i lasów wodochronnych i jednocześnie obronnych. Lasy obronne to lasy zaliczone do poligonu wojskowego. Lasy wodochronne obejmują drzewostany na siedliskach wilgotnych i bagiennych oraz lasy w bezpośrednim sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych oraz tereny źródliskowe.

Na terenie nadleśnictwa obszary najbardziej cenne przyrodniczo znajdują się pod ochroną realizowaną w obiektach chronionych na mocy Ustawy o ochronie przyrody. Obecnie na gruntach nadleśnictwa znajdują się: rezerваты przyrody (Jata, Topór), obszary chronionego krajobrazu (łukowski, radzyński), 5 pomników przyrody, OSOP Natura 2000 Lasy Łukowskie PLB 060010 i proponowany SOOS Natura 2000 – obszar Jata.

Dominują drzewostany sosnowe, które urozmaiczone są przez bory mieszane ze znaczącym udziałem jodły rosnącej tutaj na północnej granicy zasięgu.

Większość lasów znajdująca się w gminie to lasy prywatne. Dominują w nich siedliska borowe, głównie bory mieszane świeże (BMśw), bory świeże (Bśw) i bory wilgotne (Bw), na części terenów przechodzą w lasy mieszane świeże (LMśw). W obniżeniach dolin rosną niewielkie powierzchniowo, rozproszone olsy (Ol).

Krajobraz pól uprawnych – znaczna część gminy użytkowana jest rolniczo. Dominują pola z towarzyszącymi im użytkami zielonymi. Uprawom towarzyszą zbiorowiska chwastów polnych, m.in.: wyki czteronasiennej *Vicietum tetraspermae*, jasnoty różowej i purpurowej *Lamio – Veronicetum Polita*, chwastnicy i włośnicy sienie *Echinochloo – Setarietum*.

4.2.3 Bioróżnorodność

Wg Ustawy o ochronie przyrody „różnorodność biologiczna to zróżnicowanie żywych organizmów występujących w ekosystemach, w obrębie gatunku i między gatunkami oraz zróżnicowanie ekosystemów”. Systemem ochrony zagrożonych składników różnorodności biologicznej jest Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000. Celem jej utworzenia jest zachowanie zarówno zagrożonych wyginięciem siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt charakterystycznych dla poszczególnych regionów biogeograficznych. W gminie formalnie ochroną objęto tylko fragmenty Lasów Łukowskich.

Różnorodność biologiczna wiąże się ze zrównoważoną gospodarką leśną (zatwierdzoną Planem przez Ministra Środowiska). Dokument zachowuje cele ochrony przyrody. Wiąże się to między innymi ze stosowaniem naturalnych składów gatunkowych oraz ochroną stanowisk i siedlisk gatunków. Bardzo istotne jest utrzymanie drożności korytarzy ekologicznych.

4.2.4 Świat zwierzęcy

Wysoki stopień naturalności i zróżnicowana siedlisk doliny Bystrzycy i Wilkojadki sprzyja bogactwu świata zwierzęcego. Największą grupę cennych gatunków stanowią ptaki. Odnosi się to do awifauny lęgowej jak i awifauny przelotnej, dla której doliny stanowią ważny szlak migracyjny.

Z rzadkich i zagrożonych gatunków występują tu:

- ◆ błotniak łąkowy *Circus pygargus*
- ◆ błotniak stawowy *Circus aeuginosus*
- ◆ perkoz rdzawoszy *Podiceps grisegena*
- ◆ perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*
- ◆ bąk *Botarus stellaris*
- ◆ zimorodek *Alcedo atthis*
- ◆ łabędź niemy *Cygnus olor*

W obrębie osiedli wiejskich występuje bocian biały, wróbel domowy, szpak, kawka, jaskółka dymówka, oknówka.

Ze środowiskiem wodnym związana jest też większość płazów. Najczęściej występuje żaba trawna (*Rana temporaria*), znacznie rzadziej ropucha szara (*Bufo bufo*), ropucha zielona (*Bufo viridis*), żaba wodna (*Rana esculenta*), żaba śmieszka, żaba jeziorowa. Gady są bardzo nieliczne. Dotyczy to głównie zasiedlającej suche ugory w sąsiedztwie lasów lub zadrzewień – jaszczurki zwinki (*Lacerna agilis*).

Skład gatunkowy ichtiofauny jest ubogi. W rzekach Bystrzycy i Wilkojadce występują: kiełb, ciernik, koza, piskorz, okoń, słonecznica i płoć. W stawach występuje głównie karp (za Programem Ochrony Środowiska dla gm. Stanin na lata 2004-2014)

Na polach uprawnych, łąkach i pastwiskach występują następujące ssaki: zając, kret, ryjówka aksamitka, mysz polna, nornik zwyczajny. W lasach lub w ich rejonie można spotkać sarnę, dziką, a samym lesie wiewiórkę czy kunę leśną. Specyficznym środowiskiem są osiedla wiejskie. Występuje tu: mysz domowa, szczur wędrowny, kuna domowa.

Z bezkręgowców stwierdzono występowanie chronionych chrząszczy z rodziny biegaczowatych, przedstawicieli rodziny trzmieli oraz motyli.

4.3 Charakterystyka fizyczno-geograficzna terenu

Pod względem fizyczno-geograficznym gmina, wg Kondrackiego, położona jest w granicach makroregionu Nizina Południowopodlaska, w mezoregionie Równina Łukowska - wschodnie, centralne i północne obszary gminy oraz mezoregionie Wysoczyzna Żelechowska – zachodnie i południowe części analizowanego terenu.

Rzeźba terenu gminy jest rezultatem procesów towarzyszących ruchowi lodowca w okresie zlodowacenia środkowopolskiego a następnie procesów peryglacjalnych i denudacyjnych. Jest to rzeźba mało zróżnicowana, co wyraża się między innymi niewielkimi różnicami wysokości nad poziomem morza.

Główną formą geomorfologiczną analizowanego obszaru jest rozległa wysoczyzna polodowcowa. Charakteryzuje się zdenudowaną, prawie płaską powierzchnią o wysokości względnej od 2 do 15 m i nachyleniu do 5°. Wysokość bezwzględna kształtuje się od 165-180 m n.p.m. W rejonie Stanina i Tuchowicza wysoczyzna położona jest na wysokości 164-174m n.p.m.

Urozmaiceniem rzeźby są doliny rzeczne, obniżenia wytopiskowe oraz niewielkie wydmy paraboliczne. Zdecydowanie wykształcone są doliny Bystrzycy i Wilkojadki. Bystrzyca mająca swój początek w pobliżu zachodniej granicy gminy płynie z północnego zachodu na południowy wschód przez Zawodzie, Tuchowicz, Jeleniec, Kierzków. Jest ona wcięta w powierzchnię wysoczyzny na głębokość do 4 m.

Wilkojadka przepływa przez południowe fragmenty gminy, równoleżnikowo z zachodu na wschód. W rejonie Kierkowa wpada do Bystrzycy.

Na wysoczyźnie zachowały się liczne (o średnicy od 0,5-1,2 km) zagłębienia powstałe po martwym lodzie oraz niewielkie obniżenia wytopiskowe. Takie zagłębienia szczególnie w rzeźbie widoczne są na wschód od Celin Włociańskich, w rejonie Tuchowicza, Stanina i Jeleńca. Obniżenia te są niezbyt głębokie, mają często podmokłe dna położone do 2-3 m poniżej powierzchni terenu. Wypełniają je w dużej części osady wytopiskowe.

W obrębie niecek wytopiskowych rzeki Wilkojadka i Bystrzyca uformowały szerokie odcinki swoich dolin z fragmentami tarasów akumulacyjnych nadzalewowych i rozległymi równinami zalewowymi. Ich szerokość wynosi około 100-250 m, w rejonie Stanina Wilkojadka rozszerza się do 700 m, a Bystrzyca w rejonie Tuchowicza do 800 m. W miejscach tych występują dość dobrze rozwinięte tarasy akumulacyjne nadzalewowe. Ich powierzchnia wznosi się od 1,5 do 4,5 m n. p. rzeki. Te stosunkowo szerokie doliny nie mają wyraźnych krawędzi erozyjnych. Są one również stosunkowo płytkie. Ich dna położone są na głębokościach od 2-4 m poniżej powierzchni równiny.

Układ sieci hydrograficznej nawiązuje do systemu obniżeń wytopiskowych i dolin odpływu wód roztopowych z okresu deglacjacji ze zlodowacenia Warty.

W pobliżu zagłębień wytopiskowych występują skupiska małych pagórków o regularnych, obłych kształtach i niewielkiej wysokości względnej do 2,5 m. Są to moreny martwego lodu.

We wschodniej części gminy zachowały się rozległe równiny polodowcowe formowane w czasie recesji lądolodu zlodowacenia Warty. Koło Nowego Stanina i Stanina występują płyty osadów wodnolodowcowych.

W krajobrazie w północnej części gminy zaznaczają się zespoły wydmy. Są to najczęściej wydmy paraboliczne o wysokości względnej od 7 do 12 m. Niewielkie wydmy występują również na południu gminy. Jednak są to niewielkie i niewysokie formy, prawie niewidoczne w terenie.

Wysoczyzna Żelechowska w kierunku Równiny Łukowskiej i dolin rzecznych opada łagodnymi zboczami o charakterze długich stoków.

Hydrograficznie gmina przynależy do regionu Wisły Środkowej. Region ten podzielony został na trzy zlewnie. Jedną z nich jest zlewnia rzeki Wieprz, która odwadnia gminę. Główna rzeka leży poza terenem gminy. Natomiast jej dopływy to Bystrzyca i Wilkojadka, przepływające przez analizowany teren. Rzeka Bystrzyca Północna od km 41+204 do km 58+128 oraz jej prawy dopływ - Wilkojadka od 0+000 do km 18+900.

Bystrzyca o długości około 61,5 km przepływa przez teren gminy wschodu zachodu na – zachód południowy wschód na odcinku około 17 km. W pobliżu miejscowości Tchorzew poza gminą wpada do rzeki Tyśmienicy.

Przepływ charakterystyczny SNQ dla rzeki wynosi 0,64 m³/s, a współczynnik jednostkowy odpływu całkowitego ze zlewni wynosi 4,25 l/s km.

Bystrzyca na większości odcinków jest rzeką uregulowaną.

Wilkojadka – prawy dopływ Bystrzycy, do której wpływa na wysokości miejscowości Kierzków, przepływa równoleżnikowo przez południowe tereny gminy.

Całkowita długość rzeki wynosi około 18,9 km.

W dolinie Wilkojadki znajdują się dwa kompleksy stawów rybnych. Mniejszy - koło Jeleńca a przy ujściu Wilkojadki do Bystrzycy, większy - w rejonie Wesołówki.

Układ hydrograficzny gminy uzupełniają:

- ◆ rowy i ciek naturalne,
- ◆ stawy i zbiorniki wodne.

Powierzchnię gminy pokrywają utwory czwartorzędowe, leżące na słabo sfałdowanych utworach miocenu o miąższości przekraczającej 100 m.

Miąższość czwartorzędu waha się od 20 m na północy do około 100 m w rejonie Kolonii Zastawie. Na dominującej części gminy miąższość kształtuje się w granicach około 40 m.

Plejstocen - glacialna część czwartorzędu – reprezentowany jest przez osady preglacjalną i sześciu cykli glacialnych, na które składają się poziomy glin zwałowych, piaski i żwiry wodnolodowcowe oraz piaski i mułki zastoiskowe.

Cykle glacialne miejscami poprzedzielane są seriami osadów rzecznych i jeziornych reprezentujących okresy interglacialne. Spośród wymienionych osadów większość to warstwy nieciągłe – o ograniczonym rozprzestrzenianiu i bardzo zmiennej miąższości. Jedynie poziomy glin zwałowych stadiału Warty zlodowacenia środkowopolskiego oraz leżąca poniżej warstwa piasków rzecznych i wodnolodowcowych tworzą miększe i ciągłe warstwy występujące praktycznie na całej powierzchni gminy.

Cały obszar gminy został objęty zlodowaceniem Warty. Pozostały po nim zróżnicowane litologicznie osady: zastoiskowe, wodnolodowcowe lodowcowe i rzeczno-peryglacialne o miąższości do 30 m. Najstarsze utwory to: mułki, ropy i piaski zastoiskowe. Występują bezpośrednio pod glinami zwałowymi. Ich miąższość waha się od 0,9 do 6,0 m. Warstwa glin

zwałowych występuje powszechnie w zachodniej i południowej części gminy, tworząc silnie zdenudowaną powierzchnię wysoczyzny morenowej. W profilach archiwalnych glina zwałowa opisana jest jako warstwa piaszczysta bądź pyłowo – mułkowata z licznymi żwirami i otoczkami.

W rejonie Wnętrzna warstwa glin przykryta jest utworami rzeczno-peryglacialnymi kończącymi zlodowacenie Warty. Są to piaski średnioziarniste ze żwirami, warstwowane piaskami różno- i drobnoziarnistymi. Występują w nich wkładki mułków piaszczystych i ilastych oraz piasków ilastych.

U schyłku zlodowacenia Warty wody roztopowe transportowały materiał piaszczysto-żwirowy i akumulowały go na przedpolu lodowca. Jeden ze szlaków odpływu wód roztopowych to dolina Wilkojadki. Płaty utworów wodnolodowcowych znajdują się koło Wnętrzna, Nowego Stanina i Starej Gąski, zalegają bezpośrednio na glinach zwałowych.

Na wschód od Celin Włociańskich i Stanina w zagłębieniach wytopiskowych zalegają piaski, mułki, ropy wytopiskowe z wkładkami glin zwałowych. Są to głównie piaski drobnoziarniste, często także pyłowate lub gliniaste, oraz mułki ilaste i piaszczyste, ropy piaszczyste i gliny wytopiskowe. Miąższość ich wynosi około 2 - 3,5 metra.

W dolinie Wilkojadki pod osadami holoceniowymi (współczesnymi) stwierdzono na głębokości od 2 do 9 m utwory interglacjału eemskiego w postaci gytii, mułków torfiastych, torfów brunatnych i czarnych namułów.

Teren Gminy pozostał poza zasięgiem zlodowacenia północno-polskiego. W tym czasie na terenie gminy akumulowane były osady rzeczne i jeziorne.

W dolinach rzecznych i obniżeniach wytopiskowych kontynuacją sedimentacji organicznej interglacjału eemskiego są piaski, mułki i torfy jeziorno-rzeczne. Ich miąższość wynosi około 2-4 m. Rozwinięte tarasy nadzalewowe zbudowane są z piasków i żwirów rzecznych. Tworzą je najczęściej piaski drobnoziarniste ze zmienną zawartością żwirów. W dolinie Wilkojadki koło Stanina, w dolinie Bystrzycy w okolicach Tuchowicza, Zawodzia i Kierzkowa, miąższość tych utworów waha się od 5 do 8 m.

W brzeżnych częściach dolin u podnóży stoków wysoczyzny polodowcowej występują piaski, mułki i gliny deluwialne w postaci piasków gliniastych i pylastych, mułki piaszczyste i gliny z przewarstwieniami piasków ze żwirami. Miąższość ich nie przekracza 3 m.

W północnej i południowo - zachodniej części Gminy występują piaski i piaski pyłowate zwietrzelinowo-eoliczne. Największe ich powierzchnie spotykane są w koło Tuchowicza i Celin Włociańskich. Miejscami tworzą niewielkie kulminacje terenu, zwykle leżą płasko i bez wyraźnej granicy przechodzą w podścielające je najczęściej osady lodowcowe zlodowacenia Warty.

W północnej części gminy, w rejonie Kolonii Zastawie, na osadach wodnolodowcowych występują pokrywy piasków eolicznych na których rozwinęły się wydmy. Miejscami są to formy paraboliczne. Na północ od Kolonii Zastawie wysokości bezwzględna wydmy sięga nawet 12 m.

Utwory holocenu na terenie gminy występują w postaci mułków i piasków jeziorno-rzecznych w dolinie Wilkojadki, piasków humusowych, mułków humusowych i namułów w dolinie zarówno Wilkojadki, Bystrzycy i w zagłębieniach wytopiskowych. Utwory te charakteryzują się dużą zmiennością litologiczną uwarunkowaną budową geologiczną i lokalnymi warunkami podłoża. W profilach tych osadów przeważają piaski drobnoziarniste i mułowate, mułki piaszczyste oraz mułki z humusem. Ich miąższość jest niewielka, od 1,5 m w dolinach do 2,5 m w zagłębieniach wytopiskowych.

W granicach gminy w strefie przypowierzchniowej występują głównie złoża kopalin pospolitych: osadów piaszczystych i żwirowych, związanych z czwartorzędowymi formami działalności lodowców lub akumulacyjną działalnością wód oraz procesami eolicznymi.

Na terenie gminy, w północnej części, znajduje się złożo piasków kwarcowych do produkcji cegły wapienno-piaskowej „Żdzary”. Złożo to zostało wyeksploatowane, w związku z czym

Marszałek Województwa Lubelskiego wydał decyzję dotyczącą wygaśnięcia koncesji i zlikwidowania zakładu górniczego. Teren złoża zrehabilitowano w kierunku leśnym.

W 2000 roku Przedsiębiorstwo Geologiczne „Polgeol” w Lublinie w ramach inwentaryzacji złóż surowców mineralnych wyznaczyło prognostyczne obszary eksploatacji złóż kruszywa. Za perspektywiczne zostały uznane złoża piasków i piasków ze żwirem w rejonie wsi: Zagózdzie, Gózd, Nowa Wróblina i Jonnik Kolonia.

Ponadto na potrzeby lokalne wydobywa się kruszywo z niewielkich odkrywek.

Podłoże budowlane stanowią gliny zwałowe stadiału Warty zlodowacenia środkowopolskiego. Są to grunty spoiste nadające się do bezpośredniego posadowienia.

Poza poziomem gliny zwałowej występują osady reprezentujące stadiał mazowiecki - utwory młodsze. Są to cienkie warstwy glin zwałowych, piaski wodnolodowcowe, kemowe, rzeczne i aluwialne; mułki i pyły zastoiskowe oraz organiczne utwory peryglacialne i holoceńskie. Większość z tych utworów tworzy nośne podłoże gruntowe. Problemy mogą stwarzać grunty zastoiskowe i organiczne.

Spoiste grunty zastoiskowe i peryglacialne wykształcone jako pyły i gliny pylaste często odznaczają się wysoką plastycznością, co wiąże się z koniecznością zastosowania specjalnego fundamentowania i odwodnienia.

Grunty zastoiskowe występują w rejonie obniżeń powytopiskowych i w dolinach rzecznych.

Spoiste grunty peryglacialne tworzą cienką pokrywą na różnych gruntach, pokrywają dość duże powierzchnie. Jednak nie stanowią istotnej przeszkody w posadowieniu budowli ze względu na niewielką miąższość – powinny być usunięte z wykopu fundamentowego.

Grunty organiczne występują w obrębie dolin rzecznych i obniżeń, gdzie towarzyszy im wysoki poziom wód gruntowych. Miąższość ich nie przekracza 2 m. Należy traktować je jako nienośne.

Wody podziemne występują zarówno w utworach czwartorzędowych jak i trzeciorzędowych w warstwach serii mioceńskiej i oligoceńskiej.

Gmina Stanin położona jest na obszarze trzeciorzędowego zbiornika wód podziemnych nr 215 „Niecka Mazowiecka” o zasobach dyspozycyjnych 0,06 - 0,10 l/s/km². Występują na głębokości ponad 200 m. Wody oligocenu charakteryzują się zwiększonym stężeniem związków żelaza i manganu.

Poziomy trzeciorzędowe izolowane są od powierzchni przez ciągłą serię nieprzepuszczalnych ilów pliocenu.

Wody czwartorzędowe na terenie gminy tworzą co najmniej dwa piętra wodonośne. Główna warstwa użytkowa występuje wśród serii peryglacialnej oraz piasków i żwirów wodnolodowcowych leżących poniżej spągu warstwy glin zwałowych stadiału Warty zlodowacenia środkowopolskiego.

Jakość wód głównego poziomu wodonośnego nie budzi zastrzeżeń.

Powierzchniowy poziom wodonośny oddzielony jest od poziomu głębszego ciągłą warstwą gliny zwałowej. Występuje w cienkiej, powierzchniowej warstwie piasków o różnej genezie lub jako sączenia w stropowej warstwie glin zwałowych. Większą miąższość warstwa ta osiąga w dolinach rzecznych.

Wody gruntowe poziomu przypowierzchniowego drenowane są przez stałe ciekły powierzchniowe i rowy melioracyjne odbierające wody z sieci drenażu rolniczego.

Woda tego poziomu pochodzi z opadów atmosferycznych, gromadzi się na trudno przepuszczalnym podłożu. Poziom wodonośny jest więc silnie uzależniony od warunków pogodowych. Zwierciadło wody gruntowej podlega okresowym wahaniom (od 1,5 do 2 m) w zależności od aktualnego bilansu opadów i parowania.

W okresach intensywnych opadów przypowierzchniowe wody gruntowe występują prawie na całym obszarze, natomiast w okresach suchych, poza dolinami, prawie zanikają.

Przy utrudnionym spływie powierzchniowym ze względu na małe spadki, okresowo mogą tworzyć się rozlewiska na powierzchni. Dotyczy to głównie obszarów zbudowanych z gruntów spoistych.

Na terenach wyniesionych - wałach morenowych - woda gruntowa występuje głębiej. Przypowierzchniowa warstwa wodonośna nie jest izolowana od powierzchni - stąd możliwość przedostania się do niej zanieczyszczeń. Główne źródła zanieczyszczeń to infiltracja z osadników zanieczyszczeń i chemizacja rolnictwa.

Mała objętość warstwy wodonośnej, brak podziemnego kontaktu hydrologicznego mogą być przyczyną nadmiernej kulminacji zanieczyszczeń i degradacji tych wód.

Wody przypowierzchniowe stanowią podstawowe techniczne ograniczenie w podpiwniczeniu obiektów budowlanych i realizacji urządzeń infrastruktury podziemnej. Obecność wód przypowierzchniowych sprawia, że płytko występujące grunty spoiste - gliny zwałowe i mułki zastoiskowe - mają wysoką wilgotność naturalną, co obniża ich wartości geotechniczne.

Gmina Stanin charakteryzuje się glebami średniej i słabej jakości. Są to gleby klasy od III do V, genezą związane z gruntami przypowierzchniowymi. Przeważają gleby bielcowe i pseudobielcowe wykształcone na piaskach gliniastych.

Generalnie przeważają grunty rolne klasy IV, stanowiąc około 80% wszystkich gruntów rolnych.

W dolinach rzek Bystrzycy i Wilkojadki oraz w lokalnych zagłębieniach występują gleby murszowo - mineralne, torfowe oraz murszowo - torfowe. Płatowo występują czarne ziemie zdegradowane, wykształcone z pyłów zwykłych na glinach lub piaskach.

W centralnej części gminy, w rejonie Stanina, spotykane są niewielkie płyty gleb klasy IIIb, przeważają tu jednak gleby bielcowe i pseudobielcowe klas IVa i IVb. Gleby III klasy można spotkać na niewielkich obszarach również w rejonie wsi Tuchowicz.

Generalnie na terenie gminy występuje pasmowy układ kompleksów glebowych. Gleby bielcowe i pseudobielcowe sąsiadują z glebami typowymi dla dolin rzecznych.

Ponadto wśród terenów rolnych występują niewielkie tereny zalesione.

4.4 Uciążliwości

Gmina Stanin nie jest objęta badaniami zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego. Według Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Łukowskiego stan jakości powietrza w gminie został oceniony jako dobry.

Dobra jakość powietrza w gminie jest konsekwencją położenia poza zasięgiem oddziaływania dużych aglomeracji – centrów gospodarczych. Ponadto szlaki komunikacyjne przechodzące przez teren gminy nie są obciążone ruchem o znaczącym oddziaływaniu.

Wśród lokalnych źródeł zanieczyszczenia największy wpływ na jakość powietrza mają:

- ◆ emisja z: pieców węglowych w indywidualnych budynkach jednorodzinnych, drobnych przedsiębiorstwach, gospodarstwach ogrodniczych, itp.,
- ◆ transport samochodowy,
- ◆ nielegalne spalanie odpadów (w piecach domowych i innych).

Aktualny stan zanieczyszczenia powietrza w Gminie określił w 2011 r. Państwowy Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Lublinie (wartości uśrednione dla roku):

◆ Dwutlenek azotu	10,5 µg/m ³
◆ Pył zawieszony PM10	37,2 µg/m ³
◆ Benzen	1,85 µg/m ³

4.4.1 Zanieczyszczenia wód powierzchniowych, podziemnych

Na terenie gminy Stanin wody powierzchniowe nie są objęte badaniami w ramach monitoringu krajowego i regionalnego.

Rzeka Bystrzyca objęta jest monitoringiem regionalnym na odcinkach leżących poza gminą. Punkt ppk znajduje się w miejscowości Borki przy ujściowym odcinku rzeki. Kontrolowany odcinek zaliczany jest do wód pozaklasowych (NON) w zakresie kryteriów fizykochemicznych i bakteriologicznym (str. 13; Program ochrony środowiska)

Główna rzeka przepływająca przez gminę zakwalifikowana została przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie (Raport: "Stan środowiska w województwie lubelskim w roku 2009", Lublin 2010 – badania na ujściu w Spiczynie) do rzeki III klasy pod względem wskaźników fizykochemicznych i o umiarkowanym potencjale biologicznym.

Badania wskaźników biologicznych wykazują wysokie zanieczyszczenie bakteriologiczne Bystrzycy. W ponad 80% przebadanych prób stwierdzono ponadnormatywne stężenie bakterii coli typu kałowego, odpowiedzialnej za stan sanitarny wód.

Duże zanieczyszczenie bakteriologiczne spowodowane jest przede wszystkim odprowadzaniem ścieków - bezpośrednio do nich lub do rowów melioracyjnych - przez obiekty i zakłady położone w większości poza granicami gminy Stanin (zjawisko tzw. importu zanieczyszczeń).

Wewnętrzną przyczyną zanieczyszczenia wód jest jeszcze niedostateczne wyposażenie gminy w kompleksową infrastrukturę wodociągowo-kanalizacyjną - przede wszystkim niepełny zasięg kanalizacji sanitarnej. Nadal ważną przyczyną jest prawie zupełny brak kanalizacji deszczowej. Ścieki związane z zabudową mieszkaniową oraz warsztatami produkcyjno-usługowymi trafiają bardzo często do nieszczelnych szamb (podobnie ma się w wielu przypadkach sytuacja z odpadami). Na złą jakość wód podziemnych i powierzchniowych mają także wpływ zanieczyszczenia wielkoobszarowe pochodzenia rolniczego oraz z powietrza.

Jakość wód podziemnych zależy od głębokości na której występuje warstwa wodonośna.

Na terenie gminy użytkowe warstwy wodonośne dość dobrze izolowane są od powierzchni terenu i nie są narażone na zanieczyszczenie. Jednak w rejonach zabudowy nieskanalizowanej głównym problemem jest zanieczyszczenie I poziomu wód gruntowych, ujmowanych studniami przydomowymi. Jakość wód w studniach jest zła, głównie są one zanieczyszczone związkami azotowymi.

Natomiast jakość wody z podziemnych ujęć głębinowych jest dobra lub bardzo dobra. Niekiedy mogą w niej wystąpić podwyższone zawartości związków żelaza i manganu.

4.4.2 Zanieczyszczenia gruntu

Brak badań stanu zanieczyszczenia gruntu na terenie gminy nie pozwala na jednoznaczne określenie stopnia degradacji.

Potencjalnie można się spodziewać niekorzystnych zjawisk w miejscach niezorganizowanych składowisk odpadów oraz w rejonach „dzikiej” eksploatacji kopalni na potrzeby lokalne.

Monitoring jakości gleb prowadzony na terenie woj. Lubelskiego nie wykazał aby wzdłuż dróg występowała nadmierna koncentracja metali ciężkich w glebie.

4.4.3 Zagrożenie powodziowe

Na terenie gminy obszary zagrożenia powodziowego dla rzeki Bystrzyca Północna zostały wyznaczone przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej, Zarząd Zlewni Wisły Lubelskiej i Bugu granicznego w Lublinie, w opracowaniu „Studium dla potrzeb ochrony

przeciwpowodziowej” (uzupełnienie do „Studium dla obszarów nieobwałowanych narażonych na niebezpieczeństwo powodzi”) w 2006 r.

Wskazano, między innymi, zasięg wielkiej wody o prawdopodobieństwie 1% (zgodnie z art. 84 ust.2, Ustawy z dnia 18 lipca 2001 r.: „przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się poziom wód maksymalnych o prawdopodobieństwie występowania raz na 100 lat”). Zmiana Ustawy Prawo Wodne z dnia 3 czerwca 2005 r. (DZ.U. Nr 130 poz. 1087) zaostrzyła warunki przestrzennej ochrony przed powodzią. Art. 80a podaje, że „**tereny o szczególnym znaczeniu społecznym, gospodarczym lub kulturowym powinny być chronione przed zalaniem wodami o prawdopodobieństwie występowania co najmniej raz na 200 lat**”. Nowelizacja Ustawy nakazuje dyrektorowi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej sporządzenie Studium ochrony przeciwpowodziowej, ustalające granice zasięgu wód powodziowych o określonym prawdopodobieństwie występowania oraz kierunki ochrony przed powodzią. Wskazany na Rysunku 5. zasięg wód powodziowych 100-letnich, wobec naturalnego charakteru nieobwałowanej doliny, sięga do naturalnych granic tarasu zalewowego rzeki, z wyłączeniem niewielkich fragmentów wyniesień w obrębie tarasu zalewowego. Można zakładać, że woda 200-letnia, podobnie jak wyznaczona woda 100-letnia, utrzyma się w granicach tarasu zalewowego, przy czym prawdopodobnie zalane zostaną również ww. wyniesienia w jego obrębie.

4.4.4 Melioracje wodne

Na terenie Gminy Stanin zmeliorowanych jest około 1 200 ha użytków rolnych. Z poniższych danych wynika, że istnieją znaczne potrzeby w zakresie kontynuowania prac melioracyjnych, jednakże postępująca urbanizacja tych atrakcyjnych terenów stawia pod znakiem zapytania zasadność kontynuowania prac melioracyjnych.

Tabela 2 Sytuacja w zakresie melioracji przedstawia się następująco (stan na 31.12.2002 r.):

Gmina	Powierzchnia użytków rolnych wymagających melioracji w ha	Powierzchnia użytków rolnych zmeliorowanych w ha	Powierzchnia użytków rolnych oczekujących na meliorację w ha	Stopień zaspokojenia potrzeb melioracji w %
Stanin	1 522	1 184	-	77,8

* Źródło: Starostwo Powiatowe w Łukowie

4.4.5 Hałas

Ochroną przed hałasem objęte są tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową, pod szpitale i domy opieki społecznej, pod budynki związane ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, tereny na cele uzdrowiskowe oraz cele rekreacyjno-usługowe poza miastem.

Na terenie gminy nie były prowadzone pomiary hałasu, nie był również monitorowany hałas drogowy.

Na terenie powiatu łukowskiego w roku 2009 wykonano badania hałasu komunikacyjnego przy drogach krajowych w miejscowości Łuków i Stoczek Łukowski. Wykonane pomiary hałasu nie wykazały znacznych uciążliwości w badanych punktach. Poziom hałasu w liniach zabudowy mieścił się w granicach 60dB w dzień.

4.4.6 Gospodarka odpadami

Gmina Stanin dysponuje własnym składowiskiem odpadów stałych. Składowisko znajduje się w miejscowości Niedźwiadek. Mogą być w nim umieszczane odpady z grup 15,17,19 i 20.

Przywożone są tu odpady komunalne niesegregowane z gospodarstw domowych i obiektów użyteczności publicznej, zakładów z terenu gminy. Ponadto składowisko obsługuje Wielobranżowe Gospodarstwo Pomocnicze z Żelechowa.

Składowanie odbywa się w uszczelnionej niecce o pow. 2,16 ha. Pojemność jego wynosi 48 290 m³ odpadów komunalnych. Średnio w roku składowuje się tu około 300-400 Mg odpadów. Obecnie stopień wypełnienia wynosi ponad 20%, co stawia gminę w dobrej sytuacji pod względem gospodarki odpadami. Przewidywany termin zakończenia eksploatacji upływa w roku 2020.

Na terenie składowiska prowadzona jest segregacja odpadów oraz niektóre z nich poddawane są recydingowi.

Składowisko posiada również pojemnik na odpady niebezpieczne, które są ewakuowane do zakładu zajmującego się unieszkodliwianiem. W 1998 roku wokół składowiska, w promieniu 100m został utworzony obszar ograniczonego użytkowania. Obszar został ustanowiony rozporządzeniem Nr 62/98 Wojewody Siedleckiego.

W obszarze obowiązuje zakaz lokalizacji budynków przeznaczonych na stały pobyt ludzi, upraw roślin przeznaczonych do spożycia na surowo, wypasania zwierząt, zbierania runa i poboru wody. Obecnie tereny w strefie użytkowane są rolniczo przez indywidualnych rolników. Teren jest własnością Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Składowisko jest monitorowane. Znajduje się tu 5 piezometrów do poboru próbek wody gruntowej i gleby.

Z terenu wysypiska zbierane są dwa rodzaje odcieków. Są to :

- ◆ odciek z czaszy wysypiska odprowadzany do zbiornika bezodpływowego,
- ◆ odciek wód gruntowych z drenażu położonego pod warstwą izolacyjną odprowadzany jest do rowu melioracyjnego.

Gmina posiada oczyszczalnię ścieków. Oczyszczalnia zlokalizowana jest w miejscowości gminnej i posiada przepustowość 210 m³ na dobę. Aktualnie wykorzystywana jest w 80% maksymalnej przepustowości.

Strategia rozwoju gminy zakłada zapotrzebowanie na ponad 1500 m³, co wskazuje na potrzebę rozbudowy lub budowy nowej oczyszczalni.

Jednak obecnie na terenie gminy sieć kanalizacji jest niewystarczająca. Zaledwie 10% gospodarstw jest skanalizowanych.

4.4.7 Promieniowanie elektromagnetyczne niejonizujące

Przez teren gminy przebiega tranzytowa, jednotorowa linia wysokiego napięcia 110kV relacji Kozienice - Stoczek Łukowski – Łuków oraz linie średnich napięć 30kV i 15kV. Są to linie napowietrzne.

4.5 Diagnoza stanu i funkcjonowania środowiska

Z przedstawionej wyżej charakterystyki poszczególnych elementów środowiska oraz oceny zagrożeń i degradacji wynika że obszar gm. Stanin jest zróżnicowany pod względem warunków środowiska.

Z przyrodniczego punktu widzenia w obszarze gminy można wyróżnić kilka stref. Kwalifikacji dokonano pod kątem aktywności przyrodniczej terenów.

Najbardziej aktywne przyrodniczo są doliny rzek ze zbiorowiskami łąkowymi, stawami rybnymi, z zadrzewieniami oraz tereny leśne. Tworzą mozaikowy układ przemieszanych wzajemnie łąk, pól i lasów. Generalnie są to tereny które tworzą korytarze ekologiczne.

Walory przyrodnicze gminy w przeważającej części nie są zabezpieczone prawnie. Tylko północna część (na płn. od linii kolejowej Łuków – Stoczek Łukowski) objęta jest ochroną jako obszary chronionego krajobrazu i Obszary Natura 2000. W pozostałej części gminy nie ma żadnych obszarowych form ochrony przyrody.

Dotychczasowe użytkowanie i zagospodarowanie obszaru gminy ocenić można jako zgodne z naturalnymi predyspozycjami i uwarunkowaniami przyrodniczymi. Jednocześnie środowisko gminy jest wolne od znaczących obciążeń i zagrożeń.

Korytarze ekologiczne, zgodnie z obowiązującym Studium (2001r), zapisane są jako „obszary rolne o wysokim udziale trwałych użytków zielonych, położone w dolinach rzek i cieków wodnych, wyłączone z zabudowy”. W obecnie wykonywanych mpzp poszczególnych wsi chronione są jako: „granice obszarów pełniących funkcje korytarzy ekologicznych wyłączone z zabudowy”. Wydaje się że jest to wystarczające zabezpieczenie przed presją zabudowy i ochroną drożności korytarzy.

4.6 Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji Studium

W obszarze gminy funkcjonuje obowiązujący dokument „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego”. Jest to dokument z roku 2001, uchwalony w odmiennym reżimie prawnym. Jako instrument polityki przestrzennej gminy w nowej rzeczywistości prawnej nie spełnia swojego zadania.

Dostosowanie do nowych wymogów prawnych zarówno środowiskowych jak i dotyczących zagospodarowania przestrzennego jest więc koniecznością.

Obowiązujące Studium, zgodnie z prawem, w momencie jego uchwalenia obowiązującym, nie było poddane procedurze oceny oddziaływania na środowisko. Nie mniej jednak było opiniowane i uzgadniane przez Instytucje ochrony środowiska, tak więc rozwój przestrzenny gminy był realizowany zgodnie z wymogami ochrony środowiska czego dowodem są funkcjonujące na terenie gminy wartościowe tereny przyrodnicze, gdzie zachowały się naturalne aktywne przyrodniczo tereny głównie doliny rzek ze zbiorowiskami łąkowymi, stawami rybnymi, z zadrzewieniami oraz tereny leśne. Tworzą mozaikowy układ przemieszanych wzajemnie łąk, pól i lasów. Generalnie są to tereny które tworzą korytarze ekologiczne.

W przypadku braku nowego Studium wszystkie opracowywane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego będą musiały być zgodne z obowiązującym Studium.

Możliwości rozwojowe gminy będą więc ograniczone. Przy zachowaniu istniejącej struktury funkcjonalno-przestrzennej, jej wpływ na środowisko byłby kontynuacją stanu opisanego w rozdziale 4.5. Istniejące zagospodarowanie nie wiąże się z groźbą znaczącego pogorszenia stanu środowiska w przyszłości. Stanowi jednak blokadę nowoczesnego rozwoju gminy.

Zmiana Studium i konsekwencje tej zmiany tj. skanalizowane gminy, modernizacja dróg i kolei, wprowadzenie form ochrony zasobów przyrodniczych, ochrona przed powodzią, wpłyną pozytywnie na stan środowiska i warunki życia w gminie.

5 DZIEDZICTWO KULTUROWE

Na terenie gminy znajduje się wiele cennych obiektów dziedzictwa kulturowego. Część z nich objęto ochroną konserwatorską.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomych „A” województwa lubelskiego (D. U.Woj.Lub. Nr 84 z dn. 4.08. 2010r, poz. 1552):

Jeleniec – zespół pobernardyński: kościół parafialny pw. św. Anny z dekoracją architektoniczno-rzeźbiarską i malarską oraz ruchomościami, dawny klasztor, ogrodzenie z dekoracyjną bramką, dzwonnica-brama, figura na terenie cmentarza kościelnego, teren dawnego cmentarza kościelnego z drzewostanem – w granicach parceli związanej z zespołem (nr rej. A/580).

Sarnów – zespół podworski: dwór wraz z wystrojem architektonicznym oraz elementami dotyczącymi wystroju, park krajobrazowy z dwiema alejami, w granicach działek wskazanych w decyzji (nr rej. A/610)

Stanin Wesołówka – zespół podworski obejmujący: dwór z fosą i tarasami, oficyna, stajnia (wraz z zabytkową stolarszczyzną), park (o powierzchni wskazanej w decyzji), w granicach działek wskazanych w decyzji (nr rej. A/307)

Stanin – dzwonnica i otoczenie kościoła parafialnego p.w. Trójcy Świętej, (translokowanego do Pratulina, gm. Rokitno)., Nr rej. zabytków A/106

Tuchowicz – kościół parafialny św. Marii Magdaleny (nr rej. A/1165)

Zabytki archeologiczne wpisane do rejestru wojewódzkiego konserwatora zabytków (D. U.Woj.Lub. Nr 132 z dn. 25.10. 2010r, poz. 2237)

Tuchowicz - pozostałości dworu obronnego; Nr w rejestrze C/26

Zasoby dziedzictwa kulturowego objęte rejestrem konserwatora zabytków chronione są prawnie na mocy przepisów szczególnych.

Otoczenie niektórych obiektów zabytkowych zostało objęte strefą pośredniej ochrony konserwatorskiej oraz strefą ochrony widokowej w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Pozostałe obiekty o walorach historycznych

Jeleniec – zespół folwarczny

Kujawy – zespół dworski wraz z aleją dojazdową

Niedźwiadka – zespół dworsko- parkowy

Tuchowicz – dzwonnica i kaplica cmentarna w zespole kościoła parafialnego p.w. św. Marii Magdaleny

Zastawie – kapliczka drewniana

Dla obiektów o walorach historycznych proponuje się objęcie samych obiektów i ich otoczenia strefą pośredniej ochrony konserwatorskiej, które następnie należy przenieść do planów miejscowych.

Tabela 3 Stanowiska archeologiczne w gminie

Aleksandrów	64-76/2,
Anonin	64-78/9, 64-78/10, 64-78/11, 64-78/12, 64-78/13
Celiny Szlacheckie	63-77/7, 63-77/8, 63-77/9, 63-78/7, 63-78/8, 64-78/14,
Celiny Włociańskie	63-78/9, 63-78/10, 63-78/11, 63-78/12, 63-78/13,
Gózd	63-77/1, 63-77/2, 63-77/10, 63-77/11, 63-77/12, 63-77/13,
Jarczówek	64-77/8, 64-77/9, 65-77/18, 65-77/19,
Jeleniec	64-78/4, 64-78/6, 64-78/24, 64-78/25, 64-78/26, 64-78/27, 64-78/28, 64-78/29, 64-78/30, 64-78/31, 64-78/32, 64-78/33, 64-78/34, 64-78/35, 64-78/36, 64-78/37, 64-78/38, 64-78/39, 64-78/40, 64-78/41, 65-78/3, 65-78/4,
Jonnik	65-78/5, 65-78/6, 65-78/7, 65-78/8, 65-78/9, 65-78/10, 65-78/11,
Józefów	63-78/14, 63-78/15, 63-78/16, 63-78/17, 63-78/18, 63-78/19, 64-78/42, 64-78/43, 64-78/44,
Kierzków	64-78/8, 64-78/45, 64-78/46, 64-78/47, 64-78/48,
Kopina	64-77/10, 64-77/11, 64-77/12
Kosuty	64-77/1, 64-77/2, 64-77/3, 64-77/4, 64-77/5,
Lipniak	63-77/27, 63-77/28, 63-77/29,

Niedźwiadka	63-77/30, 64-77/14, 64-77/15, 64-77/16, 64-77/17, 64-77/18,
Nowy Stanin	65-77/17,
Ogniwo	64-77/13
Sarnów	64-78/49, 64-78/50, 64-78/51, 64-78/52, 64-78/53, 64-78/54, 64-79/7, 64-79/8, 65-78/20, 65-78/21, 65-78/22, 65-78/23, 65-78/24, 65-78/25, 65-79/63, 65-79/64, 65-79/65, 65-79/66,
Stanin	64-77/6, 64-77/7, 65-78/27,
Stara Gąska	65-78/28, 65-78/29, 65-78/30, 65-78/31, 65-78/32, 65-78/33, 65-78/34, 65-78/35,
Stara Wróblina	65-78/36,
Tuchowicz	63-78/1 , 63-78/2, 63-78/3, 63-78/4, 63-78/5, 63-78/6, 64-78/7, 64-78/58, 64-78/59, 64-78/60, 64-78/61, 64-78/62,
Wesołówka	64-78/1, 64-78/2, 64-78/3, 64-78/55 64-78/56, 64-78/57,
Wnętrzne	64-76/6, 64-76/11
Wólka Zastawska	63-77/35, 63-77/36, 63-77/37, 63-77/38, 63-77/39, 63-77/40, 63-77/41, 63-77/42, 63-77/43, 63-78/20, 63-78/21, 63-78/22, 63-78/23, 63-78/24
Zagoździe	63-77/3, 63-77/4, 63-77/31, 63-77/32, 63-77/33, 63-77/34,
Zastawie	63-77/5

Źródło: zarządzenie nr 6/2013 Wójta Gminy Stanin ws. gminnej ewidencji zabytków

Dla stanowiska archeologicznego wpisanego do rejestru zabytków (wyróżnionego w tabeli pogrubieniem) obejmującego dwór obronny w Tuchowiczu obowiązuje ochrona konserwatorska w postaci strefy „W”- strefa ścisłej ochrony zabytków archeologicznych. Pozostałe stanowiska archeologiczne należy w planach miejscowych objąć ochroną w postaci:

- strefy „OW” – strefa obserwacji archeologicznej
- strefy „OWD” – strefa domniemanych stanowisk archeologicznych

Tabela 4 Obiekty znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków

Miejscowość	Obiekt	Numer adresowy	Rejestr zabytków
Aleksandrów	dom	21	
Aleksandrów	dom	20	
Aleksandrów	dom	4	
Aleksandrów	dom	5	
Anonin	dom	18	
Anonin	dom	47	
Anonin	dom	72	
Anonin	zagroda, dom, piwnica	8	
Anonin	dom	49	
Anonin	dom	33	
Anonin	zagroda, dom, obora i stodoła	11	
Anonin	miejsce pochówku		
Borowina	dom	45	
Borowina	dom	48	
Borowina	pomnik		
Celiny Szlacheckie	dom	2	
Celiny Szlacheckie	dom	12	
Celiny Szlacheckie	dom	34	
Celiny Szlacheckie	zagroda, stodoła, spichrz	37	
Celiny Szlacheckie	zagroda, dom, stodoła	16	
Celiny Szlacheckie	zagroda, dom,	27	
Celiny Szlacheckie	zagroda, dom, obora	26	
Celiny Włociańskie	dom	14	
Celiny Włociańskie	dom	15	
Celiny Włociańskie	dom	17	
Celiny Włociańskie	dom	21	
Celiny Włociańskie	dom	23	
Celiny Włociańskie	dom	25	
Celiny Włociańskie	zagroda, dom, stodoła, spichrz	33	
Celiny Włociańskie	zagroda, dom, stodoła, spichrz	39	
Gózd	dom	28	
Gózd	dom	59	

Gózd	dom	58	
Gózd	dom	57	
Gózd	dom	56	
Gózd	dom	77	
Gózd	dom	96	
Jarczówek	dom	21	
Jarczówek	dom	9	
Jarczówek	dom	14	
Jarczówek	dom	22	
Jarczówek	zagroda, dom	44	
Jarczówek	dom	45	
Jarczówek	dom	26	
Jarczówek	kuźnia	6	
Jeleniec	dom	95	
Jeleniec	dom	111	
Jeleniec	kuźnia	47	
Jeleniec	dom	54	
Jeleniec	dom	55	
Jeleniec	dom	40	
Jeleniec	zagroda, dom, obora, stodoła, studnia, piwnica	82	
Jeleniec	zagroda, dom, stodoła	30	
Jeleniec	zespół klasztorny pobernardyński		A/580
Jeleniec	cmentarz		
Jeleniec	stróżówka w zespole klasztornym		
Jeleniec	spichlerz, rządówka, park w zespole dworsko-parkowym		
Jonnik	dom	13	
Jonnik	dom	12	
Jonnik	dom	32	
Jonnik	dom	25	
Jonnik	kapliczka		
Jonnik	dom	42	
Józefów	dom	43	
Józefów	dom	62	
Kierzków	dom	32	
Kij	zagroda, dom, obora, budynek gospodarczy	11	
Kij	stodoła, budynek gospodarczy	5	
Kij	dom	15	
Kij	zagroda, dom, obora	38	
Kij	dom	25	
Kij	krzyż		
Kopina	dom	9	
Kopina	dom	8	
Kopina	dom	14	
Kosuty	szkoła		
Kosuty	pomnik		
Kosuty	zespół dworski: dwór, stajnia, obora, dwa czworaki, park		
Lipniak	kapliczka		
Niedźwiadka	zagroda, dom, stodoła	17	
Niedźwiadka	dom	36	
Niedźwiadka	dom	22	
Niedźwiadka	zagroda, dom	31	
Niedźwiadka	zespół dworsko-parkowy		
Nowa Wróblina	zagroda, studnia	32	
Nowy Stanin	dom	54	
Nowy Stanin	kapliczka		
Nowy Stanin	stodoła	20	
Ogniwo	dom	7	
Ogniwo	dom	20	
Ogniwo	dom	1	
Sarnów	dom	28	
Sarnów	spichrz	31	

Sarnów	dom	41	
Sarnów	dom	101	
Sarnów	dom	135	
Sarnów	zespół dworski		A/610
Stanin	dom	96	
Stanin	dom	82	
Stanin	dom	75	
Stanin	dom	134	
Stanin	dom	128	
Stanin	dzwonnica i otoczenie kościoła p.w. Trójcy Św.		A/106
Stanin	cmentarz		
Stanin	dom	32	
Stara Gąska	dom	41	
Stara Wróblina	stodoła	15	
Tuchowicz	dom	72	
Tuchowicz	pozostałość dworu obronnego		C/26
Tuchowicz	dom	11	
Tuchowicz	dom	34	
Tuchowicz	cmentarz		
Tuchowicz	zespół kościoła p.w. św. Marii Magdaleny		
Tuchowicz	kościół parafialny p.w. św. Marii Magdaleny		A/1165
Tuchowicz	dzwonnica w zespole kościelnym		
Tuchowicz	szkoła		
Tuchowicz	przedszkole		
Tuchowicz	park w zespole dworsko-parkowym		
Tuchowicz	cmentarz rzymsko-katolicki przykościelny		
Wesołówka	dom	26	
Wesołówka	dom	23	
Wesołówka	dom	22	
Wesołówka	dom	12	
Wesołówka	kapliczka		
Wesołówka	zespół dworski		A/307
Wnętrzne	dom	49	
Wnętrzne	dom	39	
Wnętrzne	kapliczka		
Wnętrzne	kapliczka		
Zagoździe	dom	2A	
Zagoździe	stodoła	2	
Zagoździe	obora	31	
Zagoździe	pomnik		
Wólka Zastawska	dom	6	
Wólka Zastawska	dom	23	
Zastawie	dom	29	
Zastawie	dom	39	
Zastawie	dom	31	
Zastawie	dom	37A	

Źródło: zarządzenie nr 6/2013 Wójta Gminy Stanin ws. gminnej ewidencji zabytków

Obiekty znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków należy objąć ochroną w planie miejscowym.

6 PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA STUDIUM NA ŚRODOWISKO

6.1 Cele środowiskowe i przyjęte standardy

Głównym celem środowiskowym przyjętym w Studium jest zapewnienie nienaruszalności struktury przyrodniczej gminy.

Obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo (doliny rzeczne i fragment północnego kompleksu leśnego) to tereny w których zakłada się integrację ochrony środowiska z rozwojem gospodarczym i postępowaniem cywilizacyjnym, gdzie działania przestrzenne dążą do:

- ◆ zapewnienia warunków do zachowania i wzmocnienia ekosystemów, ochrony zasobów wodnych i krajobrazowych,
- ◆ zapewnienia warunków do zabezpieczenia czystości środowiska we wszystkich jego elementach,
- ◆ przy aktywizacji gospodarczej zharmonizowanej z wymaganiami środowiska i rozwoju infrastruktury,
- ◆ zachowanie i ochrona obszarów objętych ochroną na podstawie przepisów odrębnych,
- ◆ objęcie ochroną najcenniejszych elementów, wyróżniających się pod względem przyrodniczym i krajobrazowym,
- ◆ ochrona pozostałych elementów środowiska,
- ◆ ograniczenie w zainwestowaniu terenów znajdujących się w strefach występowania naturalnych zagrożeń oraz narażonych na uciążliwości od elementów zagospodarowania terenu.

Wzmocnienie biologicznie słabych struktur przyrodniczych, to utrzymanie i wzmocnienie ciągłości powiązań przyrodniczych pomiędzy obszarami cennymi przyrodniczo i wskazanymi w Studium do objęcia różnymi formami ochrony przyrody, poprzez:

- ◆ ochronę walorów przyrodniczych dolin rzecznych, a szczególności fragmentu Doliny Bystrzycy jako zespołu przyrodniczo-krajobrazowego,
- ◆ ograniczenie zagospodarowania terenów położonych w sąsiedztwie zabytkowych zespołów dworsko-parkowych w Sarnowie i Niedźwiadce, zapewniające ochronę wartości przyrodniczych oraz ekspozycję terenów cennych przyrodniczo,
- ◆ ochrona stosunków wodnych oraz zabezpieczenie czystości środowiska (wód, powierzchni ziemi, gruntów) rozległych terenów podmokłych – obszarów retencji wód, terenów źródłiskowych i obszarów wododziałowych, ochrona oczek wodnych, starorzeczy, torfowisk,
- ◆ ochrona i wzmocnienie zieleni w obszarach zabudowanych i urbanizowanych.

Wskazuje obszary objęte ochroną na podstawie przepisów odrębnych, do których należą:

- ◆ obszar Natura 2000 Lasy Łukowskie,
- ◆ Łukowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- ◆ pomniki przyrody.

Obszary te zgodnie ze Studium należy ująć w sporządzanych miejscowych planach, adaptując zasady ich ochrony określone w przepisach odrębnych, w tym powołujących wymienione obszary.

Studium ustala objęcie ochroną postulowanych obszarów:

- ◆ fragmentu doliny rzeki Bystrzycy w rejonie Sarnowa w formie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego,
- ◆ oczek wodnych w miejscowości Wnętrzne i Kujawy w formie użytków ekologicznych,
- ◆ północnego fragmentu gminy w formie parku krajobrazowego.

Obszary postulowane do objęcia ochroną należy wskazać w sporządzanych miejscowych planach wraz z ustaleniem zasad ich ochrony utrzymujące przyrodnicze znaczenie tych obszarów, w tym zachowanie nadrzecznych zadrzewień i zarośli, zakaz osuszania terenu.

Studium wskazuje także tereny najcenniejsze pod względem przyrodniczym i krajobrazowym, stanowiące naturalne fragmenty rodzimej przyrody, to jest doliny rzek Bystrzycy i Wilkojadki oraz kompleks leśny na północy gminy.

Dla dolin rzecznych wskazuje się zachowanie naturalnego przebiegu cieków oraz ich obudowy biologicznej, tworzących korytarze ekologiczne regionalne (Bystrzyca) oraz lokalne (Wilkojadka), oraz ustala się ich ochronę poprzez:

- ◆ zakaz zabudowy dolin rzecznych, z wyjątkiem budowli: infrastrukturalnych, związanych z gospodarką rybacką oraz służących rekreacji,
- ◆ zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych,
- ◆ zachowanie i uzupełnianie roślinności stanowiącej biologiczną obudowę cieków.

Dla kompleksów leśnych na terenie gminy wskazuje się objęcie ochroną poprzez:

- ◆ regulację granicy rolno-leśnej, polegającej na zalesianiu terenów najmniej przydatnych rolniczo,
- ◆ zakaz zmiany przeznaczenia terenów leśnych na cele nieleśne poza wyznaczonymi obszarami urbanizacji
- ◆ ustalenie nieprzekraczalnej linii zabudowy w odległości minimum 12 m od granicy terenów leśnych.

Ponadto w celu zachowania i ochrony poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego Studium ustala :

- ◆ ograniczenie zagospodarowania terenów położonych w otoczeniu zabytkowych zespołów parkowych w Sarnowie, Wesołowce oraz Niedźwiadne,
- ◆ zachowanie zadrzewień śródpolnych i przydrożnych, oczek wodnych, starorzeczy i torfowisk,
- ◆ wzmocnienie ochrony przeciwpowodziowej poprzez realizację zbiorników małej retencji,
- ◆ wzmocnienie zieleni w obszarach zabudowanych i urbanizowanych,
- ◆ nielocalizowanie przedsięwzięć generujących znaczące emisje zanieczyszczeń powietrza, ścieków, odpadów,
- ◆ objęcie terenów zabudowanych zorganizowanym systemem odbioru ścieków i odpadów.

Ustalenia Studium prawidłowo zabezpieczają wartości przyrodnicze gminy.

Ponadto Studium formułuje ograniczenia w zagospodarowaniu terenu gminy wynikające z występowania:

- ◆ obszarów zagrożenia powodzią – w wyznaczonym zasięgu wód stuletnich zakazuje się wznoszenia obiektów budowlanych, składowania materiałów mogących zanieczyścić wody, lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- ◆ gruntów o złych warunkach budowlanych – w zasięgu obszarów nakazuje się wykonanie badań geotechnicznych w celu określenia warunków posadowienia budynków,
- ◆ terenów cmentarzy – w strefie do 150 m od granic cmentarza, obowiązują ograniczenia w lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, produkcyjnej i usługowej, związanej z artykułami żywności, oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych. W strefie do 50 m od granic cmentarza zakazuje się lokalizacji ww. funkcji i obiektów. W strefie od 50 – 150 m od granic cmentarza ograniczenia nie obowiązują, wyłącznie w przypadku, gdy teren objęty strefą posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone,

- ◆ składowiska odpadów – w promieniu 100m został utworzony obszar ograniczonego użytkowania, w którym obowiązuje zakaz lokalizacji budynków przeznaczonych na stały pobyt ludzi, upraw roślin przeznaczonych do spożycia na surowo, wypasania zwierząt, zbierania runa i poboru wody,
- ◆ ujęć wody – w strefie bezpośredniej ochrony ujęcia zakazuje się użytkowania terenu do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody,
- ◆ linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia 110 kV – w strefie do 19 m od osi linii w obie strony, w której może być przekroczony dopuszczalny poziom promieniowania elektromagnetycznego, zakazuje się lokalizowania obiektów budowlanych przeznaczonych na stały pobyt ludzi oraz nakazuje się uzgadnianie z zarządcą sieci wszelkiej działalności inwestycyjnej, w tym sadzenie roślin mogących uszkodzić linie energetyczne,
- ◆ gazociągu wysokiego ciśnienia – w strefie do 15 m od osi gazociągu zakazuje się lokalizacji budynków, parkingów oraz podziemnych sieci infrastruktury technicznej posiadającej bezpośrednie połączenie z pomieszczeniami dla ludzi i zwierząt, w strefie do 5 m od osi gazociągu zakazuje się lokalizacji podziemnych sieci infrastruktury technicznej nie posiadającej bezpośredniego połączenia z pomieszczeniami dla ludzi i zwierząt,
- ◆ dróg krajowych i wojewódzkich - w sąsiedztwie drogi, w wyniku uciążliwości wywołanych przekroczeniem dopuszczalnych poziomów hałasu, nakazuje się zachowanie odpowiednich warunków akustycznych w zabudowie mieszkaniowej, zabudowie związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży oraz w terenach wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,
- ◆ linii kolejowych – w strefie do 20 m od osi skrajnego toru zakazuje się sytuowania obiektów budowlanych niezwiązanych z obsługą terenu kolejowego, w strefie do 100 m nakazuje się zachowanie odpowiednich warunków akustycznych w zabudowie mieszkaniowej, zabudowie związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży oraz w terenach wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.

Studium wyklucza również lokalizację zakładów i instalacji o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii.

Przyjęte w Studium cele ochrony środowiska oraz działania zmierzające do ich realizacji są w pełni zgodne z potrzebami i wymaganiami wynikającymi z aktualnego stanu środowiska, wymagań prawnych oraz celów i polityk określonych w dokumentach powiązanych, w tym ponadlokalnych.

6.2 Charakterystyka potencjalnych oddziaływań środowiskowych

6.2.1 Główne elementy Studium, z których mogą wynikać oddziaływania na środowisko

Główne elementy Studium, z których mogą wynikać oddziaływania na środowisko, to zadania określone w polityce przestrzennej, realizowane w ramach zdefiniowanych kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

6.2.1.1 Ponadlokalne kierunki polityki przestrzennej

W Studium przyjęto zakres i rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, wynikający z ustaleń Planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Lubelskiego oraz programach rządowych. Są to:

- ◆ modernizacja linii kolejowej C-E 20,
- ◆ modernizacja linii kolejowej Łuków - Dęblin - Radom,
- ◆ modernizacja drogi krajowej nr 76,
- ◆ modernizacja drogi wojewódzkiej nr 807
- ◆ przebudowa drogi wojewódzkiej nr 808,
- ◆ modernizacja drogi powiatowej we wsi Wnętrzne do kategorii drogi wojewódzkiej,
- ◆ modernizacja dróg powiatowych,
- ◆ budowa linii elektroenergetycznych 110 kV do miejscowości Krzywda,
- ◆ utworzenie Łukowskiego Parku Krajobrazowego wraz z otuliną.

Natomiast do lokalnych inwestycji celu publicznego należą:

- ◆ modernizacja i rozbudowa sieci dróg gminnych,
- ◆ modernizacja i rozbudowa sieci elektroenergetycznej średniego napięcia,
- ◆ modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej,
- ◆ modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej,
- ◆ modernizacja i rozbudowa sieci gazowej
- ◆ modernizacja i rozbudowa sieci telekomunikacyjnej,
- ◆ modernizacja i budowa obiektów użyteczności publicznej to jest obiektów oświaty, kultury, sportu, administracji,
- ◆ modernizacja składowiska odpadów,
- ◆ opieka nad zabytkami.

Powyższe inwestycje zostały wprowadzone do Studium w ramach zdefiniowanych kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. W związku z tym ich oddziaływanie na środowisko zostało poddane ocenie w ramach programów planów i strategii. Ponadto są to inwestycje, które na etapie projektu będą poddane procedurze oceny oddziaływania na środowisko.

Można jednak przyjąć, że są to inwestycje, również z punktu widzenia ochrony środowiska konieczne - wymagające realizacji.

6.2.1.2 Kierunki zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz przeznaczeniu terenów, w tym wskaźniki dotyczące zagospodarowania

Struktura funkcjonalno - przestrzenna.

Podstawowymi kierunkami rozwoju struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy Stanin są:

- ◆ ochrona najcenniejszych elementów i terenów przyrodniczych oraz rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- ◆ utrwalanie, historycznie ukształtowanej, sieci osadniczej (wsi) przez pobudzenie rozwoju budownictwa mieszkaniowego oraz przez wzmacnianie ośrodków obsługi mieszkańców,

- ◆ kreacja systemu ośrodków nowych funkcji podnoszących atrakcyjność lokalizacyjną gminy dla inwestorów zewnętrznych oraz podnoszącą atrakcyjność gminy jako miejsca pracy i zamieszkiwania dla aktualnych jej mieszkańców – zwłaszcza ludzi młodych.

Nową jakością w strukturze funkcjonalno – przestrzennej gminy będą wielofunkcyjne strefy aktywności gospodarczej.

Główna strefa aktywności gospodarczej obejmować będzie 2 miejscowości – ośrodek gminny Stanin oraz Tuchowicz. Tak ukształtowany (binarny) centralny obszar gminy posiadać będzie większy potencjał rozwojowy – stwarzający lepsze warunki konkurencji z ośrodkami innych gmin w tym rejonie (nie naruszając w niczym aktualnej struktury administracyjnej gminy).

Pozostałe strefy aktywności gospodarczej w Zastawia, Wólce Zastawskiej i Borowinie będą mniejszej skali. Uzasadnieniem ich tworzenia jest położenie w węzłowych rejonach komunikacyjnych – przy drogach zapewniających powiązania komunikacyjne gminy Stanin z ponadlokalnymi ośrodkami powiatowymi i innymi.

Cały obszar gminy został podzielony na obszary urbanizacji (istniejącej i planowanej), obszary otwarte z dopuszczeniem ekstensywnych form zagospodarowania oraz obszary otwarte wyłączone z zabudowy.

Obszary urbanizacji tworzą:

- ◆ wszystkie zwarte tereny zabudowane,
- ◆ tereny przeznaczone pod zabudowę w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stanin z 2001 roku oraz w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- ◆ tereny częściowo zabudowane - wskazane do uzupełnienia zabudowy,
- ◆ nowe tereny wyznaczone pod rozwój zabudowy.

Wskazane w Studium tereny różnych funkcji określają ich funkcje wiodące. Na terenach tych dopuszcza się także realizację innych funkcji – z zastrzeżeniem, że funkcje te nie mogą powodować uciążliwości dla funkcji wiodącej oraz wykluczać lub ograniczać możliwości jej rozwoju.

Tereny przeznaczone pod kontynuację i rozwój **funkcji mieszkaniowych** to:

- ◆ tereny o wiodącej funkcji zabudowy zagrodowej (M1/2)
- ◆ tereny o wiodącej funkcji zabudowy jednorodzinnej (M3/4),
- ◆ tereny zabudowy wielorodzinnej (M5).

Na terenach zabudowy zagrodowej, jednorodzinnej i wielorodzinnej dopuszcza się również lokalizowanie usług publicznych, służących zaspokojeniu potrzeb lokalnej społeczności.

Na obszarach zabudowy mieszkaniowej dopuszcza się lokalizację usług, magazynów i drobnej wytwórczości o uciążliwości nie wykraczającej poza granice działki.

W obszarach wielofunkcyjnych (W1) przewidywany jest rozwój lub kontynuacja:

- ◆ funkcji mieszkaniowych,
- ◆ funkcji drobnej wytwórczości i usług nieuciążliwych, tj. takich, których oddziaływanie nie wykracza poza granice działki,
- ◆ funkcji usług sportu, rekreacji i/lub turystyki,
- ◆ funkcji magazynowo – składowych, infrastruktury i zaplecza technicznego.

Poszczególne funkcje mogą występować samodzielnie lub w dowolnym stopniu być łączone na jednym terenie, które wyznaczono w wielofunkcyjnych strefach aktywności gospodarczej, a także w miejscowościach leżących przy drogach powiatowych (Sarnów, Nowa Wróblina, Wnętrzne, Anonin) oraz wojewódzkich (Ogniwo, Kosuty i Józefów).

Na obszarach wielofunkcyjnych dopuszcza się lokalizację nieuciążliwych obiektów produkcyjnych.

Na obszarach wielofunkcyjnych objętych ochroną konserwatorską (W2) przewidywana jest kontynuacja obecnie pełnionych funkcji. Dopuszcza się także (w uzgodnieniu z konserwatorem zabytków co do skali i funkcji):

- ◆ adaptację obiektów do pełnienia innych funkcji, w tym usług publicznych, usług turystyki,
- ◆ budowę nowych obiektów.

Obszary wielofunkcyjne wyznaczono również na terenach objętych ochroną konserwatorską, bądź na terenach postulowanych do objęcia ochroną. Są to tereny dawnych majątków ziemskich (Niedźwiadka, Jeleniec, Wesołówka, Kosuty, Sarnów).

Wyznaczone w studium obszary przeznaczone dla rozwoju działalności gospodarczej obejmują:

- ◆ obszary zabudowy usługowej,
- ◆ obszary zabudowy usługowej i/lub obiektów produkcyjnych, składów, magazynów,
- ◆ obszary obsługi produkcji rolnej.

Na obszarach tych, oznaczonych jako tereny przemysłowo-usługowe (PU), przewidywany jest rozwój lub kontynuacja:

- ◆ funkcji usług,
- ◆ funkcji produkcyjnych i składowych, w tym rzemiosła, hal magazynowych, wystawowych oraz zaplecza budowlanego lub transportowego,
- ◆ funkcji obsługi produkcji rolnej, w tym budynków przetwórci owoców i warzyw, hal magazynowych, funkcji handlowych.

Tereny przemysłowo-usługowe wyznaczono w ramach strefy aktywności gospodarczej na granicy Stanina i Tuchowicza oraz adaptując teren w Jarczówku.

Obszary działalności gospodarczej wymagać będą działań sanitacyjnych - zwłaszcza w stosunku do terenów przyległych (np. poprzez wprowadzanie pasów zieleni izolacyjnej).

Na obszarach działalności gospodarczej dopuszcza się funkcję mieszkaniową jedynie integralnie związaną z prowadzoną działalnością w ramach funkcji podstawowej (miejsce zamieszkania właściciela).

Na obszarach zabudowy usługowej dopuszcza się lokalizację nieuciążliwych obiektów produkcyjnych.

Na obszarach tych preferuje się rozwój funkcji gospodarczych a ewentualne kolizje z innymi funkcjami powinny być rozstrzygane na korzyść funkcji wiodącej.

Ponadto Studium wyznacza tereny:

- ◆ usług niekomercyjnych – do której należą tereny usług publicznych (UP) i usług sakralnych (UK) oraz tereny sportu i rekreacji (US)
- ◆ infrastruktury technicznej – do której należą tereny składowiska odpadów (NU), oczyszczalni ścieków (NO) i urządzeń zaopatrzenia w wodę (WZ).
- ◆ inwestycji specjalnych – do których należą tereny inwestycji specjalnej (IS) obejmujący teren poligonu wojskowego „Jagodne”

Na terenach sportu i rekreacji (US) znajdujących się w Niedźwiadce i Celinach Szlacheckich należy lokować usługi sportu i rekreacji o charakterze publicznym, dla zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej.

Na terenach infrastruktury technicznej adaptuje się istniejące zagospodarowanie oraz dopuszcza się lokalizowanie nowych obiektów budowlanych związanych z funkcją terenu. Tereny infrastruktury obejmują teren składowiska odpadów w Niedźwiadce, teren oczyszczalni ścieków w Staninie oraz tereny ujęć wody w Tuchowiczu i Jeleńcu.

Obszary otwarte z dopuszczeniem ekstensywnych form zagospodarowania

Obszary rolne

Do obszarów tych należą:

- tereny rolne (R),
- tereny rolne w dolinach rzek i cieków wodnych (RE).

Na terenach rolnych (R) oraz terenach rolnych w dolinach rzek i cieków wodnych (RE) ustala się zachowanie funkcji rolnej oraz dopuszcza się adaptację istniejącego zagospodarowania.

Na terenach rolnych (R) dopuszcza się, przy zachowaniu zasad ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu, lokalizację nowej ekstensywnej zabudowy zagrodowej z możliwością wykorzystania jej do celów agroturystyki, a także obiektów związanych z produkcją rolną i jej obsługą, na działkach posiadających dostęp do drogi publicznej, z wyłączeniem obszarów położonych w granicach korytarzy ekologicznych.

Tereny rolne w dolinach rzek wskazano dla ochrony ekosystemów rzeki Bystrzycy i Wilkojadki wraz z przyległymi do niej mniejszymi ciekami. Natomiast tereny rolne wypełniają nieurbanizowany obszar gminy.

Obszary leśne

Do obszarów tych należą:

- obszary lasów (ZL),
- obszary przeznaczone do zalesienia (LZ),
- obszary zadrzewień.

Na terenach lasów nie przewiduje się zmian przeznaczenia tych terenów na cele nieleśne poza wyznaczonymi terenami urbanizacji. W obrębie obszarów lasów państwowych prowadzona jest planowa gospodarka leśna. W lasach prywatnych gospodarka taka powinna być prowadzona z poszanowaniem wymogów ochrony środowiska przyrodniczego i wartościowych komponentów miejscowego krajobrazu, w szczególności na obszarach objętych przestrzennymi formami ochrony przyrody.

Penetracja turystyczna obszarów leśnych odbywać się powinna przede wszystkim na podstawie przyjętych programów tj.: przebiegu ścieżek rowerowych, tras edukacji ekologicznej oraz tras rekreacji konnej. Przy takich trasach należy zorganizować miejsca biwakowe i zapewnić pojemniki na śmieci.

Największe obszary przeznaczone do zalesień proponuje się w kompleksach leśnych w Borowinie, Tuchowiczu, Celinach Włociańskich, Wólce Zastawskiej, Zagoździu, Kiju, Kopinie i Wnętrznem.

Obszary wyłączone z zabudowy

Obszary wyłączone z zabudowy obejmują ogólnodostępne tereny naturalne (lasy, doliny rzek, zbiorniki wodne), tereny rolne w dolinach rzek i cieków wodnych, zainwestowane tereny otwarte takie jak: cmentarze czy ogródki działkowe. Na obszarach tych obowiązuje całkowity zakaz lokalizacji zabudowy kubaturowej (z wyłączeniem budynków związanych z funkcjonowaniem i utrzymaniem tych terenów).

Do obszarów tych należą tereny:

- rolne w dolinach rzek i cieków wodnych (RE),
- cmentarzy (ZC),
- ogródków działkowych (ZD),
- parków podworskich (ZP),
- lasy (ZL),
- rzeki i cieki wodne,
- zbiorniki wodne.

Tereny cmentarzy w Jeleńcu, Tuchowiczu i Staninie to tereny otwarte zainwestowane. W ramach tych obszarów dopuszcza się urządzenie nawierzchni utwardzonych, lokalizację elementów małej architektury oraz parkingów publicznych i innych urządzeń służących obsłudze funkcji głównej.

Zachowuje się istniejące zagospodarowanie i użytkowanie terenów ogrodów działkowych w Jeleńcu. Jednocześnie zakazuje się zmiany przeznaczenia terenów ogrodów działkowych na tereny budowlane.

Tereny rolne w dolinach rzek i cieków wodnych, charakteryzujące się wysokim udziałem użytków zielonych to tereny otwarte, służące zachowaniu lokalnych wartości przyrodniczych i krajobrazowych, zapewniające ciągłość powiązań ekologicznych. Wskazuje się na konieczność utrzymania ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej terenów wartościowych przyrodniczo.

Na terenach parków podworskich w Sarnowie, Kosutach, Niedźwiadce, Jeleńcu i Wesołowce dopuszcza się jedynie takie zagospodarowanie, jaka spełniać będzie wymogi konserwatorskie

Wskaźniki zagospodarowania

Studium określa ogólne zasady zabudowy i zagospodarowania terenów, dopuszcza korekty jeżeli wyniknie to z analiz i koncepcji szczegółowych opracowywanych w ramach sporządzania planów miejscowych, wydawania decyzji o warunkach zabudowy lub innych uwarunkowań.

Maksymalna wysokość budynków:

- ◆ budynków mieszkaniowych jednorodzinnych (wolnostojących, w zabudowie bliźniaczej i szeregowej) - do 2 kondygnacji i ew. 1 kondygnacja w formie poddasza mieszkalnego oraz do 12 m nad poziom terenu,
- ◆ budynków mieszkaniowych wielorodzinnych - do 4 kondygnacji i ew. 1 kondygnacja w formie poddasza mieszkalnego oraz do 15 m nad poziom terenu,
- ◆ budynków mieszkaniowych z wbudowanymi usługami do 13 m w zabudowie jednorodzinnej i do 16 m w zabudowie wielorodzinnej,
- ◆ budynków letniskowych – do 2 kondygnacji (w tym 1 kondygnacja w formie poddasza mieszkalnego) i do 7 m nad poziom terenu,
- ◆ budynków gospodarczych i garażowych na terenach zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej - do 5 m nad poziom terenu.

Dopuszcza się przekroczenie powyższych maksymalnych wysokości budynków:

- ◆ w przypadku wyznaczenia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lokalnej dominandy przestrzennej,
- ◆ w przypadku obiektów kultu religijnego,
- ◆ dla hal sportowych, krytych basenów i innych urządzeń sportowych w przypadkach gdy jest to uzasadnione ich funkcją,
- ◆ dla zabudowy przemysłowej i silosów, w przypadkach gdy wynika to z technologii produkcji.

Nowa zabudowa mieszkaniowa powinna gabarytami, usytuowaniem i stylem architektonicznym harmonizować z sąsiedztwem.

Nie ogranicza się form architektonicznych wynikających z potrzeb technologii produkcji, której służy zabudowa lub ze specyfiki obiektów sportowych.

Dla zabudowy przemysłowej, składowej i magazynowej zaleca się analizowanie skali i form projektowanej zabudowy pod kątem wzajemnych relacji z inwestycjami na terenach sąsiednich oraz w kontekście krajobrazowym.

Minimalne wielkości działek przeznaczonych pod zabudowę:

- ◆ jednorodziną - ponad 750 m²,
- ◆ wielorodziną - ponad 200 m² na każde mieszkanie,
- ◆ jednorodziną z usługami - ponad 1000 m²,
- ◆ letniskową - ponad 500 m².

W uzasadnionych przypadkach możliwe jest zmniejszenie minimalnej wielkości działek, jednak nie więcej niż o 10%.

Minimalne wielkości powierzchni biologicznie czynnej dla działek przeznaczonych pod zabudowę:

- ◆ jednorodziną – ponad 50%,
- ◆ wielorodziną – ponad 25%,
- ◆ jednorodziną z usługami – ponad 20%,
- ◆ letniskową – ponad 60%,
- ◆ przemysłową i/lub składową – ponad 20% (w tym co najmniej 10% pod izolacyjną zielenią wysoką).

Dla nowej zabudowy zlokalizowanej wzdłuż dróg krajowych nie należy projektować wjazdów na posesję bezpośrednio z tych dróg. Obsługa ruchu lokalnego powinna odbywać się poprzez sieć dróg lokalnych i/lub drogi równoległe do drogi krajowej o klasie minimum drogi dojazdowej.

Określenie potrzeb parkingowych powinno następować na podstawie poniższych wskaźników:

- ◆ mieszkalnictwo - minimum 2 miejsca postojowe na dom jednorodzinny i 1 miejsce postojowe na 1 mieszkanie, w zabudowie wielorodzinnej,
- ◆ handel i usługi - minimum 1 miejsce postojowe na 30m² pow. użytkowej,
- ◆ gastronomia - minimum 1 miejsce postojowe na 4 miejsca konsumpcyjne,
- ◆ biura i urzędy - minimum 1 miejsce postojowe na 30m² pow. użytkowej.

Miejsca postojowe powinny być zlokalizowane na terenie, na którym jest realizowana inwestycja.

6.2.1.2.1 Ocena przewidywanych oddziaływań na środowisko

Główne czynniki oddziałujące na środowisko to:

- ◆ intensywność zagospodarowania terenów,
- ◆ ingerencja w tereny przyrodnicze,
- ◆ emisja (hałas, drgania, zanieczyszczenie środowiska),
- ◆ zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych.

Wpływ działań realizujących poszczególne zmiany w strukturze przestrzennej gminy zmierzających do jej poprawy ma charakter zmienny z przewagą pozytywnych prowadzących do :

- ◆ tworzenia korzystnych warunków zamieszkania i rewitalizacji gminy,

- ♦ osiągnięcia harmonijnego ładu przestrzennego, który powinien prowadzić do pozytywnych efektów w zakresie funkcjonowania systemu przyrodniczego miasta gminy,
- ♦ stworzenia warunków dla funkcjonowania przyrodniczych terenów chronionych poprzez podejmowanie odpowiednich działań ochronnych.

Generalnie poszczególne projekty realizowane w ramach koncepcji kierunków zagospodarowania przestrzennego i poprawy struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy będą miały średnio i długofalowo pozytywne oddziaływania na prawie wszystkie komponenty środowiska oraz na jego elementy chronione.

Charakter konkretnych przedsięwzięć, ich wielkość mogą jednak wymagać przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Taka ocena będzie wymagana również ze względu na obszary Natura 2000 położone w północnej części gminy

Znaczące negatywne oddziaływania na środowisko wpływają przede wszystkim na chronione obszary przyrodnicze, a w ramach obszarów, na faunę i florę oraz na komponenty środowiska poza obszarami chronionymi, jednak funkcjonalnie i przestrzennie połączone z obszarem chronionym.

W omawianym terenie nie zachodzą takie uwarunkowania dla nowych projektów realizowanych w ramach kontynuacji funkcjonalno-przestrzennej struktury gminy.

Cenne przyrodniczo tereny położone w dolinie Bystrzycy i Wilkojadki, w Studium pozostają w dotychczasowym użytkowaniu bądź alternatywnie funkcji rekreacyjnej.

Kompleksy leśne będą zachowane a ich powierzchnie uzupełnione dolesieniami.

Największe obszary przeznaczone do zalesień zaproponowano w kompleksach leśnych w Borowinie, Tuchowiczu, Celinach Włociańskich, Wólce Zastawskiej, Zagoździu, Kiju, Kopinie i Wnętrznem.

Studium wprowadza również na tereny zainwestowania normatyw powierzchni biologicznie czynnej. Oznacza to, że również tereny urbanizowane będą wyposażone w zieleni.

Obiekty wymagające stref ochronnych, bezpieczeństwa czy sanitarnych w Studium są wskazane (cmentarze, linie wysokiego napięcia).

Tereny o funkcjach usługowych i produkcyjnych lokalizowane są poza obszarami cennymi przyrodniczo i terenami mieszkaniowymi. Zabudowa mieszkaniowa jest dopuszczona w obszarach działalności gospodarczej wyłącznie jako miejsce zamieszkania właściciela.

Studium nakłada obowiązek podjęcia działań sanitacyjnych na obszarach działalności gospodarczej. Obszary powinny być wydzielone w przestrzeni poprzez np. pasy zieleni ochronnej.

Studium preferuje funkcje produkcyjne związane z rolnictwem.

Nie prognozuje się na etapie Studium negatywnych oddziaływań związanych z rozwojem funkcjonalno - przestrzennym gminy. Studium wskazuje kierunki polityki przestrzennej oraz funkcjonalnej zgodnie z predyspozycjami środowiskowymi gminy. Szczegółowa ocena oddziaływania na poszczególne elementy środowiska ze wskazaniem działań minimalizujących będzie mogła być dokonana na etapie planu zagospodarowania przestrzennego.

6.2.1.2.2 Ocena wpływu na Obszar Natura 2000

Analizując propozycje kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy i przeznaczenia terenów oraz strukturę przyrodniczą gminy Stanin z uwzględnieniem obecności w jej granicach administracyjnych obszaru Natura 2000 **Lasy Łukowskie PLB060010** – obszar

specjalnej ochrony ptaków, należy liczyć się z ograniczeniem zagospodarowania tych obszarów.

Studium tereny położone w granicach Obszaru pozostawia w stanie istniejącym, tj. funkcji leśnej, zalecając dolesienia.

Ponadto tereny zurbanizowane gminy oddziela od Obszaru Natura 2000 linia kolejowa. W dokumentach planistycznych szczebla regionalnego wpisana jest modernizacja linii kolejowej. Prognozy oddziaływania na środowisko dokumentów nie wykazały znaczącego negatywnego wpływu na obszar Natura 2000.

Na etapie Studium, tj. koncepcji polityki przestrzennej gminy można stwierdzić, że zakładane przekształcenia funkcjonalno-przestrzenne nie będą miały znaczącego wpływu na Obszar Natura 2000 **Lasy Łukowskie PLB060010 oraz nie będzie oddziaływać na integralność obszarów Natura 2000.**

Ocena ta będzie zweryfikowana w niezbędnej dla planowanych przedsięwzięć, już na etapie planu zagospodarowania przestrzennego, przeprowadzonej ocenie oddziaływania na środowisko.

6.2.1.2.3 Oszacowanie oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, krótkotrwałych, odwracalnych i nieodwracalnych.

Ponieważ struktura przestrzenna gminy już zdefiniowana w ostatnich latach, nie przewiduje się jej znacznej modyfikacji a zatem nie oczekuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.

Funkcja usługowo- produkcyjna będzie kontynuowana w rejonach już istniejącej działalności. Oddziaływania na elementy środowiska mogą wystąpić lokalnie, będą miały charakter krótkotrwały i w dużej mierze odwracalny.

Nieodwracalnych zmian można się spodziewać przy realizacji projektów kubaturowych, gdzie nastąpi utwardzenie powierzchni i ingerencja w grunt poprzez wykopy.

Pozostałe elementy o ile będą narażone na negatywne działania to w zakresie odwracalnym. Generalnie oddziaływania będą w przeważającym stopniu pozytywne i w efekcie doprowadzą do właściwej i długofalowej gospodarki zasobami przyrodniczymi.

<p>Należy podkreślić, że Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego określa politykę przestrzenną gminy, nie określa natomiast szczegółowych zasad zagospodarowania lecz wyznacza ogólne ramy działania w poszczególnych obszarach. Tak więc, ze względu na ogólny charakter dokumentu, nie jest możliwe określenie szczegółowego wpływu na środowisko ustaleń Studium. Stąd ocena jedynie wskazuje na kierunek i charakter zmian, które mogą wystąpić. Szczegółowe oddziaływanie będzie określone i zdefiniowane na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i projektów inwestycyjnych.</p>	

6.2.1.3 Rozwój infrastruktury wiejskiej

Zaopatrzenie w wodę.

System zaopatrzenia w wodę obsługuje obecnie mieszkańców wszystkich miejscowości. Konieczna będzie rozbudowa systemu wraz z rozwojem nowych terenów budowlanych.

Punkty zasilania wodociągów położone w granicach gminy to ujęcie wody w Tuchowiczu oraz projektowane ujęcie w Jeleńcu. Część wodociągów zasilana jest z zewnętrznych źródeł znajdujących się w gminie Krzywdą i gminie Łuków.

Zaopatrzenie w wodę ma pokrywać potrzeby w zakresie wody pitnej, wody do celów przeciwpożarowych oraz do celów gospodarczych.

Odprowadzanie ścieków i wód opadowych

Obecnie część mieszkańców Stanina oraz Wesołówki posiada zbiorczy system odprowadzania ścieków. Oczyszczalnia w Staninie jest w stanie obsługiwać wsie Stanin, Wesołówka, Kosuty i Jarczówek po dalszej rozbudowie oczyszczalni do przepustowości 300 m³/dobę.

Zgodnie z „Programem ochrony środowiska dla gminy Stanin na lata 2004-2014” w gminie powinny powstać lokalne oczyszczalnie ścieków obsługujące kilka wsi. Proponowane lokalizacje to:

- ◆ Jeleniec – obsługa wsi Jeleniec, Kierzków, Sarnów,
- ◆ Józefów – obsługa wsi Józefów, Tuchowicz, Gózd, Anonin,
- ◆ Niedźwiadka i / lub Kopina – obsługa wsi Kopina, Aleksandrów, Niedźwiadka, Ogniuwo, Wnętrzne, Zagoździe,
- ◆ Zastawie – obsługa wsi Zastawie, Wólka Zastawska, Jedlanka-Osada,
- ◆ Celiny Szlacheckie – obsługa wsi Celiny Szlacheckie, Celiny Włościańskie.

Zabudowa zlokalizowana poza głównymi ciągami drogowymi powinna posiadać indywidualne systemy odprowadzania ścieków, w tym zbiorniki bezodpływowe oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Odprowadzanie wód opadowych powinno odbywać się na dotychczasowych zasadach, to jest wody deszczowe należy zagospodarować na własnej działce poprzez odprowadzanie do gruntu bezpośrednio lub za pośrednictwem zbiorników retencyjnych.

Wody opadowe z układu drogowego i powierzchni utwardzonych terenów usługowo-produkcyjnych należy odprowadzić do powierzchniowych obiektów odwadniających (np. rowy przydrożne, muldy, zbiorniki retencyjno-infiltracyjne), w zależności od możliwości zastosowania poszczególnych rozwiązań. Przed odprowadzeniem ścieków deszczowych do odbiornika należy zapewnić ich podczyszczenie w urządzeniach osadnikowych.

Warunki rozbudowy systemu zaopatrzenia w gaz

Obecnie część mieszkańców ma dostęp do sieci gazowej. Docelowo cały obszar gminy ma być objęty siecią, tak aby zaspokoić potrzeby gazowe na cele bytowo-gospodarcze i grzewcze.

Przez teren gminy poprowadzono gazociąg wysokiego ciśnienia w układzie wschód-zachód. Gazociąg wyposażono w stacje redukcyjno-pomiarowe zlokalizowane w Tuchowiczu i w Kosutach, umożliwiające zasilanie gazociągów przeznaczonych do zaopatrzenia gospodarstw.

Warunki rozbudowy systemu zaopatrzenia w ciepło

Gmina nie posiada zorganizowanego systemu zaopatrzenia w ciepło. Są to lokalne ciepłownie na paliwo stałe. W związku z planowanym rozwojem sieci gazowej proponuje się jej wykorzystanie również do celów grzewczych.

Do produkcji ciepła na własny użytek dopuszcza się również stosowanie odnawialnych źródeł energii, np. kolektorów słonecznych wykorzystujących energię słoneczną. Moc jednego zespołu urządzeń nie może przekraczać 100 kW.

Warunki rozbudowy systemu zaopatrzenia w energię elektryczną

Obecnie cała gmina jest zelektryfikowana. Wraz z rozwojem zabudowy konieczna będzie rozbudowa sieci elektroenergetycznej średniego napięcia (15 kV) i niskiego napięcia (0,4 kV) oraz stacji transformatorowych. Stan techniczny istniejących linii nie jest zadowalający, co wymusi modernizację poszczególnych odcinków.

Przez teren gminy, w układzie wschód-zachód, przebiega linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV. Zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego projektowane są 2 linie wysokiego napięcia 110 kV w układzie północ-południe, które mają łączyć się z istniejącą linią 110 kV i prowadzić do sąsiedniej gminy Krzywda.

Na terenie gminy dopuszcza się także pozyskiwanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.

Dopuszcza się realizację farm fotowoltaicznych na terenach rolnych, w tym na przykład na działkach o numerach ewidencyjnych 21/1, 21/2 w miejscowości Kierzków, 388, 440/1 w miejscowości Zastawie oraz 33/3, 87/1, 88, 103/1, 103/2 w miejscowości Kosuty.

Moc paneli zainstalowanych w jednym obszarze nie może przekroczyć 4MW.

W związku z tym, że farmy fotowoltaiczne mogą należeć do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, może zaistnieć potrzeba wyznaczenia dla nich stref ochronnych. Ale ponieważ na etapie sporządzania Studium nie są określane ich konkretne parametry, w związku z tym wyznaczenie ewentualnych stref ochronnych odnosi się do procedur administracyjnych związanych z lokalizacją konkretnych inwestycji.

Gospodarka odpadami

W prowadzeniu gospodarki odpadami komunalnymi przyjmuje się zasady:

- ◆ segregacji odpadów u źródła,
- ◆ maksymalnego wykorzystania gospodarczego odpadów,
- ◆ obróbki odpadów niebezpiecznych w miarę możliwości w jak największym stopniu przy zastosowaniu procesów fizykochemicznych i biologicznych,
- ◆ utylizacji pozostałych odpadów w sposób bezpieczny dla środowiska.

Obecnie odpady komunalne w gminie Stanin utylizowane są na składowisku odpadów komunalnych zlokalizowanego na terenie gminy w miejscowości Niedźwiadka. Zakończenie eksploatacji składowiska przewiduje się na 2020 rok. W związku z tym nie przewiduje się nowej lokalizacji obiektu utylizacji odpadów o znaczeniu ponadlokalnym na terenie gminy Stanin.

6.2.1.3.1 Ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska

Studium zakłada modernizację sieci mediów oraz jej rozbudowę wynikającą z potrzeb rozwojowych gminy.

Modernizacja sieci działającą w kierunku poprawy jej przepustowości poprzez remonty, zastosowanie nowoczesnych technologii będzie wywoływała pozytywne skutki dla środowiska.

Natomiast jej rozbudowa powiązania z większym wykorzystaniem powierzchni może wywoływać negatywne skutki dla środowiska. Oddziaływania wynikają głównie z procesów budowlanych i są tymczasowe. Ograniczają się do czasu realizacji inwestycji. To oddziaływanie może zostać zredukowane poprzez prowadzenie elementów infrastrukturalnych wzdłuż komunikacyjnych ciągów komunikacyjnych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko, w szczególności na dobra chronione, faunę i florę, różnorodność biologiczną, wody i gleby. Ponieważ tego typu działania wspierane będą przez fundusze unijne, zastosowane technologie przy rozbudowie infrastruktury będą wykorzystywały nowoczesne rozwiązania mające na celu ograniczenie interwencji w podłoże prowadzące do zmian stosunków gruntowo-wodnych. W konsekwencji ww. inwestycje przyniosą pozytywne skutki dla ogólnie pojętej higieny środowiska.

Gmina posiada własne składowisko odpadów, które zostało wyposażone w niezbędne zabezpieczenia środowiska - m.in. uszczelniona niecka, prowadzona jest segregacja odpadów, składowisko wyposażone jest w pojemniki na niebezpieczne odpady, prowadzony jest również recyding. Składowisko jest monitorowane. Wokół wysypiska ustanowiono 100 m strefę ograniczonego oddziaływania. Pojemność składowiska jest wystarczająca dla zakładanego w Studium rozwoju funkcjonalnego gminy do roku 2020.

Studium nie przewiduje nowej lokalizacji obiektu utylizacji odpadów.

Nie prognozuje się znaczącego wpływu na środowisko w dziedzinie gospodarki odpadami. Ponieważ stan higieny atmosfery na terenie Powiatu Łukowskiego jest dobry, tym samym na terenie gminy Stanin, nie prognozuje się znaczącego oddziaływania projektowanego Studium na ten element środowiska. Studium nie wprowadza zmian w polityce uciepłowienia gminy, wskazuje jednak na możliwości zmiany nośników energii cieplnej z używanych obecnie, tj. paliwa stałego na gaz. Będzie to pozytywne działanie.

Studium dopuszcza pozyskiwanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych wykorzystujących energię słoneczną. Ponieważ są to przedsięwzięcia, które potencjalnie znacząco mogą oddziaływać na środowisko ich realizacja będzie wymagała przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Należy zaznaczyć, że Studium nie przesądza o lokalizacji czy realizacji w/w przedsięwzięć, jedynie dopuszcza taką możliwość. Określenie rzeczywistych oddziaływań możliwe będzie na etapie pozyskania szczegółowych danych o danym przedsięwzięciu. Szczegółowość Studium nie pozwala na precyzowanie wielkości i jakości oddziaływań.

6.2.1.3.2 Wpływ na obszary Natura 2000

Nie prognozuje się, żeby w określonych realizacjach mogły wystąpić oddziaływania na różnorodność biologiczną z powodu występowania obszaru Natura 2000. Nowo urbanizowane obszary wymagające nowych inwestycji infrastrukturalnych położone są po południowej stronie linii kolejowej w bezpiecznej odległości od obszaru Natura 2000, na terenach nie powiązanych funkcjonalnie i przestrzennie z obszarem Natura 2000.

Realizacja polityki krajowej – głównie w zakresie modernizacji linii kolejowej i dróg, systemu przesyłowego energii elektrycznej odbywać się będzie w pobliżu terenu Natura 2000. Wpływ tych inwestycji na środowisko będzie oceniony w ramach odrębnej procedury ocen oddziaływania na środowisko.

Studium jako dokument niższego rzędu jest zobligowany do umieszczenia ponadlokalnych inwestycji celu publicznego. Są to obiekty infrastrukturalne niezbędne do funkcjonowania regionu i kraju których realizację uzasadnia nadrzędny interes publiczny.

6.2.1.3.3 Oszacowanie oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, krótkotrwałych, odwracalnych i nieodwracalnych.

Generalnie ocenia się oddziaływanie tego segmentu zagospodarowania, przy uwzględnieniu zasięgu terytorialnego, jako neutralne dla środowiska.

Znaczące negatywne oddziaływania mogą wystąpić na poziomie konkretnych przedsięwzięć i zostać skompensowane poprzez odpowiednie działania przy uwzględnieniu odpowiednich regulacji prawnych.

6.2.1.4 Kierunki rozwoju komunikacji

Obecny układ komunikacyjny zapewnia dobre połączenia zarówno wewnątrz gminy jak i z najbliższym otoczeniem. Zadaniem gminy będzie poprawa jakości swoich dróg, czyli niezbędne modernizacje w zakresie utwardzania nawierzchni czy dostosowania do właściwych parametrów technicznych.

Wraz z planowanym rozwojem gminy, wyznacza się nowe tereny pod zabudowę. Na tych terenach konieczne będzie wprowadzenie nowego układu komunikacyjnego.

W zakresie dróg powiatowych należy doprowadzić do modernizacji dróg, przede wszystkim tych, które łączą gminę z otoczeniem.

Zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego województwa układ komunikacyjny należy dostosować do standardów europejskich poprzez wyrównanie i wzmocnienie nawierzchni, modernizację oraz budowę nowych odcinków.

Na obszarze gminy Stanin przeznaczono:

- ◆ do modernizacji w pierwszej kolejności – droga wojewódzka nr 808, linia kolejowa C-E 20 (Łowicz – Piława – Łuków),
- ◆ do modernizacji w drugiej kolejności – droga wojewódzka nr 807, droga krajowa nr 76, linia kolejowa Łuków – Dęblin – Radom,
- ◆ do zmiany kategorii – z drogi powiatowej na drogę wojewódzką relacji Stoczek Łukowski – Wnętrzne – Krzywda – Kock.

W zakresie klasyfikacji dróg wskazuje się, aby droga krajowa była modernizowana tak, aby spełniała parametry dla drogi klasy GP – głównej ruchu przyspieszonego, a drogi wojewódzkie parametry dla drogi klasy G – głównej. Pozostałe drogi w zależności od pełnionej funkcji powinny mieć klasę dróg zbiorczych - Z, lokalnych - L i dojazdowych - D.

6.2.1.4.1 Ocena przewidywanych oddziaływań planowanego układu drogowo-ulicznego na środowisko

Oddziaływanie planowanego w studium układu drogowo-ulicznego na środowisko należy rozpatrywać w dwóch aspektach:

- oddziaływanie układu jako całości na ogólny stan środowiska i jego poszczególnych komponentów,
- oddziaływanie lokalne poszczególnych elementów układu w miejscach potencjalnie konfliktowych.

6.2.1.4.2 Oddziaływanie układu drogowego jako całości

Realizacja planowanego układu drogowego ma na celu zharmonizowanie rozwoju przestrzennego gminy i obsługi komunikacyjnej. Planowana modernizacja dróg oraz powstanie nowych przyczyni się – jako całość – do usprawnienia ruchu samochodów w gminie, ograniczenia uciążliwości komunikacyjnych występujących już w jego centralnej części oraz do ograniczenia oddziaływania ruchu tranzytowego prowadzonego obecnie w ciągu dróg wojewódzkich nr 807, nr 808 i drogi powiatowej na drogę wojewódzką relacji Stoczek Łukowski – Wnętrzne – Krzywda – Kock.

W konsekwencji realizacja planowanej modernizacji i przebudowy układu powinna spowodować ograniczenie uciążliwości, w tym hałasu wzdłuż dróg istniejących, prowadzonych w terenach zabudowanych.

Modernizacja poprzedzona będzie postępowaniem zmierzającym do uzyskania decyzji środowiskowej, w której to decyzji zostaną określone warunki realizacji inwestycji a także wskazane urządzenia ochrony środowiska, które będą musiały być zastosowane w projekcie modernizowanej drogi.

6.2.1.4.3 Wpływ na obszary Natura 2000

Jedynym elementem planowanego układu drogowego, który może mieć wpływ na obszary Natura 2000, jest modernizacja linii kolejowej C-E 20 (Łowicz – Pilawa – Łuków).

Linia ta prowadzona jest w sąsiedztwie obszaru Natura 2000 **Lasy Łukowskie PLB060010** – obszar specjalnej ochrony ptaków. Jej długość na terenie gminy wynosi ok. 6 km.

Ochroną, jako obszar Natura 2000, objęty jest w analizowanym rejonie doliny teren położony po północnej stronie torów.

Powierzchnia całkowita obszaru Natura wynosi 11 488,4 ha, z czego w gminie Stanin 546,4 ha (ok. 4,76%).

Pas niezbędny dla realizacji planowanej modernizacji mieć będzie szerokość 30 m. Tak więc pod tę inwestycję zajętych zostanie w obszarze Natura 2000 ok. 18 ha, co stanowi ok. 0,2% całej powierzchni chronionej.

Pokrycie terenu w rejonie planowanej inwestycji stanowi las. Wg „Prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzania lasu dla Nadleśnictwa Łuków wraz z projektem aneksu do tego planu – na okres 2011-2014” oraz wykonanej inwentaryzacji na potrzeby prognozy awifauny, na terenie Lasów Łukowskich, siedliska ptaków chronionych znajdują się w odległości co najmniej 900 m od linii kolejowej.

W cytowanej Prognozie przeprowadzono inwentaryzację dla wszystkich gatunków wskazanych jako kwalifikujące w SDF.

Modernizacja trasy podyktowana jest zatwierdzonym programem modernizacji układu transportowego w kraju i województwie, w związku z tym nie ma racjonalnych lokalizacji alternatywnych.

Będzie to obiekt infrastrukturalny niezbędny do funkcjonowania rozwijającego się regionu ale również poprawiający warunki środowiska (nowoczesne urządzenia ochrony środowiska, nowoczesne technologie) którego realizację uzasadnia nadrzędny interes publiczny.

Na etapie projektowania inwestycji niezbędne będzie przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000, zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

6.2.1.4.4 Lokalne oddziaływania uciążliwe

Realizacja planowanego układu drogowo-ulicznego przyczyni się – generalnie – do ograniczenia uciążliwości komunikacyjnych w gminie.

Lokalnie mogą wystąpić konflikty związane z prowadzeniem nowych dróg w sąsiedztwie terenów chronionych cennych przyrodniczo, w tym terenów mieszkaniowych. Rozwiązywanie tych konfliktów będzie następować w trakcie projektowania dróg, które – jako przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko – będą poddane ocenie oddziaływania na środowisko.

W analizowanym studium nie stwierdza się sytuacji ewidentnie konfliktowych, które wymagałyby zmiany proponowanych ustaleń lub innej lokalizacji planowanych dróg i ulic.

6.2.1.5 *Koncepcja i program zabezpieczeń przeciwpowodziowych*

Na terenie gminy wyznaczono obszary zagrożenia powodziowego dla rzeki Bystrzyca Północna. Na rysunku Studium wskazano zasięg wielkiej wody o prawdopodobieństwie 1%. Zasięg wód powodziowych 100-letnich, wobec naturalnego charakteru nieobwałowanej doliny, sięga do naturalnych granic tarasu zalewowego rzeki.

W obszarach zagrożenia powodziowego Studium nie wyznacza się terenów, na których możliwa jest lokalizacja zabudowy.

W obszarze zagrożenia powodzią, w wyznaczonym zasięgu wód stuletnich, Studium zakazuje wznoszenia obiektów budowlanych, składowania materiałów mogących zanieczyścić wody oraz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

6.2.1.5.1 *Ocena przewidywanych oddziaływań*

Tereny narażone na wylewy rzeki Bystrzycy pozostają w swoim naturalnym użytkowaniu, wyłączane są z pod zabudowy. Ponadto Studium nie przewiduje żadnych inwestycji również inwestycji przeciwpowodziowych.

Wobec powyższego nie przewiduje się oddziaływań w tym zakresie.

6.2.1.6 *Rozwój infrastruktury turystycznej.*

Funkcje wypoczynkowe Studium lokalizuje w północno-wschodniej części gminy związanej z doliną rzeki Bystrzycy, obszarem Lasów Łukowskich i występowaniem obiektów zabytkowych. Szczegółowe warunki i ograniczenia funkcjonowania terenów określone będą w planach zagospodarowania przestrzennego.

Jedną z możliwości rozwoju gminy Stanin jest turystyka wiejska, w tym agroturystyka. Rejonem powstawania gospodarstw agroturystycznych są tereny zabudowy zagrodowej we wsiach Lipniak, Zastawie, Wólka Zastawska, Celiny Włościańskie, Józefów natomiast obiektów usług turystyki, rekreacji i sportu tereny wielofunkcyjne .

6.2.1.6.1 *Ocena przewidywanych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska, w tym na Obszary Natura 2000*

Funkcje turystyczne są ulokowane w terenie dość wrażliwym na przekształcenie nie tylko ze względu na zabudowę, ale również na penetrację pieszo–rowerową. Są to tereny z wartościową zielenią, chronionymi gatunkami fauny, krajobrazem i wodą.

Studium wskazuje obszary położone w dolinie Bystrzycy i Wilkojadki oraz Lasów Łukowskich, podając ogólne ramy zagospodarowania. Natomiast warunki zagospodarowania, intensywność oraz rodzaj działalności rekreacyjnej pozostawia do rozstrzygnięcia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Intensywność zagospodarowania będzie miała tu decydujące znaczenie dla zachowania przedmiotów ochrony. Przy sporządzaniu projektu należy szczególnie ostrożnie wchodzić na tereny podmokłe starorzeczy dolin rzecznych, gdzie mogą wystąpić stanowiska chronione gatunki fauny i flory.

Przy zachowaniu ekstensywnego charakteru zagospodarowania turystycznego terenów szczególnie położonych w sąsiedztwie obszarów Natura 2000 Lasy Łukowskie i wyłączając miejsca szczególnie wrażliwe, miejsca występowania chronionych siedlisk ze stanowiskami

chronionej fauny możliwe jest zminimalizowanie a nawet wyeliminowanie działań konfliktowych w stosunku do zasobów przyrodniczych.

Na etapie projektowania inwestycji niezbędne będzie przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

6.2.1.6.2 Oszacowanie oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, krótkotrwałych, odwracalnych i nieodwracalnych

Oszacowanie oddziaływań jest dość skomplikowane. Nawet niewielka ingerencja w tereny niezagospodarowane o ograniczonym działaniu (wytyczenie ścieżek, szlaków rowerowych, instalacja małej architektury) wpłynie na różnorodność biologiczną. Od zagospodarowania będzie zależeć czy będą to oddziaływania odwracalne czy nie. Sposób użytkowania terenu w dużej mierze zadecyduje o wielkości zjawiska i jego charakterze.

Wielkość i charakter oddziaływań będzie można określić przy ocenie zapisów w planie zagospodarowania przestrzennego.

6.3 Ogólna charakterystyka potencjalnych skutków realizacji Studium

Poziom ogólności działań przyporządkowany poszczególnym kierunkom rozwoju nie pozwala na identyfikację rzeczywistych skutków środowiskowych, pozwala jedynie na ogólną ocenę potencjalnego oddziaływania na środowisko.

W analizach oddziaływania na środowisko, dla przyjętych w Studium kierunków rozwoju funkcjonalno - przestrzennego, starano się uwzględnić wpływ na zasoby przyrodnicze i kulturowe wrażliwe na inwestycje. Z dokonanej analizy wynika, że generalnie korzystny wpływ na środowisko może być efektem następujących działań:

- ◆ utworzenie czytelnego i funkcjonującego prawidłowo systemu przyrodniczego gminy, służącego ochronie środowiska przyrodniczego, jak również poprawie warunków życia mieszkańców gminy Stanin,
- ◆ utworzenie spójnego przestrzennie systemu przyrodniczych obszarów chronionych, w tym obszarów Natura 2000,
- ◆ czytelny układ przestrzenny i funkcjonalny spowoduje zahamowanie narastania chaosu w przestrzennym zagospodarowaniu gminy, co przyczyni się do zmniejszenia presji urbanizacyjnej na tereny cenne przyrodniczo, pełniące funkcje: klimatyczne (wymiana i regeneracja powietrza), biologiczne (siedliskotwórcze), regenerujące i zasilające czystym powietrzem wnętrza zurbanizowane miasta jednostek osadniczych, hydrologiczne (zasilanie i retencja wód na obszarze miasta gminy) i rekreacyjne,
- ◆ przeciwdziałanie degradacji krajobrazu i środowiska przyrodniczego Stanina poprzez rozbudowę i modernizację systemu kanalizacji, budowę oczyszczalni, uporządkowanie gospodarki odpadami.

Do poprawy jakości środowiska na pewno przyczyni się rozwój infrastruktury technicznej (rozbudowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, rozbudowa istniejącej i budowa nowych oczyszczalni ścieków, rozbudowa sieci elektroenergetycznej, sieci przesyłowej i dystrybucyjnej gazu ziemnego zmniejszająca emisje zanieczyszczeń do powietrza).

6.3.1 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Stanina a obszary Natura 2000.

Ochrona przyrody w Staninie do roku 2004 r.

Do roku 2004 na terenie gminy Stanin jedynymi przyrodniczymi obiektami chronionymi były pojedyncze drzewa - pomniki przyrody. Rozległe tereny leśne i łąkowe nie były objęte żadnymi prawnymi formami ochrony, pomimo stwierdzonych wysokich walorów przyrodniczych. Pomimo braku formalnej ochrony cenne tereny przyrodnicze w granicach gminy nie podlegały urbanizacji. Wynikało to z kolejnych edycji planów zagospodarowania przestrzennego, które chroniły te tereny przed inwestycjami.

Czynnikiem sprzyjającym ochronie było położenie gminy w dużej odległości od większych aglomeracji oraz rolniczy charakter gminy.

Obszary Natura 2000 w Staninie

Lasy Łukowskie PLB060010 – obszar specjalnej ochrony ptaków (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków – Dz.U. 2011.25.133; zm. Dz.U.2011.67.368); powierzchnia 11 488,4 ha, z czego w gminie Stanin 546,4 ha (ok. 4,76%).

Obszar obejmuje kompleks leśny Lasów Łukowskich. W jego obrębie leżą obszary źródłiskowe rzek Krzna Południowa (fragment objęty rezerwatem przyrody „Jata”), Krzna Północna, Kostrzyń i Świder. Lasy zajmują pofałdowaną równinę (w części północnej znajduje się pasmo wydm) porośniętą głównie przez drzewostany borowe z przewagą borów sosnowych, zarówno suchych jak i wilgotnych. W zagłębieniach występują grądy i łągi olchowe, olchowo - jesionowe. Istotnym zbiorowiskiem są bory mieszane ze znaczącym udziałem jodły, występującej tu na północno - wschodniej granicy swego zasięgu. Miejscami zachowały się siedliska bagienne: enklawy śródleśne stanowią łąki i pola.

Siedliska przyrodnicze i gatunki zwierząt wymienione w Dyrektywie Siedliskowej stwierdzone w obszarach Natura 2000

W wyniku inwentaryzacji ptaków przeprowadzonej w 2008 r. przez BULiGL, na zlecenie GDOŚ, zweryfikowano liczebności ptaków na terenie obszaru. Na terenie obszaru występuje 18 gatunków chronionych (lelek, błotniak łąkowy, błotniak stawowy, bocian biały, bocian czarny, derkacz, dzięcioł białogrzbisty, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, gąsiorek, jarzębata, lerka, muchołówka mała, orlik krzykliwy, ortolan, świergotek polny, trzmielojad, żuraw).

W okresie od 1 sierpnia 2012 do 31 lipca 2013 r. na terenie gminy w rejonie potencjalnych lokalizacji ferm wiatrowych przeprowadzono monitoring ornitologiczny i chiropterologiczny. Wyniki monitoringu przedstawiono w rozdziale pt. elektrownie wiatrowe i ich wpływ na środowisko..T

Kierunki zagospodarowania przestrzennego na terenach chronionych jako Natura 2000.

Obszary Natura 2000 na terenie Stanina obejmują strefę południowy fragment ze strefą brzezną Lasów Łukowskich. W granicach obszarów Natura 2000 Studium nie ingeruje, pozostawia w użytkowaniu leśnym i rolnym.

W sąsiedztwie obszaru Studium zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego jako ponadlokalną inwestycje celu publicznego przewiduje modernizację linii kolejowej C_E20.

Ocena wpływu proponowanych w Studium kierunków zagospodarowania na obszary Natura 2000.

Planowane w Studium zagospodarowanie terenów w obrębie obszarów Natura 2000 jest w zdecydowanej większości adaptacją stanu istniejącego i nie niesie za sobą nowego zainwestowania. Wszystkie tereny już zainwestowane pozostawiane są w dotychczasowych granicach z utrzymaniem obecnej funkcji i sposobu zainwestowania. Tym samym nie przewiduje się negatywnego wpływu proponowanych w Studium ustaleń na środowisko, w tym obszary Natura 2000.

Wszystkie te urządzenia należą do kategorii inwestycji celu publicznego. Studium jest pierwszym etapem ewentualnego procesu ich realizacji. Jako przedsięwzięcia mogące potencjalnie negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000 będą poddane, w przypadku zamiaru ich realizacji, ocenie oddziaływania na środowisko przewidzianej dla przedsięwzięć.

6.3.2 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Stanina a pozostałe obszary chronione

6.3.3 Oddziaływania na zdrowie i warunki życia ludzi

Studium wskazuje czytelny podział gminy na strefy funkcjonalne. W przestrzeni wyróżniają się następujące strefy:

- ◆ system terenów otwartych, w tym: tereny lasów, tereny upraw polowych, łąki, pastwiska i inne tereny niezabudowane,
- ◆ sieć osadnicza – obejmująca strefy zabudowy, w tym: tereny mieszkalnictwa, usług, administracji, produkcji i obsługi technicznej wraz z ich ośrodkami,
- ◆ powiązania komunikacyjne (zewnętrzne i wewnątrz gminne) zapewniające dogodne połączenia między strefami i ich ośrodkami, w tym: układ drogowo – uliczny, komunikację zbiorową i telekomunikację.

Studium wskazuje również tereny wypoczynku rekreacji.

Planowany i modernizowany układ dróg przyczyni się – jako całość – do usprawnienia ruchu samochodów w mieście gminie, ograniczenia uciążliwości komunikacyjnych występujących już w jego centralnej części oraz do ograniczenia oddziaływania ruchu tranzytowego prowadzonego obecnie w ciągu drogi nr 807 i 808.

Należy zaznaczyć, że modernizacja dróg i kolei spowoduje, jeśli to będzie konieczne, zastosowanie rozwiązań zabezpieczających tereny chronione (zabudowa mieszkaniowa, usługi zdrowia, oświaty, tereny rekreacyjne) przed ponadnormatywnym hałasem i zanieczyszczeniem powietrza.

W konsekwencji realizacja planowanego układu spowoduje ograniczenie uciążliwości, w tym hałasu wzdłuż dróg istniejących, prowadzonych w terenach zabudowanych.

Modernizacja infrastruktury gminy oraz jej rozbudowa poprawi stan czystości wód powierzchniowych i gruntu.

Wszelkie działania wywołane realizacją polityki przestrzenno-funkcjonalnej gminy w znacznym stopniu podniosą komfort zamieszkania i wypoczynku mieszkańców.

7 ODDZIAŁYWANIE NA DOBRA KULTURY

Na terenie gminy Stanin w odniesieniu do obiektów wpisanych do rejestru zabytków obowiązują:

- wymóg uzgadniania wszelkich zamierzeń i działań inwestycyjnych z organem ds. ochrony zabytków, który na wystąpienie właściciela lub posiadacza zabytku przedstawia zalecenia konserwatorskie, określające sposób korzystania z zabytku, jego zabezpieczenia i wykonanie prac konserwatorskich, a także zakres dopuszczalnych zmian, które mogą być wprowadzone w danym zabytku, w trybie przepisów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- wymóg uzyskania pozwolenia organu ds. ochrony zabytków dla wszelkich działań inwestorskich realizowanych w obiektach i na nieruchomościach wpisanych do rejestru zabytków,
- zachowanie i konserwacja zabytkowej substancji oraz zachowanie zasadniczych elementów układu urbanistycznego i kompozycji przestrzennej,
- zachowanie pierwotnych funkcji obiektów, z możliwością zmiany (np. na funkcje usługowe z zakresu usług publicznych, usług turystyki) przy akceptacji organu ds. ochrony zabytków,
- użytkowanie obiektów gwarantujące zachowanie zabytku,
- wykluczenie lokalizacji obiektów dysharmonizujących z historycznym sąsiedztwem i przesłaniających obiekty zabytkowe,
- ustalenie stref ochrony konserwatorskiej w planach miejscowych, obejmujących obiekty zabytkowe oraz ich otoczenie.

Wskazane w Studium pozostałe obiekty o walorach historycznych oraz orientacyjny zasięg stref pośredniej ochrony konserwatorskiej, zasięg strefy widokowej, a także obiekty znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków należy uwzględnić przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, poprzez ustalenie ochrony dla tych obiektów. Obowiązuje stosowanie następujących zasad ochrony:

- zachowanie i konserwacja zabytkowej substancji oraz zachowanie zasadniczych elementów układu urbanistycznego i kompozycji przestrzennej,
- zachowanie pierwotnych funkcji obiektów, z możliwością zmiany (np. na funkcje usługowe z zakresu usług publicznych, usług turystyki) przy akceptacji wojewódzkiego konserwatora zabytków,
- wykluczenie lokalizacji obiektów dysharmonizujących z historycznym sąsiedztwem i przesłaniających obiekty zabytkowe,
- ustalenie stref ochrony konserwatorskiej w planach miejscowych obejmujących obiekty zabytkowe oraz ich otoczenie,
- wymóg uzgadniania wszelkich zamierzeń i działań inwestycyjnych w obrębie strefy pośredniej ochrony konserwatorskiej z organem ds. ochrony zabytków.

Dla zespołu dworsko-parkowego w Wesołowce, wpisanego do rejestru zabytków wskazuje się strefę ochrony widokowej, w której obowiązują:

- zakaz realizacji zwartych nasadzeń wysokim drzewostanem nie związanym z rewaloryzacją parku,
- zakaz wznoszenia wież i masztów.

Dla stanowisk archeologicznych obowiązują:

- ustalenie w planach miejscowych strefy ochrony konserwatorskiej wokół stanowisk,
- wymóg przeprowadzenia badań archeologicznych w obrębie strefy przed rozpoczęciem inwestycji, zgodnie z uzyskanym od wojewódzkiego konserwatora zabytków zakresem prac – w przypadku objęcia strefą OW,
- wymóg powiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o planowanej inwestycji przed jej rozpoczęciem – w przypadku objęcia strefą OWD.

W stosunku do cmentarzy, miejsc pamięci oraz kapliczek wskazuje się na zachowanie szczególnej ochrony poprzez sposób zagospodarowania umożliwiający zachowanie i właściwą ekspozycję tych obiektów. Wskazuje się na możliwość zachowania dostępu do obiektów w celach turystycznych i sprawowania kultu.

Z uwagi na powyższe nie prognozuje się negatywnego oddziaływania zapisów Studium na dobra kultury i dobra materialne.

8 ZGODNOŚĆ Z CELAMI OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYMI NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM

Projekt Studium implementuje podstawowe zasady krajowej polityki ekologicznej – zasadę zrównoważonego rozwoju, która jest zgodna z prawem wspólnotowym i konwencją w sprawie bioróżnorodności z 1992 r.

W strukturze przyrodniczej obszaru gminy nie stwierdzono obszarów, które kwalifikowałyby się do objęcia ochroną w ramach europejskiej sieci obszarów chronionych. Wszystkie formy ochrony występujące na obszarze gminy Stanin zostały uwzględnione w Studium. Studium nie narusza zasad ochrony środowiska wynikających z przepisów odrębnych.

Studium nie narusza również celów środowiskowych określonych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (MP z 2011r. nr 49, poz. 549) dla jednolitych wód powierzchniowych i podziemnych.

Studium nie narusza również celów środowiskowych określonych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (MP z 2011r. nr 49, poz. 549) dla jednolitych wód powierzchniowych i podziemnych. Obszar znajduje się w obszarze Jednolitych Części Wód Podziemnych nr 84.

Tabela 5 Jednolita część wód podziemnych. Identyfikacja

Nazwa JCWP	84
Kod JCWPd	2300_84
Obszar dorzecza	Wisła
Region wodny	Środkowa Wisła
Właściwe RZGW Warszawa	2300_84
Ocena stanu ilościowego	dobry
Ocena stanu chemicznego 2 - dobry	dobry
Ocena zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych	niezagrożona
Przyczyna zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych	brak
Istotne problemy	niedostateczna sanitacja obszarów wiejskich, import zanieczyszczeń z zewnątrz
Oddziaływanie JCWPd na wody powierzchniowe (stan ilościowy, jakościowy)	brak

Na terenie gminy Stanin wody powierzchniowe nie są objęte badaniami w ramach monitoringu krajowego i regionalnego.

Rzeka Bystrzyca objęta jest monitoringiem regionalnym na odcinkach leżących poza gminą. Punkt ppk znajduje się w miejscowości Borki przy ujściowym odcinku rzeki. Kontrolowany odcinek zaliczany jest do wód pozaklasowych (NON) w zakresie kryteriów fizykochemicznych i bakteriologicznym (str. 13; Program ochrony środowiska)

Główna rzeka przepływająca przez gminę zakwalifikowana została przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie (Raport: "Stan środowiska w województwie lubelskim w roku 2009", Lublin 2010 – badania na ujściu w Spiczynie) do rzeki III klasy pod względem wskaźników fizykochemicznych i o umiarkowanym potencjale biologicznym.

Badania wskaźników biologicznych wykazują wysokie zanieczyszczenie bakteriologiczne Bystrzycy. W ponad 80% przebadanych prób stwierdzono ponadnormatywne stężenie bakterii coli typu kałowego, odpowiedzialnej za stan sanitarny wód.

Potencjał ekologiczny jakości wód Bystrzycy w 2009 roku WIOŚ ocenił jako umiarkowany. Powodem takiej oceny jest fakt, że pomimo znacznych stężeń substancji fizyko-chemicznych i organicznych, wody w punktach monitoringu charakteryzowały się dość dużym natlenieniem – na poziomie I klasy jakości. Jest to istotny element dla potencjalnych możliwości samooczyszczania się.

Duże zanieczyszczenie bakteriologiczne spowodowane jest przede wszystkim odprowadzaniem ścieków - bezpośrednio do nich lub do rowów melioracyjnych - przez obiekty i zakłady położone w większości poza granicami gminy Stanin (zjawisko tzw. importu zanieczyszczeń).

Jakość wód podziemnych zależy od głębokości na której występuje warstwa wodonośna.

Na terenie gminy użytkowe warstwy wodonośne dość dobrze izolowane są od powierzchni terenu i nie są narażone na zanieczyszczenie. Jednak w rejonach zabudowy nieskanalizowanej głównym problemem jest zanieczyszczenie I poziomu wód gruntowych, ujmowanych studniami przydomowymi. Jakość wód w studniach jest zła, głównie są one zanieczyszczane związkami azotowymi.

Natomiast jakość wody z podziemnych ujęć głębinowych jest dobra lub bardzo dobra. Niekiedy mogą w niej wystąpić podwyższone zawartości związków żelaza i manganu.

Wewnętrzną przyczyną zanieczyszczenia wód jest jeszcze niedostateczne wyposażenie gminy w kompleksową infrastrukturę wodociągowo-kanalizacyjną - przede wszystkim niepełny zasięg kanalizacji sanitarnej. Nadal ważną przyczyną jest prawie zupełny brak kanalizacji deszczowej. Ścieki związane z zabudową mieszkaniową oraz warsztatami produkcyjno-usługowymi trafiają bardzo często do nieszczelnych szamb (podobnie ma się w wielu przypadkach sytuacja z odpadami). Na złą jakość wód podziemnych i powierzchniowych mają także wpływ zanieczyszczenia wielkoobszarowe pochodzenia rolniczego oraz z powietrza.

Realizacja Studium w zakresie infrastruktury technicznej przyczyni się do osiągnięcia celów środowiskowych w zakresie jakości wód powierzchniowych i podziemnych ustanowionych w/w Planie.

9 ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, WYNIKAJĄCYCH Z REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

W wyniku realizacji określonych w projekcie Studium kierunków zagospodarowania przestrzennego wystąpią zróżnicowane oddziaływania na środowisko przyrodnicze i środowisko ludzkie. Zróżnicowana będzie skala i zasięg przestrzenny.

W projekcie *Studium* przedstawiono działania zmierzające do zapobiegania, ograniczania negatywnych oddziaływań. Są to:

- poprawa jakości wód powierzchniowych oraz ochrona wód podziemnych
- poprzez porządkowanie gospodarki ściekowej na terenie gminy, likwidację zrzutów ścieków nieoczyszczonych do cieków (m.in.: modernizacja oczyszczalni, budowa nowych, modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, kanalizacja deszczowa),
- porządkowanie gospodarki odpadami,
- realizacja infrastruktury komunikacyjnej w sposób ograniczający negatywne
- oddziaływanie (hałas, zanieczyszczenie powietrza).

Analiza potencjalnych oddziaływań wskazuje, że negatywne skutki środowiskowe mogą wiązać się z realizacją inwestycji infrastrukturalnych.

Szczegółowe sposoby zmniejszenia negatywnych oddziaływań określane będą na innych etapach procesu planistycznego i decyzyjnego (miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, decyzje administracyjne, projekty budowlane, postępowanie oos).

Jednocześnie ustalenia Studium wskazują ochronę najcenniejszych wartości środowiska przyrodniczego (zasobów i krajobrazu). Prowadzą do utworzenia spójnego przestrzennie, chroniącego powiązania przyrodnicze, konieczne dla zachowania funkcjonalności ekologicznej systemu obszarów prawnie chronionych (w tym obszarów NATURA 2000).

10 ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE DOKUMENTU WRAZ Z UZASADNIENIEM KONIECZNYCH ZMIAN

W procesie sporządzania Studium przeprowadzane były analizy różnych wariantów zagospodarowania terenu objętego Studium. W związku z tym wybory rozwiązań alternatywnych następowały już na etapie projektowym.

W Studium nie przewiduje się lokalizacji przedsięwzięć zawsze znacząco oddziałujących na środowisko, które wymagałyby wariantowania, a których lokalizacja na terenie gminy wynikałaby bezpośrednio z ustaleń Studium.

Podczas prac nad Studium kierowano się zasadą zrównoważonego rozwoju, tak aby zarówno rozwój przestrzenny i gospodarczy gminy nie wpływał negatywnie na zasoby środowiska i warunki życia społeczeństwa.

W studium określono prawidłó zasady polityki z zakresu ochrony środowiska.

11 TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Praktycznie wszystkie prowadzone działania ze względu na swój charakter będą dotyczyły jedynie obszaru miasta gminy, a oddziaływanie pojedynczych projektów będzie miało przede wszystkim charakter lokalny. Jednocześnie oddziaływania negatywne które głównie mogą, choć nie muszą dotyczyć utraty różnorodności biologicznej czy lokalnych stosunków wodnych nie będą miały charakteru transgranicznego.

12 INFORMACJA O PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ WARUNKÓW JEJ PRZEPROWADZANIA

W przypadku Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego istnieje określona ustawowo procedura pozwalająca przeanalizować i ocenić skutki jego realizacji.

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2012 r., poz. 647, z późn. zmianami):

„W celu oceny aktualności studium i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium, z uwzględnieniem (...) wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego.

Wójt, burmistrz albo prezydent miasta przekazuje radzie gminy wyniki analiz, po uzyskaniu opinii gminnej (...) komisji urbanistyczno-architektonicznej, co najmniej raz w czasie kadencji rady.

Rada gminy podejmuje uchwałę w sprawie aktualności studium i planów miejscowych, a w przypadku uznania ich za nieaktualne, w całości lub w części, podejmuje działania, o których mowa w art. 27 ustawy.

Przy podejmowaniu uchwały, o której mowa w ust. 2, Rada gminy bierze pod uwagę w szczególności zgodność studium albo planu miejscowego z wymogami wynikającymi z przepisów art. 10 ust. 1 i 2, art. 15 oraz art. 16 ust. 1."

Wskazane przepisy dotyczą m.in. uwzględniania w dokumentach zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.

13 STRESZCZENIE – POSUMOWANIE

Prognoza oddziaływania na środowisko jest elementem postępowania w procedurze oceny oddziaływania na środowisko projektu studium i sporządzana jest zgodnie z art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227).

Celem prognozy jest ocena potencjalnych skutków środowiskowych realizacji Studium.

Omawiane Studium jest faktycznie zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stanin z 2001 r.

Wprowadzane modyfikacje dotyczą lokalnych korekt wynikających przede wszystkim z przesądzeń planistycznych dokonanych w uchwalonych planach miejscowych, gdzie w skali dokładniejszej i po szczegółowej analizie przyjęto rozwiązania bardziej odpowiednie dla poszczególnych sytuacji terenowych.

Elementami korygującymi były także zgłoszone do niniejszego Studium konkretne wnioski i postulaty, które uznano za możliwe do uwzględnienia i sprzyjające rozwojowi miasta.

Wyżej wymienione korekty stanowią również skutek zmian, które w ostatnich latach zaistniały w statusie i przebiegu granic terenów podlegających ochronie w zakresie środowiska przyrodniczego, czyli przede wszystkim obszarów Natura 2000. Ponadto zmiana Studium wywołana została koniecznością dostosowania do nowych wymagań prawnych z zakresu planowania przestrzennego jak i ochrony środowiska.

Dotychczasowy rozwój zabudowy na terenach gminy następował etapami rozłożonymi w dłuższym czasie, co pozwoliło na zachowanie ogólnej równowagi w środowisku przyrodniczym. Dowodem braku istotnych, trwałych zmian w środowisku przyrodniczym jest dolina Bystrzycy, która zachowała swój naturalny charakter. Dolina stała się ostoją dla wielu chronionych gatunków fauny i flory.

Studium przyjmuje jako główne założenie rozwoju przestrzenno - funkcjonalnego gminy kontynuację dotychczasowych kierunków, tj. kontynuację działalności rolniczej jako głównego działu gospodarki gminy, optymalizację wykorzystania istniejących zasobów naturalnych i wytworzonych, tworzenie ułatwień dla lokalizacji pozarolniczych aktywności gospodarczych.

W celu ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej wyznaczono w Studium:

- ◆ system terenów otwartych bez prawa zabudowy lub z dopuszczeniem wyłącznie zabudowy ekstensywnej – związanej integralnie z rolnictwem (i ewentualnie agroturystyką, jako działalnością uzupełniającą),
- ◆ wskazano tereny nowej zabudowy ograniczone do stanowiących kontynuację lub uzupełnienie zabudowy istniejącej (z wyłączeniem szczególnych przypadków terenów aktywizacji pozarolniczej działalności gospodarczej).

W celu ograniczania depopulacji gminy (przez tworzenie nowych miejsc pracy poza rolnictwem oraz wzrost atrakcyjności miejsca zamieszkiwania) wskazano w Studium:

- ◆ optymalne rozmieszczenie wielofunkcyjnych stref aktywności gospodarczej i w ich ramach rozmieszczenie terenów pozarolniczych aktywności gospodarczych (usług i drobnej wytwórczości),
- ◆ rejony, gdzie powinna nastąpić poprawa warunków życia mieszkańców poprzez doposażenie tych rejonów w infrastrukturę społeczną i techniczną.

W celu stworzenia dogodnych warunków dla lokalizacji pozarolniczych aktywności gospodarczych, wskazano w Studium wielofunkcyjne strefy aktywności gospodarczej - o węzłowym położeniu w gminie i najkorzystniejszych warunkach powiązań komunikacyjnych z układem zewnętrznym. Dla tych stref powinny być sporządzone miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego – dające możliwość względnie szybkiej realizacji tam obiektów usługowych lub produkcyjnych. Strefy te to:

- ◆ binarna strefa Stanin – Tuchowicz,
- ◆ strefa Zastawie,
- ◆ strefa Wólka Zastawka,
- ◆ strefa Borowina.

Potencjalną, wspomagającą aktywnością gospodarczą w gminie może być turystyka, w tym zwłaszcza agroturystyka. W Studium, w zgodzie z Planem zagospodarowania województwa lubelskiego, wskazano północno – wschodnią część gminy jako preferowany rejon rozwoju turystyki.

Rozwój turystyki na obszarze gminy warunkowany jest, między innymi, utrzymaniem i poprawą ładu przestrzennego oraz przestrzeganiem zasad rozwoju zrównoważonego. W Studium wskazano standardy i warunki realizacji zagospodarowania przestrzennego, w tym zabudowy, nakierowane na osiągnięcie tego celu.

Obszary i zasady realizacji omawianych działań zostały wskazane przy uwzględnieniu wymogów ochrony przyrody, środowiska i dziedzictwa kulturowego, czemu służą odpowiednie ustalenia Studium.

Przedstawione powyżej rodzaje dominującego przeznaczenia terenu są ograniczane, rozszerzane lub uzupełniane ustaleniami z zakresu szczególnych uwarunkowań i ograniczeń dla zainwestowania, ustaleniami dotyczącymi ochrony środowiska przyrodniczego, dziedzictwa kulturowego i zabytków, określonymi elementami zagospodarowania terenu oraz wyznaczonymi ważniejszymi elementami polityki przestrzennej.

Dla obszarów zabudowy w Studium określa się dominujące przeznaczenie dla poszczególnych terenów. Na terenach tych dopuszcza się realizację innych funkcji z zastrzeżeniem, że funkcje te nie mogą powodować uciążliwości dla funkcji wiodącej.

W związku z ustaleniami projektu studium nastąpi umocnienie strefy funkcjonalno - przestrzennej, systemu komunikacji oraz innych elementów mających pośredni lub bezpośredni wpływ na życie lokalnej ludności. Warunki życia ludzi powinny ulec poprawie.

Ze względu na kierunkowy charakter dokumentu, jakim jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, możliwe jest określenie tylko ogólnego przewidywanego wpływu realizacji ustaleń projektu studium na środowisko.

Wyniki przeprowadzonych analiz wskazują, że znaczna część ustaleń projektu Studium wiązała się będzie z pozytywnym lub nieznaczącym ujemnym wpływem na środowisko.

Wynikał on będzie z określenia właściwych kierunków zagospodarowania, zgodnych z predyspozycjami obszaru i wymogami ochrony środowiska.

Projekt studium nie zakłada istotnych zmian przestrzennych powodujących ograniczenia w ochronie istniejących przyrodniczych terenów chronionych, co oznacza, iż ewentualny negatywny wpływ na tereny chronione wskutek powstania nowych inwestycji, nie będzie bezpośredni lub utrzyma się na obecnym poziomie.

Wszelkie działania wywołane realizacją polityki przestrzenno-funkcjonalnej gminy w znacznym stopniu podniosą komfort zamieszkania i wypoczynku mieszkańców.

Szczegółowy wpływ poszczególnych inwestycji realizowanych w wyniku ustaleń Studium na środowisko zależy będzie od programu, parametrów, technologii, rozwiązań technicznych, których nie określa się na etapie Studium.

Poniższa tabela przedstawia posumowanie strategicznej oceny oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska z zastrzeżeniem, że jest to pierwszy etap na poziomie daleko idącego uogólnienia. Przy ocenie należy brać pod uwagę duży stopień ogólności materiału oraz to, że Studium nie przesądza o danej lokalizacji. Studium to wyraz polityki gminy dotyczący rozwoju funkcjonalno-przestrzennego.

Ocena ta w miarę szczegółowości projektu-dokumentu może się zmienić.

Tabela 6. Zestawienie - poglądowa prognoza skutków wpływu ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stanin na środowisko przyrodnicze

symbole jednostek	Prognozowane wpływy na elementy środowiska									Wnioski
	powietrze	rzeźba terenu i krajobraz	wody powierzchniowe	wody podziemne	gleby	klimat	warunki życia ludzi	zwierzęta	rośliny	
M 1/2, M3/4 M 5	+/-	0	+/-	0	-	0	+	-	-	<p>Tereny o wiodącej funkcji zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej, wielorodzinnej zabudowy o niskiej intensywności. Charakter zabudowy różnicowany, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i wielorodzinna oraz usługowa. W postaci funkcji uzupełniającej dopuszcza się lokalizację usług publicznych. Dopuszcza się wszystkie formy zabudowy jednorodzinnej, do 2 kondygnacji naziemnych i ew. 1 kondygnacja w formie poddasza mieszkalnego oraz do dla budynków wielorodzinnych do 4 kondygnacji 1 kondygnacja w formie poddasza mieszkalnego. Dopuszcza się lokalizację budynków mieszkalnych, mieszkalno-usługowych i usługowych, garaży.</p> <p>Tereny istniejącej wiejskiej zabudowy o niskiej intensywności z zachowanymi elementami wiejskiej struktury przestrzennej. Tereny charakteryzują się przemieszczeniem zabudowy zagrodowej o charakterze wiejskim z budynkami jednorodzinnymi i usługowymi.</p> <p>Tereny projektowanej wiejskiej zabudowy mieszkaniowej i usługowej o niskiej intensywności. Rozwój zabudowy dozwolony jest w granicach obszaru wyznaczonego na rysunku studium.</p> <p>Są to tereny, na których nastąpi poprawa jakości</p>

										<p>życia mieszkańców poprzez poprawę warunków zamieszkiwania, uporządkowanie lub stworzenie nowej uporządkowanej struktury funkcjonalno-przestrzennej, wzbogacenie sektora usług. Jednocześnie nastąpi bezpowrotne zniszczenie biologicznie czynnej warstwy gleby, zanik jej walorów produkcyjnych i zniszczenie warunków dla funkcjonowania dotychczasowych zbiorowisk roślinnych i warunków życia zwierząt. Wzrośnie ilość powstających ścieków, odpadów i spalin. Ponadto wzrośnie ryzyko powstawania negatywnych wpływów na środowisko związanych z działalnością usługową. Wielkość wymienionych wpływów będzie zależę od intensywności zainwestowania i rodzaju prowadzonych na tym terenie usług. Studium ogranicza usługi do usług publicznych służących zaspakajaniu bieżących potrzeb mieszkańców.</p> <p>Będą to oddziaływania stałe, o nieznaczej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym, a pod względem trwałości częściowo odwracalne.</p>
US	0	0	0	0	-	0	+	-	-	<p>Tereny istniejących i projektowanych usług sportu i rekreacji .Tereny te będą miały pozytywny wpływ na warunki życia ludzi w związku ze stworzeniem odpowiedniego zaplecza dla rekreacji. Nastąpi również zachowanie aktywności biologicznej na większości obszaru i wprowadzenie zieleni towarzyszącej.</p> <p>Będą to stałe, pozytywne oddziaływania o zasięgu lokalnym i niewielkiej intensywności ze względu na niewielkie powierzchnie terenów.</p>
W1	+/-	0	+/-	0	-	0	+	-	-	<p>Tereny wielofunkcyjne na których przewidywany jest rozwój lub kontynuacja funkcji mieszkaniowej, drobnej wytwórczości i usług nieuciążliwych, również funkcji sportu , rekreacji i / lub turystyki funkcji magazynowo-składowych, infrastruktury i zaplecza technicznego.</p> <p>Na terenach tych nastąpi bezpowrotne zniszczenie biologicznie czynnej warstwy gleby na rozległych powierzchniach w związku z planowaną zabudową kubaturową. Zostanie wprowadzona powierzchnia biologicznie czynna na części powierzchni obszaru i wprowadzenie zieleni towarzyszącej.</p> <p>Będą to oddziaływania stałe, o zauważalnej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym, a pod względem trwałości częściowo odwracalne. Może nastąpić wzrost emisji zanieczyszczeń – głównie ścieków, odpadów i spalin. Będą to stałe oddziaływania negatywne, o zauważalnej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym. W związku z planowanym charakterem nowych inwestycji mogą następować istotne oddziaływania na środowisko. Będą to stałe, pozytywne oddziaływania o zasięgu lokalnym i niewielkiej intensywności ze względu na niewielkie powierzchnie terenów.</p>
(PU)	-	0	0	0	-	0	+/-	-	-	<p>Tereny istniejących i projektowanych aktywności gospodarczych obejmujące tereny wszystkich form działalności gospodarczej (zakłady produkcyjne , składy, magazyny, drobna wytwórczość, hurtownie produkcji rolnej i obsługi rolnictwa, rzemiosło</p>

										<p>produkcyjne i usługowe, handel). Wskazana jest zastosowanie zabezpieczeń mających na celu eliminację lub redukcję uciążliwości tych obszarów - poprzez wprowadzenie pasów zieleni izolacyjnej.</p> <p>Na obszarach działalności gospodarczej dopuszcza się funkcję mieszkaniową jedynie integralnie związaną z prowadzoną działalnością w ramach funkcji podstawowej - miejsce zamieszkania właściciela.</p> <p>Na terenach tych nastąpi bezpowrotne zniszczenie biologicznie czynnej warstwy gleby na rozległych powierzchniach w związku z planowaną zabudową kubaturową.</p> <p>Będą to oddziaływania stałe, o zauważalnej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym, a pod względem trwałości częściowo odwracalne. Na terenie tym nastąpi negatywny wpływ na życie biologiczne spowodowany powstaniem zabudowy przemysłowej i usługowej. Może nastąpić wzrost emisji zanieczyszczeń – głównie ścieków, odpadów i spalin. Będą to stałe oddziaływania negatywne, o zauważalnej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym. W związku z planowanym charakterem nowych inwestycji mogą następować istotne oddziaływania na środowisko.</p>
R	0	+	+/-	0	+	+	+	0	0	<p>Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy.. Tereny obejmują obszary nieurbanizowane gminy. Studium dopuszcza lokalizację obiektów związanych z produkcją rolną i jej obsługą poza obszarami pełniącymi funkcje korytarzy ekologicznych.</p> <p>Są to tereny, na których nastąpi zachowanie lub wzrost walorów krajobrazu związanych z wprowadzeniem elementów przyrodniczych. Nastąpi zachowanie lub rewitalizacja biologicznie czynnej warstwy glebowej. Ponadto zwiększy się możliwość pochłaniania CO₂ i produkcji tlenu przez wprowadzoną roślinność, polepszenie warunków siedliskowych drobnej fauny i introdukcji roślin..</p> <p>Na obszarach umożliwiających lokalizację elektrowni wiatrowych przewiduje się osłabienie powyższych pozytywnych oddziaływań.</p> <p>Będą to oddziaływania stałe, o nieznacznej intensywności przekształceń i o zasięgu miejscowym.</p>
RE	0	+	0	0	+	+	+	0	0	<p>Tereny obejmują obszary upraw polowych, łąki oraz pastwiska z lokalnymi zakrzywieniami i zadrzewieniami, zbiorniki i cieki wodne. Postuluje się na przedmiotowych terenach wprowadzić zakaz budowy obiektów zagrodowych i mieszkaniowych jedynie dopuszcza się adaptację istniejącego zagospodarowani.</p> <p>Są to tereny, na których nastąpi zachowanie lub wzrost walorów krajobrazu związanych z wprowadzeniem elementów przyrodniczych. Nastąpi zachowanie lub rewitalizacja biologicznie czynnej warstwy glebowej. Ponadto zwiększy się możliwość pochłaniania CO₂ i produkcji tlenu przez wprowadzoną roślinność, polepszenie warunków</p>

										<p>siedliskowych drobnej fauny i introdukcji roślin. Zostanie zachowana szata roślinna w postaci łąk, niekiedy o dużych walorach przyrodniczych.</p> <p>Będą to oddziaływania stałe, o nieznaczej intensywności przekształceń i o zasięgu miejscowym.</p>
ZL LZ	+	+	0	0	0	+	+	+	+	<p>Istniejące tereny leśne i zadrzewienia oraz projektowane zalesienia o pozytywnym wpływie na jakość środowiska, krajobraz i funkcjonowanie ekosystemów. Ich istnienie wpływa na wzrost naturalnej retencji wodnej, kształtowanie się prawidłowych stosunków wodnych, łączność ekosystemów i funkcjonowanie powiązań ekologicznych, możliwość pochłaniania CO₂ i produkcji tlenu, zachowanie warunków siedliskowych fauny i introdukcji roślin. Tereny leśne i tereny zalesień wpływają pozytywnie na warunki życia ludzi.</p> <p>Studium generalnie chroni powierzchnie lasów. Niewielkie tereny leśne w strefach urbanizacji Studium wskazuje do zmiany przeznaczenia</p> <p>Mają one stałe pozytywne oddziaływania o zauważalnej intensywności i zasięgu lokalnym oraz regionalnym.</p>
ZP, RE	0	+	0	0	-/+	+	+	0	-/+	<p>Tereny zieleni parków podworskich j, zieleni urządzonej, zieleni izolacyjnej oraz zieleni nieurządzonej na terenach rolnych w dolinach rzek.</p> <p>Tereny, na których nastąpi uporządkowanie obecnych zadrzewień, zachowanie walorów krajobrazu i pozytywnych oddziaływań na stan czystości środowiska i warunki życia ludzi. Na terenach tych nastąpi również zachowanie biologicznie czynnej warstwy gleby oraz utrzymanie warunków migracji drobnej fauny.</p> <p>Będą to oddziaływania stałe, nie powodujące przekształceń i o zasięgu lokalnym.</p>
ZD	0	0	0	0	+	+	+	0	0	<p>Tereny istniejących ogródków działkowo – rekreacyjnych, zlokalizowanych w Jeleńcu. Nie dopuszcza zmiany funkcji terenów..</p> <p>Tereny o pozytywnym wpływie na jakość środowiska, krajobraz i funkcjonowanie ekosystemów. Ich istnienie wpływa na prawidłowe kształtowanie stosunków wodnych, łączność ekosystemów i funkcjonowanie powiązań ekologicznych, możliwość pochłaniania CO₂ i produkcji tlenu, zachowanie warunków siedliskowych fauny i introdukcji roślin.</p> <p>Będą to oddziaływania stałe, nie powodujące przekształceń i o zasięgu lokalnym.</p>
ZC	0	0	0	0	0	0	+	+	+	<p>Tereny cmentarzy. Tereny aktywne biologicznie, spełniające jednocześnie ważne funkcje społeczne. Rzeźba terenu i budowa geologiczna wskazują, że cmentarze spełniają warunki w zakresie ochrony wód gruntowych.</p> <p>Oddziaływanie niewielkie ze względu na małe powierzchnie, stałe, nie powodujące przekształceń i o zasięgu lokalnym.</p>

WS	0	0	0	0	0	+	+	+	+	<p>Tereny wód śródlądowych, wód otwartych i płynących oraz wody gospodarki rybackiej.</p> <p>Zbiorniki wodne pełnią ważną, pozytywną rolę w funkcjonowaniu ekosystemów, zwiększają naturalną retencję środowiska i bioróżnorodność na omawianym terenie. Ważna jest ochrona wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniami, głównie ściekami sanitarnymi i środkami chemicznymi stosowanymi w rolnictwie.</p> <p>Prognozuje się dalsze niewielkie pozytywne oddziaływania zbiorników wodnych na biosferę.</p>
NU,NO ,WZ,IS	0	0	+	+	-/+	0	+	-	-	<p>Tereny urządzeń infrastruktury technicznej (zaopatrzenia w wodę, energię, gaz, obiektów i urządzeń odprowadzania i oczyszczania ścieków, obiektów i urządzeń gromadzenia odpadów stałych, stacje uzdatniania wody) i inwestycji specjalnych (poligon wojskowy "Jagodne").</p> <p>Są to obiekty i tereny o ważnych funkcjach dla zapewnienia odpowiednich warunków życia mieszkańców. Na tereny oczyszczalni ścieków możliwe jest negatywne oddziaływanie na środowisko w postaci emisji substancji złownonych i aerozoli, hałasu, zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych oraz powstawania osadów ściekowych, które wymagają odpowiedniej utylizacji. Większość omawianych oddziaływań jest możliwa jedynie w warunkach awaryjnych. Istnienie oczyszczalni ścieków w ogólnym bilansie jest bardzo korzystne dla poprawy czystości środowiska i redukcji zanieczyszczeń. Lokalizacja oczyszczalni ścieków nie powinna powodować istotnych, negatywnych oddziaływań na warunki życia mieszkańców.</p> <p>Nie przewiduje się powstawania nowych oddziaływań na środowisko przy zapewnieniu prawidłowego funkcjonowania wymienionych inwestycji</p>
GP, KZ,KL, KD	-	0	0	0	-	0	/+	-	-	<p>Tereny obsługi komunikacji samochodowej i kolejowej, tereny projektowanych i istniejących dróg publicznych klasy głównej, zbiorczej, lokalnej oraz innych dróg, na których wystąpią oddziaływania związane z ruchem pojazdów samochodowych.</p> <p>Nastąpi pogorszenie stanu aero- sanitarnego w związku z ruchem pojazdów samochodowych. Poziom emisji zanieczyszczeń (SO₂; NO₂; pyłów) może się lokalnie zwiększyć. Ponadto nastąpi zniszczenie biologicznie czynnej warstwy gleby i zwiększenie negatywnych presji na świat zwierzęcy.</p> <p>Będą to oddziaływania stałe o zauważalnej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym, a pod względem trwałości nieodwracalne.</p>

(+) - realizacja celu spowoduje pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia
(-) - realizacja celu spowoduje negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia
(0) - realizacja celu nie wpływa w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie
(+/-) - realizacja celu może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia

14 WYKORZYSTANE MATERIAŁY.

14.1 Opracowania planistyczne

- ◆ Projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stanin, URBIT – DORADZTWO I PROJEKTOWANIE, marzec 2012-listopad 2013;
- ◆ Opracowań ekofizjograficzne gminy Stanin URBIT – DORADZTWO I PROJEKTOWANIE, 2011;
- ◆ Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, (Dz.U. Nr 118 poz. 1233);
- ◆ Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego, Sejmik Województwa Lubelskiego, Lublin, 2001 r.;
- ◆ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego, Uchwała Sejmiku Województwa Lubelskiego Nr 65/2004 z dnia 7 czerwca 2004 r.;
- ◆ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stanin, przyjęte Uchwałą Nr XVI/159/2001 Rady Gminy Stanin z dnia 28 czerwca 2001 r.;
- ◆ Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Stanin do 2020 r., Rada Gminy Stanin; Stanin, czerwiec 2006 r.;
- ◆ Strategia Rozwoju Powiatu Łukowskiego do 2025 r., Rada i Zarząd Powiatu Łukowskiego, maj 2005 r.;
- ◆ Program ochrony środowiska Powiatu Łukowskiego na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2017, Starostwo Łukowskie w Łukowie, 2010 r.;
- ◆ Plan gospodarki odpadami, Starostwo Powiatowe w Łukowie, wrzesień 2004 r.;
- ◆ Aktualne mapy topograficzne w skali 1:10 000, 1:50 000, Główny Geodeta Kraju, Warszawa 2002 r.;
- ◆ Starostwo Powiatowe w Łukowie, Wydział Ochrony Środowiska; Chronione obiekty przyrodnicze Gminy Stanin;
- ◆ Raport o stanie środowiska z lat 2001-2010 – WIOŚ, Lublin;
- ◆ Raport z przedrealizacyjnego monitoringu chiropterologicznego terenów przeznaczonych pod bu PAMM, Autor opracowania: dr hab. Marek Kucharczyk; Lublin, sierpień 2013
- ◆ Raport z przedrealizacyjnego monitoringu ornitologicznego terenów przeznaczonych pod bu PAMM, Autor opracowania: dr hab. Marek Kucharczyk; Lublin, sierpień 2013
- ◆ wizje terenowe – maj, czerwiec 2011 r.;
- ◆ www.powiat.lukow.pl
- ◆ Prognoza oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Łuków wraz z projektem aneksu do tego planu na okres 2011-2014; BULiGL oddz. w Warszawie, 2008 r.;
- ◆ Strategia zarządzania obszarem Natura 2000 „Jata”. Praca dyplomowa wykonana w ramach Studium Podyplomowego „Ochrona Przyrody – podstawy naukowe, uwarunkowania prawne i praktyczne zastosowane w działalności zawodowej”; praca wykonana pod kierunkiem prof. dr hab. Jerzego Szwaagrzyka – p. Maciek Szczygielski;
- ◆ Ostoje ptaków w Polsce. Wyniki inwentaryzacji cz. I; BULiGL pod redakcją S. Chmielewskiego i R. Stelmacha; Bogucki Wyd. Naukowe Poznań 2009 r.;

- ◆ Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń mpzp wsi: Stanin, Wesołówka, Tuchowicz i Jeleniec w gm. Stanin; Zakład Planowania Przestrzennego i Badań Ekofizjograficznych EKOS; Siedlce 2009 r.;
- ◆ Wytyczne w zakresie prognozowania oddziaływań, farm wiatrowych na środowisko, M. Stryjecki i k. Mielniczuk, Warszawa, GDOŚ, 2011 r.
- ◆ Wpływ farm wiatrowych na ptaki. Rodzaje oddziaływań, ich znaczenie dla populacji ptasich i praktyka badań w Polsce. Notatki ornitologiczne, tom 50, nr 3 2009r.
- ◆ Przestrzenne aspekty lokalizacji energetyki wiatrowej w województwie lubelskim, Biuro Planowania Przestrzennego w Lublinie, Lublin 2011.
- ◆ Przyroda województwa siedleckiego. Zakład Badań Ekologicznych „EKOS”, Siedlce 1995 r.;
- ◆ Obwieszczenie nr 4/2010 Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie z dn. 25.10.2010 r. w sprawie wykazu zabytków archeologicznych woj. Lubelskiego (Dz.Urz. L 2010; Nr132; 2237)
- ◆ Obwieszczenie nr 3/2010 Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie z dn. 25.06.2010 r. w sprawie wykazu zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych "A" województwa lubelskiego (Dz.Urz. L. 2010; Nr 84; 1552)
- ◆ Regionalizacja Geobotaniczna Polski, Jan Marek Matuszkiewicz IGiPZ PAN Warszawa 2008 r.;
- ◆ Fitosocjologia stosowana, Cz. Wysocki, P. Sikorski, Wydawnictwo SGGW, Warszawa 2002 r.;
- ◆ www.Stanin.pl;
- ◆ WWW.wioś.Lublin.pl;
- ◆ Uproszczone plany urządzenia lasów położonych na terenie wsi leżących w obrębie Gm. Stanin dla lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa, na okres od 01.01.2003 r. do 31.12.2012 r.;

14.2 Akty prawne

- ◆ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 21.07.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków NATURA 2000 (Dz.U. Nr 229 poz. 2313), zmiany Dz.U. z2007 r. Nr 179 poz. 1275;
- ◆ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. Nr 120 poz. 826);
- ◆ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 z 7.11.2008 r. poz. 1227)

ZAŁĄCZNIKI

- ◆ Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko „Studium...” Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie (pismo nr WOOŚ.411.47.2011.KKO z dnia 24 czerwca 2011r.),
- ◆ Opinia sanitarna nr ZNS.711-91-1/09.PN dotycząca ustalenia zakresu i stopnia szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko „Studium...” Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łukowie (pismo nr ONS.NZ-700.45.2011 z dnia 22 czerwca 2011 r.)
- ◆ Stan jakości powietrza w gminie określony przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Lublinie w 2011 r.

1	WSTĘP	3
1.1	Podstawy formalno-prawne	3
1.2	Cele i zakres prognozy	3
1.3	Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	3
2	INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	4
2.1	Wprowadzenie	4
2.2	Zawartość i cel dokumentu	4
2.3	Powiązania z innymi dokumentami	5
3	CHARAKTERYSTYKA TERENU OPRACOWANIA	6
3.1	Charakterystyka społeczna, ekonomiczna, przestrzenna obszaru	6
3.2	Obszary zabudowy	7
3.3	Obszary ochrony wartości ekologicznych i obszary otwarte. Są to:	7
3.4	Czynniki rozwoju i wynikające z nich kierunki działania	8
3.5	Kierunki rozwoju jego priorytety	9
4	CHARAKTERYSTYKA STANU ŚRODOWISKA	9
4.1	Położenie terenu. Przyrodnicze związki z otoczeniem	9
4.2	Zasoby przyrodniczo-krajobrazowe	11
4.2.1	Obiekty i obszary objęte ochroną z mocy ustawy o ochronie przyrody	11
4.2.1.1	Planowane i postulowane obszary chronione:	12
4.2.2	Szata roślinna	13
4.2.3	Bioróżnorodność	14
4.2.4	Świat zwierzęcy	14
4.3	Charakterystyka fizyczno-geograficzna terenu	15
4.4	Uciążliwości	19
4.4.1	Zanieczyszczenia wód powierzchniowych, podziemnych	20
4.4.2	Zanieczyszczenia gruntu	20
4.4.3	Zagrożenie powodziowe	20
4.4.4	Melioracje wodne	21
4.4.5	Hałas	21
4.4.6	Gospodarka odpadami	21
4.4.7	Promieniowanie elektromagnetyczne niejonizujące	22
4.5	Diagnoza stanu i funkcjonowania środowiska	22
4.6	Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji Studium	23
5	DZIEDZICTWO KULTUROWE	23
6	PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA STUDIUM NA ŚRODOWISKO	27
6.1	Cele środowiskowe i przyjęte standardy	27
6.2	Charakterystyka potencjalnych oddziaływań środowiskowych	30
6.2.1	Główne elementy Studium, z których mogą wynikać oddziaływania na środowisko	30
6.2.1.1	Ponadlokalne kierunki polityki przestrzennej	31
6.2.1.2	Kierunki zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz przeznaczeniu terenów, w tym wskaźniki dotyczące zagospodarowania	31
6.2.1.3	Rozwój infrastruktury wiejskiej	38
6.2.1.4	Kierunki rozwoju komunikacji	42
6.2.1.5	Koncepcja i program zabezpieczeń przeciwpowodziowych	44
6.2.1.6	Rozwój infrastruktury turystycznej	44
6.3	Ogólna charakterystyka potencjalnych skutków realizacji Studium	45
6.3.1	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Stanina a obszary Natura 2000	46
6.3.2	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Stanina a pozostałe obszary chronione	47
6.3.3	Oddziaływania na zdrowie i warunki życia ludzi	47
7	ODDZIAŁYWANIE NA DOBRĄ KULTURĘ	48
8	ZGODNOŚĆ Z CELAMI OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYMI NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM	49

9	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, WYNIKAJĄCYCH Z REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	50
10	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE DOKUMENTU WRAZ Z UZASADNIENIEM KONIECZNYCH ZMIAN	51
11	TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO.....	51
12	INFORMACJA O PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ WARUNKÓW JEJ PRZEPROWADZANIA	51
13	STRESZCZENIE – POSUMOWANIE	52
14	WYKORZYSTANE MATERIAŁY.....	59
14.1	Opracowania planistyczne.....	59
14.2	Akty prawne	60
	ZAŁĄCZNIKI	60

1 WSTĘP

1.1 Podstawy formalno-prawne

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko do projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Stanin wynika z przepisów Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2013 r., poz. 1235, art. 46), które są transpozycją do polskiego prawa przepisów Unii Europejskiej – Dyrektywy 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz.Urz.WE I197 z 21.07.01). Sporządzenie prognozy jest elementem postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której podlegają również – między innymi – miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

1.2 Cele i zakres prognozy

Celem prognozy jest:

- ◆ ocena stopnia i ocena uwzględnienia zagadnień ochrony środowiska w dokumencie (Studium),
- ◆ ocena potencjalnych skutków środowiskowych realizacji Studium,
- ◆ ocena potencjalnych skutków środowiskowych nie przyjęcia Studium,
- ◆ ewentualna propozycja rozwiązań alternatywnych, które pozwolą na minimalizację bądź wyeliminowanie negatywnych skutków wynikających z zapisów w Studium.

Zakres prognozy określa art. 51 ust.2 ww. ustawy z dnia 3 października 2008 r. oraz - zgodnie z art. 53 w/w ustawy - postanowienia uzgadniające zakres i stopień szczegółowości prognozy, wydane przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie (pismo nr WOOŚ.411.47.2011.KKO z dnia 24 czerwca 2011 r.) oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łukowie (pismo nr ONS.NZ-700.45.2011 z dnia 22 czerwca 2011 r.).

Oceną w ramach Prognozy objęte zostały następujące elementy:

- ◆ sposób uwzględnienia w analizowanym dokumencie celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu krajowym i regionalnym, istotnych z punktu widzenia projektowanego studium,
- ◆ istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- ◆ stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- ◆ istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, głównie dotyczące obszarów chronionych.

1.3 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

W związku z ogólnym, strategicznym charakterem analizowanego dokumentu (Studium) uznano, że szczegółowość prognozy musi odpowiadać ogólności dokumentu.

Na potrzeby opracowania przyjęto klasyczne narzędzia i kryteria oceny tj. opis występujących zasobów przyrodniczych i ich ocenę wskaźnikową.

Wobec braku listy indykatywnej przyszłych realizacji, w tym określenia ich skali, możliwych lokalizacji i programu przedsięwzięć w ramach przeznaczeń terenów, ocena została przeprowadzona na podstawie wiedzy eksperckiej dotyczącej możliwych oddziaływań na środowisko przyrodnicze, w tym na obszary Natura 2000.

Zasadniczej ocenie poddano przede wszystkim ustalenia zawarte Studium w Dziale III - Cele i kierunki zagospodarowania przestrzennego.

2 INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1 Wprowadzenie

Przedmiotem prognozy jest projekt „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stanin” przygotowany przez pracownię URBIT - DORADZTWO i PROJEKTOWANIE w listopadzie 2013 r. Głównym projektantem Studium jest mgr inż. arch. Marcin Świetlik.

Podstawą prawną opracowania „Studium...” jest ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2012, poz. 647 ze zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Podstawa formalną sporządzenia dokumentu jest Uchwała Nr IV/26/2011 z dnia 16 lutego 2011 roku Rady Gminy Stanin w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stanin.

2.2 Zawartość i cel dokumentu

Analizowane Studium jest faktycznie zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stanin z 2001 roku.

Zmienione studium ma formę jednolitego i kompletnego dokumentu. Zakres i jego układ podporządkowany został wymaganej ustawowo treści studium. Zakres przestrzenny obejmuje całą gminę w jej granicach administracyjnych.

Problematykę Studium ujęto w rozdziałach tematycznych, w których zawarto zagadnienia wskazane w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Są to:

- ◆ Część diagnostyczna (dział II) w której dokonano charakterystyki i analizy uwarunkowań środowiskowych, przestrzennych, funkcjonalnych, społecznych,
- ◆ Część strategiczna (dział III) w którym omówiono założenia oraz podstawowe kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy.

Studium składa się z wielobranżowej części opisowej oraz rysunków (map) w skali 1:5 000:

- ◆ „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy Stanin”,
- ◆ „Cele i kierunki rozwoju przestrzennego”.

Celem Studium jest określenie kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w oparciu o uwarunkowania wynikające z istniejącego zagospodarowania i możliwości rozwoju.

Zmiana Studium dotyczy terenu gminy w granicach administracyjnych i została dokonana w następującym zakresie, w szczególności uwzględniając:

- aktualizację uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i obecną sytuacją społeczno-gospodarczą gminy;
- wnioski i postulaty zgłoszone do studium.

W szczególności Studium określa kierunki racjonalnego rozwoju gminy poprzez:

- ◆ wskazanie kierunków zmian w strukturze funkcjonalno - przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów, m.in.:
- ◆ wskazanie stref aktywności gospodarczej,
- ◆ wskazanie terenów dla rozwoju: budownictwa mieszkaniowego i usług publicznych,
- ◆ wskazanie terenów dla realizacji obiektów: sportu, wypoczynku, kultury i innych aktywności społecznych,
- ◆ wskazanie form i zasad zagospodarowania terenów,
- ◆ wskazanie obszarów oraz zasad ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego,
- ◆ wskazanie obszarów i zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- ◆ wskazanie zasad rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej
- ◆ wskazanie obszarów rozmieszczenia inwestycji celu publicznego,
- ◆ wskazanie obszarów, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszarów na których planuje się zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne,
- ◆ wskazanie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi,
- ◆ wskazanie obszarów rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych,
- ◆ wskazanie granic terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.

2.3 Powiązania z innymi dokumentami

Dokument „Studium...” został przygotowany w ścisłym powiązaniu z dokumentami planistycznymi krajowymi i regionalnymi.

W szczególności uwzględniono zapisy „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego z roku 2002, w którym uwzględnia się ustalenia strategii rozwoju województwa oraz inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

Zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego, gmina Stanin znajduje się w obszarze rozwoju gospodarki rolnej, turystyki i rekreacji.

Plan zakłada, że gmina Stanin, tak jak i inne obszary wiejskie województwa lubelskiego, ulegać będzie sukcesywnej depopulacji. Zalicza Stanin do obszarów wymagających podjęcia działań integracyjnych z regionem.

W zakresie polityki rolnej, Stanin zaliczony jest do obszarów objętych priorytetem zalesień oraz wymagających uregulowania stosunków wodnych.

W wojewódzkim planie zagospodarowania przestrzennego, na obszarze gminy Stanin nie zakłada się realizacji nowych inwestycji komunikacyjnych o znaczeniu krajowym lub regionalnym. Zakłada się jedynie adaptację i modernizację istniejących obiektów, w tym:

- ◆ droga krajowa nr 76 (o relacji Wilga - Garwolin - Stoczek Łukowski - Łuków),
- ◆ droga wojewódzka nr 807 (o relacji Łuków – Żelechów – Maciejowice),
- ◆ droga wojewódzka nr 808 (o relacji Łuków – Serokomla – Kock),
- ◆ 2 zelektryfikowane linie kolejowe (dwutorowa o relacji Łuków – Pilawa – Łowicz oraz jednotorowa o relacji Łuków - Dęblin).

Ponadto zakłada się podwyższenie kategorii do drogi wojewódzkiej dla drogi powiatowej (o relacji Stoczek Łukowski – Krzywda – Serokomla).

W zakresie infrastruktury technicznej o znaczeniu regionalnym, w planie województwa przyjęto na obszarze gminy Stanin budowę 2 linii elektroenergetycznych 110 kV.

W zakresie ochrony przyrody w północnej części gminy projektowany jest Łukowski Park Krajobrazowy wraz z otuliną (na bazie istniejącego Łukowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu).

Politykę ekologiczną na szczeblu powiatu określa Program ochrony środowiska Powiatu Łukowskiego na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2017, Starostwo Łukowskie w Łukowie, 2010 r.;

Cele główne Programu (zmniejszanie zanieczyszczeń środowiska, racjonalna gospodarka wodą, zwiększenie lesistości i ochrona lasów, poprawa stanu bezpieczeństwa ekologicznego, podnoszenie poziomu wiedzy ekologicznej, rozwój proekologicznych form działalności gospodarczej, utworzenie spójnego systemu obszarów chronionych) oraz przyporządkowane im cele szczegółowe i działania uwzględnione zostały w Studium.

<p>Analiza zapisów w Studium pozwoliła stwierdzić, że nie są one sprzeczne z zapisami Planu zagospodarowania przestrzennego woj. lubelskiego oraz, że w zakresie ochrony środowiska zarówno przyrodniczego jaki i warunków życia ludzi są zgodne z celami polityki ekologicznej Państwa i Województwa.</p>	
--	--

Ponadto w granicach gminy obowiązują dwa miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Jeden, z 1997 r., obejmujący część wsi Wesółówka oraz drugi, uchwalony w 2011 r., dla wsi Stanin, Jeleniec, Tuchowicz i Wesółówka.

3 CHARAKTERYSTYKA TERENU OPRACOWANIA

3.1 Charakterystyka społeczna, ekonomiczna, przestrzenna obszaru

Gmina Stanin położona jest w północno - zachodniej części województwa lubelskiego, w powiecie łukowskim, w odległości ok. 17 km od Łukowa, 100 km od Lublina i 110 km od Warszawy.

Tereny gminy, w większości leżące na Nizinie Południowopodlaskiej (Równina Łukowska i częściowo Wysoczyzna Żelechowska), obejmują około 161 km² i graniczą:

- od północnego wschodu z gminą Łuków,
- od południowego zachodu z gminą Wola Mysłowska,
- od północnego zachodu z gminą Stoczek Łukowski,
- od południowego wschodu z gminą Wojcieszków,
- od południa z gminą Krzywda.

Gmina posiada dogodne powiązania komunikacyjne z miastami powiatowymi: Łuków i Garwolin, jak również z dużymi metropoliami – Warszawą i Lublinem (mankamentem jest

stosunkowo duża odległość do tych miast – przekraczająca 100 km). Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 76, drogi wojewódzkie nr 807 i 808 oraz drogi powiatowe. Gmina posiada dobrze ukształtowaną sieć dróg gminnych.

Przez obszar gminy przebiegają 2 linie kolejowe: Łuków – Pilawa – Warszawa (w części północnej) i Łuków – Dęblin – Radom (w części południowej).

Dominującą funkcję w gminie Stanin stanowi rolnictwo - użytki rolne zajmują ponad 75% obszaru gminy. Lasy i pozostałe tereny cenne przyrodniczo to około 17% powierzchni gminy.

Głównym ośrodkiem obsługi ludności jest Stanin, w którym koncentrują się usługi z zakresu oświaty, kultury, sportu, ochrony zdrowia i administracji. Rolę ośrodków wspomagających pełnią miejscowości Tuchowicz oraz Zastawie i Sarnów, w których występują usługi z zakresu oświaty, kultury i sportu.

W gminie Stanin mieszka 9702 osób (GUS, stan na 31.12.2010 r.). Powierzchnia gminy wynosi około 161 km². Gęstość zaludnienia to 61 osób/km².

Od wielu lat następuje stopniowe zmniejszanie się liczby mieszkańców gminy Stanin. Proces ten ma tendencję narastającą. Wynika z niewielkiego przyrostu naturalnego oraz stałego odpływu ludności do innych rejonów. Kierunkami emigracji są miasta i wsie województw lubelskiego i mazowieckiego.

3.2 Obszary zabudowy

Gmina charakteryzuje się dużym rozproszeniem zabudowy, wynikającym z jej rolniczego charakteru. Zespoły osadnicze (wsie) położone są wzdłuż istniejących dróg, a ich struktura podziałów jest typową strukturą rolną – rozproszone długie, wąskie działki z zabudową siedliskową, w której dom mieszkalny usytuowany jest od strony drogi. Wprowadzana nowa zabudowa mieszkaniowa (najczęściej już niezwiązana z rolnictwem) kontynuuje tę tendencję.

Głównym ośrodkiem administracyjno-usługowym jest miasto Stanin. Centralne położenie, dobre powiązania komunikacyjne z pozostałymi wsiami i Łukowem oraz lokalizacja głównych obiektów administracji publicznej i infrastruktury społecznej determinuje jego funkcję i potencjalny rozwój. Stosunkowo intensywnie urbanizują się również tereny w bezpośredniej bliskości Stanina, zwłaszcza w kierunku północno – wschodnim (Tuchowicz) – przy drodze do Łukowa. Zabudowa mieszkaniowa w Staninie i na przyległych terenach to głównie zabudowa jednorodzinna.

Nieduża odległość (ok. 2,5 km) Stanina i Tuchowicz oraz relatywnie wysokie tempo rozwoju obu tych ośrodków predestynują je do pełnienia roli binarnego centrum usługowego gminy.

3.3 Obszary ochrony wartości ekologicznych i obszary otwarte. Są to:

Lasy Łukowskie PLB060010 – obszar specjalnej ochrony ptaków (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków – Dz.U.2011.25.133; zm. Dz.U.2011.67.368); powierzchnia 11 488,4 ha, z czego w gminie Stanin 546,4 ha (ok. 4,76%).

Obszar obejmuje kompleks leśny Lasów Łukowskich.

Łukowski Obszar Chronionego Krajobrazu (Rozporządzenie Nr 43 Wojewody Lubelskiego z dnia 17.02.2006 r. w sprawie Łukowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Lubel.06.65.1228).

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tylko fragment lasu znajdujący się w najbardziej wysuniętej na północ części gminy.

Pomniki przyrody – pojedyncze okazy drzew - 15 sztuk

Ponadto w przestrzeni zaznaczają się:

- tereny położone w dolinie Bystrzycy i Wilkojadki z zielenią naturalną, starorzeczami, stawami rybnymi,
- parki podworskie, enklawy leśne,
- ogródki działkowe i zieleń cmentarzy,
- powierzchnie w użytkowaniu rolnym.

3.4 Czynniki rozwoju i wynikające z nich kierunki działania

Jako jedno z podstawowych założeń dla dalszego zagospodarowania omawiane Studium implementuje dotychczasowy kierunek polityki przestrzennej w planowanej strukturze gminy i generalnym rozlokowaniu poszczególnych funkcji.

Gmina Stanin posiada potencjały umożliwiające kontynuację jej rozwoju jako gminy rolniczej. Inne funkcje, jak np.: turystyka, usługi lub przemysł mogą mieć znaczenie tylko uzupełniające. Rozwój aktywności pozarolniczych jest jednak ważny ze względu na tworzenie w ten sposób zachęt dla ludzi młodych do pozostawania na obszarze gminy.

Stanin jako gmina rolnicza funkcjonuje od początku swego istnienia. Dlatego ważne jest aby szczególnie wesprzeć pozostałe kierunki rozwoju.

Głównym kierunkiem przekształceń gminy powinno być stworzenie warunków do rozwoju pozarolniczej działalności gospodarczej, opierającej się na wykorzystaniu własnych zasobów. Pozwoli to stworzyć nowe miejsca pracy przede wszystkim w sektorze usługowym i drobnej wytwórczości. Stymulowanie rozwoju w tym kierunku powinno opierać się m.in. na udostępnieniu terenów pod usługi i lekki przemysł. Jednym z głównych zadań dla gminy jest rozwój zasobów ludzkich poprzez szkolenia i działania informacyjne o możliwościach pozyskania funduszy na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej.

Naturalnym kierunkiem rozwoju gminy jest też agroturystyka. Kierunek ten jest szczególnie mocno zaznaczony w planie województwa lubelskiego. Potencjał do rozwoju turystyki stanowią obszary cenne przyrodniczo, dostępność komunikacyjna, w tym kolejowa, obiekty zabytkowe oraz typowo wiejski krajobraz. Jednak ze względu na znaczną odległość od dużych ośrodków miejskich rozwój w tym kierunku jest stosunkowo utrudniony.

Podsumowując uwarunkowania rozwoju gminy należy docenić:

- ◆ dostępność komunikacyjną gminy,
- ◆ walory przyrodnicze i kulturowe,
- ◆ rozbudowaną sieć infrastruktury społecznej.

Potencjalnie niekorzystnie na rozwój może wpływać:

- ◆ bliska odległość ośrodka powiatowego – Łukowa – i szeroki asortyment oferowanych tam usług,
- ◆ brak gruntów komunalnych, które mogłyby być przeznaczone pod utworzenie strefy gospodarczej,
- ◆ niedostateczne wyposażenie terenów w infrastrukturę techniczną.

3.5 Kierunki rozwoju jego priorytety

Podstawowym celem strategicznym rozwoju gminy Stanin (zgodnie ze Strategią rozwoju gminy Stanin na lata 2007–2020) jest poprawa warunków życia mieszkańców oraz osiągnięcie zrównoważonego rozwoju społeczno – gospodarczego gminy poprzez podnoszenie jakości kapitału ludzkiego oraz rozbudowę infrastruktury.

W Strategii wyróżniono 3 podstawowe obszary jej zainteresowania:

- ◆ konkurencyjność gminy w relacjach zewnętrznych oraz warunki prowadzenia działalności gospodarczej,
- ◆ warunki życia mieszkańców – rozumiane zarówno w aspekcie infrastruktury technicznej, jak i dostępności do usług społecznych,
- ◆ rozwój i aktywizacja społeczności gminnej.

Część przyjętych w Strategii celów oraz obszary zainteresowania realizowane będą w sferze funkcjonalno – przestrzennej, która jest przedmiotem ustaleń omawianego Studium
Obszary zainteresowania Strategii w sferze przestrzennej - planistycznej realizowane będą następująco:

1 – „konkurencyjność gminy w relacjach zewnętrznych oraz warunki prowadzenia działalności gospodarczej” – poprzez wskazanie w Studium stref aktywności gospodarczej (posiadających dogodnie powiązania komunikacyjne z układem zewnętrznym), a następnie przeznaczenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w ramach tych stref, terenów przeznaczonych dla rozwoju funkcji produkcyjnych i usługowych – co umożliwi szybką realizację na tych terenach inwestycji produkcyjnych i usługowych,

2 – „poprawa warunków życia ludności” – poprzez wskazanie w Studium stref (i następnie wyznaczenie w planach miejscowych) terenów dla rozwoju: budownictwa mieszkaniowego i usług publicznych – z zapewnieniem ich dobrej dostępności systemami komunikacji oraz dobrej obsługi systemami infrastruktury technicznej,

3 – „rozwój i aktywizacja społeczności gminnej” – poza działaniami już opisanymi – poprzez wskazanie w Studium miejsc (a następnie wyznaczenie w planach miejscowych) terenów dla realizacji obiektów: sportu, wypoczynku, kultury i innych aktywności społecznych - nakierowanych na rozwój osobowości i atrakcyjne spędzanie czasu wolnego.

4 CHARAKTERYSTYKA STANU ŚRODOWISKA

4.1 Położenie terenu. Przyrodnicze związki z otoczeniem.

Gmina Stanin położona jest w województwie lubelskim w północno zachodniej jego części oraz w centralnej części powiatu łukowskiego.

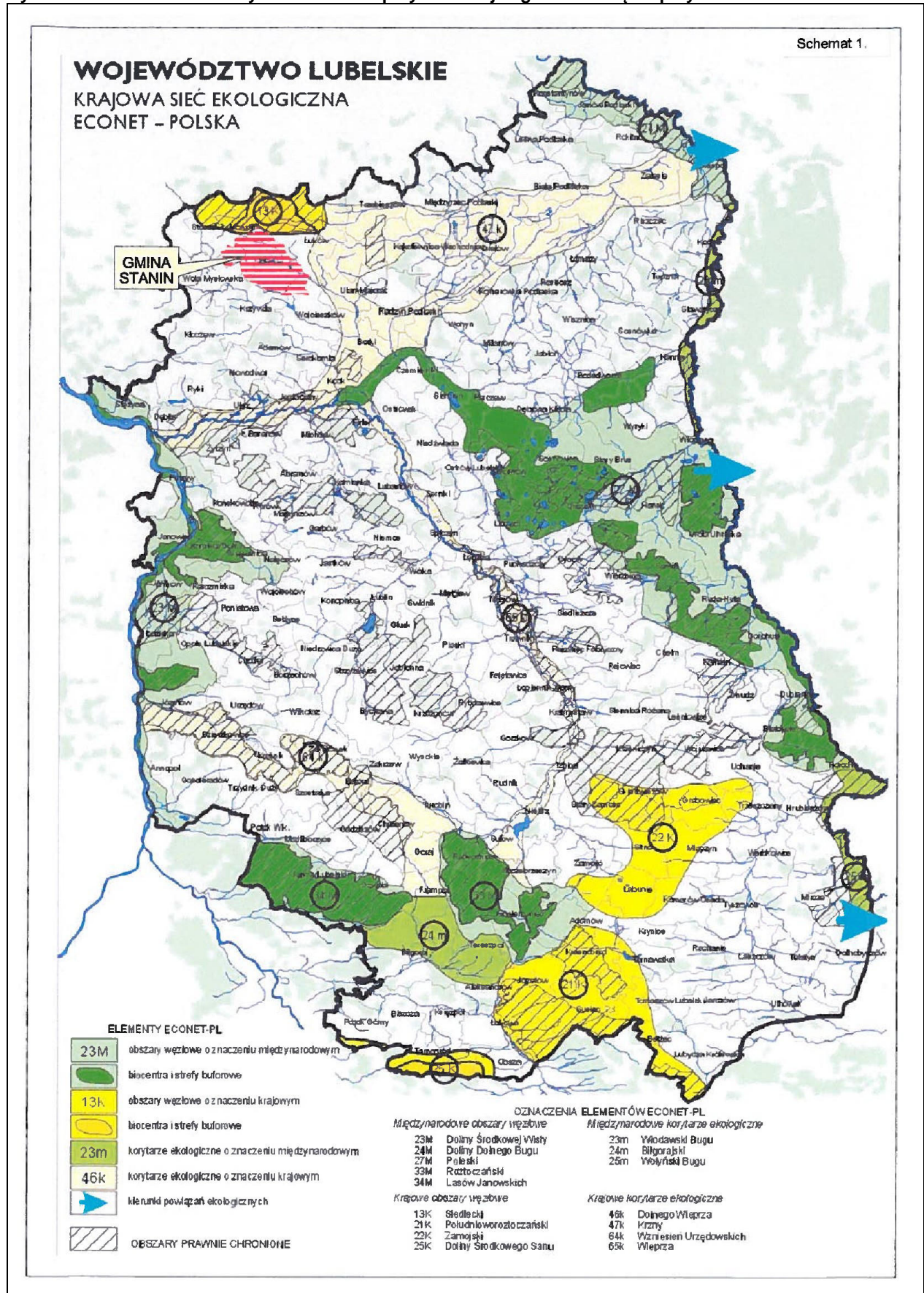
Gmina Stanin prawie w całości znajduje się poza systemem krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA. Graniczące z nią od północy Lasy Łukowskie stanowią krajowy obszar węzłowy (13K – siedlecki).

Niewielki fragment tych lasów znajduje się w północnej części gminy. Jest to fragment kompleksu „Kryńszczak”. Lasy Łukowskie objęte są obszarowymi formami ochrony przyrody. Kompleks „Kryńszczak” stanowi fragment zespołu leśnego uznanego za biocentrum i strefę buforową, czyli obszar o szczególnym bogactwie przyrodniczym.

W pobliżu wschodniej granicy, przez sąsiednią gminę Łuków, przebiega korytarz ekologiczny o randze krajowej (47 – korytarz Krzny).

Natomiast zasoby przyrodniczo – krajobrazowe gminy to głównie kompleksy leśne i doliny rzeczne Bystrzycy i Wilkojadki.

Rysunek 1. Położenie Gminy w strukturze przyrodniczej regionu i związki przyrodnicze z otoczeniem

4.2 Zasoby przyrodniczo-krajobrazowe

4.2.1 Obiekty i obszary objęte ochroną z mocy ustawy o ochronie przyrody

Obszary Natura 2000

Lasy Łukowskie PLB060010 – obszar specjalnej ochrony ptaków (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków – Dz.U.2011.25.133; zm. Dz.U.2011.67.368); powierzchnia 11 488,4 ha, z czego w gminie Stanin 546,4 ha (ok. 4,76%).

Obszar obejmuje kompleks leśny Lasów Łukowskich, niewielki fragment lasów znajduje się w granicach gminy.

Pozostałe, najbliższe leżące obszary z sieci Natura 2000, to:

„**Jata**” – proponowany specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000. Projektowany obszar, mający znaczenie dla Wspólnoty, utworzony zgodnie z ustaleniami podjętymi na seminarium biogeograficznym w marcu 2010 r. z Komisją Europejską. 3.06.2011 r.

Dąbrowy Seroczyńskie PLH140004 – obszar mający znaczenie dla Wspólnoty zatwierdzony Decyzją Komisji z dnia 10.01.2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EEC. Obszar znajduje się w odległości ok. 12 km w kierunku północno - zachodnim od granic gminy.

Dolny Wieprz PLH060051 - obszar mający znaczenie dla Wspólnoty zatwierdzony Decyzją Komisji z dnia 10.01.2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EEC, czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (2011/64/EU).

Dolina Tyśmienicy PLB060004 - obszar specjalnej ochrony ptaków (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków – Dz.U.2011.25.133; zm. Dz.U.2011.67.368);
Obszary leżą w odległości 22-25 km w kierunku południowym od granic gminy.

Rezerваты przyrody

W obrębie gminy nie ma rezerwatów przyrody. Najbliższe leżące rezerваты to: rezerwat „Jata” i rezerwat „Topór”. Obydwa znajdują się w Lasach Łukowskich.

Obszary chronionego krajobrazu

Łukowski Obszar Chronionego Krajobrazu (Rozporządzenie Nr 43 Wojewody Lubelskiego z dnia 17.02.2006 r. w sprawie Łukowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Lubel.06.65.1228).

Obszar obejmuje powierzchnię 18 649,9 ha. Przeważająca część obszaru położona jest na Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tylko fragment lasu znajdujący się w najbardziej wysuniętej na północ części gminy.

Pomniki przyrody

Tabela 1 Pomniki przyrody wg „Rejestru pomników przyrody znajdujących się na terenie województwa lubelskiego (Gmina Stanin)”

Nr	Położenie	Opis	Dz.U. zgłoszenia aktu utworzenia pomnika
1036/11/38	m. Gózd, wł. Cichosz Mirosław	Wiąz szypułkowy Ulmus leavis	Zarz. 100/89 Woj. Siedl. z dn.22.12.89 r

1037/11/39	m. Jeleniec, zarz. Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa, park zabytkowy	Lipa drobnolistna Tilia cordata	Orz. 146 WKP w Siedlcach z dn. 23.08.83 r. Decyzja UW w Siedlcach z dn. 14.08.90 r. Rozp. 25/93 Woj. Siedl. z dn. 12.05.93 r
1038/11/40	m. Jeleniec, zarz. Nadleśnictwo Łuków	Dąb szypułkowy Quercus robur	Zarz. 36/87 Woj. Siedl. z dn. 26.11.87 r.
1039/11/41	m. Wesołówka, wł. Skarb Państwa, park zabytkowy	2 lipy drobnolistne Tilia cordata Kasztanowiec zwyczajny Aesculus hippocastanum Klon pospolity Acer platanoides	Orz.35 WKP w Siedlcach z dn. 19.12.77 r.
1040/11/42	m. Wesołówka, wł. Skarb Państwa, park zabytkowy	Lipa drobnolistna Tilia cordata	Orz. 35 WKP w Siedlcach z dn. 19.12.77 r.

4.2.1.1 Planowane i postulowane obszary chronione:

Zespół przyrodniczo – krajobrazowy „Dolina Bystrzycy” – obejmuje fragment doliny na długości ok. 7,5 km. Rozciąga się od mostu na Bystrzycy, około 500 m na wschód od wsi Jeleniec do ok. 100 m poniżej mostu w Zofiborze. Zajmuje powierzchnię ok. 282 ha.

Celem utworzenia zespołu jest zachowanie zbliżonego do naturalnego koryta rzeki, łąk, starorzecza, torfianki, fragmentu lasów olchowych, towarzyszących im zarośli wierzbowych. Zachowały się tu jeszcze duże płyty wodnych i szuwarowych zbiorowisk roślinnych. Dolina Bystrzycy jest miejscem występowania bogatej fauny ptaków, ssaków, płazów i ryb.

Obszar charakteryzuje się różnorodnością krajobrazu oraz stanowi regionalny korytarz ekologiczny.

Rysunek 2. Położenie postulowanego w Studium zespołu przyrodniczo - krajobrazowego

Postulowany Zespół przyrodniczo-krajobrazowy - Dolina Bystrzycy w rejonie Samowa

Użytki ekologiczne – Wewnętrzne I, Wewnętrzne II, Wewnętrzne III i Kolonia Kujawy

4.2.2 Szata roślinna

Obszar Gminy można podzielić na:

Krajobraz dolin rzecznych i obniżeń – w dolinach rzek Bystrzycy i Wilkojadki znajduje się gęsta sieć rowów melioracyjnych. W dolinie Wilkojadki są też dwa kompleksy stawów rybnych. Towarzyszą im zbiorowiska wodne, nadwodne i szuwarowe. Na stawach w Wesołowce i Jeleńcu występują zespoły rdestnic i większe płyty zbiorowisk szuwarowych. Są to jednogatunkowe zbiorowiska trzciny pospolitej, pałki szerokolistnej i wąskolistnej oraz ponikła błotnego. W niewielkich zbiornikach wód stojących i „oczkach wodnych” (część z nich postuluje się do objęcia ochroną prawną jako użytki ekologiczne) występuje szuwar oczeretowy, szuwar tatarakowy, zespół strzałki wodnej lub zbiorowisko z udziałem kosaćca żółtego.

Na obrzeżach zbiorników wodnych oraz na terenach podmokłych, bezpośrednio do nich przylegających, występują turzycowiska (zespół trzciny zaostrzonej, szuwar mozgi trzcinowatej).

Doliny rzek tworzą głównie zbiorowiska łąkowe. Wzdłuż rzek lub rowów występują niewielkie płyty lub rzędy zadrzewień olszowych. Są to przeważnie, o różnym stopniu przekształceń, łągi olszowe lub olszowo – jesionowe (*Fraxino – Alnetum*). Gatunkiem dominującym jest olsza czarna (*Alnus glutinosa*) z małym udziałem jesionu wyniosłego (*Fraxinus excelsior*). Na terenach podmokłych, zwłaszcza okresowo zalewanych, występują olsy (*Ribo nigri alnetum*). Lasy te zajmują niewielkie powierzchnie. Zbiorowiska zaroślowe towarzyszące rzekom to także zarośla wierzbowe (*Salicetum triandro viminalis*). Tworzą je wierzby (*Salix alba*, *S. fragilis*, *S. triandra*). W dolinach dominują łąki z zespołu *Arrhenatheretum eliatoris*, a na siedliskach bardziej wilgotnych zespół ostroźnia łąkowego z rdestem węzownikiem. Występują też łąki ziołoroślowe *Filipendulo – Geranietum* oraz zbiorowisko łąkowe *Molinietum medioeuropaeum*.

Krajobrazy dolin rzecznych tworzą bardzo czytelny układ w przestrzeni gminy.

Krajobraz leśny – w granicach gminy lasami państwowymi zarządza Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie Nadleśnictwo Łuków. Nadzór nad gospodarką leśną w lasach nie stanowiących własności skarbu państwa wykonuje starosta łukowski.

W nadleśnictwie znajdują się dwa obręby: obręb Kryńszczak i obręb Adamów. Kryńszczak obejmuje w zdecydowanej większości jeden zwarty kompleks lasów - Lasy Łukowskie. Obręb Adamów obejmuje swym zasięgiem wiele drobnych kompleksów leśnych. Znaczny jest udział lasów prywatnych.

Lesistość obszaru w zasięgu nadleśnictwa wynosi 21,5%.

Gatunkiem panującym w drzewostanach nadleśnictwa jest sosna zwyczajna (*Pinus silvestris*). Drugim pod względem udziału w zajmowanej powierzchni jest dąb (*Quercus robur*). Niewiele mniejszy udział mają drzewostany z panującą olszą (*Alnus glutinosa*) i brzozą (*Betula pendula*). W drzewostanach obrębu Kryńszczak zaznacza się udział jodły zajmującej ponad 1% powierzchni. Pozytywnie należy ocenić wzrost udziału drzewostanów dębowych i jodłowych. Są to gatunki typowe dla dwóch najcenniejszych typów siedlisk z terenu nadleśnictwa: grądów i borów jodłowych.

Struktura gatunkowa drzewostanów analizowana jest według gatunków rzeczywistych. Rzeczywisty udział sosny wynosi 75%, dębu – 8%, brzozy – 7%, olszy – 4,5% i jodły – 1,2%. Struktura wiekowa lasów jest w miarę wyrównana i zbliżona do składu normalnego. Oznacza to że największą powierzchnię w nadleśnictwie zajmują drzewostany w wieku 61-70 lat. Ponad połowa drzewostanów jest w wieku między 50-90 lat. Drzewostany do 50 lat zajmują ok. 30% powierzchni, a ponad 90 lat – 12%. Strukturę te uzupełniają drzewostany z rozpoczętym procesem odnowienia, zajmujące ok. 7% powierzchni.

Lasy ochronne stanowią 38,3% lasów nadleśnictwa. Powierzchnia ich składa się z lasów wodochronnych, lasów obronnych i lasów wodochronnych i jednocześnie obronnych. Lasy obronne to lasy zaliczone do poligonu wojskowego. Lasy wodochronne obejmują drzewostany na siedliskach wilgotnych i bagiennych oraz lasy w bezpośrednim sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych oraz tereny źródliskowe.

Na terenie nadleśnictwa obszary najbardziej cenne przyrodniczo znajdują się pod ochroną realizowaną w obiektach chronionych na mocy Ustawy o ochronie przyrody. Obecnie na gruntach nadleśnictwa znajdują się: rezerваты przyrody (Jata, Topór), obszary chronionego krajobrazu (łukowski, radzyński), 5 pomników przyrody, OSOP Natura 2000 Lasy Łukowskie PLB 060010 i proponowany SOOS Natura 2000 – obszar Jata.

Dominują drzewostany sosnowe, które urozmaicone są przez bory mieszane ze znaczącym udziałem jodły rosnącej tutaj na północnej granicy zasięgu.

Większość lasów znajdująca się w gminie to lasy prywatne. Dominują w nich siedliska borowe, głównie bory mieszane świeże (BMśw), bory świeże (Bśw) i bory wilgotne (Bw), na części terenów przechodzą w lasy mieszane świeże (LMśw). W obniżeniach dolin rosną niewielkie powierzchniowo, rozproszone olsy (Ol).

Krajobraz pól uprawnych – znaczna część gminy użytkowana jest rolniczo. Dominują pola z towarzyszącymi im użytkami zielonymi. Uprawom towarzyszą zbiorowiska chwastów polnych, m.in.: wyki czteronasiennej *Vicietum tetraspermae*, jasnoty różowej i purpurowej *Lamio – Veronicetum Polita*, chwastnicy i włośnicy sienie *Echinochloo – Setarietum*.

4.2.3 Bioróżnorodność

Wg Ustawy o ochronie przyrody „różnorodność biologiczna to zróżnicowanie żywych organizmów występujących w ekosystemach, w obrębie gatunku i między gatunkami oraz zróżnicowanie ekosystemów”. Systemem ochrony zagrożonych składników różnorodności biologicznej jest Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000. Celem jej utworzenia jest zachowanie zarówno zagrożonych wyginięciem siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt charakterystycznych dla poszczególnych regionów biogeograficznych. W gminie formalnie ochroną objęto tylko fragmenty Lasów Łukowskich.

Różnorodność biologiczna wiąże się ze zrównoważoną gospodarką leśną (zatwierdzoną Planem przez Ministra Środowiska). Dokument zachowuje cele ochrony przyrody. Wiąże się to między innymi ze stosowaniem naturalnych składów gatunkowych oraz ochroną stanowisk i siedlisk gatunków. Bardzo istotne jest utrzymanie drożności korytarzy ekologicznych.

4.2.4 Świat zwierzęcy

Wysoki stopień naturalności i zróżnicowana siedlisk doliny Bystrzycy i Wilkojadki sprzyja bogactwu świata zwierzęcego. Największą grupę cennych gatunków stanowią ptaki. Odnosi się to do awifauny lęgowej jak i awifauny przelotnej, dla której doliny stanowią ważny szlak migracyjny.

Z rzadkich i zagrożonych gatunków występują tu:

- ◆ błotniak łąkowy *Circus pygargus*
- ◆ błotniak stawowy *Circus aeuginosus*
- ◆ perkoz rdzawoszy *Podiceps grisegena*
- ◆ perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*
- ◆ bąk *Botarus stellaris*
- ◆ zimorodek *Alcedo atthis*
- ◆ łabędź niemy *Cygnus olor*

W obrębie osiedli wiejskich występuje bocian biały, wróbel domowy, szpak, kawka, jaskółka dymówka, oknówka.

Ze środowiskiem wodnym związana jest też większość płazów. Najczęściej występuje żaba trawna (*Rana temporaria*), znacznie rzadziej ropucha szara (*Bufo bufo*), ropucha zielona (*Bufo viridis*), żaba wodna (*Rana esculenta*), żaba śmieszka, żaba jeziorowa. Gady są bardzo nieliczne. Dotyczy to głównie zasiedlającej suche ugory w sąsiedztwie lasów lub zadrzewień – jaszczurki zwinki (*Lacerna agilis*).

Skład gatunkowy ichtiofauny jest ubogi. W rzekach Bystrzycy i Wilkojadce występują: kiełb, ciernik, koza, piskorz, okoń, słonecznica i płoć. W stawach występuje głównie karp (za Programem Ochrony Środowiska dla gm. Stanin na lata 2004-2014)

Na polach uprawnych, łąkach i pastwiskach występują następujące ssaki: zając, kret, ryjówka aksamitka, mysz polna, nornik zwyczajny. W lasach lub w ich rejonie można spotkać sarnę, dziką, a samym lesie wiewiórkę czy kunę leśną. Specyficznym środowiskiem są osiedla wiejskie. Występuje tu: mysz domowa, szczur wędrowny, kuna domowa.

Z bezkręgowców stwierdzono występowanie chronionych chrząszczy z rodziny biegaczowatych, przedstawicieli rodziny trzmieli oraz motyli.

4.3 Charakterystyka fizyczno-geograficzna terenu

Pod względem fizyczno-geograficznym gmina, wg Kondrackiego, położona jest w granicach makroregionu Nizina Południowopodlaska, w mezoregionie Równina Łukowska - wschodnie, centralne i północne obszary gminy oraz mezoregionie Wysoczyzna Żelechowska – zachodnie i południowe części analizowanego terenu.

Rzeźba terenu gminy jest rezultatem procesów towarzyszących ruchowi lodowca w okresie zlodowacenia środkowopolskiego a następnie procesów peryglacjalnych i denudacyjnych. Jest to rzeźba mało zróżnicowana, co wyraża się między innymi niewielkimi różnicami wysokości nad poziomem morza.

Główną formą geomorfologiczną analizowanego obszaru jest rozległa wysoczyzna polodowcowa. Charakteryzuje się zdenudowaną, prawie płaską powierzchnią o wysokości względnej od 2 do 15 m i nachyleniu do 5°. Wysokość bezwzględna kształtuje się od 165-180 m n.p.m. W rejonie Stanina i Tuchowicza wysoczyzna położona jest na wysokości 164-174m n.p.m.

Urozmaiceniem rzeźby są doliny rzeczne, obniżenia wytopiskowe oraz niewielkie wydmy paraboliczne. Zdecydowanie wykształcone są doliny Bystrzycy i Wilkojadki. Bystrzyca mająca swój początek w pobliżu zachodniej granicy gminy płynie z północnego zachodu na południowy wschód przez Zawodzie, Tuchowicz, Jeleniec, Kierzków. Jest ona wcięta w powierzchnię wysoczyzny na głębokość do 4 m.

Wilkojadka przepływa przez południowe fragmenty gminy, równoleżnikowo z zachodu na wschód. W rejonie Kierkowa wpada do Bystrzycy.

Na wysoczyźnie zachowały się liczne (o średnicy od 0,5-1,2 km) zagłębienia powstałe po martwym lodzie oraz niewielkie obniżenia wytopiskowe. Takie zagłębienia szczególnie w rzeźbie widoczne są na wschód od Celin Włościańskich, w rejonie Tuchowicza, Stanina i Jeleńca. Obniżenia te są niezbyt głębokie, mają często podmokłe dna położone do 2-3 m poniżej powierzchni terenu. Wypełniają je w dużej części osady wytopiskowe.

W obrębie niecek wytopiskowych rzeki Wilkojadka i Bystrzyca uformowały szerokie odcinki swoich dolin z fragmentami tarasów akumulacyjnych nadzalewowych i rozległymi równinami zalewowymi. Ich szerokość wynosi około 100-250 m, w rejonie Stanina Wilkojadka rozszerza się do 700 m, a Bystrzyca w rejonie Tuchowicza do 800 m. W miejscach tych występują dość dobrze rozwinięte tarasy akumulacyjne nadzalewowe. Ich powierzchnia wznosi się od 1,5 do 4,5 m n. p. rzeki. Te stosunkowo szerokie doliny nie mają wyraźnych krawędzi erozyjnych. Są one również stosunkowo płytkie. Ich dna położone są na głębokościach od 2-4 m poniżej powierzchni równiny.

Układ sieci hydrograficznej nawiązuje do systemu obniżeń wytopiskowych i dolin odpływu wód roztopowych z okresu deglacjacji ze zlodowacenia Warty.

W pobliżu zagłębień wytopiskowych występują skupiska małych pagórków o regularnych, obłych kształtach i niewielkiej wysokości względnej do 2,5 m. Są to moreny martwego lodu.

We wschodniej części gminy zachowały się rozległe równiny polodowcowe formowane w czasie recesji lądolodu zlodowacenia Warty. Koło Nowego Stanina i Stanina występują płyty osadów wodnolodowcowych.

W krajobrazie w północnej części gminy zaznaczają się zespoły wydm. Są to najczęściej wydmy paraboliczne o wysokości względnej od 7 do 12 m. Niewielkie wydmy występują również na południu gminy. Jednak są to niewielkie i niewysokie formy, prawie niewidoczne w terenie.

Wysoczyzna Żelechowska w kierunku Równiny Łukowskiej i dolin rzecznych opada łagodnymi zboczami o charakterze długich stoków.

Hydrograficznie gmina przynależy do regionu Wisły Środkowej. Region ten podzielony został na trzy zlewnie. Jedną z nich jest zlewnia rzeki Wieprz, która odwadnia gminę. Główna rzeka leży poza terenem gminy. Natomiast jej dopływy to Bystrzyca i Wilkojadka, przepływające przez analizowany teren. Rzeka Bystrzyca Północna od km 41+204 do km 58+128 oraz jej prawy dopływ - Wilkojadka od 0+000 do km 18+900.

Bystrzyca o długości około 61,5 km przepływa przez teren gminy wschodu zachodu na – zachód południowy wschód na odcinku około 17 km. W pobliżu miejscowości Tchorzew poza gminą wpada do rzeki Tyśmienicy.

Przepływ charakterystyczny SNQ dla rzeki wynosi 0,64 m³/s, a współczynnik jednostkowy odpływu całkowitego ze zlewni wynosi 4,25 l/s km.

Bystrzyca na większości odcinków jest rzeką uregulowaną.

Wilkojadka – prawy dopływ Bystrzycy, do której wpływa na wysokości miejscowości Kierzków, przepływa równoleżnikowo przez południowe tereny gminy.

Całkowita długość rzeki wynosi około 18,9 km.

W dolinie Wilkojadki znajdują się dwa kompleksy stawów rybnych. Mniejszy - koło Jeleńca a przy ujściu Wilkojadki do Bystrzycy, większy - w rejonie Wesołówki.

Układ hydrograficzny gminy uzupełniają:

- ◆ rowy i ciek naturalne,
- ◆ stawy i zbiorniki wodne.

Powierzchnię gminy pokrywają utwory czwartorzędowe, leżące na słabo sfałdowanych utworach miocenu o miąższości przekraczającej 100 m.

Miąższość czwartorzędu waha się od 20 m na północy do około 100 m w rejonie Kolonii Zastawie. Na dominującej części gminy miąższość kształtuje się w granicach około 40 m.

Plejstocen - glacialna część czwartorzędu – reprezentowany jest przez osady preglacjału i sześciu cykli glacialnych, na które składają się poziomy glin zwałowych, piaski i żwiry wodnolodowcowe oraz piaski i mułki zastoiskowe.

Cykle glacialne miejscami poprzedzielane są seriami osadów rzecznych i jeziornych reprezentujących okresy interglacialne. Spośród wymienionych osadów większość to warstwy nieciągłe – o ograniczonym rozprzestrzenianiu i bardzo zmiennej miąższości. Jedynie poziomy glin zwałowych stadiału Warty zlodowacenia środkowopolskiego oraz leżąca poniżej warstwa piasków rzecznych i wodnolodowcowych tworzą miększe i ciągłe warstwy występujące praktycznie na całej powierzchni gminy.

Cały obszar gminy został objęty zlodowaceniem Warty. Pozostały po nim zróżnicowane litologicznie osady: zastoiskowe, wodnolodowcowe lodowcowe i rzeczno-peryglacialne o miąższości do 30 m. Najstarsze utwory to: mułki, ily i piaski zastoiskowe. Występują bezpośrednio pod glinami zwałowymi. Ich miąższość waha się od 0,9 do 6,0 m. Warstwa glin

zwałowych występuje powszechnie w zachodniej i południowej części gminy, tworząc silnie zdenudowaną powierzchnię wysoczyzny morenowej. W profilach archiwalnych glina zwałowa opisana jest jako warstwa piaszczysta bądź pyłowo – mułkowata z licznymi żwirami i otoczkami.

W rejonie Wnętrzna warstwa glin przykryta jest utworami rzeczno-peryglacialnymi kończącymi zlodowacenie Warty. Są to piaski średnioziarniste ze żwirami, warstwowane piaskami różno- i drobnoziarnistymi. Występują w nich wkładki mułków piaszczystych i ilastych oraz piasków ilastych.

U schyłku zlodowacenia Warty wody roztopowe transportowały materiał piaszczysto-żwirowy i akumulowały go na przedpolu lodowca. Jeden ze szlaków odpływu wód roztopowych to dolina Wilkojadki. Płaty utworów wodnolodowcowych znajdują się koło Wnętrzna, Nowego Stanina i Starej Gąski, zalegają bezpośrednio na glinach zwałowych.

Na wschód od Celin Włociańskich i Stanina w zagłębieniach wytopiskowych zalegają piaski, mułki, ropy wytopiskowe z wkładkami glin zwałowych. Są to głównie piaski drobnoziarniste, często także pyłowate lub gliniaste, oraz mułki ilaste i piaszczyste, ropy piaszczyste i gliny wytopiskowe. Miąższość ich wynosi około 2 - 3,5 metra.

W dolinie Wilkojadki pod osadami holoceniowymi (współczesnymi) stwierdzono na głębokości od 2 do 9 m utwory interglacjału eemskiego w postaci gytii, mułków torfiastych, torfów brunatnych i czarnych namułów.

Teren Gminy pozostał poza zasięgiem zlodowacenia północno-polskiego. W tym czasie na terenie gminy akumulowane były osady rzeczne i jeziorne.

W dolinach rzecznych i obniżeniach wytopiskowych kontynuacją sedimentacji organicznej interglacjału eemskiego są piaski, mułki i torfy jeziorno-rzeczne. Ich miąższość wynosi około 2-4 m. Rozwinięte tarasy nadzalewowe zbudowane są z piasków i żwirów rzecznych. Tworzą je najczęściej piaski drobnoziarniste ze zmienną zawartością żwirów. W dolinie Wilkojadki koło Stanina, w dolinie Bystrzycy w okolicach Tuchowicza, Zawodzia i Kierzkowa, miąższość tych utworów waha się od 5 do 8 m.

W brzeżnych częściach dolin u podnóży stoków wysoczyzny polodowcowej występują piaski, mułki i gliny deluwialne w postaci piasków gliniastych i pylastych, mułki piaszczyste i gliny z przewarstwieniami piasków ze żwirami. Miąższość ich nie przekracza 3 m.

W północnej i południowo - zachodniej części Gminy występują piaski i piaski pyłowate zwietrzelinowo-eoliczne. Największe ich powierzchnie spotykane są w koło Tuchowicza i Celin Włociańskich. Miejscami tworzą niewielkie kulminacje terenu, zwykle leżą płasko i bez wyraźnej granicy przechodzą w podścielające je najczęściej osady lodowcowe zlodowacenia Warty.

W północnej części gminy, w rejonie Kolonii Zastawie, na osadach wodnolodowcowych występują pokrywy piasków eolicznych na których rozwinęły się wydmy. Miejscami są to formy paraboliczne. Na północ od Kolonii Zastawie wysokości bezwzględna wydmy sięga nawet 12 m.

Utwory holocenu na terenie gminy występują w postaci mułków i piasków jeziorno-rzecznych w dolinie Wilkojadki, piasków humusowych, mułków humusowych i namułów w dolinie zarówno Wilkojadki, Bystrzycy i w zagłębieniach wytopiskowych. Utwory te charakteryzują się dużą zmiennością litologiczną uwarunkowaną budową geologiczną i lokalnymi warunkami podłoża. W profilach tych osadów przeważają piaski drobnoziarniste i mułowate, mułki piaszczyste oraz mułki z humusem. Ich miąższość jest niewielka, od 1,5 m w dolinach do 2,5 m w zagłębieniach wytopiskowych.

W granicach gminy w strefie przypowierzchniowej występują głównie złoża kopalin pospolitych: osadów piaszczystych i żwirowych, związanych z czwartorzędowymi formami działalności lodowców lub akumulacyjną działalnością wód oraz procesami eolicznymi.

Na terenie gminy, w północnej części, znajduje się złożo piasków kwarcowych do produkcji cegły wapienno-piaskowej „Żdzary”. Złożo to zostało wyeksploatowane, w związku z czym

Marszałek Województwa Lubelskiego wydał decyzję dotyczącą wygaśnięcia koncesji i zlikwidowania zakładu górniczego. Teren złoża zrehabilitowano w kierunku leśnym.

W 2000 roku Przedsiębiorstwo Geologiczne „Polgeol” w Lublinie w ramach inwentaryzacji złóż surowców mineralnych wyznaczyło prognostyczne obszary eksploatacji złóż kruszywa. Za perspektywiczne zostały uznane złoża piasków i piasków ze żwirem w rejonie wsi: Zagózdzie, Gózd, Nowa Wróblina i Jonnik Kolonia.

Ponadto na potrzeby lokalne wydobywa się kruszywo z niewielkich odkrywek.

Podłoże budowlane stanowią gliny zwałowe stadiału Warty zlodowacenia środkowopolskiego. Są to grunty spoiste nadające się do bezpośredniego posadowienia.

Poza poziomem gliny zwałowej występują osady reprezentujące stadiał mazowiecki - utwory młodsze. Są to cienkie warstwy glin zwałowych, piaski wodnolodowcowe, kemowe, rzeczne i aluwialne; mułki i pyły zastoiskowe oraz organiczne utwory peryglacialne i holoceni. Większość z tych utworów tworzy nośne podłoże gruntowe. Problemy mogą stwarzać grunty zastoiskowe i organiczne.

Spoiste grunty zastoiskowe i peryglacialne wykształcone jako pyły i gliny pylaste często odznaczają się wysoką plastycznością, co wiąże się z koniecznością zastosowania specjalnego fundamentowania i odwodnienia.

Grunty zastoiskowe występują w rejonie obniżeń powytopiskowych i w dolinach rzecznych.

Spoiste grunty peryglacialne tworzą cienką pokrywą na różnych gruntach, pokrywają dość duże powierzchnie. Jednak nie stanowią istotnej przeszkody w posadowieniu budowli ze względu na niewielką miąższość – powinny być usunięte z wykopu fundamentowego.

Grunty organiczne występują w obrębie dolin rzecznych i obniżeń, gdzie towarzyszy im wysoki poziom wód gruntowych. Miąższość ich nie przekracza 2 m. Należy traktować je jako nienośne.

Wody podziemne występują zarówno w utworach czwartorzędowych jak i trzeciorzędowych w warstwach serii mioceńskiej i oligoceńskiej.

Gmina Stanin położona jest na obszarze trzeciorzędowego zbiornika wód podziemnych nr 215 „Niecka Mazowiecka” o zasobach dyspozycyjnych 0,06 - 0,10 l/s/km². Występują na głębokości ponad 200 m. Wody oligocenu charakteryzują się zwiększonym stężeniem związków żelaza i manganu.

Poziomy trzeciorzędowe izolowane są od powierzchni przez ciągłą serię nieprzepuszczalnych ilów pliocenu.

Wody czwartorzędowe na terenie gminy tworzą co najmniej dwa piętra wodonośne. Główna warstwa użytkowa występuje wśród serii peryglacialnej oraz piasków i żwirów wodnolodowcowych leżących poniżej spągu warstwy glin zwałowych stadiału Warty zlodowacenia środkowopolskiego.

Jakość wód głównego poziomu wodonośnego nie budzi zastrzeżeń.

Powierzchniowy poziom wodonośny oddzielony jest od poziomu głębszego ciągłą warstwą gliny zwałowej. Występuje w cienkiej, powierzchniowej warstwie piasków o różnej genezie lub jako sączenia w stropowej warstwie glin zwałowych. Większą miąższość warstwa ta osiąga w dolinach rzecznych.

Wody gruntowe poziomu przypowierzchniowego drenowane są przez stałe ciekły powierzchniowe i rowy melioracyjne odbierające wody z sieci drenażu rolniczego.

Woda tego poziomu pochodzi z opadów atmosferycznych, gromadzi się na trudno przepuszczalnym podłożu. Poziom wodonośny jest więc silnie uzależniony od warunków pogodowych. Zwierciadło wody gruntowej podlega okresowym wahaniom (od 1,5 do 2 m) w zależności od aktualnego bilansu opadów i parowania.

W okresach intensywnych opadów przypowierzchniowe wody gruntowe występują prawie na całym obszarze, natomiast w okresach suchych, poza dolinami, prawie zanikają.

Przy utrudnionym spływie powierzchniowym ze względu na małe spadki, okresowo mogą tworzyć się rozlewiska na powierzchni. Dotyczy to głównie obszarów zbudowanych z gruntów spoistych.

Na terenach wyniesionych - wałach morenowych - woda gruntowa występuje głębiej. Przypowierzchniowa warstwa wodonośna nie jest izolowana od powierzchni - stąd możliwość przedostania się do niej zanieczyszczeń. Główne źródła zanieczyszczeń to infiltracja z osadników zanieczyszczeń i chemizacja rolnictwa.

Mała objętość warstwy wodonośnej, brak podziemnego kontaktu hydrologicznego mogą być przyczyną nadmiernej kulminacji zanieczyszczeń i degradacji tych wód.

Wody przypowierzchniowe stanowią podstawowe techniczne ograniczenie w podpiwniczeniu obiektów budowlanych i realizacji urządzeń infrastruktury podziemnej. Obecność wód przypowierzchniowych sprawia, że płytko występujące grunty spoiste - gliny zwałowe i mułki zastoiskowe - mają wysoką wilgotność naturalną, co obniża ich wartości geotechniczne.

Gmina Stanin charakteryzuje się glebami średniej i słabej jakości. Są to gleby klasy od III do V, genezą związane z gruntami przypowierzchniowymi. Przeważają gleby bielcowe i pseudobielcowe wykształcone na piaskach gliniastych.

Generalnie przeważają grunty rolne klasy IV, stanowiąc około 80% wszystkich gruntów rolnych.

W dolinach rzek Bystrzycy i Wilkojadki oraz w lokalnych zagłębieniach występują gleby murszowo - mineralne, torfowe oraz murszowo - torfowe. Płatowo występują czarne ziemie zdegradowane, wykształcone z pyłów zwykłych na glinach lub piaskach.

W centralnej części gminy, w rejonie Stanina, spotykane są niewielkie płyty gleb klasy IIIb, przeważają tu jednak gleby bielcowe i pseudobielcowe klas IVa i IVb. Gleby III klasy można spotkać na niewielkich obszarach również w rejonie wsi Tuchowicz.

Generalnie na terenie gminy występuje pasmowy układ kompleksów glebowych. Gleby bielcowe i pseudobielcowe sąsiadują z glebami typowymi dla dolin rzecznych.

Ponadto wśród terenów rolnych występują niewielkie tereny zalesione.

4.4 Uciążliwości

Gmina Stanin nie jest objęta badaniami zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego. Według Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Łukowskiego stan jakości powietrza w gminie został oceniony jako dobry.

Dobra jakość powietrza w gminie jest konsekwencją położenia poza zasięgiem oddziaływania dużych aglomeracji – centrów gospodarczych. Ponadto szlaki komunikacyjne przechodzące przez teren gminy nie są obciążone ruchem o znaczącym oddziaływaniu.

Wśród lokalnych źródeł zanieczyszczenia największy wpływ na jakość powietrza mają:

- ◆ emisja z: pieców węglowych w indywidualnych budynkach jednorodzinnych, drobnych przedsiębiorstwach, gospodarstwach ogrodniczych, itp.,
- ◆ transport samochodowy,
- ◆ nielegalne spalanie odpadów (w piecach domowych i innych).

Aktualny stan zanieczyszczenia powietrza w Gminie określił w 2011 r. Państwowy Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Lublinie (wartości uśrednione dla roku):

◆ Dwutlenek azotu	10,5 µg/m ³
◆ Pył zawieszony PM10	37,2 µg/m ³
◆ Benzen	1,85 µg/m ³

4.4.1 Zanieczyszczenia wód powierzchniowych, podziemnych

Na terenie gminy Stanin wody powierzchniowe nie są objęte badaniami w ramach monitoringu krajowego i regionalnego.

Rzeka Bystrzyca objęta jest monitoringiem regionalnym na odcinkach leżących poza gminą. Punkt ppk znajduje się w miejscowości Borki przy ujściowym odcinku rzeki. Kontrolowany odcinek zaliczany jest do wód pozaklasowych (NON) w zakresie kryteriów fizykochemicznych i bakteriologicznym (str. 13; Program ochrony środowiska)

Główna rzeka przepływająca przez gminę zakwalifikowana została przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie (Raport: "Stan środowiska w województwie lubelskim w roku 2009", Lublin 2010 – badania na ujściu w Spiczynie) do rzeki III klasy pod względem wskaźników fizykochemicznych i o umiarkowanym potencjale biologicznym.

Badania wskaźników biologicznych wykazują wysokie zanieczyszczenie bakteriologiczne Bystrzycy. W ponad 80% przebadanych prób stwierdzono ponadnormatywne stężenie bakterii coli typu kałowego, odpowiedzialnej za stan sanitarny wód.

Duże zanieczyszczenie bakteriologiczne spowodowane jest przede wszystkim odprowadzaniem ścieków - bezpośrednio do nich lub do rowów melioracyjnych - przez obiekty i zakłady położone w większości poza granicami gminy Stanin (zjawisko tzw. importu zanieczyszczeń).

Wewnętrzną przyczyną zanieczyszczenia wód jest jeszcze niedostateczne wyposażenie gminy w kompleksową infrastrukturę wodociągowo-kanalizacyjną - przede wszystkim niepełny zasięg kanalizacji sanitarnej. Nadal ważną przyczyną jest prawie zupełny brak kanalizacji deszczowej. Ścieki związane z zabudową mieszkaniową oraz warsztatami produkcyjno-usługowymi trafiają bardzo często do nieszczelnych szamb (podobnie ma się w wielu przypadkach sytuacja z odpadami). Na złą jakość wód podziemnych i powierzchniowych mają także wpływ zanieczyszczenia wielkoobszarowe pochodzenia rolniczego oraz z powietrza.

Jakość wód podziemnych zależy od głębokości na której występuje warstwa wodonośna.

Na terenie gminy użytkowe warstwy wodonośne dość dobrze izolowane są od powierzchni terenu i nie są narażone na zanieczyszczenie. Jednak w rejonach zabudowy nieskanalizowanej głównym problemem jest zanieczyszczenie I poziomu wód gruntowych, ujmowanych studniami przydomowymi. Jakość wód w studniach jest zła, głównie są one zanieczyszczone związkami azotowymi.

Natomiast jakość wody z podziemnych ujęć głębinowych jest dobra lub bardzo dobra. Niekiedy mogą w niej wystąpić podwyższone zawartości związków żelaza i manganu.

4.4.2 Zanieczyszczenia gruntu

Brak badań stanu zanieczyszczenia gruntu na terenie gminy nie pozwala na jednoznaczne określenie stopnia degradacji.

Potencjalnie można się spodziewać niekorzystnych zjawisk w miejscach niezorganizowanych składowisk odpadów oraz w rejonach „dzikiej” eksploatacji kopalni na potrzeby lokalne.

Monitoring jakości gleb prowadzony na terenie woj. Lubelskiego nie wykazał aby wzdłuż dróg występowała nadmierna koncentracja metali ciężkich w glebie.

4.4.3 Zagrożenie powodziowe

Na terenie gminy obszary zagrożenia powodziowego dla rzeki Bystrzyca Północna zostały wyznaczone przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej, Zarząd Zlewni Wisły Lubelskiej i Bugu granicznego w Lublinie, w opracowaniu „Studium dla potrzeb ochrony

przeciwpowodziowej” (uzupełnienie do „Studium dla obszarów nieobwałowanych narażonych na niebezpieczeństwo powodzi”) w 2006 r.

Wskazano, między innymi, zasięg wielkiej wody o prawdopodobieństwie 1% (zgodnie z art. 84 ust.2, Ustawy z dnia 18 lipca 2001 r.: „przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się poziom wód maksymalnych o prawdopodobieństwie występowania raz na 100 lat”). Zmiana Ustawy Prawo Wodne z dnia 3 czerwca 2005 r. (DZ.U. Nr 130 poz. 1087) zaostrzyła warunki przestrzennej ochrony przed powodzią. Art. 80a podaje, że „**tereny o szczególnym znaczeniu społecznym, gospodarczym lub kulturowym powinny być chronione przed zalaniem wodami o prawdopodobieństwie występowania co najmniej raz na 200 lat**”. Nowelizacja Ustawy nakazuje dyrektorowi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej sporządzenie Studium ochrony przeciwpowodziowej, ustalające granice zasięgu wód powodziowych o określonym prawdopodobieństwie występowania oraz kierunki ochrony przed powodzią. Wskazany na Rysunku 5. zasięg wód powodziowych 100-letnich, wobec naturalnego charakteru nieobwałowanej doliny, sięga do naturalnych granic tarasu zalewowego rzeki, z wyłączeniem niewielkich fragmentów wyniesień w obrębie tarasu zalewowego. Można zakładać, że woda 200-letnia, podobnie jak wyznaczona woda 100-letnia, utrzyma się w granicach tarasu zalewowego, przy czym prawdopodobnie zalane zostaną również ww. wyniesienia w jego obrębie.

4.4.4 Melioracje wodne

Na terenie Gminy Stanin zmeliorowanych jest około 1 200 ha użytków rolnych. Z poniższych danych wynika, że istnieją znaczne potrzeby w zakresie kontynuowania prac melioracyjnych, jednakże postępująca urbanizacja tych atrakcyjnych terenów stawia pod znakiem zapytania zasadność kontynuowania prac melioracyjnych.

Tabela 2 Sytuacja w zakresie melioracji przedstawia się następująco (stan na 31.12.2002 r.):

Gmina	Powierzchnia użytków rolnych wymagających melioracji w ha	Powierzchnia użytków rolnych zmeliorowanych w ha	Powierzchnia użytków rolnych oczekujących na meliorację w ha	Stopień zaspokojenia potrzeb melioracji w %
Stanin	1 522	1 184	-	77,8

* Źródło: Starostwo Powiatowe w Łukowie

4.4.5 Hałas

Ochroną przed hałasem objęte są tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową, pod szpitale i domy opieki społecznej, pod budynki związane ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, tereny na cele uzdrowiskowe oraz cele rekreacyjno-usługowe poza miastem.

Na terenie gminy nie były prowadzone pomiary hałasu, nie był również monitorowany hałas drogowy.

Na terenie powiatu łukowskiego w roku 2009 wykonano badania hałasu komunikacyjnego przy drogach krajowych w miejscowości Łuków i Stoczek Łukowski. Wykonane pomiary hałasu nie wykazały znacznych uciążliwości w badanych punktach. Poziom hałasu w liniach zabudowy mieścił się w granicach 60dB w dzień.

4.4.6 Gospodarka odpadami

Gmina Stanin dysponuje własnym składowiskiem odpadów stałych. Składowisko znajduje się w miejscowości Niedźwiadek. Mogą być w nim umieszczane odpady z grup 15,17,19 i 20.

Przywożone są tu odpady komunalne niesegregowane z gospodarstw domowych i obiektów użyteczności publicznej, zakładów z terenu gminy. Ponadto składowisko obsługuje Wielobranżowe Gospodarstwo Pomocnicze z Żelechowa.

Składowanie odbywa się w uszczelnionej niecce o pow. 2,16 ha. Pojemność jego wynosi 48 290 m³ odpadów komunalnych. Średnio w roku składowuje się tu około 300-400 Mg odpadów. Obecnie stopień wypełnienia wynosi ponad 20%, co stawia gminę w dobrej sytuacji pod względem gospodarki odpadami. Przewidywany termin zakończenia eksploatacji upływa w roku 2020.

Na terenie składowiska prowadzona jest segregacja odpadów oraz niektóre z nich poddawane są recydingowi.

Składowisko posiada również pojemnik na odpady niebezpieczne, które są ewakuowane do zakładu zajmującego się unieszkodliwianiem. W 1998 roku wokół składowiska, w promieniu 100m został utworzony obszar ograniczonego użytkowania. Obszar został ustanowiony rozporządzeniem Nr 62/98 Wojewody Siedleckiego.

W obszarze obowiązuje zakaz lokalizacji budynków przeznaczonych na stały pobyt ludzi, upraw roślin przeznaczonych do spożycia na surowo, wypasania zwierząt, zbierania runa i poboru wody. Obecnie tereny w strefie użytkowane są rolniczo przez indywidualnych rolników. Teren jest własnością Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Składowisko jest monitorowane. Znajduje się tu 5 piezometrów do poboru próbek wody gruntowej i gleby.

Z terenu wysypiska zbierane są dwa rodzaje odcieków. Są to :

- ◆ odciek z czaszy wysypiska odprowadzany do zbiornika bezodpływowego,
- ◆ odciek wód gruntowych z drenażu położonego pod warstwą izolacyjną odprowadzany jest do rowu melioracyjnego.

Gmina posiada oczyszczalnię ścieków. Oczyszczalnia zlokalizowana jest w miejscowości gminnej i posiada przepustowość 210 m³ na dobę. Aktualnie wykorzystywana jest w 80% maksymalnej przepustowości.

Strategia rozwoju gminy zakłada zapotrzebowanie na ponad 1500 m³, co wskazuje na potrzebę rozbudowy lub budowy nowej oczyszczalni.

Jednak obecnie na terenie gminy sieć kanalizacji jest niewystarczająca. Zaledwie 10% gospodarstw jest skanalizowanych.

4.4.7 Promieniowanie elektromagnetyczne niejonizujące

Przez teren gminy przebiega tranzytowa, jednotorowa linia wysokiego napięcia 110kV relacji Kozienice - Stoczek Łukowski – Łuków oraz linie średnich napięć 30kV i 15kV. Są to linie napowietrzne.

4.5 Diagnoza stanu i funkcjonowania środowiska

Z przedstawionej wyżej charakterystyki poszczególnych elementów środowiska oraz oceny zagrożeń i degradacji wynika że obszar gm. Stanin jest zróżnicowany pod względem warunków środowiska.

Z przyrodniczego punktu widzenia w obszarze gminy można wyróżnić kilka stref. Kwalifikacji dokonano pod kątem aktywności przyrodniczej terenów.

Najbardziej aktywne przyrodniczo są doliny rzek ze zbiorowiskami łąkowymi, stawami rybnymi, z zadrzewieniami oraz tereny leśne. Tworzą mozaikowy układ przemieszanych wzajemnie łąk, pól i lasów. Generalnie są to tereny które tworzą korytarze ekologiczne.

Walory przyrodnicze gminy w przeważającej części nie są zabezpieczone prawnie. Tylko północna część (na płn. od linii kolejowej Łuków – Stoczek Łukowski) objęta jest ochroną jako obszary chronionego krajobrazu i Obszary Natura 2000. W pozostałej części gminy nie ma żadnych obszarowych form ochrony przyrody.

Dotychczasowe użytkowanie i zagospodarowanie obszaru gminy ocenić można jako zgodne z naturalnymi predyspozycjami i uwarunkowaniami przyrodniczymi. Jednocześnie środowisko gminy jest wolne od znaczących obciążeń i zagrożeń.

Korytarze ekologiczne, zgodnie z obowiązującym Studium (2001r), zapisane są jako „obszary rolne o wysokim udziale trwałych użytków zielonych, położone w dolinach rzek i cieków wodnych, wyłączone z zabudowy”. W obecnie wykonywanych mpzp poszczególnych wsi chronione są jako: „granice obszarów pełniących funkcje korytarzy ekologicznych wyłączone z zabudowy”. Wydaje się że jest to wystarczające zabezpieczenie przed presją zabudowy i ochroną drożności korytarzy.

4.6 Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji Studium

W obszarze gminy funkcjonuje obowiązujący dokument „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego”. Jest to dokument z roku 2001, uchwalony w odmiennym reżimie prawnym. Jako instrument polityki przestrzennej gminy w nowej rzeczywistości prawnej nie spełnia swojego zadania.

Dostosowanie do nowych wymogów prawnych zarówno środowiskowych jak i dotyczących zagospodarowania przestrzennego jest więc koniecznością.

Obowiązujące Studium, zgodnie z prawem, w momencie jego uchwalenia obowiązującym, nie było poddane procedurze oceny oddziaływania na środowisko. Nie mniej jednak było opiniowane i uzgadniane przez Instytucje ochrony środowiska, tak więc rozwój przestrzenny gminy był realizowany zgodnie z wymogami ochrony środowiska czego dowodem są funkcjonujące na terenie gminy wartościowe tereny przyrodnicze, gdzie zachowały się naturalne aktywne przyrodniczo tereny głównie doliny rzek ze zbiorowiskami łąkowymi, stawami rybnymi, z zadrzewieniami oraz tereny leśne. Tworzą mozaikowy układ przemieszanych wzajemnie łąk, pól i lasów. Generalnie są to tereny które tworzą korytarze ekologiczne.

W przypadku braku nowego Studium wszystkie opracowywane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego będą musiały być zgodne z obowiązującym Studium.

Możliwości rozwojowe gminy będą więc ograniczone. Przy zachowaniu istniejącej struktury funkcjonalno-przestrzennej, jej wpływ na środowisko byłby kontynuacją stanu opisanego w rozdziale 4.5. Istniejące zagospodarowanie nie wiąże się z groźbą znaczącego pogorszenia stanu środowiska w przyszłości. Stanowi jednak blokadę nowoczesnego rozwoju gminy.

Zmiana Studium i konsekwencje tej zmiany tj. skanalizowane gminy, modernizacja dróg i kolei, wprowadzenie form ochrony zasobów przyrodniczych, ochrona przed powodzią, wpłyną pozytywnie na stan środowiska i warunki życia w gminie.

5 DZIEDZICTWO KULTUROWE

Na terenie gminy znajduje się wiele cennych obiektów dziedzictwa kulturowego. Część z nich objęto ochroną konserwatorską.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomych „A” województwa lubelskiego (D. U.Woj.Lub. Nr 84 z dn. 4.08. 2010r, poz. 1552):

Jeleniec – zespół pobernardyński: kościół parafialny pw. św. Anny z dekoracją architektoniczno-rzeźbiarską i malarską oraz ruchomościami, dawny klasztor, ogrodzenie z dekoracyjną bramką, dzwonnica-brama, figura na terenie cmentarza kościelnego, teren dawnego cmentarza kościelnego z drzewostanem – w granicach parceli związanej z zespołem (nr rej. A/580).

Sarnów – zespół podworski: dwór wraz z wystrojem architektonicznym oraz elementami dotyczącymi wystroju, park krajobrazowy z dwiema alejami, w granicach działek wskazanych w decyzji (nr rej. A/610)

Stanin Wesołówka – zespół podworski obejmujący: dwór z fosą i tarasami, oficyna, stajnia (wraz z zabytkową stolarszczyzną), park (o powierzchni wskazanej w decyzji), w granicach działek wskazanych w decyzji (nr rej. A/307)

Stanin – dzwonnica i otoczenie kościoła parafialnego p.w. Trójcy Świętej, (translokowanego do Pratulina, gm. Rokitno)., Nr rej. zabytków A/106

Tuchowicz – kościół parafialny św. Marii Magdaleny (nr rej. A/1165)

Zabytki archeologiczne wpisane do rejestru wojewódzkiego konserwatora zabytków (D. U.Woj.Lub. Nr 132 z dn. 25.10. 2010r, poz. 2237)

Tuchowicz - pozostałości dworu obronnego; Nr w rejestrze C/26

Zasoby dziedzictwa kulturowego objęte rejestrem konserwatora zabytków chronione są prawnie na mocy przepisów szczególnych.

Otoczenie niektórych obiektów zabytkowych zostało objęte strefą pośredniej ochrony konserwatorskiej oraz strefą ochrony widokowej w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Pozostałe obiekty o walorach historycznych

Jeleniec – zespół folwarczny

Kujawy – zespół dworski wraz z aleją dojazdową

Niedźwiadka – zespół dworsko- parkowy

Tuchowicz – dzwonnica i kaplica cmentarna w zespole kościoła parafialnego p.w. św. Marii Magdaleny

Zastawie – kapliczka drewniana

Dla obiektów o walorach historycznych proponuje się objęcie samych obiektów i ich otoczenia strefą pośredniej ochrony konserwatorskiej, które następnie należy przenieść do planów miejscowych.

Tabela 3 Stanowiska archeologiczne w gminie

Aleksandrów	64-76/2,
Anonin	64-78/9, 64-78/10, 64-78/11, 64-78/12, 64-78/13
Celiny Szlacheckie	63-77/7, 63-77/8, 63-77/9, 63-78/7, 63-78/8, 64-78/14,
Celiny Włociańskie	63-78/9, 63-78/10, 63-78/11, 63-78/12, 63-78/13,
Gózd	63-77/1, 63-77/2, 63-77/10, 63-77/11, 63-77/12, 63-77/13,
Jarczówek	64-77/8, 64-77/9, 65-77/18, 65-77/19,
Jeleniec	64-78/4, 64-78/6, 64-78/24, 64-78/25, 64-78/26, 64-78/27, 64-78/28, 64-78/29, 64-78/30, 64-78/31, 64-78/32, 64-78/33, 64-78/34, 64-78/35, 64-78/36, 64-78/37, 64-78/38, 64-78/39, 64-78/40, 64-78/41, 65-78/3, 65-78/4,
Jonnik	65-78/5, 65-78/6, 65-78/7, 65-78/8, 65-78/9, 65-78/10, 65-78/11,
Józefów	63-78/14, 63-78/15, 63-78/16, 63-78/17, 63-78/18, 63-78/19, 64-78/42, 64-78/43, 64-78/44,
Kierzków	64-78/8, 64-78/45, 64-78/46, 64-78/47, 64-78/48,
Kopina	64-77/10, 64-77/11, 64-77/12
Kosuty	64-77/1, 64-77/2, 64-77/3, 64-77/4, 64-77/5,
Lipniak	63-77/27, 63-77/28, 63-77/29,

Niedźwiadka	63-77/30, 64-77/14, 64-77/15, 64-77/16, 64-77/17, 64-77/18,
Nowy Stanin	65-77/17,
Ogniwo	64-77/13
Sarnów	64-78/49, 64-78/50, 64-78/51, 64-78/52, 64-78/53, 64-78/54, 64-79/7, 64-79/8, 65-78/20, 65-78/21, 65-78/22, 65-78/23, 65-78/24, 65-78/25, 65-79/63, 65-79/64, 65-79/65, 65-79/66,
Stanin	64-77/6, 64-77/7, 65-78/27,
Stara Gąska	65-78/28, 65-78/29, 65-78/30, 65-78/31, 65-78/32, 65-78/33, 65-78/34, 65-78/35,
Stara Wróblina	65-78/36,
Tuchowicz	63-78/1 , 63-78/2, 63-78/3, 63-78/4, 63-78/5, 63-78/6, 64-78/7, 64-78/58, 64-78/59, 64-78/60, 64-78/61, 64-78/62,
Wesołówka	64-78/1, 64-78/2, 64-78/3, 64-78/55 64-78/56, 64-78/57,
Wnętrzne	64-76/6, 64-76/11
Wólka Zastawska	63-77/35, 63-77/36, 63-77/37, 63-77/38, 63-77/39, 63-77/40, 63-77/41, 63-77/42, 63-77/43, 63-78/20, 63-78/21, 63-78/22, 63-78/23, 63-78/24
Zagoździe	63-77/3, 63-77/4, 63-77/31, 63-77/32, 63-77/33, 63-77/34,
Zastawie	63-77/5

Źródło: zarządzenie nr 6/2013 Wójta Gminy Stanin ws. gminnej ewidencji zabytków

Dla stanowiska archeologicznego wpisanego do rejestru zabytków (wyróżnionego w tabeli pogrubieniem) obejmującego dwór obronny w Tuchowiczu obowiązuje ochrona konserwatorska w postaci strefy „W”- strefa ścisłej ochrony zabytków archeologicznych. Pozostałe stanowiska archeologiczne należy w planach miejscowych objąć ochroną w postaci:

- strefy „OW” – strefa obserwacji archeologicznej
- strefy „OWD” – strefa domniemanych stanowisk archeologicznych

Tabela 4 Obiekty znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków

Miejscowość	Obiekt	Numer adresowy	Rejestr zabytków
Aleksandrów	dom	21	
Aleksandrów	dom	20	
Aleksandrów	dom	4	
Aleksandrów	dom	5	
Anonin	dom	18	
Anonin	dom	47	
Anonin	dom	72	
Anonin	zagroda, dom, piwnica	8	
Anonin	dom	49	
Anonin	dom	33	
Anonin	zagroda, dom, obora i stodoła	11	
Anonin	miejsce pochówku		
Borowina	dom	45	
Borowina	dom	48	
Borowina	pomnik		
Celiny Szlacheckie	dom	2	
Celiny Szlacheckie	dom	12	
Celiny Szlacheckie	dom	34	
Celiny Szlacheckie	zagroda, stodoła, spichrz	37	
Celiny Szlacheckie	zagroda, dom, stodoła	16	
Celiny Szlacheckie	zagroda, dom,	27	
Celiny Szlacheckie	zagroda, dom, obora	26	
Celiny Włociańskie	dom	14	
Celiny Włociańskie	dom	15	
Celiny Włociańskie	dom	17	
Celiny Włociańskie	dom	21	
Celiny Włociańskie	dom	23	
Celiny Włociańskie	dom	25	
Celiny Włociańskie	zagroda, dom, stodoła, spichrz	33	
Celiny Włociańskie	zagroda, dom, stodoła, spichrz	39	
Gózd	dom	28	
Gózd	dom	59	

Gózd	dom	58	
Gózd	dom	57	
Gózd	dom	56	
Gózd	dom	77	
Gózd	dom	96	
Jarczówek	dom	21	
Jarczówek	dom	9	
Jarczówek	dom	14	
Jarczówek	dom	22	
Jarczówek	zagroda, dom	44	
Jarczówek	dom	45	
Jarczówek	dom	26	
Jarczówek	kuźnia	6	
Jeleniec	dom	95	
Jeleniec	dom	111	
Jeleniec	kuźnia	47	
Jeleniec	dom	54	
Jeleniec	dom	55	
Jeleniec	dom	40	
Jeleniec	zagroda, dom, obora, stodoła, studnia, piwnica	82	
Jeleniec	zagroda, dom, stodoła	30	
Jeleniec	zespół klasztorny pobernardyński		A/580
Jeleniec	cmentarz		
Jeleniec	stróżówka w zespole klasztornym		
Jeleniec	spichlerz, rządówka, park w zespole dworsko-parkowym		
Jonnik	dom	13	
Jonnik	dom	12	
Jonnik	dom	32	
Jonnik	dom	25	
Jonnik	kapliczka		
Jonnik	dom	42	
Józefów	dom	43	
Józefów	dom	62	
Kierzków	dom	32	
Kij	zagroda, dom, obora, budynek gospodarczy	11	
Kij	stodoła, budynek gospodarczy	5	
Kij	dom	15	
Kij	zagroda, dom, obora	38	
Kij	dom	25	
Kij	krzyż		
Kopina	dom	9	
Kopina	dom	8	
Kopina	dom	14	
Kosuty	szkoła		
Kosuty	pomnik		
Kosuty	zespół dworski: dwór, stajnia, obora, dwa czworaki, park		
Lipniak	kapliczka		
Niedźwiadka	zagroda, dom, stodoła	17	
Niedźwiadka	dom	36	
Niedźwiadka	dom	22	
Niedźwiadka	zagroda, dom	31	
Niedźwiadka	zespół dworsko-parkowy		
Nowa Wróblina	zagroda, studnia	32	
Nowy Stanin	dom	54	
Nowy Stanin	kapliczka		
Nowy Stanin	stodoła	20	
Ogniwo	dom	7	
Ogniwo	dom	20	
Ogniwo	dom	1	
Sarnów	dom	28	
Sarnów	spichrz	31	

Sarnów	dom	41	
Sarnów	dom	101	
Sarnów	dom	135	
Sarnów	zespół dworski		A/610
Stanin	dom	96	
Stanin	dom	82	
Stanin	dom	75	
Stanin	dom	134	
Stanin	dom	128	
Stanin	dzwonnica i otoczenie kościoła p.w. Trójcy Św.		A/106
Stanin	cmentarz		
Stanin	dom	32	
Stara Gąska	dom	41	
Stara Wróblina	stodoła	15	
Tuchowicz	dom	72	
Tuchowicz	pozostałość dworu obronnego		C/26
Tuchowicz	dom	11	
Tuchowicz	dom	34	
Tuchowicz	cmentarz		
Tuchowicz	zespół kościoła p.w. św. Marii Magdaleny		
Tuchowicz	kościół parafialny p.w. św. Marii Magdaleny		A/1165
Tuchowicz	dzwonnica w zespole kościelnym		
Tuchowicz	szkoła		
Tuchowicz	przedszkole		
Tuchowicz	park w zespole dworsko-parkowym		
Tuchowicz	cmentarz rzymsko-katolicki przykościelny		
Wesołówka	dom	26	
Wesołówka	dom	23	
Wesołówka	dom	22	
Wesołówka	dom	12	
Wesołówka	kapliczka		
Wesołówka	zespół dworski		A/307
Wnętrzne	dom	49	
Wnętrzne	dom	39	
Wnętrzne	kapliczka		
Wnętrzne	kapliczka		
Zagoździe	dom	2A	
Zagoździe	stodoła	2	
Zagoździe	obora	31	
Zagoździe	pomnik		
Wólka Zastawska	dom	6	
Wólka Zastawska	dom	23	
Zastawie	dom	29	
Zastawie	dom	39	
Zastawie	dom	31	
Zastawie	dom	37A	

Źródło: zarządzenie nr 6/2013 Wójta Gminy Stanin ws. gminnej ewidencji zabytków

Obiekty znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków należy objąć ochroną w planie miejscowym.

6 PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA STUDIUM NA ŚRODOWISKO

6.1 Cele środowiskowe i przyjęte standardy

Głównym celem środowiskowym przyjętym w Studium jest zapewnienie nienaruszalności struktury przyrodniczej gminy.

Obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo (doliny rzeczne i fragment północnego kompleksu leśnego) to tereny w których zakłada się integrację ochrony środowiska z rozwojem gospodarczym i postępowaniem cywilizacyjnym, gdzie działania przestrzenne dążą do:

- ◆ zapewnienia warunków do zachowania i wzmocnienia ekosystemów, ochrony zasobów wodnych i krajobrazowych,
- ◆ zapewnienia warunków do zabezpieczenia czystości środowiska we wszystkich jego elementach,
- ◆ przy aktywizacji gospodarczej zharmonizowanej z wymaganiami środowiska i rozwoju infrastruktury,
- ◆ zachowanie i ochrona obszarów objętych ochroną na podstawie przepisów odrębnych,
- ◆ objęcie ochroną najcenniejszych elementów, wyróżniających się pod względem przyrodniczym i krajobrazowym,
- ◆ ochrona pozostałych elementów środowiska,
- ◆ ograniczenie w zainwestowaniu terenów znajdujących się w strefach występowania naturalnych zagrożeń oraz narażonych na uciążliwości od elementów zagospodarowania terenu.

Wzmocnienie biologicznie słabych struktur przyrodniczych, to utrzymanie i wzmocnienie ciągłości powiązań przyrodniczych pomiędzy obszarami cennymi przyrodniczo i wskazanymi w Studium do objęcia różnymi formami ochrony przyrody, poprzez:

- ◆ ochronę walorów przyrodniczych dolin rzecznych, a szczególności fragmentu Doliny Bystrzycy jako zespołu przyrodniczo-krajobrazowego,
- ◆ ograniczenie zagospodarowania terenów położonych w sąsiedztwie zabytkowych zespołów dworsko-parkowych w Sarnowie i Niedźwiadce, zapewniające ochronę wartości przyrodniczych oraz ekspozycję terenów cennych przyrodniczo,
- ◆ ochrona stosunków wodnych oraz zabezpieczenie czystości środowiska (wód, powierzchni ziemi, gruntów) rozległych terenów podmokłych – obszarów retencji wód, terenów źródłiskowych i obszarów wododziałowych, ochrona oczek wodnych, starorzeczy, torfowisk,
- ◆ ochrona i wzmocnienie zieleni w obszarach zabudowanych i urbanizowanych.

Wskazuje obszary objęte ochroną na podstawie przepisów odrębnych, do których należą:

- ◆ obszar Natura 2000 Lasy Łukowskie,
- ◆ Łukowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- ◆ pomniki przyrody.

Obszary te zgodnie ze Studium należy ująć w sporządzanych miejscowych planach, adaptując zasady ich ochrony określone w przepisach odrębnych, w tym powołujących wymienione obszary.

Studium ustala objęcie ochroną postulowanych obszarów:

- ◆ fragmentu doliny rzeki Bystrzycy w rejonie Sarnowa w formie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego,
- ◆ oczek wodnych w miejscowości Wnętrzne i Kujawy w formie użytków ekologicznych,
- ◆ północnego fragmentu gminy w formie parku krajobrazowego.

Obszary postulowane do objęcia ochroną należy wskazać w sporządzanych miejscowych planach wraz z ustaleniem zasad ich ochrony utrzymujące przyrodnicze znaczenie tych obszarów, w tym zachowanie nadrzecznych zadrzewień i zarośli, zakaz osuszania terenu.

Studium wskazuje także tereny najcenniejsze pod względem przyrodniczym i krajobrazowym, stanowiące naturalne fragmenty rodzimej przyrody, to jest doliny rzek Bystrzycy i Wilkojadki oraz kompleks leśny na północy gminy.

Dla dolin rzecznych wskazuje się zachowanie naturalnego przebiegu cieków oraz ich obudowy biologicznej, tworzących korytarze ekologiczne regionalne (Bystrzyca) oraz lokalne (Wilkojadka), oraz ustala się ich ochronę poprzez:

- ◆ zakaz zabudowy dolin rzecznych, z wyjątkiem budowli: infrastrukturalnych, związanych z gospodarką rybacką oraz służących rekreacji,
- ◆ zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych,
- ◆ zachowanie i uzupełnianie roślinności stanowiącej biologiczną obudowę cieków.

Dla kompleksów leśnych na terenie gminy wskazuje się objęcie ochroną poprzez:

- ◆ regulację granicy rolno-leśnej, polegającej na zalesianiu terenów najmniej przydatnych rolniczo,
- ◆ zakaz zmiany przeznaczenia terenów leśnych na cele nieleśne poza wyznaczonymi obszarami urbanizacji
- ◆ ustalenie nieprzekraczalnej linii zabudowy w odległości minimum 12 m od granicy terenów leśnych.

Ponadto w celu zachowania i ochrony poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego Studium ustala :

- ◆ ograniczenie zagospodarowania terenów położonych w otoczeniu zabytkowych zespołów parkowych w Sarnowie, Wesołowce oraz Niedźwiadne,
- ◆ zachowanie zadrzewień śródpolnych i przydrożnych, oczek wodnych, starorzeczy i torfowisk,
- ◆ wzmocnienie ochrony przeciwpowodziowej poprzez realizację zbiorników małej retencji,
- ◆ wzmocnienie zieleni w obszarach zabudowanych i urbanizowanych,
- ◆ nielocalizowanie przedsięwzięć generujących znaczące emisje zanieczyszczeń powietrza, ścieków, odpadów,
- ◆ objęcie terenów zabudowanych zorganizowanym systemem odbioru ścieków i odpadów.

Ustalenia Studium prawidłowo zabezpieczają wartości przyrodnicze gminy.

Ponadto Studium formułuje ograniczenia w zagospodarowaniu terenu gminy wynikające z występowania:

- ◆ obszarów zagrożenia powodzią – w wyznaczonym zasięgu wód stuletnich zakazuje się wznoszenia obiektów budowlanych, składowania materiałów mogących zanieczyścić wody, lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- ◆ gruntów o złych warunkach budowlanych – w zasięgu obszarów nakazuje się wykonanie badań geotechnicznych w celu określenia warunków posadowienia budynków,
- ◆ terenów cmentarzy – w strefie do 150 m od granic cmentarza, obowiązują ograniczenia w lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, produkcyjnej i usługowej, związanej z artykułami żywności, oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych. W strefie do 50 m od granic cmentarza zakazuje się lokalizacji ww. funkcji i obiektów. W strefie od 50 – 150 m od granic cmentarza ograniczenia nie obowiązują, wyłącznie w przypadku, gdy teren objęty strefą posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone,

- ◆ składowiska odpadów – w promieniu 100m został utworzony obszar ograniczonego użytkowania, w którym obowiązuje zakaz lokalizacji budynków przeznaczonych na stały pobyt ludzi, upraw roślin przeznaczonych do spożycia na surowo, wypasania zwierząt, zbierania runa i poboru wody,
- ◆ ujęć wody – w strefie bezpośredniej ochrony ujęcia zakazuje się użytkowania terenu do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody,
- ◆ linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia 110 kV – w strefie do 19 m od osi linii w obie strony, w której może być przekroczony dopuszczalny poziom promieniowania elektromagnetycznego, zakazuje się lokalizowania obiektów budowlanych przeznaczonych na stały pobyt ludzi oraz nakazuje się uzgadnianie z zarządcą sieci wszelkiej działalności inwestycyjnej, w tym sadzenie roślin mogących uszkodzić linie energetyczne,
- ◆ gazociągu wysokiego ciśnienia – w strefie do 15 m od osi gazociągu zakazuje się lokalizacji budynków, parkingów oraz podziemnych sieci infrastruktury technicznej posiadającej bezpośrednie połączenie z pomieszczeniami dla ludzi i zwierząt, w strefie do 5 m od osi gazociągu zakazuje się lokalizacji podziemnych sieci infrastruktury technicznej nie posiadającej bezpośredniego połączenia z pomieszczeniami dla ludzi i zwierząt,
- ◆ dróg krajowych i wojewódzkich - w sąsiedztwie drogi, w wyniku uciążliwości wywołanych przekroczeniem dopuszczalnych poziomów hałasu, nakazuje się zachowanie odpowiednich warunków akustycznych w zabudowie mieszkaniowej, zabudowie związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży oraz w terenach wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,
- ◆ linii kolejowych – w strefie do 20 m od osi skrajnego toru zakazuje się sytuowania obiektów budowlanych niezwiązanych z obsługą terenu kolejowego, w strefie do 100 m nakazuje się zachowanie odpowiednich warunków akustycznych w zabudowie mieszkaniowej, zabudowie związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży oraz w terenach wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.

Studium wyklucza również lokalizację zakładów i instalacji o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii.

Przyjęte w Studium cele ochrony środowiska oraz działania zmierzające do ich realizacji są w pełni zgodne z potrzebami i wymaganiami wynikającymi z aktualnego stanu środowiska, wymagań prawnych oraz celów i polityk określonych w dokumentach powiązanych, w tym ponadlokalnych.

6.2 Charakterystyka potencjalnych oddziaływań środowiskowych

6.2.1 Główne elementy Studium, z których mogą wynikać oddziaływania na środowisko

Główne elementy Studium, z których mogą wynikać oddziaływania na środowisko, to zadania określone w polityce przestrzennej, realizowane w ramach zdefiniowanych kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

6.2.1.1 Ponadlokalne kierunki polityki przestrzennej

W Studium przyjęto zakres i rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, wynikający z ustaleń Planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Lubelskiego oraz programach rządowych. Są to:

- ◆ modernizacja linii kolejowej C-E 20,
- ◆ modernizacja linii kolejowej Łuków - Dęblin - Radom,
- ◆ modernizacja drogi krajowej nr 76,
- ◆ modernizacja drogi wojewódzkiej nr 807
- ◆ przebudowa drogi wojewódzkiej nr 808,
- ◆ modernizacja drogi powiatowej we wsi Wnętrzne do kategorii drogi wojewódzkiej,
- ◆ modernizacja dróg powiatowych,
- ◆ budowa linii elektroenergetycznych 110 kV do miejscowości Krzywda,
- ◆ utworzenie Łukowskiego Parku Krajobrazowego wraz z otuliną.

Natomiast do lokalnych inwestycji celu publicznego należą:

- ◆ modernizacja i rozbudowa sieci dróg gminnych,
- ◆ modernizacja i rozbudowa sieci elektroenergetycznej średniego napięcia,
- ◆ modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej,
- ◆ modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej,
- ◆ modernizacja i rozbudowa sieci gazowej
- ◆ modernizacja i rozbudowa sieci telekomunikacyjnej,
- ◆ modernizacja i budowa obiektów użyteczności publicznej to jest obiektów oświaty, kultury, sportu, administracji,
- ◆ modernizacja składowiska odpadów,
- ◆ opieka nad zabytkami.

Powyższe inwestycje zostały wprowadzone do Studium w ramach zdefiniowanych kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. W związku z tym ich oddziaływanie na środowisko zostało poddane ocenie w ramach programów planów i strategii. Ponadto są to inwestycje, które na etapie projektu będą poddane procedurze oceny oddziaływania na środowisko.

Można jednak przyjąć, że są to inwestycje, również z punktu widzenia ochrony środowiska konieczne - wymagające realizacji.

6.2.1.2 Kierunki zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz przeznaczeniu terenów, w tym wskaźniki dotyczące zagospodarowania

Struktura funkcjonalno - przestrzenna.

Podstawowymi kierunkami rozwoju struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy Stanin są:

- ◆ ochrona najcenniejszych elementów i terenów przyrodniczych oraz rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- ◆ utrwalanie, historycznie ukształtowanej, sieci osadniczej (wsi) przez pobudzenie rozwoju budownictwa mieszkaniowego oraz przez wzmacnianie ośrodków obsługi mieszkańców,

- ◆ kreacja systemu ośrodków nowych funkcji podnoszących atrakcyjność lokalizacyjną gminy dla inwestorów zewnętrznych oraz podnoszącą atrakcyjność gminy jako miejsca pracy i zamieszkiwania dla aktualnych jej mieszkańców – zwłaszcza ludzi młodych.

Nową jakością w strukturze funkcjonalno – przestrzennej gminy będą wielofunkcyjne strefy aktywności gospodarczej.

Główna strefa aktywności gospodarczej obejmować będzie 2 miejscowości – ośrodek gminny Stanin oraz Tuchowicz. Tak ukształtowany (binarny) centralny obszar gminy posiadać będzie większy potencjał rozwojowy – stwarzający lepsze warunki konkurencji z ośrodkami innych gmin w tym rejonie (nie naruszając w niczym aktualnej struktury administracyjnej gminy).

Pozostałe strefy aktywności gospodarczej w Zastawia, Wólce Zastawskiej i Borowinie będą mniejszej skali. Uzasadnieniem ich tworzenia jest położenie w węzłowych rejonach komunikacyjnych – przy drogach zapewniających powiązania komunikacyjne gminy Stanin z ponadlokalnymi ośrodkami powiatowymi i innymi.

Cały obszar gminy został podzielony na obszary urbanizacji (istniejącej i planowanej), obszary otwarte z dopuszczeniem ekstensywnych form zagospodarowania oraz obszary otwarte wyłączone z zabudowy.

Obszary urbanizacji tworzą:

- ◆ wszystkie zwarte tereny zabudowane,
- ◆ tereny przeznaczone pod zabudowę w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stanin z 2001 roku oraz w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- ◆ tereny częściowo zabudowane - wskazane do uzupełnienia zabudowy,
- ◆ nowe tereny wyznaczone pod rozwój zabudowy.

Wskazane w Studium tereny różnych funkcji określają ich funkcje wiodące. Na terenach tych dopuszcza się także realizację innych funkcji – z zastrzeżeniem, że funkcje te nie mogą powodować uciążliwości dla funkcji wiodącej oraz wykluczać lub ograniczać możliwości jej rozwoju.

Tereny przeznaczone pod kontynuację i rozwój **funkcji mieszkaniowych** to:

- ◆ tereny o wiodącej funkcji zabudowy zagrodowej (M1/2)
- ◆ tereny o wiodącej funkcji zabudowy jednorodzinnej (M3/4),
- ◆ tereny zabudowy wielorodzinnej (M5).

Na terenach zabudowy zagrodowej, jednorodzinnej i wielorodzinnej dopuszcza się również lokalizowanie usług publicznych, służących zaspokojeniu potrzeb lokalnej społeczności.

Na obszarach zabudowy mieszkaniowej dopuszcza się lokalizację usług, magazynów i drobnej wytwórczości o uciążliwości nie wykraczającej poza granice działki.

W obszarach wielofunkcyjnych (W1) przewidywany jest rozwój lub kontynuacja:

- ◆ funkcji mieszkaniowych,
- ◆ funkcji drobnej wytwórczości i usług nieuciążliwych, tj. takich, których oddziaływanie nie wykracza poza granice działki,
- ◆ funkcji usług sportu, rekreacji i/lub turystyki,
- ◆ funkcji magazynowo – składowych, infrastruktury i zaplecza technicznego.

Poszczególne funkcje mogą występować samodzielnie lub w dowolnym stopniu być łączone na jednym terenie, które wyznaczono w wielofunkcyjnych strefach aktywności gospodarczej, a także w miejscowościach leżących przy drogach powiatowych (Sarnów, Nowa Wróblina, Wnętrzne, Anonin) oraz wojewódzkich (Ogniwo, Kosuty i Józefów).

Na obszarach wielofunkcyjnych dopuszcza się lokalizację nieuciążliwych obiektów produkcyjnych.

Na obszarach wielofunkcyjnych objętych ochroną konserwatorską (W2) przewidywana jest kontynuacja obecnie pełnionych funkcji. Dopuszcza się także (w uzgodnieniu z konserwatorem zabytków co do skali i funkcji):

- ◆ adaptację obiektów do pełnienia innych funkcji, w tym usług publicznych, usług turystyki,
- ◆ budowę nowych obiektów.

Obszary wielofunkcyjne wyznaczono również na terenach objętych ochroną konserwatorską, bądź na terenach postulowanych do objęcia ochroną. Są to tereny dawnych majątków ziemskich (Niedźwiadka, Jeleniec, Wesołówka, Kosuty, Sarnów).

Wyznaczone w studium obszary przeznaczone dla rozwoju działalności gospodarczej obejmują:

- ◆ obszary zabudowy usługowej,
- ◆ obszary zabudowy usługowej i/lub obiektów produkcyjnych, składów, magazynów,
- ◆ obszary obsługi produkcji rolnej.

Na obszarach tych, oznaczonych jako tereny przemysłowo-usługowe (PU), przewidywany jest rozwój lub kontynuacja:

- ◆ funkcji usług,
- ◆ funkcji produkcyjnych i składowych, w tym rzemiosła, hal magazynowych, wystawowych oraz zaplecza budowlanego lub transportowego,
- ◆ funkcji obsługi produkcji rolnej, w tym budynków przetwórci owoców i warzyw, hal magazynowych, funkcji handlowych.

Tereny przemysłowo-usługowe wyznaczono w ramach strefy aktywności gospodarczej na granicy Stanina i Tuchowicza oraz adaptując teren w Jarczówku.

Obszary działalności gospodarczej wymagać będą działań sanitacyjnych - zwłaszcza w stosunku do terenów przyległych (np. poprzez wprowadzanie pasów zieleni izolacyjnej).

Na obszarach działalności gospodarczej dopuszcza się funkcję mieszkaniową jedynie integralnie związaną z prowadzoną działalnością w ramach funkcji podstawowej (miejsce zamieszkania właściciela).

Na obszarach zabudowy usługowej dopuszcza się lokalizację nieuciążliwych obiektów produkcyjnych.

Na obszarach tych preferuje się rozwój funkcji gospodarczych a ewentualne kolizje z innymi funkcjami powinny być rozstrzygane na korzyść funkcji wiodącej.

Ponadto Studium wyznacza tereny:

- ◆ usług niekomercyjnych – do której należą tereny usług publicznych (UP) i usług sakralnych (UK) oraz tereny sportu i rekreacji (US)
- ◆ infrastruktury technicznej – do której należą tereny składowiska odpadów (NU), oczyszczalni ścieków (NO) i urządzeń zaopatrzenia w wodę (WZ).
- ◆ inwestycji specjalnych – do których należą tereny inwestycji specjalnej (IS) obejmujący teren poligonu wojskowego „Jagodne”

Na terenach sportu i rekreacji (US) znajdujących się w Niedźwiadce i Celinach Szlacheckich należy lokować usługi sportu i rekreacji o charakterze publicznym, dla zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej.

Na terenach infrastruktury technicznej adaptuje się istniejące zagospodarowanie oraz dopuszcza się lokalizowanie nowych obiektów budowlanych związanych z funkcją terenu. Tereny infrastruktury obejmują teren składowiska odpadów w Niedźwiadce, teren oczyszczalni ścieków w Staninie oraz tereny ujęć wody w Tuchowiczu i Jeleńcu.

Obszary otwarte z dopuszczeniem ekstensywnych form zagospodarowania

Obszary rolne

Do obszarów tych należą:

- tereny rolne (R),
- tereny rolne w dolinach rzek i cieków wodnych (RE).

Na terenach rolnych (R) oraz terenach rolnych w dolinach rzek i cieków wodnych (RE) ustala się zachowanie funkcji rolnej oraz dopuszcza się adaptację istniejącego zagospodarowania.

Na terenach rolnych (R) dopuszcza się, przy zachowaniu zasad ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu, lokalizację nowej ekstensywnej zabudowy zagrodowej z możliwością wykorzystania jej do celów agroturystyki, a także obiektów związanych z produkcją rolną i jej obsługą, na działkach posiadających dostęp do drogi publicznej, z wyłączeniem obszarów położonych w granicach korytarzy ekologicznych.

Tereny rolne w dolinach rzek wskazano dla ochrony ekosystemów rzeki Bystrzycy i Wilkojadki wraz z przyległymi do niej mniejszymi ciekami. Natomiast tereny rolne wypełniają nieurbanizowany obszar gminy.

Obszary leśne

Do obszarów tych należą:

- obszary lasów (ZL),
- obszary przeznaczone do zalesienia (LZ),
- obszary zadrzewień.

Na terenach lasów nie przewiduje się zmian przeznaczenia tych terenów na cele nieleśne poza wyznaczonymi terenami urbanizacji. W obrębie obszarów lasów państwowych prowadzona jest planowa gospodarka leśna. W lasach prywatnych gospodarka taka powinna być prowadzona z poszanowaniem wymogów ochrony środowiska przyrodniczego i wartościowych komponentów miejscowego krajobrazu, w szczególności na obszarach objętych przestrzennymi formami ochrony przyrody.

Penetracja turystyczna obszarów leśnych odbywać się powinna przede wszystkim na podstawie przyjętych programów tj.: przebiegu ścieżek rowerowych, tras edukacji ekologicznej oraz tras rekreacji konnej. Przy takich trasach należy zorganizować miejsca biwakowe i zapewnić pojemniki na śmieci.

Największe obszary przeznaczone do zalesień proponuje się w kompleksach leśnych w Borowinie, Tuchowiczu, Celinach Włociańskich, Wólce Zastawskiej, Zagoździu, Kiju, Kopinie i Wnętrznem.

Obszary wyłączone z zabudowy

Obszary wyłączone z zabudowy obejmują ogólnodostępne tereny naturalne (lasy, doliny rzek, zbiorniki wodne), tereny rolne w dolinach rzek i cieków wodnych, zainwestowane tereny otwarte takie jak: cmentarze czy ogródki działkowe. Na obszarach tych obowiązuje całkowity zakaz lokalizacji zabudowy kubaturowej (z wyłączeniem budynków związanych z funkcjonowaniem i utrzymaniem tych terenów).

Do obszarów tych należą tereny:

- rolne w dolinach rzek i cieków wodnych (RE),
- cmentarzy (ZC),
- ogródków działkowych (ZD),
- parków podworskich (ZP),
- lasy (ZL),
- rzeki i cieki wodne,
- zbiorniki wodne.

Tereny cmentarzy w Jeleńcu, Tuchowiczu i Staninie to tereny otwarte zainwestowane. W ramach tych obszarów dopuszcza się urządzenie nawierzchni utwardzonych, lokalizację elementów małej architektury oraz parkingów publicznych i innych urządzeń służących obsłudze funkcji głównej.

Zachowuje się istniejące zagospodarowanie i użytkowanie terenów ogrodów działkowych w Jeleńcu. Jednocześnie zakazuje się zmiany przeznaczenia terenów ogrodów działkowych na tereny budowlane.

Tereny rolne w dolinach rzek i cieków wodnych, charakteryzujące się wysokim udziałem użytków zielonych to tereny otwarte, służące zachowaniu lokalnych wartości przyrodniczych i krajobrazowych, zapewniające ciągłość powiązań ekologicznych. Wskazuje się na konieczność utrzymania ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej terenów wartościowych przyrodniczo.

Na terenach parków podworskich w Sarnowie, Kosutach, Niedźwiadce, Jeleńcu i Wesołowce dopuszcza się jedynie takie zagospodarowanie, jaka spełniać będzie wymogi konserwatorskie

Wskaźniki zagospodarowania

Studium określa ogólne zasady zabudowy i zagospodarowania terenów, dopuszcza korekty jeżeli wyniknie to z analiz i koncepcji szczegółowych opracowywanych w ramach sporządzania planów miejscowych, wydawania decyzji o warunkach zabudowy lub innych uwarunkowań.

Maksymalna wysokość budynków:

- ◆ budynków mieszkaniowych jednorodzinnych (wolnostojących, w zabudowie bliźniaczej i szeregowej) - do 2 kondygnacji i ew. 1 kondygnacja w formie poddasza mieszkalnego oraz do 12 m nad poziom terenu,
- ◆ budynków mieszkaniowych wielorodzinnych - do 4 kondygnacji i ew. 1 kondygnacja w formie poddasza mieszkalnego oraz do 15 m nad poziom terenu,
- ◆ budynków mieszkaniowych z wbudowanymi usługami do 13 m w zabudowie jednorodzinnej i do 16 m w zabudowie wielorodzinnej,
- ◆ budynków letniskowych – do 2 kondygnacji (w tym 1 kondygnacja w formie poddasza mieszkalnego) i do 7 m nad poziom terenu,
- ◆ budynków gospodarczych i garażowych na terenach zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej - do 5 m nad poziom terenu.

Dopuszcza się przekroczenie powyższych maksymalnych wysokości budynków:

- ◆ w przypadku wyznaczenia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lokalnej dominanty przestrzennej,
- ◆ w przypadku obiektów kultu religijnego,
- ◆ dla hal sportowych, krytych basenów i innych urządzeń sportowych w przypadkach gdy jest to uzasadnione ich funkcją,
- ◆ dla zabudowy przemysłowej i silosów, w przypadkach gdy wynika to z technologii produkcji.

Nowa zabudowa mieszkaniowa powinna gabarytami, usytuowaniem i stylem architektonicznym harmonizować z sąsiedztwem.

Nie ogranicza się form architektonicznych wynikających z potrzeb technologii produkcji, której służy zabudowa lub ze specyfiki obiektów sportowych.

Dla zabudowy przemysłowej, składowej i magazynowej zaleca się analizowanie skali i form projektowanej zabudowy pod kątem wzajemnych relacji z inwestycjami na terenach sąsiednich oraz w kontekście krajobrazowym.

Minimalne wielkości działek przeznaczonych pod zabudowę:

- ◆ jednorodziną - ponad 750 m²,
- ◆ wielorodziną - ponad 200 m² na każde mieszkanie,
- ◆ jednorodziną z usługami - ponad 1000 m²,
- ◆ letniskową - ponad 500 m².

W uzasadnionych przypadkach możliwe jest zmniejszenie minimalnej wielkości działek, jednak nie więcej niż o 10%.

Minimalne wielkości powierzchni biologicznie czynnej dla działek przeznaczonych pod zabudowę:

- ◆ jednorodziną – ponad 50%,
- ◆ wielorodziną – ponad 25%,
- ◆ jednorodziną z usługami – ponad 20%,
- ◆ letniskową – ponad 60%,
- ◆ przemysłową i/lub składową – ponad 20% (w tym co najmniej 10% pod izolacyjną zieleń wysoką).

Dla nowej zabudowy zlokalizowanej wzdłuż dróg krajowych nie należy projektować wjazdów na posesję bezpośrednio z tych dróg. Obsługa ruchu lokalnego powinna odbywać się poprzez sieć dróg lokalnych i/lub drogi równoległe do drogi krajowej o klasie minimum drogi dojazdowej.

Określenie potrzeb parkingowych powinno następować na podstawie poniższych wskaźników:

- ◆ mieszkalnictwo - minimum 2 miejsca postojowe na dom jednorodzinny i 1 miejsce postojowe na 1 mieszkanie, w zabudowie wielorodzinnej,
- ◆ handel i usługi - minimum 1 miejsce postojowe na 30m² pow. użytkowej,
- ◆ gastronomia - minimum 1 miejsce postojowe na 4 miejsca konsumpcyjne,
- ◆ biura i urzędy - minimum 1 miejsce postojowe na 30m² pow. użytkowej.

Miejsca postojowe powinny być zlokalizowane na terenie, na którym jest realizowana inwestycja.

6.2.1.2.1 Ocena przewidywanych oddziaływań na środowisko

Główne czynniki oddziałujące na środowisko to:

- ◆ intensywność zagospodarowania terenów,
- ◆ ingerencja w tereny przyrodnicze,
- ◆ emisja (hałas, drgania, zanieczyszczenie środowiska),
- ◆ zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych.

Wpływ działań realizujących poszczególne zmiany w strukturze przestrzennej gminy zmierzających do jej poprawy ma charakter zmienny z przewagą pozytywnych prowadzących do :

- ◆ tworzenia korzystnych warunków zamieszkania i rewitalizacji gminy,

- ♦ osiągnięcia harmonijnego ładu przestrzennego, który powinien prowadzić do pozytywnych efektów w zakresie funkcjonowania systemu przyrodniczego miasta gminy,
- ♦ stworzenia warunków dla funkcjonowania przyrodniczych terenów chronionych poprzez podejmowanie odpowiednich działań ochronnych.

Generalnie poszczególne projekty realizowane w ramach koncepcji kierunków zagospodarowania przestrzennego i poprawy struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy będą miały średnio i długofalowo pozytywne oddziaływania na prawie wszystkie komponenty środowiska oraz na jego elementy chronione.

Charakter konkretnych przedsięwzięć, ich wielkość mogą jednak wymagać przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Taka ocena będzie wymagana również ze względu na obszary Natura 2000 położone w północnej części gminy

Znaczące negatywne oddziaływania na środowisko wpływają przede wszystkim na chronione obszary przyrodnicze, a w ramach obszarów, na faunę i florę oraz na komponenty środowiska poza obszarami chronionymi, jednak funkcjonalnie i przestrzennie połączone z obszarem chronionym.

W omawianym terenie nie zachodzą takie uwarunkowania dla nowych projektów realizowanych w ramach kontynuacji funkcjonalno-przestrzennej struktury gminy.

Cenne przyrodniczo tereny położone w dolinie Bystrzycy i Wilkojadki, w Studium pozostają w dotychczasowym użytkowaniu bądź alternatywnie funkcji rekreacyjnej.

Kompleksy leśne będą zachowane a ich powierzchnie uzupełnione dolesieniami.

Największe obszary przeznaczone do zalesień zaproponowano w kompleksach leśnych w Borowinie, Tuchowiczu, Celinach Włociańskich, Wólce Zastawskiej, Zagoździu, Kiju, Kopinie i Wnętrznem.

Studium wprowadza również na tereny zainwestowania normatyw powierzchni biologicznie czynnej. Oznacza to, że również tereny urbanizowane będą wyposażone w zieleni.

Obiekty wymagające stref ochronnych, bezpieczeństwa czy sanitarnych w Studium są wskazane (cmentarze, linie wysokiego napięcia).

Tereny o funkcjach usługowych i produkcyjnych lokalizowane są poza obszarami cennymi przyrodniczo i terenami mieszkaniowymi. Zabudowa mieszkaniowa jest dopuszczona w obszarach działalności gospodarczej wyłącznie jako miejsce zamieszkania właściciela.

Studium nakłada obowiązek podjęcia działań sanitacyjnych na obszarach działalności gospodarczej. Obszary powinny być wydzielone w przestrzeni poprzez np. pasy zieleni ochronnej.

Studium preferuje funkcje produkcyjne związane z rolnictwem.

Nie prognozuje się na etapie Studium negatywnych oddziaływań związanych z rozwojem funkcjonalno - przestrzennym gminy. Studium wskazuje kierunki polityki przestrzennej oraz funkcjonalnej zgodnie z predyspozycjami środowiskowymi gminy. Szczegółowa ocena oddziaływania na poszczególne elementy środowiska ze wskazaniem działań minimalizujących będzie mogła być dokonana na etapie planu zagospodarowania przestrzennego.

6.2.1.2.2 Ocena wpływu na Obszar Natura 2000

Analizując propozycje kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy i przeznaczenia terenów oraz strukturę przyrodniczą gminy Stanin z uwzględnieniem obecności w jej granicach administracyjnych obszaru Natura 2000 **Lasy Łukowskie PLB060010** – obszar

specjalnej ochrony ptaków, należy liczyć się z ograniczeniem zagospodarowania tych obszarów.

Studium tereny położone w granicach Obszaru pozostawia w stanie istniejącym, tj. funkcji leśnej, zalecając dolesienia.

Ponadto tereny zurbanizowane gminy oddziela od Obszaru Natura 2000 linia kolejowa. W dokumentach planistycznych szczebla regionalnego wpisana jest modernizacja linii kolejowej. Prognozy oddziaływania na środowisko dokumentów nie wykazały znaczącego negatywnego wpływu na obszar Natura 2000.

Na etapie Studium, tj. koncepcji polityki przestrzennej gminy można stwierdzić, że zakładane przekształcenia funkcjonalno-przestrzenne nie będą miały znaczącego wpływu na Obszar Natura 2000 **Lasy Łukowskie PLB060010 oraz nie będzie oddziaływać na integralność obszarów Natura 2000.**

Ocena ta będzie zweryfikowana w niezbędnej dla planowanych przedsięwzięć, już na etapie planu zagospodarowania przestrzennego, przeprowadzonej ocenie oddziaływania na środowisko.

6.2.1.2.3 Oszacowanie oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, krótkotrwałych, odwracalnych i nieodwracalnych.

Ponieważ struktura przestrzenna gminy już zdefiniowana w ostatnich latach, nie przewiduje się jej znacznej modyfikacji a zatem nie oczekuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.

Funkcja usługowo- produkcyjna będzie kontynuowana w rejonach już istniejącej działalności. Oddziaływania na elementy środowiska mogą wystąpić lokalnie, będą miały charakter krótkotrwały i w dużej mierze odwracalny.

Nieodwracalnych zmian można się spodziewać przy realizacji projektów kubaturowych, gdzie nastąpi utwardzenie powierzchni i ingerencja w grunt poprzez wykopy.

Pozostałe elementy o ile będą narażone na negatywne działania to w zakresie odwracalnym. Generalnie oddziaływania będą w przeważającym stopniu pozytywne i w efekcie doprowadzą do właściwej i długofalowej gospodarki zasobami przyrodniczymi.

<p>Należy podkreślić, że Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego określa politykę przestrzenną gminy, nie określa natomiast szczegółowych zasad zagospodarowania lecz wyznacza ogólne ramy działania w poszczególnych obszarach. Tak więc, ze względu na ogólny charakter dokumentu, nie jest możliwe określenie szczegółowego wpływu na środowisko ustaleń Studium. Stąd ocena jedynie wskazuje na kierunek i charakter zmian, które mogą wystąpić. Szczegółowe oddziaływanie będzie określone i zdefiniowane na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i projektów inwestycyjnych.</p>	

6.2.1.3 Rozwój infrastruktury wiejskiej

Zaopatrzenie w wodę.

System zaopatrzenia w wodę obsługuje obecnie mieszkańców wszystkich miejscowości. Konieczna będzie rozbudowa systemu wraz z rozwojem nowych terenów budowlanych.

Punkty zasilania wodociągów położone w granicach gminy to ujęcie wody w Tuchowiczu oraz projektowane ujęcie w Jeleńcu. Część wodociągów zasilana jest z zewnętrznych źródeł znajdujących się w gminie Krzywda i gminie Łuków.

Zaopatrzenie w wodę ma pokrywać potrzeby w zakresie wody pitnej, wody do celów przeciwpożarowych oraz do celów gospodarczych.

Odprowadzanie ścieków i wód opadowych

Obecnie część mieszkańców Stanina oraz Wesołówki posiada zbiorczy system odprowadzania ścieków. Oczyszczalnia w Staninie jest w stanie obsługiwać wsie Stanin, Wesołówka, Kosuty i Jarczówek po dalszej rozbudowie oczyszczalni do przepustowości 300 m³/dobę.

Zgodnie z „Programem ochrony środowiska dla gminy Stanin na lata 2004-2014” w gminie powinny powstać lokalne oczyszczalnie ścieków obsługujące kilka wsi. Proponowane lokalizacje to:

- ◆ Jeleniec – obsługa wsi Jeleniec, Kierzków, Sarnów,
- ◆ Józefów – obsługa wsi Józefów, Tuchowicz, Gózd, Anonin,
- ◆ Niedźwiadka i / lub Kopina – obsługa wsi Kopina, Aleksandrów, Niedźwiadka, Ogniuwo, Wnętrzne, Zagoździe,
- ◆ Zastawie – obsługa wsi Zastawie, Wólka Zastawska, Jedlanka-Osada,
- ◆ Celiny Szlacheckie – obsługa wsi Celiny Szlacheckie, Celiny Włociańskie.

Zabudowa zlokalizowana poza głównymi ciągami drogowymi powinna posiadać indywidualne systemy odprowadzania ścieków, w tym zbiorniki bezodpływowe oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Odprowadzanie wód opadowych powinno odbywać się na dotychczasowych zasadach, to jest wody deszczowe należy zagospodarować na własnej działce poprzez odprowadzanie do gruntu bezpośrednio lub za pośrednictwem zbiorników retencyjnych.

Wody opadowe z układu drogowego i powierzchni utwardzonych terenów usługowo-produkcyjnych należy odprowadzić do powierzchniowych obiektów odwadniających (np. rowy przydrożne, muldy, zbiorniki retencyjno-infiltracyjne), w zależności od możliwości zastosowania poszczególnych rozwiązań. Przed odprowadzeniem ścieków deszczowych do odbiornika należy zapewnić ich podczyszczenie w urządzeniach osadnikowych.

Warunki rozbudowy systemu zaopatrzenia w gaz

Obecnie część mieszkańców ma dostęp do sieci gazowej. Docelowo cały obszar gminy ma być objęty siecią, tak aby zaspokoić potrzeby gazowe na cele bytowo-gospodarcze i grzewcze.

Przez teren gminy poprowadzono gazociąg wysokiego ciśnienia w układzie wschód-zachód. Gazociąg wyposażono w stacje redukcyjno-pomiarowe zlokalizowane w Tuchowiczu i w Kosutach, umożliwiające zasilanie gazociągów przeznaczonych do zaopatrzenia gospodarstw.

Warunki rozbudowy systemu zaopatrzenia w ciepło

Gmina nie posiada zorganizowanego systemu zaopatrzenia w ciepło. Są to lokalne ciepłownie na paliwo stałe. W związku z planowanym rozwojem sieci gazowej proponuje się jej wykorzystanie również do celów grzewczych.

Do produkcji ciepła na własny użytek dopuszcza się również stosowanie odnawialnych źródeł energii, np. kolektorów słonecznych wykorzystujących energię słoneczną. Moc jednego zespołu urządzeń nie może przekraczać 100 kW.

Warunki rozbudowy systemu zaopatrzenia w energię elektryczną

Obecnie cała gmina jest zelektryfikowana. Wraz z rozwojem zabudowy konieczna będzie rozbudowa sieci elektroenergetycznej średniego napięcia (15 kV) i niskiego napięcia (0,4 kV) oraz stacji transformatorowych. Stan techniczny istniejących linii nie jest zadowalający, co wymusi modernizację poszczególnych odcinków.

Przez teren gminy, w układzie wschód-zachód, przebiega linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV. Zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego projektowane są 2 linie wysokiego napięcia 110 kV w układzie północ-południe, które mają łączyć się z istniejącą linią 110 kV i prowadzić do sąsiedniej gminy Krzywda.

Na terenie gminy dopuszcza się także pozyskiwanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.

Dopuszcza się realizację farm fotowoltaicznych na terenach rolnych, w tym na przykład na działkach o numerach ewidencyjnych 21/1, 21/2 w miejscowości Kierzków, 388, 440/1 w miejscowości Zastawie oraz 33/3, 87/1, 88, 103/1, 103/2 w miejscowości Kosuty.

Moc paneli zainstalowanych w jednym obszarze nie może przekroczyć 4MW.

W związku z tym, że farmy fotowoltaiczne mogą należeć do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, może zaistnieć potrzeba wyznaczenia dla nich stref ochronnych. Ale ponieważ na etapie sporządzania Studium nie są określane ich konkretne parametry, w związku z tym wyznaczenie ewentualnych stref ochronnych odnosi się do procedur administracyjnych związanych z lokalizacją konkretnych inwestycji.

Gospodarka odpadami

W prowadzeniu gospodarki odpadami komunalnymi przyjmuje się zasady:

- ◆ segregacji odpadów u źródła,
- ◆ maksymalnego wykorzystania gospodarczego odpadów,
- ◆ obróbki odpadów niebezpiecznych w miarę możliwości w jak największym stopniu przy zastosowaniu procesów fizykochemicznych i biologicznych,
- ◆ utylizacji pozostałych odpadów w sposób bezpieczny dla środowiska.

Obecnie odpady komunalne w gminie Stanin utylizowane są na składowisku odpadów komunalnych zlokalizowanego na terenie gminy w miejscowości Niedźwiadka. Zakończenie eksploatacji składowiska przewiduje się na 2020 rok. W związku z tym nie przewiduje się nowej lokalizacji obiektu utylizacji odpadów o znaczeniu ponadlokalnym na terenie gminy Stanin.

6.2.1.3.1 Ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska

Studium zakłada modernizację sieci mediów oraz jej rozbudowę wynikającą z potrzeb rozwojowych gminy.

Modernizacja sieci działającą w kierunku poprawy jej przepustowości poprzez remonty, zastosowanie nowoczesnych technologii będzie wywoływała pozytywne skutki dla środowiska.

Natomiast jej rozbudowa powiązania z większym wykorzystaniem powierzchni może wywoływać negatywne skutki dla środowiska. Oddziaływania wynikają głównie z procesów budowlanych i są tymczasowe. Ograniczają się do czasu realizacji inwestycji. To oddziaływanie może zostać zredukowane poprzez prowadzenie elementów infrastrukturalnych wzdłuż komunikacyjnych ciągów komunikacyjnych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko, w szczególności na dobra chronione, faunę i florę, różnorodność biologiczną, wody i gleby. Ponieważ tego typu działania wspierane będą przez fundusze unijne, zastosowane technologie przy rozbudowie infrastruktury będą wykorzystywały nowoczesne rozwiązania mające na celu ograniczenie interwencji w podłoże prowadzące do zmian stosunków gruntowo-wodnych. W konsekwencji ww. inwestycje przyniosą pozytywne skutki dla ogólnie pojętej higieny środowiska.

Gmina posiada własne składowisko odpadów, które zostało wyposażone w niezbędne zabezpieczenia środowiska - m.in. uszczelniona niecka, prowadzona jest segregacja odpadów, składowisko wyposażone jest w pojemniki na niebezpieczne odpady, prowadzony jest również recyding. Składowisko jest monitorowane. Wokół wysypiska ustanowiono 100 m strefę ograniczonego oddziaływania. Pojemność składowiska jest wystarczająca dla zakładanego w Studium rozwoju funkcjonalnego gminy do roku 2020.

Studium nie przewiduje nowej lokalizacji obiektu utylizacji odpadów.

Nie prognozuje się znaczącego wpływu na środowisko w dziedzinie gospodarki odpadami. Ponieważ stan higieny atmosfery na terenie Powiatu Łukowskiego jest dobry, tym samym na terenie gminy Stanin, nie prognozuje się znaczącego oddziaływania projektowanego Studium na ten element środowiska. Studium nie wprowadza zmian w polityce uciepłowienia gminy, wskazuje jednak na możliwości zmiany nośników energii cieplnej z używanych obecnie, tj. paliwa stałego na gaz. Będzie to pozytywne działanie.

Studium dopuszcza pozyskiwanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych wykorzystujących energię słoneczną. Ponieważ są to przedsięwzięcia, które potencjalnie znacząco mogą oddziaływać na środowisko ich realizacja będzie wymagała przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Należy zaznaczyć, że Studium nie przesądza o lokalizacji czy realizacji w/w przedsięwzięć, jedynie dopuszcza taką możliwość. Określenie rzeczywistych oddziaływań możliwe będzie na etapie pozyskania szczegółowych danych o danym przedsięwzięciu. Szczegółowość Studium nie pozwala na precyzowanie wielkości i jakości oddziaływań.

6.2.1.3.2 Wpływ na obszary Natura 2000

Nie prognozuje się, żeby w określonych realizacjach mogły wystąpić oddziaływania na różnorodność biologiczną z powodu występowania obszaru Natura 2000. Nowo urbanizowane obszary wymagające nowych inwestycji infrastrukturalnych położone są po południowej stronie linii kolejowej w bezpiecznej odległości od obszaru Natura 2000, na terenach nie powiązanych funkcjonalnie i przestrzennie z obszarem Natura 2000.

Realizacja polityki krajowej – głównie w zakresie modernizacji linii kolejowej i dróg, systemu przesyłowego energii elektrycznej odbywać się będzie w pobliżu terenu Natura 2000. Wpływ tych inwestycji na środowisko będzie oceniony w ramach odrębnej procedury ocen oddziaływania na środowisko.

Studium jako dokument niższego rzędu jest zobligowany do umieszczenia ponadlokalnych inwestycji celu publicznego. Są to obiekty infrastrukturalne niezbędne do funkcjonowania regionu i kraju których realizację uzasadnia nadrzędny interes publiczny.

6.2.1.3.3 Oszacowanie oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, krótkotrwałych, odwracalnych i nieodwracalnych.

Generalnie ocenia się oddziaływanie tego segmentu zagospodarowania, przy uwzględnieniu zasięgu terytorialnego, jako neutralne dla środowiska.

Znaczące negatywne oddziaływania mogą wystąpić na poziomie konkretnych przedsięwzięć i zostać skompensowane poprzez odpowiednie działania przy uwzględnieniu odpowiednich regulacji prawnych.

6.2.1.4 Kierunki rozwoju komunikacji

Obecny układ komunikacyjny zapewnia dobre połączenia zarówno wewnątrz gminy jak i z najbliższym otoczeniem. Zadaniem gminy będzie poprawa jakości swoich dróg, czyli niezbędne modernizacje w zakresie utwardzania nawierzchni czy dostosowania do właściwych parametrów technicznych.

Wraz z planowanym rozwojem gminy, wyznacza się nowe tereny pod zabudowę. Na tych terenach konieczne będzie wprowadzenie nowego układu komunikacyjnego.

W zakresie dróg powiatowych należy doprowadzić do modernizacji dróg, przede wszystkim tych, które łączą gminę z otoczeniem.

Zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego województwa układ komunikacyjny należy dostosować do standardów europejskich poprzez wyrównanie i wzmocnienie nawierzchni, modernizację oraz budowę nowych odcinków.

Na obszarze gminy Stanin przeznaczono:

- ◆ do modernizacji w pierwszej kolejności – droga wojewódzka nr 808, linia kolejowa C-E 20 (Łowicz – Piława – Łuków),
- ◆ do modernizacji w drugiej kolejności – droga wojewódzka nr 807, droga krajowa nr 76, linia kolejowa Łuków – Dęblin – Radom,
- ◆ do zmiany kategorii – z drogi powiatowej na drogę wojewódzką relacji Stoczek Łukowski – Wnętrzne – Krzywda – Kock.

W zakresie klasyfikacji dróg wskazuje się, aby droga krajowa była modernizowana tak, aby spełniała parametry dla drogi klasy GP – głównej ruchu przyspieszonego, a drogi wojewódzkie parametry dla drogi klasy G – głównej. Pozostałe drogi w zależności od pełnionej funkcji powinny mieć klasę dróg zbiorczych - Z, lokalnych - L i dojazdowych - D.

6.2.1.4.1 Ocena przewidywanych oddziaływań planowanego układu drogowo-ulicznego na środowisko

Oddziaływanie planowanego w studium układu drogowo-ulicznego na środowisko należy rozpatrywać w dwóch aspektach:

- oddziaływanie układu jako całości na ogólny stan środowiska i jego poszczególnych komponentów,
- oddziaływanie lokalne poszczególnych elementów układu w miejscach potencjalnie konfliktowych.

6.2.1.4.2 Oddziaływanie układu drogowego jako całości

Realizacja planowanego układu drogowego ma na celu zharmonizowanie rozwoju przestrzennego gminy i obsługi komunikacyjnej. Planowana modernizacja dróg oraz powstanie nowych przyczyni się – jako całość – do usprawnienia ruchu samochodów w gminie, ograniczenia uciążliwości komunikacyjnych występujących już w jego centralnej części oraz do ograniczenia oddziaływania ruchu tranzytowego prowadzonego obecnie w ciągu dróg wojewódzkich nr 807, nr 808 i drogi powiatowej na drogę wojewódzką relacji Stoczek Łukowski – Wnętrzne – Krzywda – Kock.

W konsekwencji realizacja planowanej modernizacji i przebudowy układu powinna spowodować ograniczenie uciążliwości, w tym hałasu wzdłuż dróg istniejących, prowadzonych w terenach zabudowanych.

Modernizacja poprzedzona będzie postępowaniem zmierzającym do uzyskania decyzji środowiskowej, w której to decyzji zostaną określone warunki realizacji inwestycji a także wskazane urządzenia ochrony środowiska, które będą musiały być zastosowane w projekcie modernizowanej drogi.

6.2.1.4.3 Wpływ na obszary Natura 2000

Jedynym elementem planowanego układu drogowego, który może mieć wpływ na obszary Natura 2000, jest modernizacja linii kolejowej C-E 20 (Łowicz – Pilawa – Łuków).

Linia ta prowadzona jest w sąsiedztwie obszaru Natura 2000 **Lasy Łukowskie PLB060010** – obszar specjalnej ochrony ptaków. Jej długość na terenie gminy wynosi ok. 6 km.

Ochroną, jako obszar Natura 2000, objęty jest w analizowanym rejonie doliny teren położony po północnej stronie torów.

Powierzchnia całkowita obszaru Natura wynosi 11 488,4 ha, z czego w gminie Stanin 546,4 ha (ok. 4,76%).

Pas niezbędny dla realizacji planowanej modernizacji mieć będzie szerokość 30 m. Tak więc pod tę inwestycję zajętych zostanie w obszarze Natura 2000 ok. 18 ha, co stanowi ok. 0,2% całej powierzchni chronionej.

Pokrycie terenu w rejonie planowanej inwestycji stanowi las. Wg „Prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzania lasu dla Nadleśnictwa Łuków wraz z projektem aneksu do tego planu – na okres 2011-2014” oraz wykonanej inwentaryzacji na potrzeby prognozy awifauny, na terenie Lasów Łukowskich, siedliska ptaków chronionych znajdują się w odległości co najmniej 900 m od linii kolejowej.

W cytowanej Prognozie przeprowadzono inwentaryzację dla wszystkich gatunków wskazanych jako kwalifikujące w SDF.

Modernizacja trasy podyktowana jest zatwierdzonym programem modernizacji układu transportowego w kraju i województwie, w związku z tym nie ma racjonalnych lokalizacji alternatywnych.

Będzie to obiekt infrastrukturalny niezbędny do funkcjonowania rozwijającego się regionu ale również poprawiający warunki środowiska (nowoczesne urządzenia ochrony środowiska, nowoczesne technologie) którego realizację uzasadnia nadrzędny interes publiczny.

Na etapie projektowania inwestycji niezbędne będzie przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000, zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

6.2.1.4.4 Lokalne oddziaływania uciążliwe

Realizacja planowanego układu drogowo-ulicznego przyczyni się – generalnie – do ograniczenia uciążliwości komunikacyjnych w gminie.

Lokalnie mogą wystąpić konflikty związane z prowadzeniem nowych dróg w sąsiedztwie terenów chronionych cennych przyrodniczo, w tym terenów mieszkaniowych. Rozwiązywanie tych konfliktów będzie następować w trakcie projektowania dróg, które – jako przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko – będą poddane ocenie oddziaływania na środowisko.

W analizowanym studium nie stwierdza się sytuacji ewidentnie konfliktowych, które wymagałyby zmiany proponowanych ustaleń lub innej lokalizacji planowanych dróg i ulic.

6.2.1.5 *Koncepcja i program zabezpieczeń przeciwpowodziowych*

Na terenie gminy wyznaczono obszary zagrożenia powodziowego dla rzeki Bystrzyca Północna. Na rysunku Studium wskazano zasięg wielkiej wody o prawdopodobieństwie 1%. Zasięg wód powodziowych 100-letnich, wobec naturalnego charakteru nieobwałowanej doliny, sięga do naturalnych granic tarasu zalewowego rzeki.

W obszarach zagrożenia powodziowego Studium nie wyznacza się terenów, na których możliwa jest lokalizacja zabudowy.

W obszarze zagrożenia powodzią, w wyznaczonym zasięgu wód stuletnich, Studium zakazuje wznoszenia obiektów budowlanych, składowania materiałów mogących zanieczyścić wody oraz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

6.2.1.5.1 *Ocena przewidywanych oddziaływań*

Tereny narażone na wylewy rzeki Bystrzycy pozostają w swoim naturalnym użytkowaniu, wyłączone są z pod zabudowy. Ponadto Studium nie przewiduje żadnych inwestycji również inwestycji przeciwpowodziowych.

Wobec powyższego nie przewiduje się oddziaływań w tym zakresie.

6.2.1.6 *Rozwój infrastruktury turystycznej.*

Funkcje wypoczynkowe Studium lokalizuje w północno-wschodniej części gminy związanej z doliną rzeki Bystrzycy, obszarem Lasów Łukowskich i występowaniem obiektów zabytkowych. Szczegółowe warunki i ograniczenia funkcjonowania terenów określone będą w planach zagospodarowania przestrzennego.

Jedną z możliwości rozwoju gminy Stanin jest turystyka wiejska, w tym agroturystyka. Rejonem powstawania gospodarstw agroturystycznych są tereny zabudowy zagrodowej we wsiach Lipniak, Zastawie, Wólka Zastawska, Celiny Włościańskie, Józefów natomiast obiektów usług turystyki, rekreacji i sportu tereny wielofunkcyjne .

6.2.1.6.1 *Ocena przewidywanych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska, w tym na Obszary Natura 2000*

Funkcje turystyczne są ulokowane w terenie dość wrażliwym na przekształcenie nie tylko ze względu na zabudowę, ale również na penetrację pieszo–rowerową. Są to tereny z wartościową zielenią, chronionymi gatunkami fauny, krajobrazem i wodą.

Studium wskazuje obszary położone w dolinie Bystrzycy i Wilkojadki oraz Lasów Łukowskich, podając ogólne ramy zagospodarowania. Natomiast warunki zagospodarowania, intensywność oraz rodzaj działalności rekreacyjnej pozostawia do rozstrzygnięcia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Intensywność zagospodarowania będzie miała tu decydujące znaczenie dla zachowania przedmiotów ochrony. Przy sporządzaniu projektu należy szczególnie ostrożnie wchodzić na tereny podmokłe starorzeczy dolin rzecznych, gdzie mogą wystąpić stanowiska chronione gatunki fauny i flory.

Przy zachowaniu ekstensywnego charakteru zagospodarowania turystycznego terenów szczególnie położonych w sąsiedztwie obszarów Natura 2000 Lasy Łukowskie i wyłączając miejsca szczególnie wrażliwe, miejsca występowania chronionych siedlisk ze stanowiskami

chronionej fauny możliwe jest zminimalizowanie a nawet wyeliminowanie działań konfliktowych w stosunku do zasobów przyrodniczych.

Na etapie projektowania inwestycji niezbędne będzie przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

6.2.1.6.2 Oszacowanie oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, krótkotrwałych, odwracalnych i nieodwracalnych

Oszacowanie oddziaływań jest dość skomplikowane. Nawet niewielka ingerencja w tereny niezagospodarowane o ograniczonym działaniu (wytyczenie ścieżek, szlaków rowerowych, instalacja małej architektury) wpłynie na różnorodność biologiczną. Od zagospodarowania będzie zależeć czy będą to oddziaływania odwracalne czy nie. Sposób użytkowania terenu w dużej mierze zadecyduje o wielkości zjawiska i jego charakterze.

Wielkość i charakter oddziaływań będzie można określić przy ocenie zapisów w planie zagospodarowania przestrzennego.

6.3 Ogólna charakterystyka potencjalnych skutków realizacji Studium

Poziom ogólności działań przyporządkowany poszczególnym kierunkom rozwoju nie pozwala na identyfikację rzeczywistych skutków środowiskowych, pozwala jedynie na ogólną ocenę potencjalnego oddziaływania na środowisko.

W analizach oddziaływania na środowisko, dla przyjętych w Studium kierunków rozwoju funkcjonalno - przestrzennego, starano się uwzględnić wpływ na zasoby przyrodnicze i kulturowe wrażliwe na inwestycje. Z dokonanej analizy wynika, że generalnie korzystny wpływ na środowisko może być efektem następujących działań:

- ◆ utworzenie czytelnego i funkcjonującego prawidłowo systemu przyrodniczego gminy, służącego ochronie środowiska przyrodniczego, jak również poprawie warunków życia mieszkańców gminy Stanin,
- ◆ utworzenie spójnego przestrzennie systemu przyrodniczych obszarów chronionych, w tym obszarów Natura 2000,
- ◆ czytelny układ przestrzenny i funkcjonalny spowoduje zahamowanie narastania chaosu w przestrzennym zagospodarowaniu gminy, co przyczyni się do zmniejszenia presji urbanizacyjnej na tereny cenne przyrodniczo, pełniące funkcje: klimatyczne (wymiana i regeneracja powietrza), biologiczne (siedliskotwórcze), regenerujące i zasilające czystym powietrzem wnętrza zurbanizowane miasta jednostek osadniczych, hydrologiczne (zasilanie i retencja wód na obszarze miasta gminy) i rekreacyjne,
- ◆ przeciwdziałanie degradacji krajobrazu i środowiska przyrodniczego Stanina poprzez rozbudowę i modernizację systemu kanalizacji, budowę oczyszczalni, uporządkowanie gospodarki odpadami.

Do poprawy jakości środowiska na pewno przyczyni się rozwój infrastruktury technicznej (rozbudowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, rozbudowa istniejącej i budowa nowych oczyszczalni ścieków, rozbudowa sieci elektroenergetycznej, sieci przesyłowej i dystrybucyjnej gazu ziemnego zmniejszająca emisje zanieczyszczeń do powietrza).

6.3.1 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Stanina a obszary Natura 2000.

Ochrona przyrody w Staninie do roku 2004 r.

Do roku 2004 na terenie gminy Stanin jedynymi przyrodniczymi obiektami chronionymi były pojedyncze drzewa - pomniki przyrody. Rozległe tereny leśne i łąkowe nie były objęte żadnymi prawnymi formami ochrony, pomimo stwierdzonych wysokich walorów przyrodniczych. Pomimo braku formalnej ochrony cenne tereny przyrodnicze w granicach gminy nie podlegały urbanizacji. Wynikało to z kolejnych edycji planów zagospodarowania przestrzennego, które chroniły te tereny przed inwestycjami.

Czynnikiem sprzyjającym ochronie było położenie gminy w dużej odległości od większych aglomeracji oraz rolniczy charakter gminy.

Obszary Natura 2000 w Staninie

Lasy Łukowskie PLB060010 – obszar specjalnej ochrony ptaków (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków – Dz.U. 2011.25.133; zm. Dz.U.2011.67.368); powierzchnia 11 488,4 ha, z czego w gminie Stanin 546,4 ha (ok. 4,76%).

Obszar obejmuje kompleks leśny Lasów Łukowskich. W jego obrębie leżą obszary źródłiskowe rzek Krzna Południowa (fragment objęty rezerwatem przyrody „Jata”), Krzna Północna, Kostrzyń i Świder. Lasy zajmują pofałdowaną równinę (w części północnej znajduje się pasmo wydm) porośniętą głównie przez drzewostany borowe z przewagą borów sosnowych, zarówno suchych jak i wilgotnych. W zagłębieniach występują grądy i łągi olchowe, olchowo - jesionowe. Istotnym zbiorowiskiem są bory mieszane ze znaczącym udziałem jodły, występującej tu na północno - wschodniej granicy swego zasięgu. Miejscami zachowały się siedliska bagienne: enklawy śródleśne stanowią łąki i pola.

Siedliska przyrodnicze i gatunki zwierząt wymienione w Dyrektywie Siedliskowej stwierdzone w obszarach Natura 2000

W wyniku inwentaryzacji ptaków przeprowadzonej w 2008 r. przez BULiGL, na zlecenie GDOŚ, zweryfikowano liczebności ptaków na terenie obszaru. Na terenie obszaru występuje 18 gatunków chronionych (lelek, błotniak łąkowy, błotniak stawowy, bocian biały, bocian czarny, derkacz, dzięcioł białogrzbisty, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, gąsiorek, jarzębata, lerka, muchołówka mała, orlik krzykliwy, ortolan, świergotek polny, trzmielojad, żuraw).

W okresie od 1 sierpnia 2012 do 31 lipca 2013 r. na terenie gminy w rejonie potencjalnych lokalizacji ferm wiatrowych przeprowadzono monitoring ornitologiczny i chiropterologiczny. Wyniki monitoringu przedstawiono w rozdziale pt. elektrownie wiatrowe i ich wpływ na środowisko..T

Kierunki zagospodarowania przestrzennego na terenach chronionych jako Natura 2000.

Obszary Natura 2000 na terenie Stanina obejmują strefę południowy fragment ze strefą brzezną Lasów Łukowskich. W granicach obszarów Natura 2000 Studium nie ingeruje, pozostawia w użytkowaniu leśnym i rolnym.

W sąsiedztwie obszaru Studium zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego jako ponadlokalną inwestycje celu publicznego przewiduje modernizację linii kolejowej C_E20.

Ocena wpływu proponowanych w Studium kierunków zagospodarowania na obszary Natura 2000.

Planowane w Studium zagospodarowanie terenów w obrębie obszarów Natura 2000 jest w zdecydowanej większości adaptacją stanu istniejącego i nie niesie za sobą nowego zainwestowania. Wszystkie tereny już zainwestowane pozostawiane są w dotychczasowych granicach z utrzymaniem obecnej funkcji i sposobu zainwestowania. Tym samym nie przewiduje się negatywnego wpływu proponowanych w Studium ustaleń na środowisko, w tym obszary Natura 2000.

Wszystkie te urządzenia należą do kategorii inwestycji celu publicznego. Studium jest pierwszym etapem ewentualnego procesu ich realizacji. Jako przedsięwzięcia mogące potencjalnie negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000 będą poddane, w przypadku zamiaru ich realizacji, ocenie oddziaływania na środowisko przewidzianej dla przedsięwzięć.

6.3.2 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Stanina a pozostałe obszary chronione

6.3.3 Oddziaływania na zdrowie i warunki życia ludzi

Studium wskazuje czytelny podział gminy na strefy funkcjonalne. W przestrzeni wyróżniają się następujące strefy:

- ◆ system terenów otwartych, w tym: tereny lasów, tereny upraw polowych, łąki, pastwiska i inne tereny niezabudowane,
- ◆ sieć osadnicza – obejmująca strefy zabudowy, w tym: tereny mieszkalnictwa, usług, administracji, produkcji i obsługi technicznej wraz z ich ośrodkami,
- ◆ powiązania komunikacyjne (zewnętrzne i wewnątrz gminne) zapewniające dogodne połączenia między strefami i ich ośrodkami, w tym: układ drogowo – uliczny, komunikację zbiorową i telekomunikację.

Studium wskazuje również tereny wypoczynku rekreacji.

Planowany i modernizowany układ dróg przyczyni się – jako całość – do usprawnienia ruchu samochodów w mieście gminie, ograniczenia uciążliwości komunikacyjnych występujących już w jego centralnej części oraz do ograniczenia oddziaływania ruchu tranzytowego prowadzonego obecnie w ciągu drogi nr 807 i 808.

Należy zaznaczyć, że modernizacja dróg i kolei spowoduje, jeśli to będzie konieczne, zastosowanie rozwiązań zabezpieczających tereny chronione (zabudowa mieszkaniowa, usługi zdrowia, oświaty, tereny rekreacyjne) przed ponadnormatywnym hałasem i zanieczyszczeniem powietrza.

W konsekwencji realizacja planowanego układu spowoduje ograniczenie uciążliwości, w tym hałasu wzdłuż dróg istniejących, prowadzonych w terenach zabudowanych.

Modernizacja infrastruktury gminy oraz jej rozbudowa poprawi stan czystości wód powierzchniowych i gruntu.

Wszelkie działania wywołane realizacją polityki przestrzenno-funkcjonalnej gminy w znacznym stopniu podniosą komfort zamieszkania i wypoczynku mieszkańców.

7 ODDZIAŁYWANIE NA DOBRA KULTURY

Na terenie gminy Stanin w odniesieniu do obiektów wpisanych do rejestru zabytków obowiązują:

- wymóg uzgadniania wszelkich zamierzeń i działań inwestycyjnych z organem ds. ochrony zabytków, który na wystąpienie właściciela lub posiadacza zabytku przedstawia zalecenia konserwatorskie, określające sposób korzystania z zabytku, jego zabezpieczenia i wykonanie prac konserwatorskich, a także zakres dopuszczalnych zmian, które mogą być wprowadzone w danym zabytku, w trybie przepisów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- wymóg uzyskania pozwolenia organu ds. ochrony zabytków dla wszelkich działań inwestorskich realizowanych w obiektach i na nieruchomościach wpisanych do rejestru zabytków,
- zachowanie i konserwacja zabytkowej substancji oraz zachowanie zasadniczych elementów układu urbanistycznego i kompozycji przestrzennej,
- zachowanie pierwotnych funkcji obiektów, z możliwością zmiany (np. na funkcje usługowe z zakresu usług publicznych, usług turystyki) przy akceptacji organu ds. ochrony zabytków,
- użytkowanie obiektów gwarantujące zachowanie zabytku,
- wykluczenie lokalizacji obiektów dysharmonizujących z historycznym sąsiedztwem i przesłaniających obiekty zabytkowe,
- ustalenie stref ochrony konserwatorskiej w planach miejscowych, obejmujących obiekty zabytkowe oraz ich otoczenie.

Wskazane w Studium pozostałe obiekty o walorach historycznych oraz orientacyjny zasięg stref pośredniej ochrony konserwatorskiej, zasięg strefy widokowej, a także obiekty znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków należy uwzględnić przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, poprzez ustalenie ochrony dla tych obiektów. Obowiązuje stosowanie następujących zasad ochrony:

- zachowanie i konserwacja zabytkowej substancji oraz zachowanie zasadniczych elementów układu urbanistycznego i kompozycji przestrzennej,
- zachowanie pierwotnych funkcji obiektów, z możliwością zmiany (np. na funkcje usługowe z zakresu usług publicznych, usług turystyki) przy akceptacji wojewódzkiego konserwatora zabytków,
- wykluczenie lokalizacji obiektów dysharmonizujących z historycznym sąsiedztwem i przesłaniających obiekty zabytkowe,
- ustalenie stref ochrony konserwatorskiej w planach miejscowych obejmujących obiekty zabytkowe oraz ich otoczenie,
- wymóg uzgadniania wszelkich zamierzeń i działań inwestycyjnych w obrębie strefy pośredniej ochrony konserwatorskiej z organem ds. ochrony zabytków.

Dla zespołu dworsko-parkowego w Wesołównie, wpisanego do rejestru zabytków wskazuje się strefę ochrony widokowej, w której obowiązują:

- zakaz realizacji zwartych nasadzeń wysokim drzewostanem nie związanym z rewaloryzacją parku,
- zakaz wznoszenia wież i masztów.

Dla stanowisk archeologicznych obowiązują:

- ustalenie w planach miejscowych strefy ochrony konserwatorskiej wokół stanowisk,
- wymóg przeprowadzenia badań archeologicznych w obrębie strefy przed rozpoczęciem inwestycji, zgodnie z uzyskanym od wojewódzkiego konserwatora zabytków zakresem prac – w przypadku objęcia strefą OW,
- wymóg powiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o planowanej inwestycji przed jej rozpoczęciem – w przypadku objęcia strefą OWD.

W stosunku do cmentarzy, miejsc pamięci oraz kapliczek wskazuje się na zachowanie szczególnej ochrony poprzez sposób zagospodarowania umożliwiający zachowanie i właściwą ekspozycję tych obiektów. Wskazuje się na możliwość zachowania dostępu do obiektów w celach turystycznych i sprawowania kultu.

Z uwagi na powyższe nie prognozuje się negatywnego oddziaływania zapisów Studium na dobra kultury i dobra materialne.

8 ZGODNOŚĆ Z CELAMI OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYMI NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM

Projekt Studium implementuje podstawowe zasady krajowej polityki ekologicznej – zasadę zrównoważonego rozwoju, która jest zgodna z prawem wspólnotowym i konwencją w sprawie bioróżnorodności z 1992 r.

W strukturze przyrodniczej obszaru gminy nie stwierdzono obszarów, które kwalifikowałyby się do objęcia ochroną w ramach europejskiej sieci obszarów chronionych. Wszystkie formy ochrony występujące na obszarze gminy Stanin zostały uwzględnione w Studium. Studium nie narusza zasad ochrony środowiska wynikających z przepisów odrębnych.

Studium nie narusza również celów środowiskowych określonych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (MP z 2011r. nr 49, poz. 549) dla jednolitych wód powierzchniowych i podziemnych.

Studium nie narusza również celów środowiskowych określonych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (MP z 2011r. nr 49, poz. 549) dla jednolitych wód powierzchniowych i podziemnych. Obszar znajduje się w obszarze Jednolitych Części Wód Podziemnych nr 84.

Tabela 5 Jednolita część wód podziemnych. Identyfikacja

Nazwa JCWP	84
Kod JCWPd	2300_84
Obszar dorzecza	Wisła
Region wodny	Środkowa Wisła
Właściwe RZGW Warszawa	2300_84
Ocena stanu ilościowego	dobry
Ocena stanu chemicznego 2 - dobry	dobry
Ocena zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych	niezagrożona
Przyczyna zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych	brak
Istotne problemy	niedostateczna sanitacja obszarów wiejskich, import zanieczyszczeń z zewnątrz
Oddziaływanie JCWPd na wody powierzchniowe (stan ilościowy, jakościowy)	brak

Na terenie gminy Stanin wody powierzchniowe nie są objęte badaniami w ramach monitoringu krajowego i regionalnego.

Rzeka Bystrzyca objęta jest monitoringiem regionalnym na odcinkach leżących poza gminą. Punkt ppk znajduje się w miejscowości Borki przy ujściowym odcinku rzeki. Kontrolowany odcinek zaliczany jest do wód pozaklasowych (NON) w zakresie kryteriów fizykochemicznych i bakteriologicznym (str. 13; Program ochrony środowiska)

Główna rzeka przepływająca przez gminę zakwalifikowana została przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie (Raport: "Stan środowiska w województwie lubelskim w roku 2009", Lublin 2010 – badania na ujściu w Spiczynie) do rzeki III klasy pod względem wskaźników fizykochemicznych i o umiarkowanym potencjale biologicznym.

Badania wskaźników biologicznych wykazują wysokie zanieczyszczenie bakteriologiczne Bystrzycy. W ponad 80% przebadanych prób stwierdzono ponadnormatywne stężenie bakterii coli typu kałowego, odpowiedzialnej za stan sanitarny wód.

Potencjał ekologiczny jakości wód Bystrzycy w 2009 roku WIOŚ ocenił jako umiarkowany. Powodem takiej oceny jest fakt, że pomimo znacznych stężeń substancji fizyko-chemicznych i organicznych, wody w punktach monitoringu charakteryzowały się dość dużym natlenieniem – na poziomie I klasy jakości. Jest to istotny element dla potencjalnych możliwości samooczyszczania się.

Duże zanieczyszczenie bakteriologiczne spowodowane jest przede wszystkim odprowadzaniem ścieków - bezpośrednio do nich lub do rowów melioracyjnych - przez obiekty i zakłady położone w większości poza granicami gminy Stanin (zjawisko tzw. importu zanieczyszczeń).

Jakość wód podziemnych zależy od głębokości na której występuje warstwa wodonośna.

Na terenie gminy użytkowe warstwy wodonośne dość dobrze izolowane są od powierzchni terenu i nie są narażone na zanieczyszczenie. Jednak w rejonach zabudowy nieskanalizowanej głównym problemem jest zanieczyszczenie I poziomu wód gruntowych, ujmowanych studniami przydomowymi. Jakość wód w studniach jest zła, głównie są one zanieczyszczane związkami azotowymi.

Natomiast jakość wody z podziemnych ujęć głębinowych jest dobra lub bardzo dobra. Niekiedy mogą w niej wystąpić podwyższone zawartości związków żelaza i manganu.

Wewnętrzną przyczyną zanieczyszczenia wód jest jeszcze niedostateczne wyposażenie gminy w kompleksową infrastrukturę wodociągowo-kanalizacyjną - przede wszystkim niepełny zasięg kanalizacji sanitarnej. Nadal ważną przyczyną jest prawie zupełny brak kanalizacji deszczowej. Ścieki związane z zabudową mieszkaniową oraz warsztatami produkcyjno-usługowymi trafiają bardzo często do nieszczelnych szamb (podobnie ma się w wielu przypadkach sytuacja z odpadami). Na złą jakość wód podziemnych i powierzchniowych mają także wpływ zanieczyszczenia wielkoobszarowe pochodzenia rolniczego oraz z powietrza.

Realizacja Studium w zakresie infrastruktury technicznej przyczyni się do osiągnięcia celów środowiskowych w zakresie jakości wód powierzchniowych i podziemnych ustanowionych w/w Planie.

9 ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, WYNIKAJĄCYCH Z REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

W wyniku realizacji określonych w projekcie Studium kierunków zagospodarowania przestrzennego wystąpią zróżnicowane oddziaływania na środowisko przyrodnicze i środowisko ludzkie. Zróżnicowana będzie skala i zasięg przestrzenny.

W projekcie *Studium* przedstawiono działania zmierzające do zapobiegania, ograniczania negatywnych oddziaływań. Są to:

- poprawa jakości wód powierzchniowych oraz ochrona wód podziemnych
- poprzez porządkowanie gospodarki ściekowej na terenie gminy, likwidację zrzutów ścieków nieoczyszczonych do cieków (m.in.: modernizacja oczyszczalni, budowa nowych, modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, kanalizacja deszczowa),
- porządkowanie gospodarki odpadami,
- realizacja infrastruktury komunikacyjnej w sposób ograniczający negatywne
- oddziaływanie (hałas, zanieczyszczenie powietrza).

Analiza potencjalnych oddziaływań wskazuje, że negatywne skutki środowiskowe mogą wiązać się z realizacją inwestycji infrastrukturalnych.

Szczegółowe sposoby zmniejszenia negatywnych oddziaływań określane będą na innych etapach procesu planistycznego i decyzyjnego (miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, decyzje administracyjne, projekty budowlane, postępowanie oos).

Jednocześnie ustalenia Studium wskazują ochronę najcenniejszych wartości środowiska przyrodniczego (zasobów i krajobrazu). Prowadzą do utworzenia spójnego przestrzennie, chroniącego powiązania przyrodnicze, konieczne dla zachowania funkcjonalności ekologicznej systemu obszarów prawnie chronionych (w tym obszarów NATURA 2000).

10 ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE DOKUMENTU WRAZ Z UZASADNIENIEM KONIECZNYCH ZMIAN

W procesie sporządzania Studium przeprowadzane były analizy różnych wariantów zagospodarowania terenu objętego Studium. W związku z tym wybory rozwiązań alternatywnych następowały już na etapie projektowym.

W Studium nie przewiduje się lokalizacji przedsięwzięć zawsze znacząco oddziałujących na środowisko, które wymagałyby wariantowania, a których lokalizacja na terenie gminy wynikałaby bezpośrednio z ustaleń Studium.

Podczas prac nad Studium kierowano się zasadą zrównoważonego rozwoju, tak aby zarówno rozwój przestrzenny i gospodarczy gminy nie wpływał negatywnie na zasoby środowiska i warunki życia społeczeństwa.

W studium określono prawidłę zasady polityki z zakresu ochrony środowiska.

11 TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Praktycznie wszystkie prowadzone działania ze względu na swój charakter będą dotyczyły jedynie obszaru miasta gminy, a oddziaływanie pojedynczych projektów będzie miało przede wszystkim charakter lokalny. Jednocześnie oddziaływania negatywne które głównie mogą, choć nie muszą dotyczyć utraty różnorodności biologicznej czy lokalnych stosunków wodnych nie będą miały charakteru transgranicznego.

12 INFORMACJA O PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ WARUNKÓW JEJ PRZEPROWADZANIA

W przypadku Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego istnieje określona ustawowo procedura pozwalająca przeanalizować i ocenić skutki jego realizacji.

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2012 r., poz. 647, z późn. zmianami):

„W celu oceny aktualności studium i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium, z uwzględnieniem (...) wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego.

Wójt, burmistrz albo prezydent miasta przekazuje radzie gminy wyniki analiz, po uzyskaniu opinii gminnej (...) komisji urbanistyczno-architektonicznej, co najmniej raz w czasie kadencji rady.

Rada gminy podejmuje uchwałę w sprawie aktualności studium i planów miejscowych, a w przypadku uznania ich za nieaktualne, w całości lub w części, podejmuje działania, o których mowa w art. 27 ustawy.

Przy podejmowaniu uchwały, o której mowa w ust. 2, Rada gminy bierze pod uwagę w szczególności zgodność studium albo planu miejscowego z wymogami wynikającymi z przepisów art. 10 ust. 1 i 2, art. 15 oraz art. 16 ust. 1.”

Wskazane przepisy dotyczą m.in. uwzględniania w dokumentach zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.

13 STRESZCZENIE – POSUMOWANIE

Prognoza oddziaływania na środowisko jest elementem postępowania w procedurze oceny oddziaływania na środowisko projektu studium i sporządzana jest zgodnie z art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227).

Celem prognozy jest ocena potencjalnych skutków środowiskowych realizacji Studium.

Omawiane Studium jest faktycznie zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stanin z 2001 r.

Wprowadzane modyfikacje dotyczą lokalnych korekt wynikających przede wszystkim z przesądzeń planistycznych dokonanych w uchwalonych planach miejscowych, gdzie w skali dokładniejszej i po szczegółowej analizie przyjęto rozwiązania bardziej odpowiednie dla poszczególnych sytuacji terenowych.

Elementami korygującymi były także zgłoszone do niniejszego Studium konkretne wnioski i postulaty, które uznano za możliwe do uwzględnienia i sprzyjające rozwojowi miasta.

Wyżej wymienione korekty stanowią również skutek zmian, które w ostatnich latach zaistniały w statusie i przebiegu granic terenów podlegających ochronie w zakresie środowiska przyrodniczego, czyli przede wszystkim obszarów Natura 2000. Ponadto zmiana Studium wywołana została koniecznością dostosowania do nowych wymagań prawnych z zakresu planowania przestrzennego jak i ochrony środowiska.

Dotychczasowy rozwój zabudowy na terenach gminy następował etapami rozłożonymi w dłuższym czasie, co pozwoliło na zachowanie ogólnej równowagi w środowisku przyrodniczym. Dowodem braku istotnych, trwałych zmian w środowisku przyrodniczym jest dolina Bystrzycy, która zachowała swój naturalny charakter. Dolina stała się ostoją dla wielu chronionych gatunków fauny i flory.

Studium przyjmuje jako główne założenie rozwoju przestrzenno - funkcjonalnego gminy kontynuację dotychczasowych kierunków, tj. kontynuację działalności rolniczej jako głównego działu gospodarki gminy, optymalizację wykorzystania istniejących zasobów naturalnych i wytworzonych, tworzenie ułatwień dla lokalizacji pozarolniczych aktywności gospodarczych.

W celu ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej wyznaczono w Studium:

- ◆ system terenów otwartych bez prawa zabudowy lub z dopuszczeniem wyłącznie zabudowy ekstensywnej – związanej integralnie z rolnictwem (i ewentualnie agroturystyką, jako działalnością uzupełniającą),
- ◆ wskazano tereny nowej zabudowy ograniczone do stanowiących kontynuację lub uzupełnienie zabudowy istniejącej (z wyłączeniem szczególnych przypadków terenów aktywizacji pozarolniczej działalności gospodarczej).

W celu ograniczania depopulacji gminy (przez tworzenie nowych miejsc pracy poza rolnictwem oraz wzrost atrakcyjności miejsca zamieszkiwania) wskazano w Studium:

- ◆ optymalne rozmieszczenie wielofunkcyjnych stref aktywności gospodarczej i w ich ramach rozmieszczenie terenów pozarolniczych aktywności gospodarczych (usług i drobnej wytwórczości),
- ◆ rejony, gdzie powinna następować poprawa warunków życia mieszkańców poprzez doposażenie tych rejonów w infrastrukturę społeczną i techniczną.

W celu stworzenia dogodnych warunków dla lokalizacji pozarolniczych aktywności gospodarczych, wskazano w Studium wielofunkcyjne strefy aktywności gospodarczej - o węzłowym położeniu w gminie i najkorzystniejszych warunkach powiązań komunikacyjnych z układem zewnętrznym. Dla tych stref powinny być sporządzone miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego – dające możliwość względnie szybkiej realizacji tam obiektów usługowych lub produkcyjnych. Strefy te to:

- ◆ binarna strefa Stanin – Tuchowicz,
- ◆ strefa Zastawie,
- ◆ strefa Wólka Zastawka,
- ◆ strefa Borowina.

Potencjalną, wspomagającą aktywnością gospodarczą w gminie może być turystyka, w tym zwłaszcza agroturystyka. W Studium, w zgodzie z Planem zagospodarowania województwa lubelskiego, wskazano północno – wschodnią część gminy jako preferowany rejon rozwoju turystyki.

Rozwój turystyki na obszarze gminy warunkowany jest, między innymi, utrzymaniem i poprawą ładu przestrzennego oraz przestrzeganiem zasad rozwoju zrównoważonego. W Studium wskazano standardy i warunki realizacji zagospodarowania przestrzennego, w tym zabudowy, nakierowane na osiągnięcie tego celu.

Obszary i zasady realizacji omawianych działań zostały wskazane przy uwzględnieniu wymogów ochrony przyrody, środowiska i dziedzictwa kulturowego, czemu służą odpowiednie ustalenia Studium.

Przedstawione powyżej rodzaje dominującego przeznaczenia terenu są ograniczane, rozszerzane lub uzupełniane ustaleniami z zakresu szczególnych uwarunkowań i ograniczeń dla zainwestowania, ustaleniami dotyczącymi ochrony środowiska przyrodniczego, dziedzictwa kulturowego i zabytków, określonymi elementami zagospodarowania terenu oraz wyznaczonymi ważniejszymi elementami polityki przestrzennej.

Dla obszarów zabudowy w Studium określa się dominujące przeznaczenie dla poszczególnych terenów. Na terenach tych dopuszcza się realizację innych funkcji z zastrzeżeniem, że funkcje te nie mogą powodować uciążliwości dla funkcji wiodącej.

W związku z ustaleniami projektu studium nastąpi umocnienie strefy funkcjonalno - przestrzennej, systemu komunikacji oraz innych elementów mających pośredni lub bezpośredni wpływ na życie lokalnej ludności. Warunki życia ludzi powinny ulec poprawie.

Ze względu na kierunkowy charakter dokumentu, jakim jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, możliwe jest określenie tylko ogólnego przewidywanego wpływu realizacji ustaleń projektu studium na środowisko.

Wyniki przeprowadzonych analiz wskazują, że znaczna część ustaleń projektu Studium wiązała się będzie z pozytywnym lub nieznaczącym ujemnym wpływem na środowisko.

Wynikał on będzie z określenia właściwych kierunków zagospodarowania, zgodnych z predyspozycjami obszaru i wymogami ochrony środowiska.

Projekt studium nie zakłada istotnych zmian przestrzennych powodujących ograniczenia w ochronie istniejących przyrodniczych terenów chronionych, co oznacza, iż ewentualny negatywny wpływ na tereny chronione wskutek powstania nowych inwestycji, nie będzie bezpośredni lub utrzyma się na obecnym poziomie.

Wszelkie działania wywołane realizacją polityki przestrzenno-funkcjonalnej gminy w znacznym stopniu podniosą komfort zamieszkania i wypoczynku mieszkańców.

Szczegółowy wpływ poszczególnych inwestycji realizowanych w wyniku ustaleń Studium na środowisko zależy będzie od programu, parametrów, technologii, rozwiązań technicznych, których nie określa się na etapie Studium.

Poniższa tabela przedstawia posumowanie strategicznej oceny oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska z zastrzeżeniem, że jest to pierwszy etap na poziomie daleko idącego uogólnienia. Przy ocenie należy brać pod uwagę duży stopień ogólności materiału oraz to, że Studium nie przesądza o danej lokalizacji. Studium to wyraz polityki gminy dotyczący rozwoju funkcjonalno-przestrzennego.

Ocena ta w miarę szczegółowości projektu-dokumentu może się zmienić.

Tabela 6. Zestawienie - poglądowa prognoza skutków wpływu ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stanin na środowisko przyrodnicze

symbole jednostek	Prognozowane wpływy na elementy środowiska									Wnioski
	powietrze	rzeźba terenu i krajobraz	wody powierzchniowe	wody podziemne	gleby	klimat	warunki życia ludzi	zwierzęta	rośliny	
M 1/2, M3/4 M 5	+/-	0	+/-	0	-	0	+	-	-	<p>Tereny o wiodącej funkcji zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej, wielorodzinnej zabudowy o niskiej intensywności. Charakter zabudowy różnicowany, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i wielorodzinna oraz usługowa. W postaci funkcji uzupełniającej dopuszcza się lokalizację usług publicznych. Dopuszcza się wszystkie formy zabudowy jednorodzinnej, do 2 kondygnacji naziemnych i ew. 1 kondygnacja w formie poddasza mieszkalnego oraz do dla budynków wielorodzinnych do 4 kondygnacji 1 kondygnacja w formie poddasza mieszkalnego. Dopuszcza się lokalizację budynków mieszkalnych, mieszkalno-usługowych i usługowych, garaży.</p> <p>Tereny istniejącej wiejskiej zabudowy o niskiej intensywności z zachowanymi elementami wiejskiej struktury przestrzennej. Tereny charakteryzują się przemieszczeniem zabudowy zagrodowej o charakterze wiejskim z budynkami jednorodzinnymi i usługowymi.</p> <p>Tereny projektowanej wiejskiej zabudowy mieszkaniowej i usługowej o niskiej intensywności. Rozwój zabudowy dozwolony jest w granicach obszaru wyznaczonego na rysunku studium.</p> <p>Są to tereny, na których nastąpi poprawa jakości</p>

										<p>życia mieszkańców poprzez poprawę warunków zamieszkiwania, uporządkowanie lub stworzenie nowej uporządkowanej struktury funkcjonalno-przestrzennej, wzbogacenie sektora usług. Jednocześnie nastąpi bezpowrotne zniszczenie biologicznie czynnej warstwy gleby, zanik jej walorów produkcyjnych i zniszczenie warunków dla funkcjonowania dotychczasowych zbiorowisk roślinnych i warunków życia zwierząt. Wzrośnie ilość powstających ścieków, odpadów i spalin. Ponadto wzrośnie ryzyko powstawania negatywnych wpływów na środowisko związanych z działalnością usługową. Wielkość wymienionych wpływów będzie zależęć od intensywności zainwestowania i rodzaju prowadzonych na tym terenie usług. Studium ogranicza usługi do usług publicznych służących zaspakajaniu bieżących potrzeb mieszkańców.</p> <p>Będą to oddziaływania stałe, o nieznaczej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym, a pod względem trwałości częściowo odwracalne.</p>
US	0	0	0	0	-	0	+	-	-	<p>Tereny istniejących i projektowanych usług sportu i rekreacji .Tereny te będą miały pozytywny wpływ na warunki życia ludzi w związku ze stworzeniem odpowiedniego zaplecza dla rekreacji. Nastąpi również zachowanie aktywności biologicznej na większości obszaru i wprowadzenie zieleni towarzyszącej.</p> <p>Będą to stałe, pozytywne oddziaływania o zasięgu lokalnym i niewielkiej intensywności ze względu na niewielkie powierzchnie terenów.</p>
W1	+/-	0	+/-	0	-	0	+	-	-	<p>Tereny wielofunkcyjne na których przewidywany jest rozwój lub kontynuacja funkcji mieszkaniowej, drobnej wytwórczości i usług nieuciążliwych, również funkcji sportu , rekreacji i / lub turystyki funkcji magazynowo-składowych, infrastruktury i zaplecza technicznego.</p> <p>Na terenach tych nastąpi bezpowrotne zniszczenie biologicznie czynnej warstwy gleby na rozległych powierzchniach w związku z planowaną zabudową kubaturową. Zostanie wprowadzona powierzchnia biologicznie czynna na części powierzchni obszaru i wprowadzenie zieleni towarzyszącej.</p> <p>Będą to oddziaływania stałe, o zauważalnej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym, a pod względem trwałości częściowo odwracalne. Może nastąpić wzrost emisji zanieczyszczeń – głównie ścieków, odpadów i spalin. Będą to stałe oddziaływania negatywne, o zauważalnej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym. W związku z planowanym charakterem nowych inwestycji mogą następować istotne oddziaływania na środowisko. Będą to stałe, pozytywne oddziaływania o zasięgu lokalnym i niewielkiej intensywności ze względu na niewielkie powierzchnie terenów.</p>
(PU)	-	0	0	0	-	0	+/-	-	-	<p>Tereny istniejących i projektowanych aktywności gospodarczych obejmujące tereny wszystkich form działalności gospodarczej (zakłady produkcyjne , składy, magazyny, drobna wytwórczość, hurtownie produkcji rolnej i obsługi rolnictwa, rzemiosło</p>

										<p>produkcyjne i usługowe, handel). Wskazana jest zastosowanie zabezpieczeń mających na celu eliminację lub redukcję uciążliwości tych obszarów - poprzez wprowadzenie pasów zieleni izolacyjnej.</p> <p>Na obszarach działalności gospodarczej dopuszcza się funkcję mieszkaniową jedynie integralnie związaną z prowadzoną działalnością w ramach funkcji podstawowej - miejsce zamieszkania właściciela.</p> <p>Na terenach tych nastąpi bezpowrotne zniszczenie biologicznie czynnej warstwy gleby na rozległych powierzchniach w związku z planowaną zabudową kubaturową.</p> <p>Będą to oddziaływania stałe, o zauważalnej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym, a pod względem trwałości częściowo odwracalne. Na terenie tym nastąpi negatywny wpływ na życie biologiczne spowodowany powstaniem zabudowy przemysłowej i usługowej. Może nastąpić wzrost emisji zanieczyszczeń – głównie ścieków, odpadów i spalin. Będą to stałe oddziaływania negatywne, o zauważalnej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym. W związku z planowanym charakterem nowych inwestycji mogą następować istotne oddziaływania na środowisko.</p>
R	0	+	+/-	0	+	+	+	0	0	<p>Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy.. Tereny obejmują obszary nieurbanizowane gminy. Studium dopuszcza lokalizację obiektów związanych z produkcją rolną i jej obsługą poza obszarami pełniącymi funkcje korytarzy ekologicznych.</p> <p>Są to tereny, na których nastąpi zachowanie lub wzrost walorów krajobrazu związanych z wprowadzeniem elementów przyrodniczych. Nastąpi zachowanie lub rewitalizacja biologicznie czynnej warstwy glebowej. Ponadto zwiększy się możliwość pochłaniania CO₂ i produkcji tlenu przez wprowadzoną roślinność, polepszenie warunków siedliskowych drobnej fauny i introdukcji roślin..</p> <p>Na obszarach umożliwiających lokalizację elektrowni wiatrowych przewiduje się osłabienie powyższych pozytywnych oddziaływań.</p> <p>Będą to oddziaływania stałe, o nieznacznej intensywności przekształceń i o zasięgu miejscowym.</p>
RE	0	+	0	0	+	+	+	0	0	<p>Tereny obejmują obszary upraw polowych, łąki oraz pastwiska z lokalnymi zakrzywieniami i zadrzewieniami, zbiorniki i cieki wodne. Postuluje się na przedmiotowych terenach wprowadzić zakaz budowy obiektów zagrodowych i mieszkaniowych jedynie dopuszcza się adaptację istniejącego zagospodarowani.</p> <p>Są to tereny, na których nastąpi zachowanie lub wzrost walorów krajobrazu związanych z wprowadzeniem elementów przyrodniczych. Nastąpi zachowanie lub rewitalizacja biologicznie czynnej warstwy glebowej. Ponadto zwiększy się możliwość pochłaniania CO₂ i produkcji tlenu przez wprowadzoną roślinność, polepszenie warunków</p>

										<p>siedliskowych drobnej fauny i introdukcji roślin. Zostanie zachowana szata roślinna w postaci łąk, niekiedy o dużych walorach przyrodniczych.</p> <p>Będą to oddziaływania stałe, o nieznaczej intensywności przekształceń i o zasięgu miejscowym.</p>
ZL LZ	+	+	0	0	0	+	+	+	+	<p>Istniejące tereny leśne i zadrzewienia oraz projektowane zalesienia o pozytywnym wpływie na jakość środowiska, krajobraz i funkcjonowanie ekosystemów. Ich istnienie wpływa na wzrost naturalnej retencji wodnej, kształtowanie się prawidłowych stosunków wodnych, łączność ekosystemów i funkcjonowanie powiązań ekologicznych, możliwość pochłaniania CO₂ i produkcji tlenu, zachowanie warunków siedliskowych fauny i introdukcji roślin. Tereny leśne i tereny zalesień wpływają pozytywnie na warunki życia ludzi.</p> <p>Studium generalnie chroni powierzchnie lasów. Niewielkie tereny leśne w strefach urbanizacji Studium wskazuje do zmiany przeznaczenia</p> <p>Mają one stałe pozytywne oddziaływania o zauważalnej intensywności i zasięgu lokalnym oraz regionalnym.</p>
ZP, RE	0	+	0	0	-/+	+	+	0	-/+	<p>Tereny zieleni parków podworskich j, zieleni urządzonej, zieleni izolacyjnej oraz zieleni nieurządzonej na terenach rolnych w dolinach rzek.</p> <p>Tereny, na których nastąpi uporządkowanie obecnych zadrzewień, zachowanie walorów krajobrazu i pozytywnych oddziaływań na stan czystości środowiska i warunki życia ludzi. Na terenach tych nastąpi również zachowanie biologicznie czynnej warstwy gleby oraz utrzymanie warunków migracji drobnej fauny.</p> <p>Będą to oddziaływania stałe, nie powodujące przekształceń i o zasięgu lokalnym.</p>
ZD	0	0	0	0	+	+	+	0	0	<p>Tereny istniejących ogródków działkowo – rekreacyjnych, zlokalizowanych w Jeleńcu. Nie dopuszcza zmiany funkcji terenów..</p> <p>Tereny o pozytywnym wpływie na jakość środowiska, krajobraz i funkcjonowanie ekosystemów. Ich istnienie wpływa na prawidłowe kształtowanie stosunków wodnych, łączność ekosystemów i funkcjonowanie powiązań ekologicznych, możliwość pochłaniania CO₂ i produkcji tlenu, zachowanie warunków siedliskowych fauny i introdukcji roślin.</p> <p>Będą to oddziaływania stałe, nie powodujące przekształceń i o zasięgu lokalnym.</p>
ZC	0	0	0	0	0	0	+	+	+	<p>Tereny cmentarzy. Tereny aktywne biologicznie, spełniające jednocześnie ważne funkcje społeczne. Rzeźba terenu i budowa geologiczna wskazują, że cmentarze spełniają warunki w zakresie ochrony wód gruntowych.</p> <p>Oddziaływanie niewielkie ze względu na małe powierzchnie, stałe, nie powodujące przekształceń i o zasięgu lokalnym.</p>

WS	0	0	0	0	0	+	+	+	+	<p>Tereny wód śródlądowych, wód otwartych i płynących oraz wody gospodarki rybackiej.</p> <p>Zbiorniki wodne pełnią ważną, pozytywną rolę w funkcjonowaniu ekosystemów, zwiększają naturalną retencję środowiska i bioróżnorodność na omawianym terenie. Ważna jest ochrona wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniami, głównie ściekami sanitarnymi i środkami chemicznymi stosowanymi w rolnictwie.</p> <p>Prognozuje się dalsze niewielkie pozytywne oddziaływania zbiorników wodnych na biosferę.</p>
NU,NO ,WZ,IS	0	0	+	+	-/+	0	+	-	-	<p>Tereny urządzeń infrastruktury technicznej (zaopatrzenia w wodę, energię, gaz, obiektów i urządzeń odprowadzania i oczyszczania ścieków, obiektów i urządzeń gromadzenia odpadów stałych, stacje uzdatniania wody) i inwestycji specjalnych (poligon wojskowy "Jagodne").</p> <p>Są to obiekty i tereny o ważnych funkcjach dla zapewnienia odpowiednich warunków życia mieszkańców. Na tereny oczyszczalni ścieków możliwe jest negatywne oddziaływanie na środowisko w postaci emisji substancji złownonych i aerozoli, hałasu, zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych oraz powstawania osadów ściekowych, które wymagają odpowiedniej utylizacji. Większość omawianych oddziaływań jest możliwa jedynie w warunkach awaryjnych. Istnienie oczyszczalni ścieków w ogólnym bilansie jest bardzo korzystne dla poprawy czystości środowiska i redukcji zanieczyszczeń. Lokalizacja oczyszczalni ścieków nie powinna powodować istotnych, negatywnych oddziaływań na warunki życia mieszkańców.</p> <p>Nie przewiduje się powstawania nowych oddziaływań na środowisko przy zapewnieniu prawidłowego funkcjonowania wymienionych inwestycji</p>
GP, KZ,KL, KD	-	0	0	0	-	0	/+	-	-	<p>Tereny obsługi komunikacji samochodowej i kolejowej, tereny projektowanych i istniejących dróg publicznych klasy głównej, zbiorczej, lokalnej oraz innych dróg, na których wystąpią oddziaływania związane z ruchem pojazdów samochodowych.</p> <p>Nastąpi pogorszenie stanu aero- sanitarnego w związku z ruchem pojazdów samochodowych. Poziom emisji zanieczyszczeń (SO₂; NO₂; pyłów) może się lokalnie zwiększyć. Ponadto nastąpi zniszczenie biologicznie czynnej warstwy gleby i zwiększenie negatywnych presji na świat zwierzęcy.</p> <p>Będą to oddziaływania stałe o zauważalnej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym, a pod względem trwałości nieodwracalne.</p>

(+) - realizacja celu spowoduje pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia
(-) - realizacja celu spowoduje negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia
(0) - realizacja celu nie wpływa w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie
(+/-) - realizacja celu może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia

14 WYKORZYSTANE MATERIAŁY.

14.1 Opracowania planistyczne

- ◆ Projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stanin, URBIT – DORADZTWO I PROJEKTOWANIE, marzec 2012-listopad 2013;
- ◆ Opracowań ekofizjograficzne gminy Stanin URBIT – DORADZTWO I PROJEKTOWANIE, 2011;
- ◆ Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, (Dz.U. Nr 118 poz. 1233);
- ◆ Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego, Sejmik Województwa Lubelskiego, Lublin, 2001 r.;
- ◆ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego, Uchwała Sejmiku Województwa Lubelskiego Nr 65/2004 z dnia 7 czerwca 2004 r.;
- ◆ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stanin, przyjęte Uchwałą Nr XVI/159/2001 Rady Gminy Stanin z dnia 28 czerwca 2001 r.;
- ◆ Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Stanin do 2020 r., Rada Gminy Stanin; Stanin, czerwiec 2006 r.;
- ◆ Strategia Rozwoju Powiatu Łukowskiego do 2025 r., Rada i Zarząd Powiatu Łukowskiego, maj 2005 r.;
- ◆ Program ochrony środowiska Powiatu Łukowskiego na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2017, Starostwo Łukowskie w Łukowie, 2010 r.;
- ◆ Plan gospodarki odpadami, Starostwo Powiatowe w Łukowie, wrzesień 2004 r.;
- ◆ Aktualne mapy topograficzne w skali 1:10 000, 1:50 000, Główny Geodeta Kraju, Warszawa 2002 r.;
- ◆ Starostwo Powiatowe w Łukowie, Wydział Ochrony Środowiska; Chronione obiekty przyrodnicze Gminy Stanin;
- ◆ Raport o stanie środowiska z lat 2001-2010 – WIOŚ, Lublin;
- ◆ Raport z przedrealizacyjnego monitoringu chiropterologicznego terenów przeznaczonych pod bu PAMM, Autor opracowania: dr hab. Marek Kucharczyk; Lublin, sierpień 2013
- ◆ Raport z przedrealizacyjnego monitoringu ornitologicznego terenów przeznaczonych pod bu PAMM, Autor opracowania: dr hab. Marek Kucharczyk; Lublin, sierpień 2013
- ◆ wizje terenowe – maj, czerwiec 2011 r.;
- ◆ www.powiat.lukow.pl
- ◆ Prognoza oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Łuków wraz z projektem aneksu do tego planu na okres 2011-2014; BULiGL oddz. w Warszawie, 2008 r.;
- ◆ Strategia zarządzania obszarem Natura 2000 „Jata”. Praca dyplomowa wykonana w ramach Studium Podyplomowego „Ochrona Przyrody – podstawy naukowe, uwarunkowania prawne i praktyczne zastosowane w działalności zawodowej”; praca wykonana pod kierunkiem prof. dr hab. Jerzego Szwaagrzyka – p. Maciek Szczygielski;
- ◆ Ostoje ptaków w Polsce. Wyniki inwentaryzacji cz. I; BULiGL pod redakcją S. Chmielewskiego i R. Stelmacha; Bogucki Wyd. Naukowe Poznań 2009 r.;

- ◆ Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń mpzp wsi: Stanin, Wesołówka, Tuchowicz i Jeleniec w gm. Stanin; Zakład Planowania Przestrzennego i Badań Ekofizjograficznych EKOS; Siedlce 2009 r.;
- ◆ Wytyczne w zakresie prognozowania oddziaływań, farm wiatrowych na środowisko, M. Stryjecki i k. Mielniczuk, Warszawa, GDOŚ, 2011 r.
- ◆ Wpływ farm wiatrowych na ptaki. Rodzaje oddziaływań, ich znaczenie dla populacji ptasich i praktyka badań w Polsce. Notatki ornitologiczne, tom 50, nr 3 2009r.
- ◆ Przestrzenne aspekty lokalizacji energetyki wiatrowej w województwie lubelskim, Biuro Planowania Przestrzennego w Lublinie, Lublin 2011.
- ◆ Przyroda województwa siedleckiego. Zakład Badań Ekologicznych „EKOS”, Siedlce 1995 r.;
- ◆ Obwieszczenie nr 4/2010 Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie z dn. 25.10.2010 r. w sprawie wykazu zabytków archeologicznych woj. Lubelskiego (Dz.Urz. L 2010; Nr132; 2237)
- ◆ Obwieszczenie nr 3/2010 Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie z dn. 25.06.2010 r. w sprawie wykazu zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych "A" województwa lubelskiego (Dz.Urz. L. 2010; Nr 84; 1552)
- ◆ Regionalizacja Geobotaniczna Polski, Jan Marek Matuszkiewicz IGiPZ PAN Warszawa 2008 r.;
- ◆ Fitosocjologia stosowana, Cz. Wysocki, P. Sikorski, Wydawnictwo SGGW, Warszawa 2002 r.;
- ◆ www.Stanin.pl;
- ◆ WWW.wioś.Lublin.pl;
- ◆ Uproszczone plany urządzenia lasów położonych na terenie wsi leżących w obrębie Gm. Stanin dla lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa, na okres od 01.01.2003 r. do 31.12.2012 r.;

14.2 Akty prawne

- ◆ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 21.07.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków NATURA 2000 (Dz.U. Nr 229 poz. 2313), zmiany Dz.U. z2007 r. Nr 179 poz. 1275;
- ◆ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. Nr 120 poz. 826);
- ◆ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 z 7.11.2008 r. poz. 1227)

ZAŁĄCZNIKI

- ◆ Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko „Studium...” Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie (pismo nr WOOŚ.411.47.2011.KKO z dnia 24 czerwca 2011r.),
- ◆ Opinia sanitarna nr ZNS.711-91-1/09.PN dotycząca ustalenia zakresu i stopnia szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko „Studium...” Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łukowie (pismo nr ONS.NZ-700.45.2011 z dnia 22 czerwca 2011 r.)
- ◆ Stan jakości powietrza w gminie określony przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Lublinie w 2011 r.

1	WSTĘP	3
1.1	Podstawy formalno-prawne	3
1.2	Cele i zakres prognozy	3
1.3	Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	3
2	INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	4
2.1	Wprowadzenie	4
2.2	Zawartość i cel dokumentu	4
2.3	Powiązania z innymi dokumentami	5
3	CHARAKTERYSTYKA TERENU OPRACOWANIA	6
3.1	Charakterystyka społeczna, ekonomiczna, przestrzenna obszaru	6
3.2	Obszary zabudowy	7
3.3	Obszary ochrony wartości ekologicznych i obszary otwarte. Są to:	7
3.4	Czynniki rozwoju i wynikające z nich kierunki działania	8
3.5	Kierunki rozwoju jego priorytety	9
4	CHARAKTERYSTYKA STANU ŚRODOWISKA	9
4.1	Położenie terenu. Przyrodnicze związki z otoczeniem	9
4.2	Zasoby przyrodniczo-krajobrazowe	11
4.2.1	Obiekty i obszary objęte ochroną z mocy ustawy o ochronie przyrody	11
4.2.1.1	Planowane i postulowane obszary chronione:	12
4.2.2	Szata roślinna	13
4.2.3	Bioróżnorodność	14
4.2.4	Świat zwierzęcy	14
4.3	Charakterystyka fizyczno-geograficzna terenu	15
4.4	Uciążliwości	19
4.4.1	Zanieczyszczenia wód powierzchniowych, podziemnych	20
4.4.2	Zanieczyszczenia gruntu	20
4.4.3	Zagrożenie powodziowe	20
4.4.4	Melioracje wodne	21
4.4.5	Hałas	21
4.4.6	Gospodarka odpadami	21
4.4.7	Promieniowanie elektromagnetyczne niejonizujące	22
4.5	Diagnoza stanu i funkcjonowania środowiska	22
4.6	Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji Studium	23
5	DZIEDZICTWO KULTUROWE	23
6	PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA STUDIUM NA ŚRODOWISKO	27
6.1	Cele środowiskowe i przyjęte standardy	27
6.2	Charakterystyka potencjalnych oddziaływań środowiskowych	30
6.2.1	Główne elementy Studium, z których mogą wynikać oddziaływania na środowisko	30
6.2.1.1	Ponadlokalne kierunki polityki przestrzennej	31
6.2.1.2	Kierunki zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz przeznaczeniu terenów, w tym wskaźniki dotyczące zagospodarowania	31
6.2.1.3	Rozwój infrastruktury wiejskiej	38
6.2.1.4	Kierunki rozwoju komunikacji	42
6.2.1.5	Koncepcja i program zabezpieczeń przeciwpowodziowych	44
6.2.1.6	Rozwój infrastruktury turystycznej	44
6.3	Ogólna charakterystyka potencjalnych skutków realizacji Studium	45
6.3.1	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Stanina a obszary Natura 2000	46
6.3.2	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Stanina a pozostałe obszary chronione	47
6.3.3	Oddziaływania na zdrowie i warunki życia ludzi	47
7	ODDZIAŁYWANIE NA DOBRĄ KULTURĘ	48
8	ZGODNOŚĆ Z CELAMI OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYMI NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM	49

9	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, WYNIKAJĄCYCH Z REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	50
10	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE DOKUMENTU WRAZ Z UZASADNIENIEM KONIECZNYCH ZMIAN	51
11	TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO.....	51
12	INFORMACJA O PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ WARUNKÓW JEJ PRZEPROWADZANIA	51
13	STRESZCZENIE – POSUMOWANIE	52
14	WYKORZYSTANE MATERIAŁY.....	59
14.1	Opracowania planistyczne.....	59
14.2	Akty prawne	60
	ZAŁĄCZNIKI	60

1 WSTĘP

1.1 Podstawy formalno-prawne

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko do projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Stanin wynika z przepisów Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2013 r., poz. 1235, art. 46), które są transpozycją do polskiego prawa przepisów Unii Europejskiej – Dyrektywy 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz.Urz.WE I197 z 21.07.01). Sporządzenie prognozy jest elementem postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której podlegają również – między innymi – miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

1.2 Cele i zakres prognozy

Celem prognozy jest:

- ◆ ocena stopnia i ocena uwzględnienia zagadnień ochrony środowiska w dokumencie (Studium),
- ◆ ocena potencjalnych skutków środowiskowych realizacji Studium,
- ◆ ocena potencjalnych skutków środowiskowych nie przyjęcia Studium,
- ◆ ewentualna propozycja rozwiązań alternatywnych, które pozwolą na minimalizację bądź wyeliminowanie negatywnych skutków wynikających z zapisów w Studium.

Zakres prognozy określa art. 51 ust.2 ww. ustawy z dnia 3 października 2008 r. oraz - zgodnie z art. 53 w/w ustawy - postanowienia uzgadniające zakres i stopień szczegółowości prognozy, wydane przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie (pismo nr WOOŚ.411.47.2011.KKO z dnia 24 czerwca 2011 r.) oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łukowie (pismo nr ONS.NZ-700.45.2011 z dnia 22 czerwca 2011 r.).

Oceną w ramach Prognozy objęte zostały następujące elementy:

- ◆ sposób uwzględnienia w analizowanym dokumencie celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu krajowym i regionalnym, istotnych z punktu widzenia projektowanego studium,
- ◆ istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- ◆ stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- ◆ istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, głównie dotyczące obszarów chronionych.

1.3 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

W związku z ogólnym, strategicznym charakterem analizowanego dokumentu (Studium) uznano, że szczegółowość prognozy musi odpowiadać ogólności dokumentu.

Na potrzeby opracowania przyjęto klasyczne narzędzia i kryteria oceny tj. opis występujących zasobów przyrodniczych i ich ocenę wskaźnikową.

Wobec braku listy indykatywnej przyszłych realizacji, w tym określenia ich skali, możliwych lokalizacji i programu przedsięwzięć w ramach przeznaczeń terenów, ocena została przeprowadzona na podstawie wiedzy eksperckiej dotyczącej możliwych oddziaływań na środowisko przyrodnicze, w tym na obszary Natura 2000.

Zasadniczej ocenie poddano przede wszystkim ustalenia zawarte Studium w Dziale III - Cele i kierunki zagospodarowania przestrzennego.

2 INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1 Wprowadzenie

Przedmiotem prognozy jest projekt „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stanin” przygotowany przez pracownię URBIT - DORADZTWO i PROJEKTOWANIE w listopadzie 2013 r. Głównym projektantem Studium jest mgr inż. arch. Marcin Świetlik.

Podstawą prawną opracowania „Studium...” jest ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2012, poz. 647 ze zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Podstawa formalną sporządzenia dokumentu jest Uchwała Nr IV/26/2011 z dnia 16 lutego 2011 roku Rady Gminy Stanin w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stanin.

2.2 Zawartość i cel dokumentu

Analizowane Studium jest faktycznie zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stanin z 2001 roku.

Zmienione studium ma formę jednolitego i kompletnego dokumentu. Zakres i jego układ podporządkowany został wymaganej ustawowo treści studium. Zakres przestrzenny obejmuje całą gminę w jej granicach administracyjnych.

Problematykę Studium ujęto w rozdziałach tematycznych, w których zawarto zagadnienia wskazane w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Są to:

- ◆ Część diagnostyczna (dział II) w której dokonano charakterystyki i analizy uwarunkowań środowiskowych, przestrzennych, funkcjonalnych, społecznych,
- ◆ Część strategiczna (dział III) w którym omówiono założenia oraz podstawowe kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy.

Studium składa się z wielobranżowej części opisowej oraz rysunków (map) w skali 1:5 000:

- ◆ „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy Stanin”,
- ◆ „Cele i kierunki rozwoju przestrzennego”.

Celem Studium jest określenie kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w oparciu o uwarunkowania wynikające z istniejącego zagospodarowania i możliwości rozwoju.

Zmiana Studium dotyczy terenu gminy w granicach administracyjnych i została dokonana w następującym zakresie, w szczególności uwzględniając:

- aktualizację uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i obecną sytuacją społeczno-gospodarczą gminy;
- wnioski i postulaty zgłoszone do studium.

W szczególności Studium określa kierunki racjonalnego rozwoju gminy poprzez:

- ◆ wskazanie kierunków zmian w strukturze funkcjonalno - przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów, m.in.:
- ◆ wskazanie stref aktywności gospodarczej,
- ◆ wskazanie terenów dla rozwoju: budownictwa mieszkaniowego i usług publicznych,
- ◆ wskazanie terenów dla realizacji obiektów: sportu, wypoczynku, kultury i innych aktywności społecznych,
- ◆ wskazanie form i zasad zagospodarowania terenów,
- ◆ wskazanie obszarów oraz zasad ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego,
- ◆ wskazanie obszarów i zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- ◆ wskazanie zasad rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej
- ◆ wskazanie obszarów rozmieszczenia inwestycji celu publicznego,
- ◆ wskazanie obszarów, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszarów na których planuje się zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne,
- ◆ wskazanie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi,
- ◆ wskazanie obszarów rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych,
- ◆ wskazanie granic terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.

2.3 Powiązania z innymi dokumentami

Dokument „Studium...” został przygotowany w ścisłym powiązaniu z dokumentami planistycznymi krajowymi i regionalnymi.

W szczególności uwzględniono zapisy „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego z roku 2002, w którym uwzględnia się ustalenia strategii rozwoju województwa oraz inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

Zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego, gmina Stanin znajduje się w obszarze rozwoju gospodarki rolnej, turystyki i rekreacji.

Plan zakłada, że gmina Stanin, tak jak i inne obszary wiejskie województwa lubelskiego, ulegać będzie sukcesywnej depopulacji. Zalicza Stanin do obszarów wymagających podjęcia działań integracyjnych z regionem.

W zakresie polityki rolnej, Stanin zaliczony jest do obszarów objętych priorytetem zalesień oraz wymagających uregulowania stosunków wodnych.

W wojewódzkim planie zagospodarowania przestrzennego, na obszarze gminy Stanin nie zakłada się realizacji nowych inwestycji komunikacyjnych o znaczeniu krajowym lub regionalnym. Zakłada się jedynie adaptację i modernizację istniejących obiektów, w tym:

- ◆ droga krajowa nr 76 (o relacji Wilga - Garwolin - Stoczek Łukowski - Łuków),
- ◆ droga wojewódzka nr 807 (o relacji Łuków – Żelechów – Maciejowice),
- ◆ droga wojewódzka nr 808 (o relacji Łuków – Serokomla – Kock),
- ◆ 2 zelektryfikowane linie kolejowe (dwutorowa o relacji Łuków – Pilawa – Łowicz oraz jednotorowa o relacji Łuków - Dęblin).

Ponadto zakłada się podwyższenie kategorii do drogi wojewódzkiej dla drogi powiatowej (o relacji Stoczek Łukowski – Krzywda – Serokomla).

W zakresie infrastruktury technicznej o znaczeniu regionalnym, w planie województwa przyjęto na obszarze gminy Stanin budowę 2 linii elektroenergetycznych 110 kV.

W zakresie ochrony przyrody w północnej części gminy projektowany jest Łukowski Park Krajobrazowy wraz z otuliną (na bazie istniejącego Łukowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu).

Politykę ekologiczną na szczeblu powiatu określa Program ochrony środowiska Powiatu Łukowskiego na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2017, Starostwo Łukowskie w Łukowie, 2010 r.;

Cele główne Programu (zmniejszanie zanieczyszczeń środowiska, racjonalna gospodarka wodą, zwiększenie lesistości i ochrona lasów, poprawa stanu bezpieczeństwa ekologicznego, podnoszenie poziomu wiedzy ekologicznej, rozwój proekologicznych form działalności gospodarczej, utworzenie spójnego systemu obszarów chronionych) oraz przyporządkowane im cele szczegółowe i działania uwzględnione zostały w Studium.

<p>Analiza zapisów w Studium pozwoliła stwierdzić, że nie są one sprzeczne z zapisami Planu zagospodarowania przestrzennego woj. lubelskiego oraz, że w zakresie ochrony środowiska zarówno przyrodniczego jaki i warunków życia ludzi są zgodne z celami polityki ekologicznej Państwa i Województwa.</p>	
--	--

Ponadto w granicach gminy obowiązują dwa miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Jeden, z 1997 r., obejmujący część wsi Wesołówka oraz drugi, uchwalony w 2011 r., dla wsi Stanin, Jeleniec, Tuchowicz i Wesołówka.

3 CHARAKTERYSTYKA TERENU OPRACOWANIA

3.1 Charakterystyka społeczna, ekonomiczna, przestrzenna obszaru

Gmina Stanin położona jest w północno - zachodniej części województwa lubelskiego, w powiecie łukowskim, w odległości ok. 17 km od Łukowa, 100 km od Lublina i 110 km od Warszawy.

Tereny gminy, w większości leżące na Nizinie Południowopodlaskiej (Równina Łukowska i częściowo Wysoczyzna Żelechowska), obejmują około 161 km² i graniczą:

- od północnego wschodu z gminą Łuków,
- od południowego zachodu z gminą Wola Mysłowska,
- od północnego zachodu z gminą Stoczek Łukowski,
- od południowego wschodu z gminą Wojcieszków,
- od południa z gminą Krzywda.

Gmina posiada dogodne powiązania komunikacyjne z miastami powiatowymi: Łuków i Garwolin, jak również z dużymi metropoliami – Warszawą i Lublinem (mankamentem jest

stosunkowo duża odległość do tych miast – przekraczająca 100 km). Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 76, drogi wojewódzkie nr 807 i 808 oraz drogi powiatowe. Gmina posiada dobrze ukształtowaną sieć dróg gminnych.

Przez obszar gminy przebiegają 2 linie kolejowe: Łuków – Pilawa – Warszawa (w części północnej) i Łuków – Dęblin – Radom (w części południowej).

Dominującą funkcję w gminie Stanin stanowi rolnictwo - użytki rolne zajmują ponad 75% obszaru gminy. Lasy i pozostałe tereny cenne przyrodniczo to około 17% powierzchni gminy.

Głównym ośrodkiem obsługi ludności jest Stanin, w którym koncentrują się usługi z zakresu oświaty, kultury, sportu, ochrony zdrowia i administracji. Rolę ośrodków wspomagających pełnią miejscowości Tuchowicz oraz Zastawie i Sarnów, w których występują usługi z zakresu oświaty, kultury i sportu.

W gminie Stanin mieszka 9702 osób (GUS, stan na 31.12.2010 r.). Powierzchnia gminy wynosi około 161 km². Gęstość zaludnienia to 61 osób/km².

Od wielu lat następuje stopniowe zmniejszanie się liczby mieszkańców gminy Stanin. Proces ten ma tendencję narastającą. Wynika z niewielkiego przyrostu naturalnego oraz stałego odpływu ludności do innych rejonów. Kierunkami emigracji są miasta i wsie województw lubelskiego i mazowieckiego.

3.2 Obszary zabudowy

Gmina charakteryzuje się dużym rozproszeniem zabudowy, wynikającym z jej rolniczego charakteru. Zespoły osadnicze (wsie) położone są wzdłuż istniejących dróg, a ich struktura podziałów jest typową strukturą rolną – rozproszone długie, wąskie działki z zabudową siedliskową, w której dom mieszkalny usytuowany jest od strony drogi. Wprowadzana nowa zabudowa mieszkaniowa (najczęściej już niezwiązana z rolnictwem) kontynuuje tę tendencję.

Głównym ośrodkiem administracyjno-usługowym jest miasto Stanin. Centralne położenie, dobre powiązania komunikacyjne z pozostałymi wsiami i Łukowem oraz lokalizacja głównych obiektów administracji publicznej i infrastruktury społecznej determinuje jego funkcję i potencjalny rozwój. Stosunkowo intensywnie urbanizują się również tereny w bezpośredniej bliskości Stanina, zwłaszcza w kierunku północno – wschodnim (Tuchowicz) – przy drodze do Łukowa. Zabudowa mieszkaniowa w Staninie i na przyległych terenach to głównie zabudowa jednorodzinna.

Nieduża odległość (ok. 2,5 km) Stanina i Tuchowicz oraz relatywnie wysokie tempo rozwoju obu tych ośrodków predestynują je do pełnienia roli binarnego centrum usługowego gminy.

3.3 Obszary ochrony wartości ekologicznych i obszary otwarte. Są to:

Lasy Łukowskie PLB060010 – obszar specjalnej ochrony ptaków (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków – Dz.U.2011.25.133; zm. Dz.U.2011.67.368); powierzchnia 11 488,4 ha, z czego w gminie Stanin 546,4 ha (ok. 4,76%).

Obszar obejmuje kompleks leśny Lasów Łukowskich.

Łukowski Obszar Chronionego Krajobrazu (Rozporządzenie Nr 43 Wojewody Lubelskiego z dnia 17.02.2006 r. w sprawie Łukowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Lubel.06.65.1228).

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tylko fragment lasu znajdujący się w najbardziej wysuniętej na północ części gminy.

Pomniki przyrody – pojedyncze okazy drzew - 15 sztuk

Ponadto w przestrzeni zaznaczają się:

- tereny położone w dolinie Bystrzycy i Wilkojadki z zielenią naturalną, starorzeczami, stawami rybnymi,
- parki podworskie, enklawy leśne,
- ogródki działkowe i zieleń cmentarzy,
- powierzchnie w użytkowaniu rolnym.

3.4 Czynniki rozwoju i wynikające z nich kierunki działania

Jako jedno z podstawowych założeń dla dalszego zagospodarowania omawiane Studium implementuje dotychczasowy kierunek polityki przestrzennej w planowanej strukturze gminy i generalnym rozlokowaniu poszczególnych funkcji.

Gmina Stanin posiada potencjały umożliwiające kontynuację jej rozwoju jako gminy rolniczej. Inne funkcje, jak np.: turystyka, usługi lub przemysł mogą mieć znaczenie tylko uzupełniające. Rozwój aktywności pozarolniczych jest jednak ważny ze względu na tworzenie w ten sposób zachęt dla ludzi młodych do pozostawania na obszarze gminy.

Stanin jako gmina rolnicza funkcjonuje od początku swego istnienia. Dlatego ważne jest aby szczególnie wesprzeć pozostałe kierunki rozwoju.

Głównym kierunkiem przekształceń gminy powinno być stworzenie warunków do rozwoju pozarolniczej działalności gospodarczej, opierającej się na wykorzystaniu własnych zasobów. Pozwoli to stworzyć nowe miejsca pracy przede wszystkim w sektorze usługowym i drobnej wytwórczości. Stymulowanie rozwoju w tym kierunku powinno opierać się m.in. na udostępnieniu terenów pod usługi i lekki przemysł. Jednym z głównych zadań dla gminy jest rozwój zasobów ludzkich poprzez szkolenia i działania informacyjne o możliwościach pozyskania funduszy na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej.

Naturalnym kierunkiem rozwoju gminy jest też agroturystyka. Kierunek ten jest szczególnie mocno zaznaczony w planie województwa lubelskiego. Potencjał do rozwoju turystyki stanowią obszary cenne przyrodniczo, dostępność komunikacyjna, w tym kolejowa, obiekty zabytkowe oraz typowo wiejski krajobraz. Jednak ze względu na znaczną odległość od dużych ośrodków miejskich rozwój w tym kierunku jest stosunkowo utrudniony.

Podsumowując uwarunkowania rozwoju gminy należy docenić:

- ◆ dostępność komunikacyjną gminy,
- ◆ walory przyrodnicze i kulturowe,
- ◆ rozbudowaną sieć infrastruktury społecznej.

Potencjalnie niekorzystnie na rozwój może wpływać:

- ◆ bliska odległość ośrodka powiatowego – Łukowa – i szeroki asortyment oferowanych tam usług,
- ◆ brak gruntów komunalnych, które mogłyby być przeznaczone pod utworzenie strefy gospodarczej,
- ◆ niedostateczne wyposażenie terenów w infrastrukturę techniczną.

3.5 Kierunki rozwoju jego priorytety

Podstawowym celem strategicznym rozwoju gminy Stanin (zgodnie ze Strategią rozwoju gminy Stanin na lata 2007–2020) jest poprawa warunków życia mieszkańców oraz osiągnięcie zrównoważonego rozwoju społeczno – gospodarczego gminy poprzez podnoszenie jakości kapitału ludzkiego oraz rozbudowę infrastruktury.

W Strategii wyróżniono 3 podstawowe obszary jej zainteresowania:

- ◆ konkurencyjność gminy w relacjach zewnętrznych oraz warunki prowadzenia działalności gospodarczej,
- ◆ warunki życia mieszkańców – rozumiane zarówno w aspekcie infrastruktury technicznej, jak i dostępności do usług społecznych,
- ◆ rozwój i aktywizacja społeczności gminnej.

Część przyjętych w Strategii celów oraz obszary zainteresowania realizowane będą w sferze funkcjonalno – przestrzennej, która jest przedmiotem ustaleń omawianego Studium
Obszary zainteresowania Strategii w sferze przestrzennej - planistycznej realizowane będą następująco:

1 – „konkurencyjność gminy w relacjach zewnętrznych oraz warunki prowadzenia działalności gospodarczej” – poprzez wskazanie w Studium stref aktywności gospodarczej (posiadających dogodnie powiązania komunikacyjne z układem zewnętrznym), a następnie przeznaczenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w ramach tych stref, terenów przeznaczonych dla rozwoju funkcji produkcyjnych i usługowych – co umożliwi szybką realizację na tych terenach inwestycji produkcyjnych i usługowych,

2 – „poprawa warunków życia ludności” – poprzez wskazanie w Studium stref (i następnie wyznaczenie w planach miejscowych) terenów dla rozwoju: budownictwa mieszkaniowego i usług publicznych – z zapewnieniem ich dobrej dostępności systemami komunikacji oraz dobrej obsługi systemami infrastruktury technicznej,

3 – „rozwój i aktywizacja społeczności gminnej” – poza działaniami już opisanymi – poprzez wskazanie w Studium miejsc (a następnie wyznaczenie w planach miejscowych) terenów dla realizacji obiektów: sportu, wypoczynku, kultury i innych aktywności społecznych - nakierowanych na rozwój osobowości i atrakcyjne spędzanie czasu wolnego.

4 CHARAKTERYSTYKA STANU ŚRODOWISKA

4.1 Położenie terenu. Przyrodnicze związki z otoczeniem.

Gmina Stanin położona jest w województwie lubelskim w północno zachodniej jego części oraz w centralnej części powiatu łukowskiego.

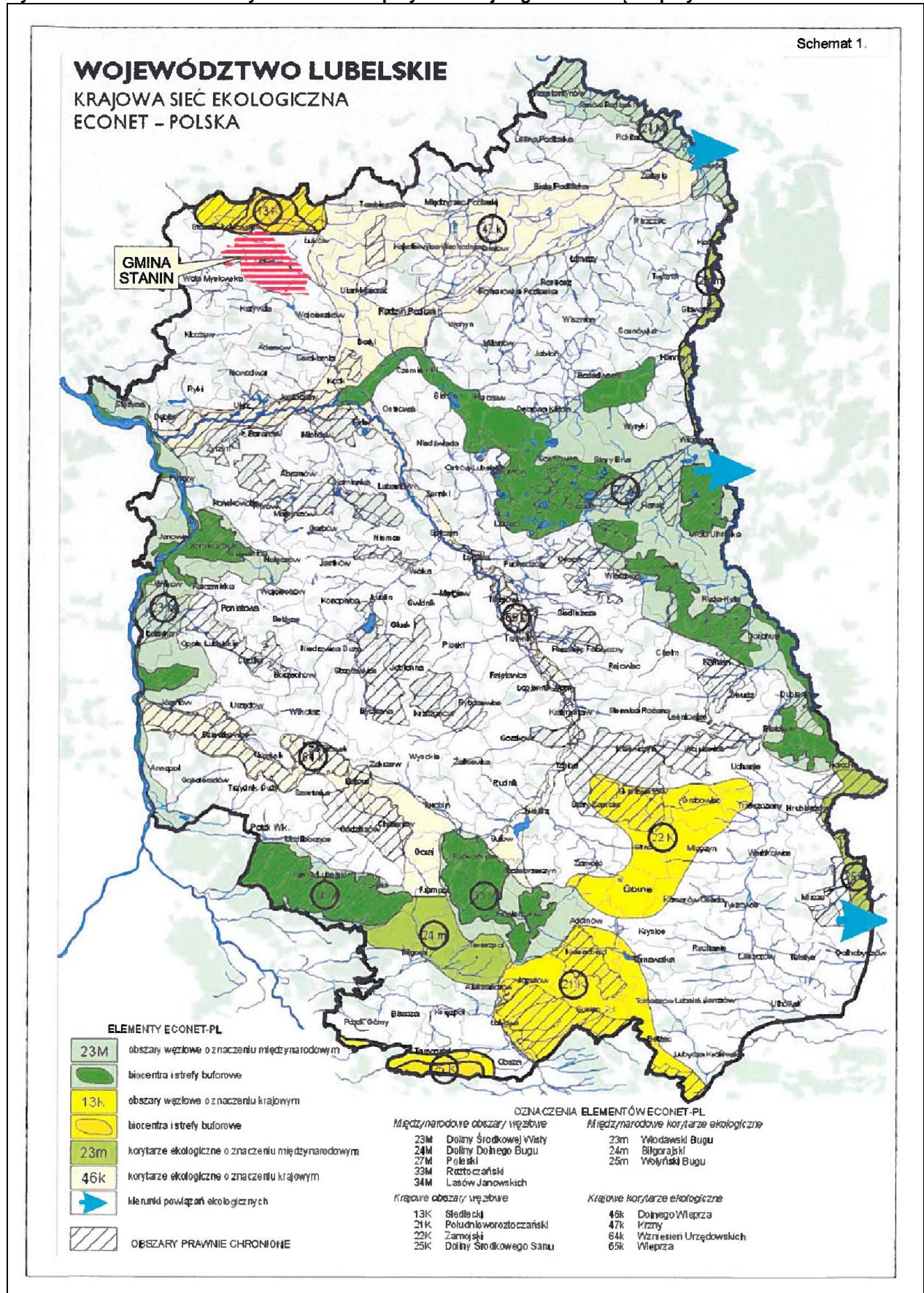
Gmina Stanin prawie w całości znajduje się poza systemem krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA. Graniczące z nią od północy Lasy Łukowskie stanowią krajowy obszar węzłowy (13K – siedlecki).

Niewielki fragment tych lasów znajduje się w północnej części gminy. Jest to fragment kompleksu „Kryńszczak”. Lasy Łukowskie objęte są obszarowymi formami ochrony przyrody. Kompleks „Kryńszczak” stanowi fragment zespołu leśnego uznanego za biocentrum i strefę buforową, czyli obszar o szczególnym bogactwie przyrodniczym.

W pobliżu wschodniej granicy, przez sąsiednią gminę Łuków, przebiega korytarz ekologiczny o randze krajowej (47 – korytarz Krzny).

Natomiast zasoby przyrodniczo – krajobrazowe gminy to głównie kompleksy leśne i doliny rzeczne Bystrzycy i Wilkojadki.

Rysunek 1. Położenie Gminy w strukturze przyrodniczej regionu i związki przyrodnicze z otoczeniem

4.2 Zasoby przyrodniczo-krajobrazowe

4.2.1 Obiekty i obszary objęte ochroną z mocy ustawy o ochronie przyrody

Obszary Natura 2000

Lasy Łukowskie PLB060010 – obszar specjalnej ochrony ptaków (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków – Dz.U.2011.25.133; zm. Dz.U.2011.67.368); powierzchnia 11 488,4 ha, z czego w gminie Stanin 546,4 ha (ok. 4,76%).

Obszar obejmuje kompleks leśny Lasów Łukowskich, niewielki fragment lasów znajduje się w granicach gminy.

Pozostałe, najbliższe leżące obszary z sieci Natura 2000, to:

„**Jata**” – proponowany specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000. Projektowany obszar, mający znaczenie dla Wspólnoty, utworzony zgodnie z ustaleniami podjętymi na seminarium biogeograficznym w marcu 2010 r. z Komisją Europejską. 3.06.2011 r.

Dąbrowy Seroczyńskie PLH140004 – obszar mający znaczenie dla Wspólnoty zatwierdzony Decyzją Komisji z dnia 10.01.2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EEC. Obszar znajduje się w odległości ok. 12 km w kierunku północno - zachodnim od granic gminy.

Dolny Wieprz PLH060051 - obszar mający znaczenie dla Wspólnoty zatwierdzony Decyzją Komisji z dnia 10.01.2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EEC, czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (2011/64/EU).

Dolina Tyśmienicy PLB060004 - obszar specjalnej ochrony ptaków (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków – Dz.U.2011.25.133; zm. Dz.U.2011.67.368);
Obszary leżą w odległości 22-25 km w kierunku południowym od granic gminy.

Rezerваты przyrody

W obrębie gminy nie ma rezerwatów przyrody. Najbliższe leżące rezerваты to: rezerwat „Jata” i rezerwat „Topór”. Obydwa znajdują się w Lasach Łukowskich.

Obszary chronionego krajobrazu

Łukowski Obszar Chronionego Krajobrazu (Rozporządzenie Nr 43 Wojewody Lubelskiego z dnia 17.02.2006 r. w sprawie Łukowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Lubel.06.65.1228).

Obszar obejmuje powierzchnię 18 649,9 ha. Przeważająca część obszaru położona jest na Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tylko fragment lasu znajdujący się w najbardziej wysuniętej na północ części gminy.

Pomniki przyrody

Tabela 1 Pomniki przyrody wg „Rejestru pomników przyrody znajdujących się na terenie województwa lubelskiego (Gmina Stanin)”

Nr	Położenie	Opis	Dz.U. zgłoszenia aktu utworzenia pomnika
1036/11/38	m. Gózd, wł. Cichosz Mirosław	Wiąz szypułkowy Ulmus leavis	Zarz. 100/89 Woj. Siedl. z dn.22.12.89 r

1037/11/39	m. Jeleniec, zarz. Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa, park zabytkowy	Lipa drobnolistna Tilia cordata	Orz. 146 WKP w Siedlcach z dn. 23.08.83 r. Decyzja UW w Siedlcach z dn. 14.08.90 r. Rozp. 25/93 Woj. Siedl. z dn. 12.05.93 r
1038/11/40	m. Jeleniec, zarz. Nadleśnictwo Łuków	Dąb szypułkowy Quercus robur	Zarz. 36/87 Woj. Siedl. z dn. 26.11.87 r.
1039/11/41	m. Wesołówka, wł. Skarb Państwa, park zabytkowy	2 lipy drobnolistne Tilia cordata Kasztanowiec zwyczajny Aesculus hippocastanum Klon pospolity Acer platanoides	Orz.35 WKP w Siedlcach z dn. 19.12.77 r.
1040/11/42	m. Wesołówka, wł. Skarb Państwa, park zabytkowy	Lipa drobnolistna Tilia cordata	Orz. 35 WKP w Siedlcach z dn. 19.12.77 r.

4.2.1.1 Planowane i postulowane obszary chronione:

Zespół przyrodniczo – krajobrazowy „Dolina Bystrzycy” – obejmuje fragment doliny na długości ok. 7,5 km. Rozciąga się od mostu na Bystrzycy, około 500 m na wschód od wsi Jeleniec do ok. 100 m poniżej mostu w Zofiborze. Zajmuje powierzchnię ok. 282 ha.

Celem utworzenia zespołu jest zachowanie zbliżonego do naturalnego koryta rzeki, łąk, starorzecza, torfianki, fragmentu lasów olchowych, towarzyszących im zarośli wierzbowych. Zachowały się tu jeszcze duże płyty wodnych i szuwarowych zbiorowisk roślinnych. Dolina Bystrzycy jest miejscem występowania bogatej fauny ptaków, ssaków, płazów i ryb.

Obszar charakteryzuje się różnorodnością krajobrazu oraz stanowi regionalny korytarz ekologiczny.

Rysunek 2. Położenie postulowanego w Studium zespołu przyrodniczo - krajobrazowego

Użytki ekologiczne – Wewnętrzne I, Wewnętrzne II, Wewnętrzne III i Kolonia Kujawy

4.2.2 Szata roślinna

Obszar Gminy można podzielić na:

Krajobraz dolin rzecznych i obniżeń – w dolinach rzek Bystrzycy i Wilkojadki znajduje się gęsta sieć rowów melioracyjnych. W dolinie Wilkojadki są też dwa kompleksy stawów rybnych. Towarzyszą im zbiorowiska wodne, nadwodne i szuwarowe. Na stawach w Wesołowce i Jeleńcu występują zespoły rdestnic i większe płyty zbiorowisk szuwarowych. Są to jednogatunkowe zbiorowiska trzciny pospolitej, pałki szerokolistnej i wąskolistnej oraz ponikła błotnego. W niewielkich zbiornikach wód stojących i „oczkach wodnych” (część z nich postuluje się do objęcia ochroną prawną jako użytki ekologiczne) występuje szuwar oczeretowy, szuwar tatarakowy, zespół strzałki wodnej lub zbiorowisko z udziałem kosaćca żółtego.

Na obrzeżach zbiorników wodnych oraz na terenach podmokłych, bezpośrednio do nich przylegających, występują turzycowiska (zespół trzciny zaostrej, szuwar mozgi trzcinowatej).

Doliny rzek tworzą głównie zbiorowiska łąkowe. Wzdłuż rzek lub rowów występują niewielkie płyty lub rzędy zadrzewień olszowych. Są to przeważnie, o różnym stopniu przekształceń, łągi olszowe lub olszowo – jesionowe (*Fraxino – Alnetum*). Gatunkiem dominującym jest olsza czarna (*Alnus glutinosa*) z małym udziałem jesionu wyniosłego (*Fraxinus excelsior*). Na terenach podmokłych, zwłaszcza okresowo zalewanych, występują olsy (*Ribo nigri alnetum*). Lasy te zajmują niewielkie powierzchnie. Zbiorowiska zaroślowe towarzyszące rzekom to także zarośla wierzbowe (*Salicetum triandro viminalis*). Tworzą je wierzby (*Salix alba*, *S. fragilis*, *S. triandra*). W dolinach dominują łąki z zespołu *Arrhenatheretum eliatoris*, a na siedliskach bardziej wilgotnych zespół ostroźnia łąkowego z rdestem węzownikiem. Występują też łąki ziołoroślowe *Filipendulo – Geranietum* oraz zbiorowisko łąkowe *Molinietum medioeuropaeum*.

Krajobrazy dolin rzecznych tworzą bardzo czytelny układ w przestrzeni gminy.

Krajobraz leśny – w granicach gminy lasami państwowymi zarządza Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie Nadleśnictwo Łuków. Nadzór nad gospodarką leśną w lasach nie stanowiących własności skarbu państwa wykonuje starosta łukowski.

W nadleśnictwie znajdują się dwa obręby: obręb Kryńszczak i obręb Adamów. Kryńszczak obejmuje w zdecydowanej większości jeden zwarty kompleks lasów - Lasy Łukowskie. Obręb Adamów obejmuje swym zasięgiem wiele drobnych kompleksów leśnych. Znaczny jest udział lasów prywatnych.

Lesistość obszaru w zasięgu nadleśnictwa wynosi 21,5%.

Gatunkiem panującym w drzewostanach nadleśnictwa jest sosna zwyczajna (*Pinus silvestris*). Drugim pod względem udziału w zajmowanej powierzchni jest dąb (*Quercus robur*). Niewiele mniejszy udział mają drzewostany z panującą olszą (*Alnus glutinosa*) i brzozą (*Betula pendula*). W drzewostanach obrębu Kryńszczak zaznacza się udział jodły zajmującej ponad 1% powierzchni. Pozytywnie należy ocenić wzrost udziału drzewostanów dębowych i jodłowych. Są to gatunki typowe dla dwóch najcenniejszych typów siedlisk z terenu nadleśnictwa: grądów i borów jodłowych.

Struktura gatunkowa drzewostanów analizowana jest według gatunków rzeczywistych. Rzeczywisty udział sosny wynosi 75%, dębu – 8%, brzozy – 7%, olszy – 4,5% i jodły – 1,2%. Struktura wiekowa lasów jest w miarę wyrównana i zbliżona do składu normalnego. Oznacza to że największą powierzchnię w nadleśnictwie zajmują drzewostany w wieku 61-70 lat. Ponad połowa drzewostanów jest w wieku między 50-90 lat. Drzewostany do 50 lat zajmują ok. 30% powierzchni, a ponad 90 lat – 12%. Strukturę te uzupełniają drzewostany z rozpoczętym procesem odnowienia, zajmujące ok. 7% powierzchni.

Lasy ochronne stanowią 38,3% lasów nadleśnictwa. Powierzchnia ich składa się z lasów wodochronnych, lasów obronnych i lasów wodochronnych i jednocześnie obronnych. Lasy obronne to lasy zaliczone do poligonu wojskowego. Lasy wodochronne obejmują drzewostany na siedliskach wilgotnych i bagiennych oraz lasy w bezpośrednim sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych oraz tereny źródliskowe.

Na terenie nadleśnictwa obszary najbardziej cenne przyrodniczo znajdują się pod ochroną realizowaną w obiektach chronionych na mocy Ustawy o ochronie przyrody. Obecnie na gruntach nadleśnictwa znajdują się: rezerваты przyrody (Jata, Topór), obszary chronionego krajobrazu (łukowski, radzyński), 5 pomników przyrody, OSOP Natura 2000 Lasy Łukowskie PLB 060010 i proponowany SOOS Natura 2000 – obszar Jata.

Dominują drzewostany sosnowe, które urozmaicone są przez bory mieszane ze znaczącym udziałem jodły rosnącej tutaj na północnej granicy zasięgu.

Większość lasów znajdująca się w gminie to lasy prywatne. Dominują w nich siedliska borowe, głównie bory mieszane świeże (BMśw), bory świeże (Bśw) i bory wilgotne (Bw), na części terenów przechodzą w lasy mieszane świeże (LMśw). W obniżeniach dolin rosną niewielkie powierzchniowo, rozproszone olsy (Ol).

Krajobraz pól uprawnych – znaczna część gminy użytkowana jest rolniczo. Dominują pola z towarzyszącymi im użytkami zielonymi. Uprawom towarzyszą zbiorowiska chwastów polnych, m.in.: wyki czteronasiennej *Vicietum tetraspermae*, jasnoty różowej i purpurowej *Lamio – Veronicetum Polita*, chwastnicy i włośnicy sienie *Echinochloo – Setarietum*.

4.2.3 Bioróżnorodność

Wg Ustawy o ochronie przyrody „różnorodność biologiczna to zróżnicowanie żywych organizmów występujących w ekosystemach, w obrębie gatunku i między gatunkami oraz zróżnicowanie ekosystemów”. Systemem ochrony zagrożonych składników różnorodności biologicznej jest Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000. Celem jej utworzenia jest zachowanie zarówno zagrożonych wyginięciem siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt charakterystycznych dla poszczególnych regionów biogeograficznych. W gminie formalnie ochroną objęto tylko fragmenty Lasów Łukowskich.

Różnorodność biologiczna wiąże się ze zrównoważoną gospodarką leśną (zatwierdzoną Planem przez Ministra Środowiska). Dokument zachowuje cele ochrony przyrody. Wiąże się to między innymi ze stosowaniem naturalnych składów gatunkowych oraz ochroną stanowisk i siedlisk gatunków. Bardzo istotne jest utrzymanie drożności korytarzy ekologicznych.

4.2.4 Świat zwierzęcy

Wysoki stopień naturalności i zróżnicowana siedlisk doliny Bystrzycy i Wilkojadki sprzyja bogactwu świata zwierzęcego. Największą grupę cennych gatunków stanowią ptaki. Odnosi się to do awifauny lęgowej jak i awifauny przelotnej, dla której doliny stanowią ważny szlak migracyjny.

Z rzadkich i zagrożonych gatunków występują tu:

- ◆ błotniak łąkowy *Circus pygargus*
- ◆ błotniak stawowy *Circus aeuginosus*
- ◆ perkoz rdzawoszy *Podiceps grisegena*
- ◆ perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*
- ◆ bąk *Botarus stellaris*
- ◆ zimorodek *Alcedo atthis*
- ◆ łabędź niemy *Cygnus olor*

W obrębie osiedli wiejskich występuje bocian biały, wróbel domowy, szpak, kawka, jaskółka dymówka, oknówka.

Ze środowiskiem wodnym związana jest też większość płazów. Najczęściej występuje żaba trawna (*Rana temporaria*), znacznie rzadziej ropucha szara (*Bufo bufo*), ropucha zielona (*Bufo viridis*), żaba wodna (*Rana esculenta*), żaba śmieszka, żaba jeziorowa. Gady są bardzo nieliczne. Dotyczy to głównie zasiedlającej suche ugory w sąsiedztwie lasów lub zadrzewień – jaszczurki zwinki (*Lacerna agilis*).

Skład gatunkowy ichtiofauny jest ubogi. W rzekach Bystrzycy i Wilkojadce występują: kiełb, ciernik, koza, piskorz, okoń, słonecznica i płoć. W stawach występuje głównie karp (za Programem Ochrony Środowiska dla gm. Stanin na lata 2004-2014)

Na polach uprawnych, łąkach i pastwiskach występują następujące ssaki: zając, kret, ryjówka aksamitka, mysz polna, nornik zwyczajny. W lasach lub w ich rejonie można spotkać sarnę, dziką, a samym lesie wiewiórkę czy kunę leśną. Specyficznym środowiskiem są osiedla wiejskie. Występuje tu: mysz domowa, szczur wędrowny, kuna domowa.

Z bezkręgowców stwierdzono występowanie chronionych chrząszczy z rodziny biegaczowatych, przedstawicieli rodziny trzmieli oraz motyli.

4.3 Charakterystyka fizyczno-geograficzna terenu

Pod względem fizyczno-geograficznym gmina, wg Kondrackiego, położona jest w granicach makroregionu Nizina Południowopodlaska, w mezoregionie Równina Łukowska - wschodnie, centralne i północne obszary gminy oraz mezoregionie Wysoczyzna Żelechowska – zachodnie i południowe części analizowanego terenu.

Rzeźba terenu gminy jest rezultatem procesów towarzyszących ruchowi lodowca w okresie zlodowacenia środkowopolskiego a następnie procesów peryglacjalnych i denudacyjnych. Jest to rzeźba mało zróżnicowana, co wyraża się między innymi niewielkimi różnicami wysokości nad poziomem morza.

Główną formą geomorfologiczną analizowanego obszaru jest rozległa wysoczyzna polodowcowa. Charakteryzuje się zdenudowaną, prawie płaską powierzchnią o wysokości względnej od 2 do 15 m i nachyleniu do 5°. Wysokość bezwzględna kształtuje się od 165-180 m n.p.m. W rejonie Stanina i Tuchowicza wysoczyzna położona jest na wysokości 164-174m n.p.m.

Urozmaiceniem rzeźby są doliny rzeczne, obniżenia wytopiskowe oraz niewielkie wydmy paraboliczne. Zdecydowanie wykształcone są doliny Bystrzycy i Wilkojadki. Bystrzyca mająca swój początek w pobliżu zachodniej granicy gminy płynie z północnego zachodu na południowy wschód przez Zawodzie, Tuchowicz, Jeleniec, Kierzków. Jest ona wcięta w powierzchnię wysoczyzny na głębokość do 4 m.

Wilkojadka przepływa przez południowe fragmenty gminy, równoleżnikowo z zachodu na wschód. W rejonie Kierkowa wpada do Bystrzycy.

Na wysoczyźnie zachowały się liczne (o średnicy od 0,5-1,2 km) zagłębienia powstałe po martwym lodzie oraz niewielkie obniżenia wytopiskowe. Takie zagłębienia szczególnie w rzeźbie widoczne są na wschód od Celin Włościańskich, w rejonie Tuchowicza, Stanina i Jeleńca. Obniżenia te są niezbyt głębokie, mają często podmokłe dna położone do 2-3 m poniżej powierzchni terenu. Wypełniają je w dużej części osady wytopiskowe.

W obrębie niecek wytopiskowych rzeki Wilkojadka i Bystrzyca uformowały szerokie odcinki swoich dolin z fragmentami tarasów akumulacyjnych nadzalewowych i rozległymi równinami zalewowymi. Ich szerokość wynosi około 100-250 m, w rejonie Stanina Wilkojadka rozszerza się do 700 m, a Bystrzyca w rejonie Tuchowicza do 800 m. W miejscach tych występują dość dobrze rozwinięte tarasy akumulacyjne nadzalewowe. Ich powierzchnia wznosi się od 1,5 do 4,5 m n. p. rzeki. Te stosunkowo szerokie doliny nie mają wyraźnych krawędzi erozyjnych. Są one również stosunkowo płytkie. Ich dna położone są na głębokościach od 2-4 m poniżej powierzchni równiny.

Układ sieci hydrograficznej nawiązuje do systemu obniżeń wytopiskowych i dolin odpływu wód roztopowych z okresu deglacjacji ze zlodowacenia Warty.

W pobliżu zagłębień wytopiskowych występują skupiska małych pagórków o regularnych, obłych kształtach i niewielkiej wysokości względnej do 2,5 m. Są to moreny martwego lodu.

We wschodniej części gminy zachowały się rozległe równiny polodowcowe formowane w czasie recesji lądolodu zlodowacenia Warty. Koło Nowego Stanina i Stanina występują płyty osadów wodnolodowcowych.

W krajobrazie w północnej części gminy zaznaczają się zespoły wydmy. Są to najczęściej wydmy paraboliczne o wysokości względnej od 7 do 12 m. Niewielkie wydmy występują również na południu gminy. Jednak są to niewielkie i niewysokie formy, prawie niewidoczne w terenie.

Wysoczyzna Żelechowska w kierunku Równiny Łukowskiej i dolin rzecznych opada łagodnymi zboczami o charakterze długich stoków.

Hydrograficznie gmina przynależy do regionu Wisły Środkowej. Region ten podzielony został na trzy zlewnie. Jedną z nich jest zlewnia rzeki Wieprz, która odwadnia gminę. Główna rzeka leży poza terenem gminy. Natomiast jej dopływy to Bystrzyca i Wilkojadka, przepływające przez analizowany teren. Rzeka Bystrzyca Północna od km 41+204 do km 58+128 oraz jej prawy dopływ - Wilkojadka od 0+000 do km 18+900.

Bystrzyca o długości około 61,5 km przepływa przez teren gminy wschodu zachodu na – zachód południowy wschód na odcinku około 17 km. W pobliżu miejscowości Tchorzew poza gminą wpada do rzeki Tyśmienicy.

Przepływ charakterystyczny SNQ dla rzeki wynosi 0,64 m³/s, a współczynnik jednostkowy odpływu całkowitego ze zlewni wynosi 4,25 l/s km.

Bystrzyca na większości odcinków jest rzeką uregulowaną.

Wilkojadka – prawy dopływ Bystrzycy, do której wpływa na wysokości miejscowości Kierzków, przepływa równoleżnikowo przez południowe tereny gminy.

Całkowita długość rzeki wynosi około 18,9 km.

W dolinie Wilkojadki znajdują się dwa kompleksy stawów rybnych. Mniejszy - koło Jeleńca a przy ujściu Wilkojadki do Bystrzycy, większy - w rejonie Wesołówki.

Układ hydrograficzny gminy uzupełniają:

- ◆ rowy i ciek naturalne,
- ◆ stawy i zbiorniki wodne.

Powierzchnię gminy pokrywają utwory czwartorzędowe, leżące na słabo sfałdowanych utworach miocenu o miąższości przekraczającej 100 m.

Miąższość czwartorzędu waha się od 20 m na północy do około 100 m w rejonie Kolonii Zastawie. Na dominującej części gminy miąższość kształtuje się w granicach około 40 m.

Plejstocen - glacialna część czwartorzędu – reprezentowany jest przez osady preglacjalną i sześciu cykli glacialnych, na które składają się poziomy glin zwałowych, piaski i żwiry wodnolodowcowe oraz piaski i mułki zastoiskowe.

Cykle glacialne miejscami poprzedzielane są seriami osadów rzecznych i jeziornych reprezentujących okresy interglacialne. Spośród wymienionych osadów większość to warstwy nieciągłe – o ograniczonym rozprzestrzenianiu i bardzo zmiennej miąższości. Jedynie poziomy glin zwałowych stadiału Warty zlodowacenia środkowopolskiego oraz leżąca poniżej warstwa piasków rzecznych i wodnolodowcowych tworzą miększe i ciągłe warstwy występujące praktycznie na całej powierzchni gminy.

Cały obszar gminy został objęty zlodowaceniem Warty. Pozostały po nim zróżnicowane litologicznie osady: zastoiskowe, wodnolodowcowe lodowcowe i rzeczno-peryglacialne o miąższości do 30 m. Najstarsze utwory to: mułki, ily i piaski zastoiskowe. Występują bezpośrednio pod glinami zwałowymi. Ich miąższość waha się od 0,9 do 6,0 m. Warstwa glin

zwałowych występuje powszechnie w zachodniej i południowej części gminy, tworząc silnie zdenudowaną powierzchnię wysoczyzny morenowej. W profilach archiwalnych glina zwałowa opisana jest jako warstwa piaszczysta bądź pyłowo – mułkowata z licznymi żwirami i otoczkami.

W rejonie Wnętrzna warstwa glin przykryta jest utworami rzeczno-peryglacialnymi kończącymi zlodowacenie Warty. Są to piaski średnioziarniste ze żwirami, warstwowane piaskami różno- i drobnoziarnistymi. Występują w nich wkładki mułków piaszczystych i ilastych oraz piasków ilastych.

U schyłku zlodowacenia Warty wody roztopowe transportowały materiał piaszczysto-żwirowy i akumulowały go na przedpolu lodowca. Jeden ze szlaków odpływu wód roztopowych to dolina Wilkojadki. Płaty utworów wodnolodowcowych znajdują się koło Wnętrzna, Nowego Stanina i Starej Gąski, zalegają bezpośrednio na glinach zwałowych.

Na wschód od Celin Włociańskich i Stanina w zagłębieniach wytopiskowych zalegają piaski, mułki, ły wytopiskowe z wkładkami glin zwałowych. Są to głównie piaski drobnoziarniste, często także pyłowate lub gliniaste, oraz mułki ilaste i piaszczyste, ły piaszczyste i gliny wytopiskowe. Miąższość ich wynosi około 2 - 3,5 metra.

W dolinie Wilkojadki pod osadami holoceniowymi (współczesnymi) stwierdzono na głębokości od 2 do 9 m utwory interglacjału eemskiego w postaci gytii, mułków torfiastych, torfów brunatnych i czarnych namułów.

Teren Gminy pozostał poza zasięgiem zlodowacenia północno-polskiego. W tym czasie na terenie gminy akumulowane były osady rzeczne i jeziorne.

W dolinach rzecznych i obniżeniach wytopiskowych kontynuacją sedimentacji organicznej interglacjału eemskiego są piaski, mułki i torfy jeziorno-rzeczne. Ich miąższość wynosi około 2-4 m. Rozwinięte tarasy nadzalewowe zbudowane są z piasków i żwirów rzecznych. Tworzą je najczęściej piaski drobnoziarniste ze zmienną zawartością żwirów. W dolinie Wilkojadki koło Stanina, w dolinie Bystrzycy w okolicach Tuchowicza, Zawodzia i Kierzkowa, miąższość tych utworów waha się od 5 do 8 m.

W brzeżnych częściach dolin u podnóży stoków wysoczyzny polodowcowej występują piaski, mułki i gliny deluwialne w postaci piasków gliniastych i pylastych, mułki piaszczyste i gliny z przewarstwieniami piasków ze żwirami. Miąższość ich nie przekracza 3 m.

W północnej i południowo - zachodniej części Gminy występują piaski i piaski pyłowate zwietrzelinowo-eoliczne. Największe ich powierzchnie spotykane są w koło Tuchowicza i Celin Włociańskich. Miejscami tworzą niewielkie kulminacje terenu, zwykle leżą płasko i bez wyraźnej granicy przechodzą w podścielające je najczęściej osady lodowcowe zlodowacenia Warty.

W północnej części gminy, w rejonie Kolonii Zastawie, na osadach wodnolodowcowych występują pokrywy piasków eolicznych na których rozwinęły się wydmy. Miejscami są to formy paraboliczne. Na północ od Kolonii Zastawie wysokości bezwzględna wydmy sięga nawet 12 m.

Utwory holocenu na terenie gminy występują w postaci mułków i piasków jeziorno-rzecznych w dolinie Wilkojadki, piasków humusowych, mułków humusowych i namułów w dolinie zarówno Wilkojadki, Bystrzycy i w zagłębieniach wytopiskowych. Utwory te charakteryzują się dużą zmiennością litologiczną uwarunkowaną budową geologiczną i lokalnymi warunkami podłoża. W profilach tych osadów przeważają piaski drobnoziarniste i mułowate, mułki piaszczyste oraz mułki z humusem. Ich miąższość jest niewielka, od 1,5 m w dolinach do 2,5 m w zagłębieniach wytopiskowych.

W granicach gminy w strefie przypowierzchniowej występują głównie złoża kopalin pospolitych: osadów piaszczystych i żwirowych, związanych z czwartorzędowymi formami działalności lodowców lub akumulacyjną działalnością wód oraz procesami eolicznymi.

Na terenie gminy, w północnej części, znajduje się złożo piasków kwarcowych do produkcji cegły wapienno-piaskowej „Żdzary”. Złożo to zostało wyeksploatowane, w związku z czym

Marszałek Województwa Lubelskiego wydał decyzję dotyczącą wygaśnięcia koncesji i zlikwidowania zakładu górniczego. Teren złoża zrehabilitowano w kierunku leśnym.

W 2000 roku Przedsiębiorstwo Geologiczne „Polgeol” w Lublinie w ramach inwentaryzacji złóż surowców mineralnych wyznaczyło prognostyczne obszary eksploatacji złóż kruszywa. Za perspektywiczne zostały uznane złoża piasków i piasków ze żwirem w rejonie wsi: Zagózdzie, Gózd, Nowa Wróblina i Jonnik Kolonia.

Ponadto na potrzeby lokalne wydobywa się kruszywo z niewielkich odkrywek.

Podłoże budowlane stanowią gliny zwałowe stadiału Warty zlodowacenia środkowopolskiego. Są to grunty spoiste nadające się do bezpośredniego posadowienia.

Poza poziomem gliny zwałowej występują osady reprezentujące stadiał mazowiecki - utwory młodsze. Są to cienkie warstwy glin zwałowych, piaski wodnolodowcowe, kemowe, rzeczne i aluwialne; mułki i pyły zastoiskowe oraz organiczne utwory peryglacialne i holoceni. Większość z tych utworów tworzy nośne podłoże gruntowe. Problemy mogą stwarzać grunty zastoiskowe i organiczne.

Spoiste grunty zastoiskowe i peryglacialne wykształcone jako pyły i gliny pylaste często odznaczają się wysoką plastycznością, co wiąże się z koniecznością zastosowania specjalnego fundamentowania i odwodnienia.

Grunty zastoiskowe występują w rejonie obniżeń powytopiskowych i w dolinach rzecznych.

Spoiste grunty peryglacialne tworzą cienką pokrywą na różnych gruntach, pokrywają dość duże powierzchnie. Jednak nie stanowią istotnej przeszkody w posadowieniu budowli ze względu na niewielką miąższość – powinny być usunięte z wykopu fundamentowego.

Grunty organiczne występują w obrębie dolin rzecznych i obniżeń, gdzie towarzyszy im wysoki poziom wód gruntowych. Miąższość ich nie przekracza 2 m. Należy traktować je jako nienośne.

Wody podziemne występują zarówno w utworach czwartorzędowych jak i trzeciorzędowych w warstwach serii mioceńskiej i oligoceńskiej.

Gmina Stanin położona jest na obszarze trzeciorzędowego zbiornika wód podziemnych nr 215 „Niecka Mazowiecka” o zasobach dyspozycyjnych 0,06 - 0,10 l/s/km². Występują na głębokości ponad 200 m. Wody oligocenu charakteryzują się zwiększonym stężeniem związków żelaza i manganu.

Poziomy trzeciorzędowe izolowane są od powierzchni przez ciągłą serię nieprzepuszczalnych ilów pliocenu.

Wody czwartorzędowe na terenie gminy tworzą co najmniej dwa piętra wodonośne. Główna warstwa użytkowa występuje wśród serii peryglacialnej oraz piasków i żwirów wodnolodowcowych leżących poniżej spągu warstwy glin zwałowych stadiału Warty zlodowacenia środkowopolskiego.

Jakość wód głównego poziomu wodonośnego nie budzi zastrzeżeń.

Powierzchniowy poziom wodonośny oddzielony jest od poziomu głębszego ciągłą warstwą gliny zwałowej. Występuje w cienkiej, powierzchniowej warstwie piasków o różnej genezie lub jako sączenia w stropowej warstwie glin zwałowych. Większą miąższość warstwa ta osiąga w dolinach rzecznych.

Wody gruntowe poziomu przypowierzchniowego drenowane są przez stałe ciekłe powierzchniowe i rowy melioracyjne odbierające wody z sieci drenażu rolniczego.

Woda tego poziomu pochodzi z opadów atmosferycznych, gromadzi się na trudno przepuszczalnym podłożu. Poziom wodonośny jest więc silnie uzależniony od warunków pogodowych. Zwierciadło wody gruntowej podlega okresowym wahaniom (od 1,5 do 2 m) w zależności od aktualnego bilansu opadów i parowania.

W okresach intensywnych opadów przypowierzchniowe wody gruntowe występują prawie na całym obszarze, natomiast w okresach suchych, poza dolinami, prawie zanikają.

Przy utrudnionym spływie powierzchniowym ze względu na małe spadki, okresowo mogą tworzyć się rozlewiska na powierzchni. Dotyczy to głównie obszarów zbudowanych z gruntów spoistych.

Na terenach wyniesionych - wałach morenowych - woda gruntowa występuje głębiej. Przypowierzchniowa warstwa wodonośna nie jest izolowana od powierzchni - stąd możliwość przedostania się do niej zanieczyszczeń. Główne źródła zanieczyszczeń to infiltracja z osadników zanieczyszczeń i chemizacja rolnictwa.

Mała objętość warstwy wodonośnej, brak podziemnego kontaktu hydrologicznego mogą być przyczyną nadmiernej kulminacji zanieczyszczeń i degradacji tych wód.

Wody przypowierzchniowe stanowią podstawowe techniczne ograniczenie w podpiwniczeniu obiektów budowlanych i realizacji urządzeń infrastruktury podziemnej. Obecność wód przypowierzchniowych sprawia, że płytko występujące grunty spoiste - gliny zwałowe i mułki zastoiskowe - mają wysoką wilgotność naturalną, co obniża ich wartości geotechniczne.

Gmina Stanin charakteryzuje się glebami średniej i słabej jakości. Są to gleby klasy od III do V, genezą związane z gruntami przypowierzchniowymi. Przeważają gleby bielcowe i pseudobielcowe wykształcone na piaskach gliniastych.

Generalnie przeważają grunty rolne klasy IV, stanowiąc około 80% wszystkich gruntów rolnych.

W dolinach rzek Bystrzycy i Wilkojadki oraz w lokalnych zagłębieniach występują gleby murszowo - mineralne, torfowe oraz murszowo - torfowe. Płatowo występują czarne ziemie zdegradowane, wykształcone z pyłów zwykłych na glinach lub piaskach.

W centralnej części gminy, w rejonie Stanina, spotykane są niewielkie płyty gleb klasy IIIb, przeważają tu jednak gleby bielcowe i pseudobielcowe klas IVa i IVb. Gleby III klasy można spotkać na niewielkich obszarach również w rejonie wsi Tuchowicz.

Generalnie na terenie gminy występuje pasmowy układ kompleksów glebowych. Gleby bielcowe i pseudobielcowe sąsiadują z glebami typowymi dla dolin rzecznych.

Ponadto wśród terenów rolnych występują niewielkie tereny zalesione.

4.4 Uciążliwości

Gmina Stanin nie jest objęta badaniami zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego. Według Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Łukowskiego stan jakości powietrza w gminie został oceniony jako dobry.

Dobra jakość powietrza w gminie jest konsekwencją położenia poza zasięgiem oddziaływania dużych aglomeracji – centrów gospodarczych. Ponadto szlaki komunikacyjne przechodzące przez teren gminy nie są obciążone ruchem o znaczącym oddziaływaniu.

Wśród lokalnych źródeł zanieczyszczenia największy wpływ na jakość powietrza mają:

- ◆ emisja z: pieców węglowych w indywidualnych budynkach jednorodzinnych, drobnych przedsiębiorstwach, gospodarstwach ogrodniczych, itp.,
- ◆ transport samochodowy,
- ◆ nielegalne spalanie odpadów (w piecach domowych i innych).

Aktualny stan zanieczyszczenia powietrza w Gminie określił w 2011 r. Państwowy Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Lublinie (wartości uśrednione dla roku):

◆ Dwutlenek azotu	10,5 µg/m ³
◆ Pył zawieszony PM10	37,2 µg/m ³
◆ Benzen	1,85 µg/m ³

4.4.1 Zanieczyszczenia wód powierzchniowych, podziemnych

Na terenie gminy Stanin wody powierzchniowe nie są objęte badaniami w ramach monitoringu krajowego i regionalnego.

Rzeka Bystrzyca objęta jest monitoringiem regionalnym na odcinkach leżących poza gminą. Punkt ppk znajduje się w miejscowości Borki przy ujściowym odcinku rzeki. Kontrolowany odcinek zaliczany jest do wód pozaklasowych (NON) w zakresie kryteriów fizykochemicznych i bakteriologicznym (str. 13; Program ochrony środowiska)

Główna rzeka przepływająca przez gminę zakwalifikowana została przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie (Raport: "Stan środowiska w województwie lubelskim w roku 2009", Lublin 2010 – badania na ujściu w Spiczynie) do rzeki III klasy pod względem wskaźników fizykochemicznych i o umiarkowanym potencjale biologicznym.

Badania wskaźników biologicznych wykazują wysokie zanieczyszczenie bakteriologiczne Bystrzycy. W ponad 80% przebadanych prób stwierdzono ponadnormatywne stężenie bakterii coli typu kałowego, odpowiedzialnej za stan sanitarny wód.

Duże zanieczyszczenie bakteriologiczne spowodowane jest przede wszystkim odprowadzaniem ścieków - bezpośrednio do nich lub do rowów melioracyjnych - przez obiekty i zakłady położone w większości poza granicami gminy Stanin (zjawisko tzw. importu zanieczyszczeń).

Wewnętrzną przyczyną zanieczyszczenia wód jest jeszcze niedostateczne wyposażenie gminy w kompleksową infrastrukturę wodociągowo-kanalizacyjną - przede wszystkim niepełny zasięg kanalizacji sanitarnej. Nadal ważną przyczyną jest prawie zupełny brak kanalizacji deszczowej. Ścieki związane z zabudową mieszkaniową oraz warsztatami produkcyjno-usługowymi trafiają bardzo często do nieszczelnych szamb (podobnie ma się w wielu przypadkach sytuacja z odpadami). Na złą jakość wód podziemnych i powierzchniowych mają także wpływ zanieczyszczenia wielkoobszarowe pochodzenia rolniczego oraz z powietrza.

Jakość wód podziemnych zależy od głębokości na której występuje warstwa wodonośna.

Na terenie gminy użytkowe warstwy wodonośne dość dobrze izolowane są od powierzchni terenu i nie są narażone na zanieczyszczenie. Jednak w rejonach zabudowy nieskanalizowanej głównym problemem jest zanieczyszczenie I poziomu wód gruntowych, ujmowanych studniami przydomowymi. Jakość wód w studniach jest zła, głównie są one zanieczyszczone związkami azotowymi.

Natomiast jakość wody z podziemnych ujęć głębinowych jest dobra lub bardzo dobra. Niekiedy mogą w niej wystąpić podwyższone zawartości związków żelaza i manganu.

4.4.2 Zanieczyszczenia gruntu

Brak badań stanu zanieczyszczenia gruntu na terenie gminy nie pozwala na jednoznaczne określenie stopnia degradacji.

Potencjalnie można się spodziewać niekorzystnych zjawisk w miejscach niezorganizowanych składowisk odpadów oraz w rejonach „dzikiej” eksploatacji kopalni na potrzeby lokalne.

Monitoring jakości gleb prowadzony na terenie woj. Lubelskiego nie wykazał aby wzdłuż dróg występowała nadmierna koncentracja metali ciężkich w glebie.

4.4.3 Zagrożenie powodziowe

Na terenie gminy obszary zagrożenia powodziowego dla rzeki Bystrzyca Północna zostały wyznaczone przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej, Zarząd Zlewni Wisły Lubelskiej i Bugu granicznego w Lublinie, w opracowaniu „Studium dla potrzeb ochrony

przeciwpowodziowej” (uzupełnienie do „Studium dla obszarów nieobwałowanych narażonych na niebezpieczeństwo powodzi”) w 2006 r.

Wskazano, między innymi, zasięg wielkiej wody o prawdopodobieństwie 1% (zgodnie z art. 84 ust.2, Ustawy z dnia 18 lipca 2001 r.: „przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się poziom wód maksymalnych o prawdopodobieństwie występowania raz na 100 lat”). Zmiana Ustawy Prawo Wodne z dnia 3 czerwca 2005 r. (DZ.U. Nr 130 poz. 1087) zaostrzyła warunki przestrzennej ochrony przed powodzią. Art. 80a podaje, że „**tereny o szczególnym znaczeniu społecznym, gospodarczym lub kulturowym powinny być chronione przed zalaniem wodami o prawdopodobieństwie występowania co najmniej raz na 200 lat**”. Nowelizacja Ustawy nakazuje dyrektorowi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej sporządzenie Studium ochrony przeciwpowodziowej, ustalające granice zasięgu wód powodziowych o określonym prawdopodobieństwie występowania oraz kierunki ochrony przed powodzią. Wskazany na Rysunku 5. zasięg wód powodziowych 100-letnich, wobec naturalnego charakteru nieobwałowanej doliny, sięga do naturalnych granic tarasu zalewowego rzeki, z wyłączeniem niewielkich fragmentów wyniesień w obrębie tarasu zalewowego. Można zakładać, że woda 200-letnia, podobnie jak wyznaczona woda 100-letnia, utrzyma się w granicach tarasu zalewowego, przy czym prawdopodobnie zalane zostaną również ww. wyniesienia w jego obrębie.

4.4.4 Melioracje wodne

Na terenie Gminy Stanin zmeliorowanych jest około 1 200 ha użytków rolnych. Z poniższych danych wynika, że istnieją znaczne potrzeby w zakresie kontynuowania prac melioracyjnych, jednakże postępująca urbanizacja tych atrakcyjnych terenów stawia pod znakiem zapytania zasadność kontynuowania prac melioracyjnych.

Tabela 2 Sytuacja w zakresie melioracji przedstawia się następująco (stan na 31.12.2002 r.):

Gmina	Powierzchnia użytków rolnych wymagających melioracji w ha	Powierzchnia użytków rolnych zmeliorowanych w ha	Powierzchnia użytków rolnych oczekujących na meliorację w ha	Stopień zaspokojenia potrzeb melioracji w %
Stanin	1 522	1 184	-	77,8

* Źródło: Starostwo Powiatowe w Łukowie

4.4.5 Hałas

Ochroną przed hałasem objęte są tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową, pod szpitale i domy opieki społecznej, pod budynki związane ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, tereny na cele uzdrowiskowe oraz cele rekreacyjno-usługowe poza miastem.

Na terenie gminy nie były prowadzone pomiary hałasu, nie był również monitorowany hałas drogowy.

Na terenie powiatu łukowskiego w roku 2009 wykonano badania hałasu komunikacyjnego przy drogach krajowych w miejscowości Łuków i Stoczek Łukowski. Wykonane pomiary hałasu nie wykazały znacznych uciążliwości w badanych punktach. Poziom hałasu w liniach zabudowy mieścił się w granicach 60dB w dzień.

4.4.6 Gospodarka odpadami

Gmina Stanin dysponuje własnym składowiskiem odpadów stałych. Składowisko znajduje się w miejscowości Niedźwiadek. Mogą być w nim umieszczane odpady z grup 15,17,19 i 20.

Przywożone są tu odpady komunalne niesegregowane z gospodarstw domowych i obiektów użyteczności publicznej, zakładów z terenu gminy. Ponadto składowisko obsługuje Wielobranżowe Gospodarstwo Pomocnicze z Żelechowa.

Składowanie odbywa się w uszczelnionej niecce o pow. 2,16 ha. Pojemność jego wynosi 48 290 m³ odpadów komunalnych. Średnio w roku składowuje się tu około 300-400 Mg odpadów. Obecnie stopień wypełnienia wynosi ponad 20%, co stawia gminę w dobrej sytuacji pod względem gospodarki odpadami. Przewidywany termin zakończenia eksploatacji upływa w roku 2020.

Na terenie składowiska prowadzona jest segregacja odpadów oraz niektóre z nich poddawane są recydingowi.

Składowisko posiada również pojemnik na odpady niebezpieczne, które są ewakuowane do zakładu zajmującego się unieszkodliwianiem. W 1998 roku wokół składowiska, w promieniu 100m został utworzony obszar ograniczonego użytkowania. Obszar został ustanowiony rozporządzeniem Nr 62/98 Wojewody Siedleckiego.

W obszarze obowiązuje zakaz lokalizacji budynków przeznaczonych na stały pobyt ludzi, upraw roślin przeznaczonych do spożycia na surowo, wypasania zwierząt, zbierania runa i poboru wody. Obecnie tereny w strefie użytkowane są rolniczo przez indywidualnych rolników. Teren jest własnością Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Składowisko jest monitorowane. Znajduje się tu 5 piezometrów do poboru próbek wody gruntowej i gleby.

Z terenu wysypiska zbierane są dwa rodzaje odcieków. Są to :

- ◆ odciek z czaszy wysypiska odprowadzany do zbiornika bezodpływowego,
- ◆ odciek wód gruntowych z drenażu położonego pod warstwą izolacyjną odprowadzany jest do rowu melioracyjnego.

Gmina posiada oczyszczalnię ścieków. Oczyszczalnia zlokalizowana jest w miejscowości gminnej i posiada przepustowość 210 m³ na dobę. Aktualnie wykorzystywana jest w 80% maksymalnej przepustowości.

Strategia rozwoju gminy zakłada zapotrzebowanie na ponad 1500 m³, co wskazuje na potrzebę rozbudowy lub budowy nowej oczyszczalni.

Jednak obecnie na terenie gminy sieć kanalizacji jest niewystarczająca. Zaledwie 10% gospodarstw jest skanalizowanych.

4.4.7 Promieniowanie elektromagnetyczne niejonizujące

Przez teren gminy przebiega tranzytowa, jednotorowa linia wysokiego napięcia 110kV relacji Kozienice - Stoczek Łukowski – Łuków oraz linie średnich napięć 30kV i 15kV. Są to linie napowietrzne.

4.5 Diagnoza stanu i funkcjonowania środowiska

Z przedstawionej wyżej charakterystyki poszczególnych elementów środowiska oraz oceny zagrożeń i degradacji wynika że obszar gm. Stanin jest zróżnicowany pod względem warunków środowiska.

Z przyrodniczego punktu widzenia w obszarze gminy można wyróżnić kilka stref. Kwalifikacji dokonano pod kątem aktywności przyrodniczej terenów.

Najbardziej aktywne przyrodniczo są doliny rzek ze zbiorowiskami łąkowymi, stawami rybnymi, z zadrzewieniami oraz tereny leśne. Tworzą mozaikowy układ przemieszanych wzajemnie łąk, pól i lasów. Generalnie są to tereny które tworzą korytarze ekologiczne.

Walory przyrodnicze gminy w przeważającej części nie są zabezpieczone prawnie. Tylko północna część (na płn. od linii kolejowej Łuków – Stoczek Łukowski) objęta jest ochroną jako obszary chronionego krajobrazu i Obszary Natura 2000. W pozostałej części gminy nie ma żadnych obszarowych form ochrony przyrody.

Dotychczasowe użytkowanie i zagospodarowanie obszaru gminy ocenić można jako zgodne z naturalnymi predyspozycjami i uwarunkowaniami przyrodniczymi. Jednocześnie środowisko gminy jest wolne od znaczących obciążeń i zagrożeń.

Korytarze ekologiczne, zgodnie z obowiązującym Studium (2001r), zapisane są jako „obszary rolne o wysokim udziale trwałych użytków zielonych, położone w dolinach rzek i cieków wodnych, wyłączone z zabudowy”. W obecnie wykonywanych mpzp poszczególnych wsi chronione są jako: „granice obszarów pełniących funkcje korytarzy ekologicznych wyłączone z zabudowy”. Wydaje się że jest to wystarczające zabezpieczenie przed presją zabudowy i ochroną drożności korytarzy.

4.6 Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji Studium

W obszarze gminy funkcjonuje obowiązujący dokument „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego”. Jest to dokument z roku 2001, uchwalony w odmiennym reżimie prawnym. Jako instrument polityki przestrzennej gminy w nowej rzeczywistości prawnej nie spełnia swojego zadania.

Dostosowanie do nowych wymogów prawnych zarówno środowiskowych jak i dotyczących zagospodarowania przestrzennego jest więc koniecznością.

Obowiązujące Studium, zgodnie z prawem, w momencie jego uchwalenia obowiązującym, nie było poddane procedurze oceny oddziaływania na środowisko. Nie mniej jednak było opiniowane i uzgadniane przez Instytucje ochrony środowiska, tak więc rozwój przestrzenny gminy był realizowany zgodnie z wymogami ochrony środowiska czego dowodem są funkcjonujące na terenie gminy wartościowe tereny przyrodnicze, gdzie zachowały się naturalne aktywne przyrodniczo tereny głównie doliny rzek ze zbiorowiskami łąkowymi, stawami rybnymi, z zadrzewieniami oraz tereny leśne. Tworzą mozaikowy układ przemieszanych wzajemnie łąk, pól i lasów. Generalnie są to tereny które tworzą korytarze ekologiczne.

W przypadku braku nowego Studium wszystkie opracowywane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego będą musiały być zgodne z obowiązującym Studium.

Możliwości rozwojowe gminy będą więc ograniczone. Przy zachowaniu istniejącej struktury funkcjonalno-przestrzennej, jej wpływ na środowisko byłby kontynuacją stanu opisanego w rozdziale 4.5. Istniejące zagospodarowanie nie wiąże się z groźbą znaczącego pogorszenia stanu środowiska w przyszłości. Stanowi jednak blokadę nowoczesnego rozwoju gminy.

Zmiana Studium i konsekwencje tej zmiany tj. skanalizowane gminy, modernizacja dróg i kolei, wprowadzenie form ochrony zasobów przyrodniczych, ochrona przed powodzią, wpłyną pozytywnie na stan środowiska i warunki życia w gminie.

5 DZIEDZICTWO KULTUROWE

Na terenie gminy znajduje się wiele cennych obiektów dziedzictwa kulturowego. Część z nich objęto ochroną konserwatorską.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomych „A” województwa lubelskiego (D. U.Woj.Lub. Nr 84 z dn. 4.08. 2010r, poz. 1552):

Jeleniec – zespół pobernardyński: kościół parafialny pw. św. Anny z dekoracją architektoniczno-rzeźbiarską i malarską oraz ruchomościami, dawny klasztor, ogrodzenie z dekoracyjną bramką, dzwonnica-brama, figura na terenie cmentarza kościelnego, teren dawnego cmentarza kościelnego z drzewostanem – w granicach parceli związanej z zespołem (nr rej. A/580).

Sarnów – zespół podworski: dwór wraz z wystrojem architektonicznym oraz elementami dotyczącymi wystroju, park krajobrazowy z dwiema alejami, w granicach działek wskazanych w decyzji (nr rej. A/610)

Stanin Wesołówka – zespół podworski obejmujący: dwór z fosą i tarasami, oficyna, stajnia (wraz z zabytkową stolarszczyzną), park (o powierzchni wskazanej w decyzji), w granicach działek wskazanych w decyzji (nr rej. A/307)

Stanin – dzwonnica i otoczenie kościoła parafialnego p.w. Trójcy Świętej, (translokowanego do Pratulina, gm. Rokitno)., Nr rej. zabytków A/106

Tuchowicz – kościół parafialny św. Marii Magdaleny (nr rej. A/1165)

Zabytki archeologiczne wpisane do rejestru wojewódzkiego konserwatora zabytków (D. U.Woj.Lub. Nr 132 z dn. 25.10. 2010r, poz. 2237)

Tuchowicz - pozostałości dworu obronnego; Nr w rejestrze C/26

Zasoby dziedzictwa kulturowego objęte rejestrem konserwatora zabytków chronione są prawnie na mocy przepisów szczególnych.

Otoczenie niektórych obiektów zabytkowych zostało objęte strefą pośredniej ochrony konserwatorskiej oraz strefą ochrony widokowej w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Pozostałe obiekty o walorach historycznych

Jeleniec – zespół folwarczny

Kujawy – zespół dworski wraz z aleją dojazdową

Niedźwiadka – zespół dworsko- parkowy

Tuchowicz – dzwonnica i kaplica cmentarna w zespole kościoła parafialnego p.w. św. Marii Magdaleny

Zastawie – kapliczka drewniana

Dla obiektów o walorach historycznych proponuje się objęcie samych obiektów i ich otoczenia strefą pośredniej ochrony konserwatorskiej, które następnie należy przenieść do planów miejscowych.

Tabela 3 Stanowiska archeologiczne w gminie

Aleksandrów	64-76/2,
Anonin	64-78/9, 64-78/10, 64-78/11, 64-78/12, 64-78/13
Celiny Szlacheckie	63-77/7, 63-77/8, 63-77/9, 63-78/7, 63-78/8, 64-78/14,
Celiny Włociańskie	63-78/9, 63-78/10, 63-78/11, 63-78/12, 63-78/13,
Gózd	63-77/1, 63-77/2, 63-77/10, 63-77/11, 63-77/12, 63-77/13,
Jarczówek	64-77/8, 64-77/9, 65-77/18, 65-77/19,
Jeleniec	64-78/4, 64-78/6, 64-78/24, 64-78/25, 64-78/26, 64-78/27, 64-78/28, 64-78/29, 64-78/30, 64-78/31, 64-78/32, 64-78/33, 64-78/34, 64-78/35, 64-78/36, 64-78/37, 64-78/38, 64-78/39, 64-78/40, 64-78/41, 65-78/3, 65-78/4,
Jonnik	65-78/5, 65-78/6, 65-78/7, 65-78/8, 65-78/9, 65-78/10, 65-78/11,
Józefów	63-78/14, 63-78/15, 63-78/16, 63-78/17, 63-78/18, 63-78/19, 64-78/42, 64-78/43, 64-78/44,
Kierzków	64-78/8, 64-78/45, 64-78/46, 64-78/47, 64-78/48,
Kopina	64-77/10, 64-77/11, 64-77/12
Kosuty	64-77/1, 64-77/2, 64-77/3, 64-77/4, 64-77/5,
Lipniak	63-77/27, 63-77/28, 63-77/29,

Niedźwiadka	63-77/30, 64-77/14, 64-77/15, 64-77/16, 64-77/17, 64-77/18,
Nowy Stanin	65-77/17,
Ogniwo	64-77/13
Sarnów	64-78/49, 64-78/50, 64-78/51, 64-78/52, 64-78/53, 64-78/54, 64-79/7, 64-79/8, 65-78/20, 65-78/21, 65-78/22, 65-78/23, 65-78/24, 65-78/25, 65-79/63, 65-79/64, 65-79/65, 65-79/66,
Stanin	64-77/6, 64-77/7, 65-78/27,
Stara Gąska	65-78/28, 65-78/29, 65-78/30, 65-78/31, 65-78/32, 65-78/33, 65-78/34, 65-78/35,
Stara Wróblina	65-78/36,
Tuchowicz	63-78/1 , 63-78/2, 63-78/3, 63-78/4, 63-78/5, 63-78/6, 64-78/7, 64-78/58, 64-78/59, 64-78/60, 64-78/61, 64-78/62,
Wesołówka	64-78/1, 64-78/2, 64-78/3, 64-78/55 64-78/56, 64-78/57,
Wnętrzne	64-76/6, 64-76/11
Wólka Zastawska	63-77/35, 63-77/36, 63-77/37, 63-77/38, 63-77/39, 63-77/40, 63-77/41, 63-77/42, 63-77/43, 63-78/20, 63-78/21, 63-78/22, 63-78/23, 63-78/24
Zagoździe	63-77/3, 63-77/4, 63-77/31, 63-77/32, 63-77/33, 63-77/34,
Zastawie	63-77/5

Źródło: zarządzenie nr 6/2013 Wójta Gminy Stanin ws. gminnej ewidencji zabytków

Dla stanowiska archeologicznego wpisanego do rejestru zabytków (wyróżnionego w tabeli pogrubieniem) obejmującego dwór obronny w Tuchowiczu obowiązuje ochrona konserwatorska w postaci strefy „W”- strefa ścisłej ochrony zabytków archeologicznych. Pozostałe stanowiska archeologiczne należy w planach miejscowych objąć ochroną w postaci:

- strefy „OW” – strefa obserwacji archeologicznej
- strefy „OWD” – strefa domniemanych stanowisk archeologicznych

Tabela 4 Obiekty znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków

Miejscowość	Obiekt	Numer adresowy	Rejestr zabytków
Aleksandrów	dom	21	
Aleksandrów	dom	20	
Aleksandrów	dom	4	
Aleksandrów	dom	5	
Anonin	dom	18	
Anonin	dom	47	
Anonin	dom	72	
Anonin	zagroda, dom, piwnica	8	
Anonin	dom	49	
Anonin	dom	33	
Anonin	zagroda, dom, obora i stodoła	11	
Anonin	miejsce pochówku		
Borowina	dom	45	
Borowina	dom	48	
Borowina	pomnik		
Celiny Szlacheckie	dom	2	
Celiny Szlacheckie	dom	12	
Celiny Szlacheckie	dom	34	
Celiny Szlacheckie	zagroda, stodoła, spichrz	37	
Celiny Szlacheckie	zagroda, dom, stodoła	16	
Celiny Szlacheckie	zagroda, dom,	27	
Celiny Szlacheckie	zagroda, dom, obora	26	
Celiny Włociańskie	dom	14	
Celiny Włociańskie	dom	15	
Celiny Włociańskie	dom	17	
Celiny Włociańskie	dom	21	
Celiny Włociańskie	dom	23	
Celiny Włociańskie	dom	25	
Celiny Włociańskie	zagroda, dom, stodoła, spichrz	33	
Celiny Włociańskie	zagroda, dom, stodoła, spichrz	39	
Gózd	dom	28	
Gózd	dom	59	

Gózd	dom	58	
Gózd	dom	57	
Gózd	dom	56	
Gózd	dom	77	
Gózd	dom	96	
Jarczówek	dom	21	
Jarczówek	dom	9	
Jarczówek	dom	14	
Jarczówek	dom	22	
Jarczówek	zagroda, dom	44	
Jarczówek	dom	45	
Jarczówek	dom	26	
Jarczówek	kuźnia	6	
Jeleniec	dom	95	
Jeleniec	dom	111	
Jeleniec	kuźnia	47	
Jeleniec	dom	54	
Jeleniec	dom	55	
Jeleniec	dom	40	
Jeleniec	zagroda, dom, obora, stodoła, studnia, piwnica	82	
Jeleniec	zagroda, dom, stodoła	30	
Jeleniec	zespół klasztorny pobernardyński		A/580
Jeleniec	cmentarz		
Jeleniec	stróżówka w zespole klasztornym		
Jeleniec	spichlerz, rządówka, park w zespole dworsko-parkowym		
Jonnik	dom	13	
Jonnik	dom	12	
Jonnik	dom	32	
Jonnik	dom	25	
Jonnik	kapliczka		
Jonnik	dom	42	
Józefów	dom	43	
Józefów	dom	62	
Kierzków	dom	32	
Kij	zagroda, dom, obora, budynek gospodarczy	11	
Kij	stodoła, budynek gospodarczy	5	
Kij	dom	15	
Kij	zagroda, dom, obora	38	
Kij	dom	25	
Kij	krzyż		
Kopina	dom	9	
Kopina	dom	8	
Kopina	dom	14	
Kosuty	szkoła		
Kosuty	pomnik		
Kosuty	zespół dworski: dwór, stajnia, obora, dwa czworaki, park		
Lipniak	kapliczka		
Niedźwiadka	zagroda, dom, stodoła	17	
Niedźwiadka	dom	36	
Niedźwiadka	dom	22	
Niedźwiadka	zagroda, dom	31	
Niedźwiadka	zespół dworsko-parkowy		
Nowa Wróblina	zagroda, studnia	32	
Nowy Stanin	dom	54	
Nowy Stanin	kapliczka		
Nowy Stanin	stodoła	20	
Ogniwo	dom	7	
Ogniwo	dom	20	
Ogniwo	dom	1	
Sarnów	dom	28	
Sarnów	spichrz	31	

Sarnów	dom	41	
Sarnów	dom	101	
Sarnów	dom	135	
Sarnów	zespół dworski		A/610
Stanin	dom	96	
Stanin	dom	82	
Stanin	dom	75	
Stanin	dom	134	
Stanin	dom	128	
Stanin	dzwonnica i otoczenie kościoła p.w. Trójcy Św.		A/106
Stanin	cmentarz		
Stanin	dom	32	
Stara Gąska	dom	41	
Stara Wróblina	stodoła	15	
Tuchowicz	dom	72	
Tuchowicz	pozostałość dworu obronnego		C/26
Tuchowicz	dom	11	
Tuchowicz	dom	34	
Tuchowicz	cmentarz		
Tuchowicz	zespół kościoła p.w. św. Marii Magdaleny		
Tuchowicz	kościół parafialny p.w. św. Marii Magdaleny		A/1165
Tuchowicz	dzwonnica w zespole kościelnym		
Tuchowicz	szkoła		
Tuchowicz	przedszkole		
Tuchowicz	park w zespole dworsko-parkowym		
Tuchowicz	cmentarz rzymsko-katolicki przykościelny		
Wesołówka	dom	26	
Wesołówka	dom	23	
Wesołówka	dom	22	
Wesołówka	dom	12	
Wesołówka	kapliczka		
Wesołówka	zespół dworski		A/307
Wnętrzne	dom	49	
Wnętrzne	dom	39	
Wnętrzne	kapliczka		
Wnętrzne	kapliczka		
Zagoździe	dom	2A	
Zagoździe	stodoła	2	
Zagoździe	obora	31	
Zagoździe	pomnik		
Wólka Zastawska	dom	6	
Wólka Zastawska	dom	23	
Zastawie	dom	29	
Zastawie	dom	39	
Zastawie	dom	31	
Zastawie	dom	37A	

Źródło: zarządzenie nr 6/2013 Wójta Gminy Stanin ws. gminnej ewidencji zabytków

Obiekty znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków należy objąć ochroną w planie miejscowym.

6 PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA STUDIUM NA ŚRODOWISKO

6.1 Cele środowiskowe i przyjęte standardy

Głównym celem środowiskowym przyjętym w Studium jest zapewnienie nienaruszalności struktury przyrodniczej gminy.

Obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo (doliny rzeczne i fragment północnego kompleksu leśnego) to tereny w których zakłada się integrację ochrony środowiska z rozwojem gospodarczym i postępowaniem cywilizacyjnym, gdzie działania przestrzenne dążą do:

- ◆ zapewnienia warunków do zachowania i wzmocnienia ekosystemów, ochrony zasobów wodnych i krajobrazowych,
- ◆ zapewnienia warunków do zabezpieczenia czystości środowiska we wszystkich jego elementach,
- ◆ przy aktywizacji gospodarczej zharmonizowanej z wymaganiami środowiska i rozwoju infrastruktury,
- ◆ zachowanie i ochrona obszarów objętych ochroną na podstawie przepisów odrębnych,
- ◆ objęcie ochroną najcenniejszych elementów, wyróżniających się pod względem przyrodniczym i krajobrazowym,
- ◆ ochrona pozostałych elementów środowiska,
- ◆ ograniczenie w zainwestowaniu terenów znajdujących się w strefach występowania naturalnych zagrożeń oraz narażonych na uciążliwości od elementów zagospodarowania terenu.

Wzmocnienie biologicznie słabych struktur przyrodniczych, to utrzymanie i wzmocnienie ciągłości powiązań przyrodniczych pomiędzy obszarami cennymi przyrodniczo i wskazanymi w Studium do objęcia różnymi formami ochrony przyrody, poprzez:

- ◆ ochronę walorów przyrodniczych dolin rzecznych, a szczególności fragmentu Doliny Bystrzycy jako zespołu przyrodniczo-krajobrazowego,
- ◆ ograniczenie zagospodarowania terenów położonych w sąsiedztwie zabytkowych zespołów dworsko-parkowych w Sarnowie i Niedźwiadce, zapewniające ochronę wartości przyrodniczych oraz ekspozycję terenów cennych przyrodniczo,
- ◆ ochrona stosunków wodnych oraz zabezpieczenie czystości środowiska (wód, powierzchni ziemi, gruntów) rozległych terenów podmokłych – obszarów retencji wód, terenów źródliskowych i obszarów wododziałowych, ochrona oczek wodnych, starorzeczy, torfowisk,
- ◆ ochrona i wzmocnienie zieleni w obszarach zabudowanych i urbanizowanych.

Wskazuje obszary objęte ochroną na podstawie przepisów odrębnych, do których należą:

- ◆ obszar Natura 2000 Lasy Łukowskie,
- ◆ Łukowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- ◆ pomniki przyrody.

Obszary te zgodnie ze Studium należy ująć w sporządzanych miejscowych planach, adaptując zasady ich ochrony określone w przepisach odrębnych, w tym powołujących wymienione obszary.

Studium ustala objęcie ochroną postulowanych obszarów:

- ◆ fragmentu doliny rzeki Bystrzycy w rejonie Sarnowa w formie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego,
- ◆ oczek wodnych w miejscowości Wnętrzne i Kujawy w formie użytków ekologicznych,
- ◆ północnego fragmentu gminy w formie parku krajobrazowego.

Obszary postulowane do objęcia ochroną należy wskazać w sporządzanych miejscowych planach wraz z ustaleniem zasad ich ochrony utrzymujące przyrodnicze znaczenie tych obszarów, w tym zachowanie nadrzecznych zadrzewień i zarośli, zakaz osuszania terenu.

Studium wskazuje także tereny najcenniejsze pod względem przyrodniczym i krajobrazowym, stanowiące naturalne fragmenty rodzimej przyrody, to jest doliny rzek Bystrzycy i Wilkojadki oraz kompleks leśny na północy gminy.

Dla dolin rzecznych wskazuje się zachowanie naturalnego przebiegu cieków oraz ich obudowy biologicznej, tworzących korytarze ekologiczne regionalne (Bystrzyca) oraz lokalne (Wilkojadka), oraz ustala się ich ochronę poprzez:

- ◆ zakaz zabudowy dolin rzecznych, z wyjątkiem budowli: infrastrukturalnych, związanych z gospodarką rybacką oraz służących rekreacji,
- ◆ zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych,
- ◆ zachowanie i uzupełnianie roślinności stanowiącej biologiczną obudowę cieków.

Dla kompleksów leśnych na terenie gminy wskazuje się objęcie ochroną poprzez:

- ◆ regulację granicy rolno-leśnej, polegającej na zalesianiu terenów najmniej przydatnych rolniczo,
- ◆ zakaz zmiany przeznaczenia terenów leśnych na cele nieleśne poza wyznaczonymi obszarami urbanizacji
- ◆ ustalenie nieprzekraczalnej linii zabudowy w odległości minimum 12 m od granicy terenów leśnych.

Ponadto w celu zachowania i ochrony poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego Studium ustala :

- ◆ ograniczenie zagospodarowania terenów położonych w otoczeniu zabytkowych zespołów parkowych w Sarnowie, Wesołowce oraz Niedźwiadne,
- ◆ zachowanie zadrzewień śródpolnych i przydrożnych, oczek wodnych, starorzeczy i torfowisk,
- ◆ wzmocnienie ochrony przeciwpowodziowej poprzez realizację zbiorników małej retencji,
- ◆ wzmocnienie zieleni w obszarach zabudowanych i urbanizowanych,
- ◆ nielocalizowanie przedsięwzięć generujących znaczące emisje zanieczyszczeń powietrza, ścieków, odpadów,
- ◆ objęcie terenów zabudowanych zorganizowanym systemem odbioru ścieków i odpadów.

Ustalenia Studium prawidłowo zabezpieczają wartości przyrodnicze gminy.

Ponadto Studium formułuje ograniczenia w zagospodarowaniu terenu gminy wynikające z występowania:

- ◆ obszarów zagrożenia powodzią – w wyznaczonym zasięgu wód stuletnich zakazuje się wznoszenia obiektów budowlanych, składowania materiałów mogących zanieczyścić wody, lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- ◆ gruntów o złych warunkach budowlanych – w zasięgu obszarów nakazuje się wykonanie badań geotechnicznych w celu określenia warunków posadowienia budynków,
- ◆ terenów cmentarzy – w strefie do 150 m od granic cmentarza, obowiązują ograniczenia w lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, produkcyjnej i usługowej, związanej z artykułami żywności, oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych. W strefie do 50 m od granic cmentarza zakazuje się lokalizacji ww. funkcji i obiektów. W strefie od 50 – 150 m od granic cmentarza ograniczenia nie obowiązują, wyłącznie w przypadku, gdy teren objęty strefą posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone,

- ◆ składowiska odpadów – w promieniu 100m został utworzony obszar ograniczonego użytkowania, w którym obowiązuje zakaz lokalizacji budynków przeznaczonych na stały pobyt ludzi, upraw roślin przeznaczonych do spożycia na surowo, wypasania zwierząt, zbierania runa i poboru wody,
- ◆ ujęć wody – w strefie bezpośredniej ochrony ujęcia zakazuje się użytkowania terenu do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody,
- ◆ linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia 110 kV – w strefie do 19 m od osi linii w obie strony, w której może być przekroczony dopuszczalny poziom promieniowania elektromagnetycznego, zakazuje się lokalizowania obiektów budowlanych przeznaczonych na stały pobyt ludzi oraz nakazuje się uzgadnianie z zarządcą sieci wszelkiej działalności inwestycyjnej, w tym sadzenie roślin mogących uszkodzić linie energetyczne,
- ◆ gazociągu wysokiego ciśnienia – w strefie do 15 m od osi gazociągu zakazuje się lokalizacji budynków, parkingów oraz podziemnych sieci infrastruktury technicznej posiadającej bezpośrednie połączenie z pomieszczeniami dla ludzi i zwierząt, w strefie do 5 m od osi gazociągu zakazuje się lokalizacji podziemnych sieci infrastruktury technicznej nie posiadającej bezpośredniego połączenia z pomieszczeniami dla ludzi i zwierząt,
- ◆ dróg krajowych i wojewódzkich - w sąsiedztwie drogi, w wyniku uciążliwości wywołanych przekroczeniem dopuszczalnych poziomów hałasu, nakazuje się zachowanie odpowiednich warunków akustycznych w zabudowie mieszkaniowej, zabudowie związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży oraz w terenach wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,
- ◆ linii kolejowych – w strefie do 20 m od osi skrajnego toru zakazuje się sytuowania obiektów budowlanych niezwiązanych z obsługą terenu kolejowego, w strefie do 100 m nakazuje się zachowanie odpowiednich warunków akustycznych w zabudowie mieszkaniowej, zabudowie związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży oraz w terenach wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.

Studium wyklucza również lokalizację zakładów i instalacji o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii.

Przyjęte w Studium cele ochrony środowiska oraz działania zmierzające do ich realizacji są w pełni zgodne z potrzebami i wymaganiami wynikającymi z aktualnego stanu środowiska, wymagań prawnych oraz celów i polityk określonych w dokumentach powiązanych, w tym ponadlokalnych.

6.2 Charakterystyka potencjalnych oddziaływań środowiskowych

6.2.1 Główne elementy Studium, z których mogą wynikać oddziaływania na środowisko

Główne elementy Studium, z których mogą wynikać oddziaływania na środowisko, to zadania określone w polityce przestrzennej, realizowane w ramach zdefiniowanych kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

6.2.1.1 Ponadlokalne kierunki polityki przestrzennej

W Studium przyjęto zakres i rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, wynikający z ustaleń Planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Lubelskiego oraz programach rządowych. Są to:

- ◆ modernizacja linii kolejowej C-E 20,
- ◆ modernizacja linii kolejowej Łuków - Dęblin - Radom,
- ◆ modernizacja drogi krajowej nr 76,
- ◆ modernizacja drogi wojewódzkiej nr 807
- ◆ przebudowa drogi wojewódzkiej nr 808,
- ◆ modernizacja drogi powiatowej we wsi Wnętrzne do kategorii drogi wojewódzkiej,
- ◆ modernizacja dróg powiatowych,
- ◆ budowa linii elektroenergetycznych 110 kV do miejscowości Krzywda,
- ◆ utworzenie Łukowskiego Parku Krajobrazowego wraz z otuliną.

Natomiast do lokalnych inwestycji celu publicznego należą:

- ◆ modernizacja i rozbudowa sieci dróg gminnych,
- ◆ modernizacja i rozbudowa sieci elektroenergetycznej średniego napięcia,
- ◆ modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej,
- ◆ modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej,
- ◆ modernizacja i rozbudowa sieci gazowej
- ◆ modernizacja i rozbudowa sieci telekomunikacyjnej,
- ◆ modernizacja i budowa obiektów użyteczności publicznej to jest obiektów oświaty, kultury, sportu, administracji,
- ◆ modernizacja składowiska odpadów,
- ◆ opieka nad zabytkami.

Powyższe inwestycje zostały wprowadzone do Studium w ramach zdefiniowanych kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. W związku z tym ich oddziaływanie na środowisko zostało poddane ocenie w ramach programów planów i strategii. Ponadto są to inwestycje, które na etapie projektu będą poddane procedurze oceny oddziaływania na środowisko.

Można jednak przyjąć, że są to inwestycje, również z punktu widzenia ochrony środowiska konieczne - wymagające realizacji.

6.2.1.2 Kierunki zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz przeznaczeniu terenów, w tym wskaźniki dotyczące zagospodarowania

Struktura funkcjonalno - przestrzenna.

Podstawowymi kierunkami rozwoju struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy Stanin są:

- ◆ ochrona najcenniejszych elementów i terenów przyrodniczych oraz rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- ◆ utrwalanie, historycznie ukształtowanej, sieci osadniczej (wsi) przez pobudzenie rozwoju budownictwa mieszkaniowego oraz przez wzmacnianie ośrodków obsługi mieszkańców,

- ◆ kreacja systemu ośrodków nowych funkcji podnoszących atrakcyjność lokalizacyjną gminy dla inwestorów zewnętrznych oraz podnoszącą atrakcyjność gminy jako miejsca pracy i zamieszkiwania dla aktualnych jej mieszkańców – zwłaszcza ludzi młodych.

Nową jakością w strukturze funkcjonalno – przestrzennej gminy będą wielofunkcyjne strefy aktywności gospodarczej.

Główna strefa aktywności gospodarczej obejmować będzie 2 miejscowości – ośrodek gminny Stanin oraz Tuchowicz. Tak ukształtowany (binarny) centralny obszar gminy posiadać będzie większy potencjał rozwojowy – stwarzający lepsze warunki konkurencji z ośrodkami innych gmin w tym rejonie (nie naruszając w niczym aktualnej struktury administracyjnej gminy).

Pozostałe strefy aktywności gospodarczej w Zastawia, Wólce Zastawskiej i Borowinie będą mniejszej skali. Uzasadnieniem ich tworzenia jest położenie w węzłowych rejonach komunikacyjnych – przy drogach zapewniających powiązania komunikacyjne gminy Stanin z ponadlokalnymi ośrodkami powiatowymi i innymi.

Cały obszar gminy został podzielony na obszary urbanizacji (istniejącej i planowanej), obszary otwarte z dopuszczeniem ekstensywnych form zagospodarowania oraz obszary otwarte wyłączone z zabudowy.

Obszary urbanizacji tworzą:

- ◆ wszystkie zwarte tereny zabudowane,
- ◆ tereny przeznaczone pod zabudowę w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stanin z 2001 roku oraz w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- ◆ tereny częściowo zabudowane - wskazane do uzupełnienia zabudowy,
- ◆ nowe tereny wyznaczone pod rozwój zabudowy.

Wskazane w Studium tereny różnych funkcji określają ich funkcje wiodące. Na terenach tych dopuszcza się także realizację innych funkcji – z zastrzeżeniem, że funkcje te nie mogą powodować uciążliwości dla funkcji wiodącej oraz wykluczać lub ograniczać możliwości jej rozwoju.

Tereny przeznaczone pod kontynuację i rozwój **funkcji mieszkaniowych** to:

- ◆ tereny o wiodącej funkcji zabudowy zagrodowej (M1/2)
- ◆ tereny o wiodącej funkcji zabudowy jednorodzinnej (M3/4),
- ◆ tereny zabudowy wielorodzinnej (M5).

Na terenach zabudowy zagrodowej, jednorodzinnej i wielorodzinnej dopuszcza się również lokalizowanie usług publicznych, służących zaspokojeniu potrzeb lokalnej społeczności.

Na obszarach zabudowy mieszkaniowej dopuszcza się lokalizację usług, magazynów i drobnej wytwórczości o uciążliwości nie wykraczającej poza granice działki.

W obszarach wielofunkcyjnych (W1) przewidywany jest rozwój lub kontynuacja:

- ◆ funkcji mieszkaniowych,
- ◆ funkcji drobnej wytwórczości i usług nieuciążliwych, tj. takich, których oddziaływanie nie wykracza poza granice działki,
- ◆ funkcji usług sportu, rekreacji i/lub turystyki,
- ◆ funkcji magazynowo – składowych, infrastruktury i zaplecza technicznego.

Poszczególne funkcje mogą występować samodzielnie lub w dowolnym stopniu być łączone na jednym terenie, które wyznaczono w wielofunkcyjnych strefach aktywności gospodarczej, a także w miejscowościach leżących przy drogach powiatowych (Sarnów, Nowa Wróblina, Wnętrzne, Anonin) oraz wojewódzkich (Ogniwo, Kosuty i Józefów).

Na obszarach wielofunkcyjnych dopuszcza się lokalizację nieuciążliwych obiektów produkcyjnych.

Na obszarach wielofunkcyjnych objętych ochroną konserwatorską (W2) przewidywana jest kontynuacja obecnie pełnionych funkcji. Dopuszcza się także (w uzgodnieniu z konserwatorem zabytków co do skali i funkcji):

- ◆ adaptację obiektów do pełnienia innych funkcji, w tym usług publicznych, usług turystyki,
- ◆ budowę nowych obiektów.

Obszary wielofunkcyjne wyznaczono również na terenach objętych ochroną konserwatorską, bądź na terenach postulowanych do objęcia ochroną. Są to tereny dawnych majątków ziemskich (Niedźwiadka, Jeleniec, Wesołówka, Kosuty, Sarnów).

Wyznaczone w studium obszary przeznaczone dla rozwoju działalności gospodarczej obejmują:

- ◆ obszary zabudowy usługowej,
- ◆ obszary zabudowy usługowej i/lub obiektów produkcyjnych, składów, magazynów,
- ◆ obszary obsługi produkcji rolnej.

Na obszarach tych, oznaczonych jako tereny przemysłowo-usługowe (PU), przewidywany jest rozwój lub kontynuacja:

- ◆ funkcji usług,
- ◆ funkcji produkcyjnych i składowych, w tym rzemiosła, hal magazynowych, wystawowych oraz zaplecza budowlanego lub transportowego,
- ◆ funkcji obsługi produkcji rolnej, w tym budynków przetwórci owoców i warzyw, hal magazynowych, funkcji handlowych.

Tereny przemysłowo-usługowe wyznaczono w ramach strefy aktywności gospodarczej na granicy Stanina i Tuchowicza oraz adaptując teren w Jarczówku.

Obszary działalności gospodarczej wymagać będą działań sanitacyjnych - zwłaszcza w stosunku do terenów przyległych (np. poprzez wprowadzanie pasów zieleni izolacyjnej).

Na obszarach działalności gospodarczej dopuszcza się funkcję mieszkaniową jedynie integralnie związaną z prowadzoną działalnością w ramach funkcji podstawowej (miejsce zamieszkania właściciela).

Na obszarach zabudowy usługowej dopuszcza się lokalizację nieuciążliwych obiektów produkcyjnych.

Na obszarach tych preferuje się rozwój funkcji gospodarczych a ewentualne kolizje z innymi funkcjami powinny być rozstrzygane na korzyść funkcji wiodącej.

Ponadto Studium wyznacza tereny:

- ◆ usług niekomercyjnych – do której należą tereny usług publicznych (UP) i usług sakralnych (UK) oraz tereny sportu i rekreacji (US)
- ◆ infrastruktury technicznej – do której należą tereny składowiska odpadów (NU), oczyszczalni ścieków (NO) i urządzeń zaopatrzenia w wodę (WZ).
- ◆ inwestycji specjalnych – do których należą tereny inwestycji specjalnej (IS) obejmujący teren poligonu wojskowego „Jagodne”

Na terenach sportu i rekreacji (US) znajdujących się w Niedźwiadce i Celinach Szlacheckich należy lokować usługi sportu i rekreacji o charakterze publicznym, dla zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej.

Na terenach infrastruktury technicznej adaptuje się istniejące zagospodarowanie oraz dopuszcza się lokalizowanie nowych obiektów budowlanych związanych z funkcją terenu. Tereny infrastruktury obejmują teren składowiska odpadów w Niedźwiadce, teren oczyszczalni ścieków w Staninie oraz tereny ujęć wody w Tuchowiczu i Jeleńcu.

Obszary otwarte z dopuszczeniem ekstensywnych form zagospodarowania

Obszary rolne

Do obszarów tych należą:

- tereny rolne (R),
- tereny rolne w dolinach rzek i cieków wodnych (RE).

Na terenach rolnych (R) oraz terenach rolnych w dolinach rzek i cieków wodnych (RE) ustala się zachowanie funkcji rolnej oraz dopuszcza się adaptację istniejącego zagospodarowania.

Na terenach rolnych (R) dopuszcza się, przy zachowaniu zasad ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu, lokalizację nowej ekstensywnej zabudowy zagrodowej z możliwością wykorzystania jej do celów agroturystyki, a także obiektów związanych z produkcją rolną i jej obsługą, na działkach posiadających dostęp do drogi publicznej, z wyłączeniem obszarów położonych w granicach korytarzy ekologicznych.

Tereny rolne w dolinach rzek wskazano dla ochrony ekosystemów rzeki Bystrzycy i Wilkojadki wraz z przyległymi do niej mniejszymi ciekami. Natomiast tereny rolne wypełniają nieurbanizowany obszar gminy.

Obszary leśne

Do obszarów tych należą:

- obszary lasów (ZL),
- obszary przeznaczone do zalesienia (LZ),
- obszary zadrzewień.

Na terenach lasów nie przewiduje się zmian przeznaczenia tych terenów na cele nieleśne poza wyznaczonymi terenami urbanizacji. W obrębie obszarów lasów państwowych prowadzona jest planowa gospodarka leśna. W lasach prywatnych gospodarka taka powinna być prowadzona z poszanowaniem wymogów ochrony środowiska przyrodniczego i wartościowych komponentów miejscowego krajobrazu, w szczególności na obszarach objętych przestrzennymi formami ochrony przyrody.

Penetracja turystyczna obszarów leśnych odbywać się powinna przede wszystkim na podstawie przyjętych programów tj.: przebiegu ścieżek rowerowych, tras edukacji ekologicznej oraz tras rekreacji konnej. Przy takich trasach należy zorganizować miejsca biwakowe i zapewnić pojemniki na śmieci.

Największe obszary przeznaczone do zalesień proponuje się w kompleksach leśnych w Borowinie, Tuchowiczu, Celinach Włociańskich, Wólce Zastawskiej, Zagoździu, Kiju, Kopinie i Wnętrznem.

Obszary wyłączone z zabudowy

Obszary wyłączone z zabudowy obejmują ogólnodostępne tereny naturalne (lasy, doliny rzek, zbiorniki wodne), tereny rolne w dolinach rzek i cieków wodnych, zainwestowane tereny otwarte takie jak: cmentarze czy ogródki działkowe. Na obszarach tych obowiązuje całkowity zakaz lokalizacji zabudowy kubaturowej (z wyłączeniem budynków związanych z funkcjonowaniem i utrzymaniem tych terenów).

Do obszarów tych należą tereny:

- rolne w dolinach rzek i cieków wodnych (RE),
- cmentarzy (ZC),
- ogródków działkowych (ZD),
- parków podworskich (ZP),
- lasy (ZL),
- rzeki i cieki wodne,
- zbiorniki wodne.

Tereny cmentarzy w Jeleńcu, Tuchowiczu i Staninie to tereny otwarte zainwestowane. W ramach tych obszarów dopuszcza się urządzenie nawierzchni utwardzonych, lokalizację elementów małej architektury oraz parkingów publicznych i innych urządzeń służących obsłudze funkcji głównej.

Zachowuje się istniejące zagospodarowanie i użytkowanie terenów ogrodów działkowych w Jeleńcu. Jednocześnie zakazuje się zmiany przeznaczenia terenów ogrodów działkowych na tereny budowlane.

Tereny rolne w dolinach rzek i cieków wodnych, charakteryzujące się wysokim udziałem użytków zielonych to tereny otwarte, służące zachowaniu lokalnych wartości przyrodniczych i krajobrazowych, zapewniające ciągłość powiązań ekologicznych. Wskazuje się na konieczność utrzymania ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej terenów wartościowych przyrodniczo.

Na terenach parków podworskich w Sarnowie, Kosutach, Niedźwiadce, Jeleńcu i Wesołowce dopuszcza się jedynie takie zagospodarowanie, jaka spełniać będzie wymogi konserwatorskie

Wskaźniki zagospodarowania

Studium określa ogólne zasady zabudowy i zagospodarowania terenów, dopuszcza korekty jeżeli wyniknie to z analiz i koncepcji szczegółowych opracowywanych w ramach sporządzania planów miejscowych, wydawania decyzji o warunkach zabudowy lub innych uwarunkowań.

Maksymalna wysokość budynków:

- ◆ budynków mieszkaniowych jednorodzinnych (wolnostojących, w zabudowie bliźniaczej i szeregowej) - do 2 kondygnacji i ew. 1 kondygnacja w formie poddasza mieszkalnego oraz do 12 m nad poziom terenu,
- ◆ budynków mieszkaniowych wielorodzinnych - do 4 kondygnacji i ew. 1 kondygnacja w formie poddasza mieszkalnego oraz do 15 m nad poziom terenu,
- ◆ budynków mieszkaniowych z wbudowanymi usługami do 13 m w zabudowie jednorodzinnej i do 16 m w zabudowie wielorodzinnej,
- ◆ budynków letniskowych – do 2 kondygnacji (w tym 1 kondygnacja w formie poddasza mieszkalnego) i do 7 m nad poziom terenu,
- ◆ budynków gospodarczych i garażowych na terenach zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej - do 5 m nad poziom terenu.

Dopuszcza się przekroczenie powyższych maksymalnych wysokości budynków:

- ◆ w przypadku wyznaczenia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lokalnej dominanty przestrzennej,
- ◆ w przypadku obiektów kultu religijnego,
- ◆ dla hal sportowych, krytych basenów i innych urządzeń sportowych w przypadkach gdy jest to uzasadnione ich funkcją,
- ◆ dla zabudowy przemysłowej i silosów, w przypadkach gdy wynika to z technologii produkcji.

Nowa zabudowa mieszkaniowa powinna gabarytami, usytuowaniem i stylem architektonicznym harmonizować z sąsiedztwem.

Nie ogranicza się form architektonicznych wynikających z potrzeb technologii produkcji, której służy zabudowa lub ze specyfiki obiektów sportowych.

Dla zabudowy przemysłowej, składowej i magazynowej zaleca się analizowanie skali i form projektowanej zabudowy pod kątem wzajemnych relacji z inwestycjami na terenach sąsiednich oraz w kontekście krajobrazowym.

Minimalne wielkości działek przeznaczonych pod zabudowę:

- ◆ jednorodziną - ponad 750 m²,
- ◆ wielorodziną - ponad 200 m² na każde mieszkanie,
- ◆ jednorodziną z usługami - ponad 1000 m²,
- ◆ letniskową - ponad 500 m².

W uzasadnionych przypadkach możliwe jest zmniejszenie minimalnej wielkości działek, jednak nie więcej niż o 10%.

Minimalne wielkości powierzchni biologicznie czynnej dla działek przeznaczonych pod zabudowę:

- ◆ jednorodziną – ponad 50%,
- ◆ wielorodziną – ponad 25%,
- ◆ jednorodziną z usługami – ponad 20%,
- ◆ letniskową – ponad 60%,
- ◆ przemysłową i/lub składową – ponad 20% (w tym co najmniej 10% pod izolacyjną zieleń wysoką).

Dla nowej zabudowy zlokalizowanej wzdłuż dróg krajowych nie należy projektować wjazdów na posesję bezpośrednio z tych dróg. Obsługa ruchu lokalnego powinna odbywać się poprzez sieć dróg lokalnych i/lub drogi równoległe do drogi krajowej o klasie minimum drogi dojazdowej.

Określenie potrzeb parkingowych powinno następować na podstawie poniższych wskaźników:

- ◆ mieszkalnictwo - minimum 2 miejsca postojowe na dom jednorodzinny i 1 miejsce postojowe na 1 mieszkanie, w zabudowie wielorodzinnej,
- ◆ handel i usługi - minimum 1 miejsce postojowe na 30m² pow. użytkowej,
- ◆ gastronomia - minimum 1 miejsce postojowe na 4 miejsca konsumpcyjne,
- ◆ biura i urzędy - minimum 1 miejsce postojowe na 30m² pow. użytkowej.

Miejsca postojowe powinny być zlokalizowane na terenie, na którym jest realizowana inwestycja.

6.2.1.2.1 Ocena przewidywanych oddziaływań na środowisko

Główne czynniki oddziałujące na środowisko to:

- ◆ intensywność zagospodarowania terenów,
- ◆ ingerencja w tereny przyrodnicze,
- ◆ emisja (hałas, drgania, zanieczyszczenie środowiska),
- ◆ zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych.

Wpływ działań realizujących poszczególne zmiany w strukturze przestrzennej gminy zmierzających do jej poprawy ma charakter zmienny z przewagą pozytywnych prowadzących do :

- ◆ tworzenia korzystnych warunków zamieszkania i rewitalizacji gminy,

- ♦ osiągnięcia harmonijnego ładu przestrzennego, który powinien prowadzić do pozytywnych efektów w zakresie funkcjonowania systemu przyrodniczego miasta gminy,
- ♦ stworzenia warunków dla funkcjonowania przyrodniczych terenów chronionych poprzez podejmowanie odpowiednich działań ochronnych.

Generalnie poszczególne projekty realizowane w ramach koncepcji kierunków zagospodarowania przestrzennego i poprawy struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy będą miały średnio i długofalowo pozytywne oddziaływania na prawie wszystkie komponenty środowiska oraz na jego elementy chronione.

Charakter konkretnych przedsięwzięć, ich wielkość mogą jednak wymagać przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Taka ocena będzie wymagana również ze względu na obszary Natura 2000 położone w północnej części gminy

Znaczące negatywne oddziaływania na środowisko wpływają przede wszystkim na chronione obszary przyrodnicze, a w ramach obszarów, na faunę i florę oraz na komponenty środowiska poza obszarami chronionymi, jednak funkcjonalnie i przestrzennie połączone z obszarem chronionym.

W omawianym terenie nie zachodzą takie uwarunkowania dla nowych projektów realizowanych w ramach kontynuacji funkcjonalno-przestrzennej struktury gminy.

Cenne przyrodniczo tereny położone w dolinie Bystrzycy i Wilkojadki, w Studium pozostają w dotychczasowym użytkowaniu bądź alternatywnie funkcji rekreacyjnej.

Kompleksy leśne będą zachowane a ich powierzchnie uzupełnione dolesieniami.

Największe obszary przeznaczone do zalesień zaproponowano w kompleksach leśnych w Borowinie, Tuchowiczu, Celinach Włociańskich, Wólce Zastawskiej, Zagoździu, Kiju, Kopinie i Wnętrznem.

Studium wprowadza również na tereny zainwestowania normatyw powierzchni biologicznie czynnej. Oznacza to, że również tereny urbanizowane będą wyposażone w zieleni.

Obiekty wymagające stref ochronnych, bezpieczeństwa czy sanitarnych w Studium są wskazane (cmentarze, linie wysokiego napięcia).

Tereny o funkcjach usługowych i produkcyjnych lokalizowane są poza obszarami cennymi przyrodniczo i terenami mieszkaniowymi. Zabudowa mieszkaniowa jest dopuszczona w obszarach działalności gospodarczej wyłącznie jako miejsce zamieszkania właściciela.

Studium nakłada obowiązek podjęcia działań sanitacyjnych na obszarach działalności gospodarczej. Obszary powinny być wydzielone w przestrzeni poprzez np. pasy zieleni ochronnej.

Studium preferuje funkcje produkcyjne związane z rolnictwem.

Nie prognozuje się na etapie Studium negatywnych oddziaływań związanych z rozwojem funkcjonalno - przestrzennym gminy. Studium wskazuje kierunki polityki przestrzennej oraz funkcjonalnej zgodnie z predyspozycjami środowiskowymi gminy. Szczegółowa ocena oddziaływania na poszczególne elementy środowiska ze wskazaniem działań minimalizujących będzie mogła być dokonana na etapie planu zagospodarowania przestrzennego.

6.2.1.2.2 Ocena wpływu na Obszar Natura 2000

Analizując propozycje kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy i przeznaczenia terenów oraz strukturę przyrodniczą gminy Stanin z uwzględnieniem obecności w jej granicach administracyjnych obszaru Natura 2000 **Lasy Łukowskie PLB060010** – obszar

specjalnej ochrony ptaków, należy liczyć się z ograniczeniem zagospodarowania tych obszarów.

Studium tereny położone w granicach Obszaru pozostawia w stanie istniejącym, tj. funkcji leśnej, zalecając dolesienia.

Ponadto tereny zurbanizowane gminy oddziela od Obszaru Natura 2000 linia kolejowa. W dokumentach planistycznych szczebla regionalnego wpisana jest modernizacja linii kolejowej. Prognozy oddziaływania na środowisko dokumentów nie wykazały znaczącego negatywnego wpływu na obszar Natura 2000.

Na etapie Studium, tj. koncepcji polityki przestrzennej gminy można stwierdzić, że zakładane przekształcenia funkcjonalno-przestrzenne nie będą miały znaczącego wpływu na Obszar Natura 2000 **Lasy Łukowskie PLB060010 oraz nie będzie oddziaływać na integralność obszarów Natura 2000.**

Ocena ta będzie zweryfikowana w niezbędnej dla planowanych przedsięwzięć, już na etapie planu zagospodarowania przestrzennego, przeprowadzonej ocenie oddziaływania na środowisko.

6.2.1.2.3 Oszacowanie oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, krótkotrwałych, odwracalnych i nieodwracalnych.

Ponieważ struktura przestrzenna gminy już zdefiniowana w ostatnich latach, nie przewiduje się jej znacznej modyfikacji a zatem nie oczekuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.

Funkcja usługowo- produkcyjna będzie kontynuowana w rejonach już istniejącej działalności. Oddziaływania na elementy środowiska mogą wystąpić lokalnie, będą miały charakter krótkotrwały i w dużej mierze odwracalny.

Nieodwracalnych zmian można się spodziewać przy realizacji projektów kubaturowych, gdzie nastąpi utwardzenie powierzchni i ingerencja w grunt poprzez wykopy.

Pozostałe elementy o ile będą narażone na negatywne działania to w zakresie odwracalnym. Generalnie oddziaływania będą w przeważającym stopniu pozytywne i w efekcie doprowadzą do właściwej i długofalowej gospodarki zasobami przyrodniczymi.

<p>Należy podkreślić, że Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego określa politykę przestrzenną gminy, nie określa natomiast szczegółowych zasad zagospodarowania lecz wyznacza ogólne ramy działania w poszczególnych obszarach. Tak więc, ze względu na ogólny charakter dokumentu, nie jest możliwe określenie szczegółowego wpływu na środowisko ustaleń Studium. Stąd ocena jedynie wskazuje na kierunek i charakter zmian, które mogą wystąpić. Szczegółowe oddziaływanie będzie określone i zdefiniowane na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i projektów inwestycyjnych.</p>	

6.2.1.3 Rozwój infrastruktury wiejskiej

Zaopatrzenie w wodę.

System zaopatrzenia w wodę obsługuje obecnie mieszkańców wszystkich miejscowości. Konieczna będzie rozbudowa systemu wraz z rozwojem nowych terenów budowlanych.

Punkty zasilania wodociągów położone w granicach gminy to ujęcie wody w Tuchowiczu oraz projektowane ujęcie w Jeleńcu. Część wodociągów zasilana jest z zewnętrznych źródeł znajdujących się w gminie Krzywda i gminie Łuków.

Zaopatrzenie w wodę ma pokrywać potrzeby w zakresie wody pitnej, wody do celów przeciwpożarowych oraz do celów gospodarczych.

Odprowadzanie ścieków i wód opadowych

Obecnie część mieszkańców Stanina oraz Wesołówki posiada zbiorczy system odprowadzania ścieków. Oczyszczalnia w Staninie jest w stanie obsługiwać wsie Stanin, Wesołówka, Kosuty i Jarczówek po dalszej rozbudowie oczyszczalni do przepustowości 300 m³/dobę.

Zgodnie z „Programem ochrony środowiska dla gminy Stanin na lata 2004-2014” w gminie powinny powstać lokalne oczyszczalnie ścieków obsługujące kilka wsi. Proponowane lokalizacje to:

- ◆ Jeleniec – obsługa wsi Jeleniec, Kierzków, Sarnów,
- ◆ Józefów – obsługa wsi Józefów, Tuchowicz, Gózd, Anonin,
- ◆ Niedźwiadka i / lub Kopina – obsługa wsi Kopina, Aleksandrów, Niedźwiadka, Ogniuwo, Wnętrzne, Zagoździe,
- ◆ Zastawie – obsługa wsi Zastawie, Wólka Zastawska, Jedlanka-Osada,
- ◆ Celiny Szlacheckie – obsługa wsi Celiny Szlacheckie, Celiny Włociańskie.

Zabudowa zlokalizowana poza głównymi ciągami drogowymi powinna posiadać indywidualne systemy odprowadzania ścieków, w tym zbiorniki bezodpływowe oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Odprowadzanie wód opadowych powinno odbywać się na dotychczasowych zasadach, to jest wody deszczowe należy zagospodarować na własnej działce poprzez odprowadzanie do gruntu bezpośrednio lub za pośrednictwem zbiorników retencyjnych.

Wody opadowe z układu drogowego i powierzchni utwardzonych terenów usługowo-produkcyjnych należy odprowadzić do powierzchniowych obiektów odwadniających (np. rowy przydrożne, muldy, zbiorniki retencyjno-infiltracyjne), w zależności od możliwości zastosowania poszczególnych rozwiązań. Przed odprowadzeniem ścieków deszczowych do odbiornika należy zapewnić ich podczyszczenie w urządzeniach osadnikowych.

Warunki rozbudowy systemu zaopatrzenia w gaz

Obecnie część mieszkańców ma dostęp do sieci gazowej. Docelowo cały obszar gminy ma być objęty siecią, tak aby zaspokoić potrzeby gazowe na cele bytowo-gospodarcze i grzewcze.

Przez teren gminy poprowadzono gazociąg wysokiego ciśnienia w układzie wschód-zachód. Gazociąg wyposażono w stacje redukcyjno-pomiarowe zlokalizowane w Tuchowiczu i w Kosutach, umożliwiające zasilanie gazociągów przeznaczonych do zaopatrzenia gospodarstw.

Warunki rozbudowy systemu zaopatrzenia w ciepło

Gmina nie posiada zorganizowanego systemu zaopatrzenia w ciepło. Są to lokalne ciepłownie na paliwo stałe. W związku z planowanym rozwojem sieci gazowej proponuje się jej wykorzystanie również do celów grzewczych.

Do produkcji ciepła na własny użytek dopuszcza się również stosowanie odnawialnych źródeł energii, np. kolektorów słonecznych wykorzystujących energię słoneczną. Moc jednego zespołu urządzeń nie może przekraczać 100 kW.

Warunki rozbudowy systemu zaopatrzenia w energię elektryczną

Obecnie cała gmina jest zelektryfikowana. Wraz z rozwojem zabudowy konieczna będzie rozbudowa sieci elektroenergetycznej średniego napięcia (15 kV) i niskiego napięcia (0,4 kV) oraz stacji transformatorowych. Stan techniczny istniejących linii nie jest zadowalający, co wymusi modernizację poszczególnych odcinków.

Przez teren gminy, w układzie wschód-zachód, przebiega linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV. Zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego projektowane są 2 linie wysokiego napięcia 110 kV w układzie północ-południe, które mają łączyć się z istniejącą linią 110 kV i prowadzić do sąsiedniej gminy Krzywda.

Na terenie gminy dopuszcza się także pozyskiwanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.

Dopuszcza się realizację farm fotowoltaicznych na terenach rolnych, w tym na przykład na działkach o numerach ewidencyjnych 21/1, 21/2 w miejscowości Kierzków, 388, 440/1 w miejscowości Zastawie oraz 33/3, 87/1, 88, 103/1, 103/2 w miejscowości Kosuty.

Moc paneli zainstalowanych w jednym obszarze nie może przekroczyć 4MW.

W związku z tym, że farmy fotowoltaiczne mogą należeć do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, może zaistnieć potrzeba wyznaczenia dla nich stref ochronnych. Ale ponieważ na etapie sporządzania Studium nie są określane ich konkretne parametry, w związku z tym wyznaczenie ewentualnych stref ochronnych odnosi się do procedur administracyjnych związanych z lokalizacją konkretnych inwestycji.

Gospodarka odpadami

W prowadzeniu gospodarki odpadami komunalnymi przyjmuje się zasady:

- ◆ segregacji odpadów u źródła,
- ◆ maksymalnego wykorzystania gospodarczego odpadów,
- ◆ obróbki odpadów niebezpiecznych w miarę możliwości w jak największym stopniu przy zastosowaniu procesów fizykochemicznych i biologicznych,
- ◆ utylizacji pozostałych odpadów w sposób bezpieczny dla środowiska.

Obecnie odpady komunalne w gminie Stanin utylizowane są na składowisku odpadów komunalnych zlokalizowanego na terenie gminy w miejscowości Niedźwiadka. Zakończenie eksploatacji składowiska przewiduje się na 2020 rok. W związku z tym nie przewiduje się nowej lokalizacji obiektu utylizacji odpadów o znaczeniu ponadlokalnym na terenie gminy Stanin.

6.2.1.3.1 Ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska

Studium zakłada modernizację sieci mediów oraz jej rozbudowę wynikającą z potrzeb rozwojowych gminy.

Modernizacja sieci działającą w kierunku poprawy jej przepustowości poprzez remonty, zastosowanie nowoczesnych technologii będzie wywoływała pozytywne skutki dla środowiska.

Natomiast jej rozbudowa powiązania z większym wykorzystaniem powierzchni może wywoływać negatywne skutki dla środowiska. Oddziaływania wynikają głównie z procesów budowlanych i są tymczasowe. Ograniczają się do czasu realizacji inwestycji. To oddziaływanie może zostać zredukowane poprzez prowadzenie elementów infrastrukturalnych wzdłuż komunikacyjnych ciągów komunikacyjnych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko, w szczególności na dobra chronione, faunę i florę, różnorodność biologiczną, wody i gleby. Ponieważ tego typu działania wspierane będą przez fundusze unijne, zastosowane technologie przy rozbudowie infrastruktury będą wykorzystywały nowoczesne rozwiązania mające na celu ograniczenie interwencji w podłoże prowadzące do zmian stosunków gruntowo-wodnych. W konsekwencji ww. inwestycje przyniosą pozytywne skutki dla ogólnie pojętej higieny środowiska.

Gmina posiada własne składowisko odpadów, które zostało wyposażone w niezbędne zabezpieczenia środowiska - m.in. uszczelniona niecka, prowadzona jest segregacja odpadów, składowisko wyposażone jest w pojemniki na niebezpieczne odpady, prowadzony jest również recyding. Składowisko jest monitorowane. Wokół wysypiska ustanowiono 100 m strefę ograniczonego oddziaływania. Pojemność składowiska jest wystarczająca dla zakładanego w Studium rozwoju funkcjonalnego gminy do roku 2020.

Studium nie przewiduje nowej lokalizacji obiektu utylizacji odpadów.

Nie prognozuje się znaczącego wpływu na środowisko w dziedzinie gospodarki odpadami. Ponieważ stan higieny atmosfery na terenie Powiatu Łukowskiego jest dobry, tym samym na terenie gminy Stanin, nie prognozuje się znaczącego oddziaływania projektowanego Studium na ten element środowiska. Studium nie wprowadza zmian w polityce uciepłowania gminy, wskazuje jednak na możliwości zmiany nośników energii cieplnej z używanych obecnie, tj. paliwa stałego na gaz. Będzie to pozytywne działanie.

Studium dopuszcza pozyskiwanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych wykorzystujących energię słoneczną. Ponieważ są to przedsięwzięcia, które potencjalnie znacząco mogą oddziaływać na środowisko ich realizacja będzie wymagała przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Należy zaznaczyć, że Studium nie przesądza o lokalizacji czy realizacji w/w przedsięwzięć, jedynie dopuszcza taką możliwość. Określenie rzeczywistych oddziaływań możliwe będzie na etapie pozyskania szczegółowych danych o danym przedsięwzięciu. Szczegółowość Studium nie pozwala na precyzowanie wielkości i jakości oddziaływań.

6.2.1.3.2 Wpływ na obszary Natura 2000

Nie prognozuje się, żeby w określonych realizacjach mogły wystąpić oddziaływania na różnorodność biologiczną z powodu występowania obszaru Natura 2000. Nowo urbanizowane obszary wymagające nowych inwestycji infrastrukturalnych położone są po południowej stronie linii kolejowej w bezpiecznej odległości od obszaru Natura 2000, na terenach nie powiązanych funkcjonalnie i przestrzennie z obszarem Natura 2000.

Realizacja polityki krajowej – głównie w zakresie modernizacji linii kolejowej i dróg, systemu przesyłowego energii elektrycznej odbywać się będzie w pobliżu terenu Natura 2000. Wpływ tych inwestycji na środowisko będzie oceniony w ramach odrębnej procedury ocen oddziaływania na środowisko.

Studium jako dokument niższego rzędu jest zobligowany do umieszczenia ponadlokalnych inwestycji celu publicznego. Są to obiekty infrastrukturalne niezbędne do funkcjonowania regionu i kraju których realizację uzasadnia nadrzędny interes publiczny.

6.2.1.3.3 Oszacowanie oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, krótkotrwałych, odwracalnych i nieodwracalnych.

Generalnie ocenia się oddziaływanie tego segmentu zagospodarowania, przy uwzględnieniu zasięgu terytorialnego, jako neutralne dla środowiska.

Znaczące negatywne oddziaływania mogą wystąpić na poziomie konkretnych przedsięwzięć i zostać skompensowane poprzez odpowiednie działania przy uwzględnieniu odpowiednich regulacji prawnych.

6.2.1.4 Kierunki rozwoju komunikacji

Obecny układ komunikacyjny zapewnia dobre połączenia zarówno wewnątrz gminy jak i z najbliższym otoczeniem. Zadaniem gminy będzie poprawa jakości swoich dróg, czyli niezbędne modernizacje w zakresie utwardzania nawierzchni czy dostosowania do właściwych parametrów technicznych.

Wraz z planowanym rozwojem gminy, wyznacza się nowe tereny pod zabudowę. Na tych terenach konieczne będzie wprowadzenie nowego układu komunikacyjnego.

W zakresie dróg powiatowych należy doprowadzić do modernizacji dróg, przede wszystkim tych, które łączą gminę z otoczeniem.

Zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego województwa układ komunikacyjny należy dostosować do standardów europejskich poprzez wyrównanie i wzmocnienie nawierzchni, modernizację oraz budowę nowych odcinków.

Na obszarze gminy Stanin przeznaczono:

- ◆ do modernizacji w pierwszej kolejności – droga wojewódzka nr 808, linia kolejowa C-E 20 (Łowicz – Piława – Łuków),
- ◆ do modernizacji w drugiej kolejności – droga wojewódzka nr 807, droga krajowa nr 76, linia kolejowa Łuków – Dęblin – Radom,
- ◆ do zmiany kategorii – z drogi powiatowej na drogę wojewódzką relacji Stoczek Łukowski – Wnętrzne – Krzywda – Kock.

W zakresie klasyfikacji dróg wskazuje się, aby droga krajowa była modernizowana tak, aby spełniała parametry dla drogi klasy GP – głównej ruchu przyspieszonego, a drogi wojewódzkie parametry dla drogi klasy G – głównej. Pozostałe drogi w zależności od pełnionej funkcji powinny mieć klasę dróg zbiorczych - Z, lokalnych - L i dojazdowych - D.

6.2.1.4.1 Ocena przewidywanych oddziaływań planowanego układu drogowo-ulicznego na środowisko

Oddziaływanie planowanego w studium układu drogowo-ulicznego na środowisko należy rozpatrywać w dwóch aspektach:

- oddziaływanie układu jako całości na ogólny stan środowiska i jego poszczególnych komponentów,
- oddziaływanie lokalne poszczególnych elementów układu w miejscach potencjalnie konfliktowych.

6.2.1.4.2 Oddziaływanie układu drogowego jako całości

Realizacja planowanego układu drogowego ma na celu zharmonizowanie rozwoju przestrzennego gminy i obsługi komunikacyjnej. Planowana modernizacja dróg oraz powstanie nowych przyczyni się – jako całość – do usprawnienia ruchu samochodów w gminie, ograniczenia uciążliwości komunikacyjnych występujących już w jego centralnej części oraz do ograniczenia oddziaływania ruchu tranzytowego prowadzonego obecnie w ciągu dróg wojewódzkich nr 807, nr 808 i drogi powiatowej na drogę wojewódzką relacji Stoczek Łukowski – Wnętrzne – Krzywda – Kock.

W konsekwencji realizacja planowanej modernizacji i przebudowy układu powinna spowodować ograniczenie uciążliwości, w tym hałasu wzdłuż dróg istniejących, prowadzonych w terenach zabudowanych.

Modernizacja poprzedzona będzie postępowaniem zmierzającym do uzyskania decyzji środowiskowej, w której to decyzji zostaną określone warunki realizacji inwestycji a także wskazane urządzenia ochrony środowiska, które będą musiały być zastosowane w projekcie modernizowanej drogi.

6.2.1.4.3 Wpływ na obszary Natura 2000

Jedynym elementem planowanego układu drogowego, który może mieć wpływ na obszary Natura 2000, jest modernizacja linii kolejowej C-E 20 (Łowicz – Pilawa – Łuków).

Linia ta prowadzona jest w sąsiedztwie obszaru Natura 2000 **Lasy Łukowskie PLB060010** – obszar specjalnej ochrony ptaków. Jej długość na terenie gminy wynosi ok. 6 km.

Ochroną, jako obszar Natura 2000, objęty jest w analizowanym rejonie doliny teren położony po północnej stronie torów.

Powierzchnia całkowita obszaru Natura wynosi 11 488,4 ha, z czego w gminie Stanin 546,4 ha (ok. 4,76%).

Pas niezbędny dla realizacji planowanej modernizacji mieć będzie szerokość 30 m. Tak więc pod tę inwestycję zajętych zostanie w obszarze Natura 2000 ok. 18 ha, co stanowi ok. 0,2% całej powierzchni chronionej.

Pokrycie terenu w rejonie planowanej inwestycji stanowi las. Wg „Prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzania lasu dla Nadleśnictwa Łuków wraz z projektem aneksu do tego planu – na okres 2011-2014” oraz wykonanej inwentaryzacji na potrzeby prognozy awifauny, na terenie Lasów Łukowskich, siedliska ptaków chronionych znajdują się w odległości co najmniej 900 m od linii kolejowej.

W cytowanej Prognozie przeprowadzono inwentaryzację dla wszystkich gatunków wskazanych jako kwalifikujące w SDF.

Modernizacja trasy podyktowana jest zatwierdzonym programem modernizacji układu transportowego w kraju i województwie, w związku z tym nie ma racjonalnych lokalizacji alternatywnych.

Będzie to obiekt infrastrukturalny niezbędny do funkcjonowania rozwijającego się regionu ale również poprawiający warunki środowiska (nowoczesne urządzenia ochrony środowiska, nowoczesne technologie) którego realizację uzasadnia nadrzędny interes publiczny.

Na etapie projektowania inwestycji niezbędne będzie przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000, zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

6.2.1.4.4 Lokalne oddziaływania uciążliwe

Realizacja planowanego układu drogowo-ulicznego przyczyni się – generalnie – do ograniczenia uciążliwości komunikacyjnych w gminie.

Lokalnie mogą wystąpić konflikty związane z prowadzeniem nowych dróg w sąsiedztwie terenów chronionych cennych przyrodniczo, w tym terenów mieszkaniowych. Rozwiązywanie tych konfliktów będzie następować w trakcie projektowania dróg, które – jako przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko – będą poddane ocenie oddziaływania na środowisko.

W analizowanym studium nie stwierdza się sytuacji ewidentnie konfliktowych, które wymagałyby zmiany proponowanych ustaleń lub innej lokalizacji planowanych dróg i ulic.

6.2.1.5 *Koncepcja i program zabezpieczeń przeciwpowodziowych*

Na terenie gminy wyznaczono obszary zagrożenia powodziowego dla rzeki Bystrzyca Północna. Na rysunku Studium wskazano zasięg wielkiej wody o prawdopodobieństwie 1%. Zasięg wód powodziowych 100-letnich, wobec naturalnego charakteru nieobwałowanej doliny, sięga do naturalnych granic tarasu zalewowego rzeki.

W obszarach zagrożenia powodziowego Studium nie wyznacza się terenów, na których możliwa jest lokalizacja zabudowy.

W obszarze zagrożenia powodzią, w wyznaczonym zasięgu wód stuletnich, Studium zakazuje wznoszenia obiektów budowlanych, składowania materiałów mogących zanieczyścić wody oraz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

6.2.1.5.1 *Ocena przewidywanych oddziaływań*

Tereny narażone na wylewy rzeki Bystrzycy pozostają w swoim naturalnym użytkowaniu, wyłączane są z pod zabudowy. Ponadto Studium nie przewiduje żadnych inwestycji również inwestycji przeciwpowodziowych.

Wobec powyższego nie przewiduje się oddziaływań w tym zakresie.

6.2.1.6 *Rozwój infrastruktury turystycznej.*

Funkcje wypoczynkowe Studium lokalizuje w północno-wschodniej części gminy związanej z doliną rzeki Bystrzycy, obszarem Lasów Łukowskich i występowaniem obiektów zabytkowych. Szczegółowe warunki i ograniczenia funkcjonowania terenów określone będą w planach zagospodarowania przestrzennego.

Jedną z możliwości rozwoju gminy Stanin jest turystyka wiejska, w tym agroturystyka. Rejonem powstawania gospodarstw agroturystycznych są tereny zabudowy zagrodowej we wsiach Lipniak, Zastawie, Wólka Zastawska, Celiny Włościańskie, Józefów natomiast obiektów usług turystyki, rekreacji i sportu tereny wielofunkcyjne .

6.2.1.6.1 *Ocena przewidywanych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska, w tym na Obszary Natura 2000*

Funkcje turystyczne są ulokowane w terenie dość wrażliwym na przekształcenie nie tylko ze względu na zabudowę, ale również na penetrację pieszo–rowerową. Są to tereny z wartościową zielenią, chronionymi gatunkami fauny, krajobrazem i wodą.

Studium wskazuje obszary położone w dolinie Bystrzycy i Wilkojadki oraz Lasów Łukowskich, podając ogólne ramy zagospodarowania. Natomiast warunki zagospodarowania, intensywność oraz rodzaj działalności rekreacyjnej pozostawia do rozstrzygnięcia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Intensywność zagospodarowania będzie miała tu decydujące znaczenie dla zachowania przedmiotów ochrony. Przy sporządzaniu projektu należy szczególnie ostrożnie wchodzić na tereny podmokłe starorzeczy dolin rzecznych, gdzie mogą wystąpić stanowiska chronione gatunki fauny i flory.

Przy zachowaniu ekstensywnego charakteru zagospodarowania turystycznego terenów szczególnie położonych w sąsiedztwie obszarów Natura 2000 Lasy Łukowskie i wyłączając miejsca szczególnie wrażliwe, miejsca występowania chronionych siedlisk ze stanowiskami

chronionej fauny możliwe jest zminimalizowanie a nawet wyeliminowanie działań konfliktowych w stosunku do zasobów przyrodniczych.

Na etapie projektowania inwestycji niezbędne będzie przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

6.2.1.6.2 Oszacowanie oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, krótkotrwałych, odwracalnych i nieodwracalnych

Oszacowanie oddziaływań jest dość skomplikowane. Nawet niewielka ingerencja w tereny niezagospodarowane o ograniczonym działaniu (wytyczenie ścieżek, szlaków rowerowych, instalacja małej architektury) wpłynie na różnorodność biologiczną. Od zagospodarowania będzie zależeć czy będą to oddziaływania odwracalne czy nie. Sposób użytkowania terenu w dużej mierze zadecyduje o wielkości zjawiska i jego charakterze.

Wielkość i charakter oddziaływań będzie można określić przy ocenie zapisów w planie zagospodarowania przestrzennego.

6.3 Ogólna charakterystyka potencjalnych skutków realizacji Studium

Poziom ogólności działań przyporządkowany poszczególnym kierunkom rozwoju nie pozwala na identyfikację rzeczywistych skutków środowiskowych, pozwala jedynie na ogólną ocenę potencjalnego oddziaływania na środowisko.

W analizach oddziaływania na środowisko, dla przyjętych w Studium kierunków rozwoju funkcjonalno - przestrzennego, starano się uwzględnić wpływ na zasoby przyrodnicze i kulturowe wrażliwe na inwestycje. Z dokonanej analizy wynika, że generalnie korzystny wpływ na środowisko może być efektem następujących działań:

- ◆ utworzenie czytelnego i funkcjonującego prawidłowo systemu przyrodniczego gminy, służącego ochronie środowiska przyrodniczego, jak również poprawie warunków życia mieszkańców gminy Stanin,
- ◆ utworzenie spójnego przestrzennie systemu przyrodniczych obszarów chronionych, w tym obszarów Natura 2000,
- ◆ czytelny układ przestrzenny i funkcjonalny spowoduje zahamowanie narastania chaosu w przestrzennym zagospodarowaniu gminy, co przyczyni się do zmniejszenia presji urbanizacyjnej na tereny cenne przyrodniczo, pełniące funkcje: klimatyczne (wymiana i regeneracja powietrza), biologiczne (siedliskotwórcze), regenerujące i zasilające czystym powietrzem wnętrza zurbanizowane miasta jednostek osadniczych, hydrologiczne (zasilanie i retencja wód na obszarze miasta gminy) i rekreacyjne,
- ◆ przeciwdziałanie degradacji krajobrazu i środowiska przyrodniczego Stanina poprzez rozbudowę i modernizację systemu kanalizacji, budowę oczyszczalni, uporządkowanie gospodarki odpadami.

Do poprawy jakości środowiska na pewno przyczyni się rozwój infrastruktury technicznej (rozbudowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, rozbudowa istniejącej i budowa nowych oczyszczalni ścieków, rozbudowa sieci elektroenergetycznej, sieci przesyłowej i dystrybucyjnej gazu ziemnego zmniejszająca emisje zanieczyszczeń do powietrza).

6.3.1 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Stanina a obszary Natura 2000.

Ochrona przyrody w Staninie do roku 2004 r.

Do roku 2004 na terenie gminy Stanin jedynymi przyrodniczymi obiektami chronionymi były pojedyncze drzewa - pomniki przyrody. Rozległe tereny leśne i łąkowe nie były objęte żadnymi prawnymi formami ochrony, pomimo stwierdzonych wysokich walorów przyrodniczych. Pomimo braku formalnej ochrony cenne tereny przyrodnicze w granicach gminy nie podlegały urbanizacji. Wynikało to z kolejnych edycji planów zagospodarowania przestrzennego, które chroniły te tereny przed inwestycjami.

Czynnikiem sprzyjającym ochronie było położenie gminy w dużej odległości od większych aglomeracji oraz rolniczy charakter gminy.

Obszary Natura 2000 w Staninie

Lasy Łukowskie PLB060010 – obszar specjalnej ochrony ptaków (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków – Dz.U. 2011.25.133; zm. Dz.U.2011.67.368); powierzchnia 11 488,4 ha, z czego w gminie Stanin 546,4 ha (ok. 4,76%).

Obszar obejmuje kompleks leśny Lasów Łukowskich. W jego obrębie leżą obszary źródłiskowe rzek Krzna Południowa (fragment objęty rezerwatem przyrody „Jata”), Krzna Północna, Kostrzyń i Świder. Lasy zajmują pofałdowaną równinę (w części północnej znajduje się pasmo wydm) porośniętą głównie przez drzewostany borowe z przewagą borów sosnowych, zarówno suchych jak i wilgotnych. W zagłębieniach występują grądy i łągi olchowe, olchowo - jesionowe. Istotnym zbiorowiskiem są bory mieszane ze znaczącym udziałem jodły, występującej tu na północno - wschodniej granicy swego zasięgu. Miejscami zachowały się siedliska bagienne: enklawy śródleśne stanowią łąki i pola.

Siedliska przyrodnicze i gatunki zwierząt wymienione w Dyrektywie Siedliskowej stwierdzone w obszarach Natura 2000

W wyniku inwentaryzacji ptaków przeprowadzonej w 2008 r. przez BULiGL, na zlecenie GDOŚ, zweryfikowano liczebności ptaków na terenie obszaru. Na terenie obszaru występuje 18 gatunków chronionych (lelek, błotniak łąkowy, błotniak stawowy, bocian biały, bocian czarny, derkacz, dzięcioł białogrzbiety, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, gąsiorek, jarzębata, lerka, muchołówka mała, orlik krzykliwy, ortolan, świergotek polny, trzmielojad, żuraw).

W okresie od 1 sierpnia 2012 do 31 lipca 2013 r. na terenie gminy w rejonie potencjalnych lokalizacji ferm wiatrowych przeprowadzono monitoring ornitologiczny i chiropterologiczny. Wyniki monitoringu przedstawiono w rozdziale pt. elektrownie wiatrowe i ich wpływ na środowisko..T

Kierunki zagospodarowania przestrzennego na terenach chronionych jako Natura 2000.

Obszary Natura 2000 na terenie Stanina obejmują strefę południowy fragment ze strefą brzeżną Lasów Łukowskich. W granicach obszarów Natura 2000 Studium nie ingeruje, pozostawia w użytkowaniu leśnym i rolnym.

W sąsiedztwie obszaru Studium zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego jako ponadlokalną inwestycje celu publicznego przewiduje modernizację linii kolejowej C_E20.

Ocena wpływu proponowanych w Studium kierunków zagospodarowania na obszary Natura 2000.

Planowane w Studium zagospodarowanie terenów w obrębie obszarów Natura 2000 jest w zdecydowanej większości adaptacją stanu istniejącego i nie niesie za sobą nowego zainwestowania. Wszystkie tereny już zainwestowane pozostawiane są w dotychczasowych granicach z utrzymaniem obecnej funkcji i sposobu zainwestowania. Tym samym nie przewiduje się negatywnego wpływu proponowanych w Studium ustaleń na środowisko, w tym obszary Natura 2000.

Wszystkie te urządzenia należą do kategorii inwestycji celu publicznego. Studium jest pierwszym etapem ewentualnego procesu ich realizacji. Jako przedsięwzięcia mogące potencjalnie negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000 będą poddane, w przypadku zamiaru ich realizacji, ocenie oddziaływania na środowisko przewidzianej dla przedsięwzięć.

6.3.2 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Stanina a pozostałe obszary chronione

6.3.3 Oddziaływania na zdrowie i warunki życia ludzi

Studium wskazuje czytelny podział gminy na strefy funkcjonalne. W przestrzeni wyróżniają się następujące strefy:

- ◆ system terenów otwartych, w tym: tereny lasów, tereny upraw polowych, łąki, pastwiska i inne tereny niezabudowane,
- ◆ sieć osadnicza – obejmująca strefy zabudowy, w tym: tereny mieszkalnictwa, usług, administracji, produkcji i obsługi technicznej wraz z ich ośrodkami,
- ◆ powiązania komunikacyjne (zewnętrzne i wewnątrz gminne) zapewniające dogodne połączenia między strefami i ich ośrodkami, w tym: układ drogowo – uliczny, komunikację zbiorową i telekomunikację.

Studium wskazuje również tereny wypoczynku rekreacji.

Planowany i modernizowany układ dróg przyczyni się – jako całość – do usprawnienia ruchu samochodów w mieście gminie, ograniczenia uciążliwości komunikacyjnych występujących już w jego centralnej części oraz do ograniczenia oddziaływania ruchu tranzytowego prowadzonego obecnie w ciągu drogi nr 807 i 808.

Należy zaznaczyć, że modernizacja dróg i kolei spowoduje, jeśli to będzie konieczne, zastosowanie rozwiązań zabezpieczających tereny chronione (zabudowa mieszkaniowa, usługi zdrowia, oświaty, tereny rekreacyjne) przed ponadnormatywnym hałasem i zanieczyszczeniem powietrza.

W konsekwencji realizacja planowanego układu spowoduje ograniczenie uciążliwości, w tym hałasu wzdłuż dróg istniejących, prowadzonych w terenach zabudowanych.

Modernizacja infrastruktury gminy oraz jej rozbudowa poprawi stan czystości wód powierzchniowych i gruntu.

Wszelkie działania wywołane realizacją polityki przestrzenno-funkcjonalnej gminy w znacznym stopniu podniosą komfort zamieszkania i wypoczynku mieszkańców.

7 ODDZIAŁYWANIE NA DOBRA KULTURY

Na terenie gminy Stanin w odniesieniu do obiektów wpisanych do rejestru zabytków obowiązują:

- wymóg uzgadniania wszelkich zamierzeń i działań inwestycyjnych z organem ds. ochrony zabytków, który na wystąpienie właściciela lub posiadacza zabytku przedstawia zalecenia konserwatorskie, określające sposób korzystania z zabytku, jego zabezpieczenia i wykonanie prac konserwatorskich, a także zakres dopuszczalnych zmian, które mogą być wprowadzone w danym zabytku, w trybie przepisów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- wymóg uzyskania pozwolenia organu ds. ochrony zabytków dla wszelkich działań inwestorskich realizowanych w obiektach i na nieruchomościach wpisanych do rejestru zabytków,
- zachowanie i konserwacja zabytkowej substancji oraz zachowanie zasadniczych elementów układu urbanistycznego i kompozycji przestrzennej,
- zachowanie pierwotnych funkcji obiektów, z możliwością zmiany (np. na funkcje usługowe z zakresu usług publicznych, usług turystyki) przy akceptacji organu ds. ochrony zabytków,
- użytkowanie obiektów gwarantujące zachowanie zabytku,
- wykluczenie lokalizacji obiektów dysharmonizujących z historycznym sąsiedztwem i przesłaniających obiekty zabytkowe,
- ustalenie stref ochrony konserwatorskiej w planach miejscowych, obejmujących obiekty zabytkowe oraz ich otoczenie.

Wskazane w Studium pozostałe obiekty o walorach historycznych oraz orientacyjny zasięg stref pośredniej ochrony konserwatorskiej, zasięg strefy widokowej, a także obiekty znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków należy uwzględnić przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, poprzez ustalenie ochrony dla tych obiektów. Obowiązuje stosowanie następujących zasad ochrony:

- zachowanie i konserwacja zabytkowej substancji oraz zachowanie zasadniczych elementów układu urbanistycznego i kompozycji przestrzennej,
- zachowanie pierwotnych funkcji obiektów, z możliwością zmiany (np. na funkcje usługowe z zakresu usług publicznych, usług turystyki) przy akceptacji wojewódzkiego konserwatora zabytków,
- wykluczenie lokalizacji obiektów dysharmonizujących z historycznym sąsiedztwem i przesłaniających obiekty zabytkowe,
- ustalenie stref ochrony konserwatorskiej w planach miejscowych obejmujących obiekty zabytkowe oraz ich otoczenie,
- wymóg uzgadniania wszelkich zamierzeń i działań inwestycyjnych w obrębie strefy pośredniej ochrony konserwatorskiej z organem ds. ochrony zabytków.

Dla zespołu dworsko-parkowego w Wesołowce, wpisanego do rejestru zabytków wskazuje się strefę ochrony widokowej, w której obowiązują:

- zakaz realizacji zwartych nasadzeń wysokim drzewostanem nie związanym z rewaloryzacją parku,
- zakaz wznoszenia wież i masztów.

Dla stanowisk archeologicznych obowiązują:

- ustalenie w planach miejscowych strefy ochrony konserwatorskiej wokół stanowisk,
- wymóg przeprowadzenia badań archeologicznych w obrębie strefy przed rozpoczęciem inwestycji, zgodnie z uzyskanym od wojewódzkiego konserwatora zabytków zakresem prac – w przypadku objęcia strefą OW,
- wymóg powiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o planowanej inwestycji przed jej rozpoczęciem – w przypadku objęcia strefą OWD.

W stosunku do cmentarzy, miejsc pamięci oraz kapliczek wskazuje się na zachowanie szczególnej ochrony poprzez sposób zagospodarowania umożliwiający zachowanie i właściwą ekspozycję tych obiektów. Wskazuje się na możliwość zachowania dostępu do obiektów w celach turystycznych i sprawowania kultu.

Z uwagi na powyższe nie prognozuje się negatywnego oddziaływania zapisów Studium na dobra kultury i dobra materialne.

8 ZGODNOŚĆ Z CELAMI OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYMI NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM

Projekt Studium implementuje podstawowe zasady krajowej polityki ekologicznej – zasadę zrównoważonego rozwoju, która jest zgodna z prawem wspólnotowym i konwencją w sprawie bioróżnorodności z 1992 r.

W strukturze przyrodniczej obszaru gminy nie stwierdzono obszarów, które kwalifikowałyby się do objęcia ochroną w ramach europejskiej sieci obszarów chronionych. Wszystkie formy ochrony występujące na obszarze gminy Stanin zostały uwzględnione w Studium. Studium nie narusza zasad ochrony środowiska wynikających z przepisów odrębnych.

Studium nie narusza również celów środowiskowych określonych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (MP z 2011r. nr 49, poz. 549) dla jednolitych wód powierzchniowych i podziemnych.

Studium nie narusza również celów środowiskowych określonych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (MP z 2011r. nr 49, poz. 549) dla jednolitych wód powierzchniowych i podziemnych. Obszar znajduje się w obszarze Jednolitych Części Wód Podziemnych nr 84.

Tabela 5 Jednolita część wód podziemnych. Identyfikacja

Nazwa JCWP	84
Kod JCWPd	2300_84
Obszar dorzecza	Wisła
Region wodny	Środkowa Wisła
Właściwe RZGW Warszawa	2300_84
Ocena stanu ilościowego	dobry
Ocena stanu chemicznego 2 - dobry	dobry
Ocena zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych	niezagrożona
Przyczyna zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych	brak
Istotne problemy	niedostateczna sanitacja obszarów wiejskich, import zanieczyszczeń z zewnątrz
Oddziaływanie JCWPd na wody powierzchniowe (stan ilościowy, jakościowy)	brak

Na terenie gminy Stanin wody powierzchniowe nie są objęte badaniami w ramach monitoringu krajowego i regionalnego.

Rzeka Bystrzyca objęta jest monitoringiem regionalnym na odcinkach leżących poza gminą. Punkt ppk znajduje się w miejscowości Borki przy ujściowym odcinku rzeki. Kontrolowany odcinek zaliczany jest do wód pozaklasowych (NON) w zakresie kryteriów fizykochemicznych i bakteriologicznym (str. 13; Program ochrony środowiska)

Główna rzeka przepływająca przez gminę zakwalifikowana została przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie (Raport: "Stan środowiska w województwie lubelskim w roku 2009", Lublin 2010 – badania na ujściu w Spiczynie) do rzeki III klasy pod względem wskaźników fizykochemicznych i o umiarkowanym potencjale biologicznym.

Badania wskaźników biologicznych wykazują wysokie zanieczyszczenie bakteriologiczne Bystrzycy. W ponad 80% przebadanych prób stwierdzono ponadnormatywne stężenie bakterii coli typu kałowego, odpowiedzialnej za stan sanitarny wód.

Potencjał ekologiczny jakości wód Bystrzycy w 2009 roku WIOŚ ocenił jako umiarkowany. Powodem takiej oceny jest fakt, że pomimo znacznych stężeń substancji fizyko-chemicznych i organicznych, wody w punktach monitoringu charakteryzowały się dość dużym natlenieniem – na poziomie I klasy jakości. Jest to istotny element dla potencjalnych możliwości samooczyszczania się.

Duże zanieczyszczenie bakteriologiczne spowodowane jest przede wszystkim odprowadzaniem ścieków - bezpośrednio do nich lub do rowów melioracyjnych - przez obiekty i zakłady położone w większości poza granicami gminy Stanin (zjawisko tzw. importu zanieczyszczeń).

Jakość wód podziemnych zależy od głębokości na której występuje warstwa wodonośna.

Na terenie gminy użytkowe warstwy wodonośne dość dobrze izolowane są od powierzchni terenu i nie są narażone na zanieczyszczenie. Jednak w rejonach zabudowy nieskanalizowanej głównym problemem jest zanieczyszczenie I poziomu wód gruntowych, ujmowanych studniami przydomowymi. Jakość wód w studniach jest zła, głównie są one zanieczyszczane związkami azotowymi.

Natomiast jakość wody z podziemnych ujęć głębinowych jest dobra lub bardzo dobra. Niekiedy mogą w niej wystąpić podwyższone zawartości związków żelaza i manganu.

Wewnętrzną przyczyną zanieczyszczenia wód jest jeszcze niedostateczne wyposażenie gminy w kompleksową infrastrukturę wodociągowo-kanalizacyjną - przede wszystkim niepełny zasięg kanalizacji sanitarnej. Nadal ważną przyczyną jest prawie zupełny brak kanalizacji deszczowej. Ścieki związane z zabudową mieszkaniową oraz warsztatami produkcyjno-usługowymi trafiają bardzo często do nieszczelnych szamb (podobnie ma się w wielu przypadkach sytuacja z odpadami). Na złą jakość wód podziemnych i powierzchniowych mają także wpływ zanieczyszczenia wielkoobszarowe pochodzenia rolniczego oraz z powietrza.

Realizacja Studium w zakresie infrastruktury technicznej przyczyni się do osiągnięcia celów środowiskowych w zakresie jakości wód powierzchniowych i podziemnych ustanowionych w/w Planie.

9 ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, WYNIKAJĄCYCH Z REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

W wyniku realizacji określonych w projekcie Studium kierunków zagospodarowania przestrzennego wystąpią zróżnicowane oddziaływania na środowisko przyrodnicze i środowisko ludzkie. Zróżnicowana będzie skala i zasięg przestrzenny.

W projekcie *Studium* przedstawiono działania zmierzające do zapobiegania, ograniczania negatywnych oddziaływań. Są to:

- poprawa jakości wód powierzchniowych oraz ochrona wód podziemnych
- poprzez porządkowanie gospodarki ściekowej na terenie gminy, likwidację zrzutów ścieków nieoczyszczonych do cieków (m.in.: modernizacja oczyszczalni, budowa nowych, modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, kanalizacja deszczowa),
- porządkowanie gospodarki odpadami,
- realizacja infrastruktury komunikacyjnej w sposób ograniczający negatywne
- oddziaływanie (hałas, zanieczyszczenie powietrza).

Analiza potencjalnych oddziaływań wskazuje, że negatywne skutki środowiskowe mogą wiązać się z realizacją inwestycji infrastrukturalnych.

Szczegółowe sposoby zmniejszenia negatywnych oddziaływań określane będą na innych etapach procesu planistycznego i decyzyjnego (miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, decyzje administracyjne, projekty budowlane, postępowanie oos).

Jednocześnie ustalenia Studium wskazują ochronę najcenniejszych wartości środowiska przyrodniczego (zasobów i krajobrazu). Prowadzą do utworzenia spójnego przestrzennie, chroniącego powiązania przyrodnicze, konieczne dla zachowania funkcjonalności ekologicznej systemu obszarów prawnie chronionych (w tym obszarów NATURA 2000).

10 ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE DOKUMENTU WRAZ Z UZASADNIENIEM KONIECZNYCH ZMIAN

W procesie sporządzania Studium przeprowadzane były analizy różnych wariantów zagospodarowania terenu objętego Studium. W związku z tym wybory rozwiązań alternatywnych następowały już na etapie projektowym.

W Studium nie przewiduje się lokalizacji przedsięwzięć zawsze znacząco oddziałujących na środowisko, które wymagałyby wariantowania, a których lokalizacja na terenie gminy wynikałaby bezpośrednio z ustaleń Studium.

Podczas prac nad Studium kierowano się zasadą zrównoważonego rozwoju, tak aby zarówno rozwój przestrzenny i gospodarczy gminy nie wpływał negatywnie na zasoby środowiska i warunki życia społeczeństwa.

W studium określono prawidłó zasady polityki z zakresu ochrony środowiska.

11 TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Praktycznie wszystkie prowadzone działania ze względu na swój charakter będą dotyczyły jedynie obszaru miasta gminy, a oddziaływanie pojedynczych projektów będzie miało przede wszystkim charakter lokalny. Jednocześnie oddziaływania negatywne które głównie mogą, choć nie muszą dotyczyć utraty różnorodności biologicznej czy lokalnych stosunków wodnych nie będą miały charakteru transgranicznego.

12 INFORMACJA O PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ WARUNKÓW JEJ PRZEPROWADZANIA

W przypadku Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego istnieje określona ustawowo procedura pozwalająca przeanalizować i ocenić skutki jego realizacji.

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2012 r., poz. 647, z późn. zmianami):

„W celu oceny aktualności studium i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium, z uwzględnieniem (...) wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego.

Wójt, burmistrz albo prezydent miasta przekazuje radzie gminy wyniki analiz, po uzyskaniu opinii gminnej (...) komisji urbanistyczno-architektonicznej, co najmniej raz w czasie kadencji rady.

Rada gminy podejmuje uchwałę w sprawie aktualności studium i planów miejscowych, a w przypadku uznania ich za nieaktualne, w całości lub w części, podejmuje działania, o których mowa w art. 27 ustawy.

Przy podejmowaniu uchwały, o której mowa w ust. 2, Rada gminy bierze pod uwagę w szczególności zgodność studium albo planu miejscowego z wymogami wynikającymi z przepisów art. 10 ust. 1 i 2, art. 15 oraz art. 16 ust. 1."

Wskazane przepisy dotyczą m.in. uwzględniania w dokumentach zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.

13 STRESZCZENIE – POSUMOWANIE

Prognoza oddziaływania na środowisko jest elementem postępowania w procedurze oceny oddziaływania na środowisko projektu studium i sporządzana jest zgodnie z art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227).

Celem prognozy jest ocena potencjalnych skutków środowiskowych realizacji Studium.

Omawiane Studium jest faktycznie zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stanin z 2001 r.

Wprowadzane modyfikacje dotyczą lokalnych korekt wynikających przede wszystkim z przesądzeń planistycznych dokonanych w uchwalonych planach miejscowych, gdzie w skali dokładniejszej i po szczegółowej analizie przyjęto rozwiązania bardziej odpowiednie dla poszczególnych sytuacji terenowych.

Elementami korygującymi były także zgłoszone do niniejszego Studium konkretne wnioski i postulaty, które uznano za możliwe do uwzględnienia i sprzyjające rozwojowi miasta.

Wyżej wymienione korekty stanowią również skutek zmian, które w ostatnich latach zaistniały w statusie i przebiegu granic terenów podlegających ochronie w zakresie środowiska przyrodniczego, czyli przede wszystkim obszarów Natura 2000. Ponadto zmiana Studium wywołana została koniecznością dostosowania do nowych wymagań prawnych z zakresu planowania przestrzennego jak i ochrony środowiska.

Dotychczasowy rozwój zabudowy na terenach gminy następował etapami rozłożonymi w dłuższym czasie, co pozwoliło na zachowanie ogólnej równowagi w środowisku przyrodniczym. Dowodem braku istotnych, trwałych zmian w środowisku przyrodniczym jest dolina Bystrzycy, która zachowała swój naturalny charakter. Dolina stała się ostoją dla wielu chronionych gatunków fauny i flory.

Studium przyjmuje jako główne założenie rozwoju przestrzenno - funkcjonalnego gminy kontynuację dotychczasowych kierunków, tj. kontynuację działalności rolniczej jako głównego działu gospodarki gminy, optymalizację wykorzystania istniejących zasobów naturalnych i wytworzonych, tworzenie ułatwień dla lokalizacji pozarolniczych aktywności gospodarczych.

W celu ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej wyznaczono w Studium:

- ◆ system terenów otwartych bez prawa zabudowy lub z dopuszczeniem wyłącznie zabudowy ekstensywnej – związanej integralnie z rolnictwem (i ewentualnie agroturystyką, jako działalnością uzupełniającą),
- ◆ wskazano tereny nowej zabudowy ograniczone do stanowiących kontynuację lub uzupełnienie zabudowy istniejącej (z wyłączeniem szczególnych przypadków terenów aktywizacji pozarolniczej działalności gospodarczej).

W celu ograniczania depopulacji gminy (przez tworzenie nowych miejsc pracy poza rolnictwem oraz wzrost atrakcyjności miejsca zamieszkiwania) wskazano w Studium:

- ◆ optymalne rozmieszczenie wielofunkcyjnych stref aktywności gospodarczej i w ich ramach rozmieszczenie terenów pozarolniczych aktywności gospodarczych (usług i drobnej wytwórczości),
- ◆ rejony, gdzie powinna nastąpić poprawa warunków życia mieszkańców poprzez doposażenie tych rejonów w infrastrukturę społeczną i techniczną.

W celu stworzenia dogodnych warunków dla lokalizacji pozarolniczych aktywności gospodarczych, wskazano w Studium wielofunkcyjne strefy aktywności gospodarczej - o węzłowym położeniu w gminie i najkorzystniejszych warunkach powiązań komunikacyjnych z układem zewnętrznym. Dla tych stref powinny być sporządzone miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego – dające możliwość względnie szybkiej realizacji tam obiektów usługowych lub produkcyjnych. Strefy te to:

- ◆ binarna strefa Stanin – Tuchowicz,
- ◆ strefa Zastawie,
- ◆ strefa Wólka Zastawka,
- ◆ strefa Borowina.

Potencjalną, wspomagającą aktywnością gospodarczą w gminie może być turystyka, w tym zwłaszcza agroturystyka. W Studium, w zgodzie z Planem zagospodarowania województwa lubelskiego, wskazano północno – wschodnią część gminy jako preferowany rejon rozwoju turystyki.

Rozwój turystyki na obszarze gminy warunkowany jest, między innymi, utrzymaniem i poprawą ładu przestrzennego oraz przestrzeganiem zasad rozwoju zrównoważonego. W Studium wskazano standardy i warunki realizacji zagospodarowania przestrzennego, w tym zabudowy, nakierowane na osiągnięcie tego celu.

Obszary i zasady realizacji omawianych działań zostały wskazane przy uwzględnieniu wymogów ochrony przyrody, środowiska i dziedzictwa kulturowego, czemu służą odpowiednie ustalenia Studium.

Przedstawione powyżej rodzaje dominującego przeznaczenia terenu są ograniczane, rozszerzane lub uzupełniane ustaleniami z zakresu szczególnych uwarunkowań i ograniczeń dla zainwestowania, ustaleniami dotyczącymi ochrony środowiska przyrodniczego, dziedzictwa kulturowego i zabytków, określonymi elementami zagospodarowania terenu oraz wyznaczonymi ważniejszymi elementami polityki przestrzennej.

Dla obszarów zabudowy w Studium określa się dominujące przeznaczenie dla poszczególnych terenów. Na terenach tych dopuszcza się realizację innych funkcji z zastrzeżeniem, że funkcje te nie mogą powodować uciążliwości dla funkcji wiodącej.

W związku z ustaleniami projektu studium nastąpi umocnienie strefy funkcjonalno - przestrzennej, systemu komunikacji oraz innych elementów mających pośredni lub bezpośredni wpływ na życie lokalnej ludności. Warunki życia ludzi powinny ulec poprawie.

Ze względu na kierunkowy charakter dokumentu, jakim jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, możliwe jest określenie tylko ogólnego przewidywanego wpływu realizacji ustaleń projektu studium na środowisko.

Wyniki przeprowadzonych analiz wskazują, że znaczna część ustaleń projektu Studium wiązała się będzie z pozytywnym lub nieznaczącym ujemnym wpływem na środowisko.

Wynikał on będzie z określenia właściwych kierunków zagospodarowania, zgodnych z predyspozycjami obszaru i wymogami ochrony środowiska.

Projekt studium nie zakłada istotnych zmian przestrzennych powodujących ograniczenia w ochronie istniejących przyrodniczych terenów chronionych, co oznacza, iż ewentualny negatywny wpływ na tereny chronione wskutek powstania nowych inwestycji, nie będzie bezpośredni lub utrzyma się na obecnym poziomie.

Wszelkie działania wywołane realizacją polityki przestrzenno-funkcjonalnej gminy w znacznym stopniu podniosą komfort zamieszkania i wypoczynku mieszkańców.

Szczegółowy wpływ poszczególnych inwestycji realizowanych w wyniku ustaleń Studium na środowisko zależy będzie od programu, parametrów, technologii, rozwiązań technicznych, których nie określa się na etapie Studium.

Poniższa tabela przedstawia posumowanie strategicznej oceny oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska z zastrzeżeniem, że jest to pierwszy etap na poziomie daleko idącego uogólnienia. Przy ocenie należy brać pod uwagę duży stopień ogólności materiału oraz to, że Studium nie przesądza o danej lokalizacji. Studium to wyraz polityki gminy dotyczący rozwoju funkcjonalno -przestrzennego.

Ocena ta w miarę szczegółowości projektu-dokumentu może się zmienić.

Tabela 6. Zestawienie - poglądowa prognoza skutków wpływu ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stanin na środowisko przyrodnicze

symbole jednostek	Prognozowane wpływy na elementy środowiska									Wnioski
	powietrze	rzeźba terenu i krajobraz	wody powierzchniowe	wody podziemne	gleby	klimat	warunki życia ludzi	zwierzęta	rośliny	
M 1/2, M3/4 M 5	+/-	0	+/-	0	-	0	+	-	-	<p>Tereny o wiodącej funkcji zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej, wielorodzinnej zabudowy o niskiej intensywności. Charakter zabudowy zróżnicowany, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i wielorodzinna oraz usługowa. W postaci funkcji uzupełniającej dopuszcza się lokalizację usług publicznych. Dopuszcza się wszystkie formy zabudowy jednorodzinnej, do 2 kondygnacji naziemnych i ew. 1 kondygnacja w formie poddasza mieszkalnego oraz do dla budynków wielorodzinnych do 4 kondygnacji 1 kondygnacja w formie poddasza mieszkalnego. Dopuszcza się lokalizację budynków mieszkalnych, mieszkalno-usługowych i usługowych, garaży.</p> <p>Tereny istniejącej wiejskiej zabudowy o niskiej intensywności z zachowanymi elementami wiejskiej struktury przestrzennej. Tereny charakteryzują się przemieszczeniem zabudowy zagrodowej o charakterze wiejskim z budynkami jednorodzinnymi i usługowymi.</p> <p>Tereny projektowanej wiejskiej zabudowy mieszkaniowej i usługowej o niskiej intensywności. Rozwój zabudowy dozwolony jest w granicach obszaru wyznaczonego na rysunku studium.</p> <p>Są to tereny, na których nastąpi poprawa jakości</p>

										<p>życia mieszkańców poprzez poprawę warunków zamieszkiwania, uporządkowanie lub stworzenie nowej uporządkowanej struktury funkcjonalno-przestrzennej, wzbogacenie sektora usług. Jednocześnie nastąpi bezpowrotne zniszczenie biologicznie czynnej warstwy gleby, zanik jej walorów produkcyjnych i zniszczenie warunków dla funkcjonowania dotychczasowych zbiorowisk roślinnych i warunków życia zwierząt. Wzrośnie ilość powstających ścieków, odpadów i spalin. Ponadto wzrośnie ryzyko powstawania negatywnych wpływów na środowisko związanych z działalnością usługową. Wielkość wymienionych wpływów będzie zależała od intensywności zainwestowania i rodzaju prowadzonych na tym terenie usług. Studium ogranicza usługi do usług publicznych służących zaspakajaniu bieżących potrzeb mieszkańców.</p> <p>Będą to oddziaływania stałe, o nieznaczej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym, a pod względem trwałości częściowo odwracalne.</p>
US	0	0	0	0	-	0	+	-	-	<p>Tereny istniejących i projektowanych usług sportu i rekreacji. Tereny te będą miały pozytywny wpływ na warunki życia ludzi w związku ze stworzeniem odpowiedniego zaplecza dla rekreacji. Nastąpi również zachowanie aktywności biologicznej na większości obszaru i wprowadzenie zieleni towarzyszącej.</p> <p>Będą to stałe, pozytywne oddziaływania o zasięgu lokalnym i niewielkiej intensywności ze względu na niewielkie powierzchnie terenów.</p>
W1	+/-	0	+/-	0	-	0	+	-	-	<p>Tereny wielofunkcyjne na których przewidywany jest rozwój lub kontynuacja funkcji mieszkaniowej, drobnej wytwórczości i usług nieuciążliwych, również funkcji sportu, rekreacji i / lub turystyki funkcji magazynowo-składowych, infrastruktury i zaplecza technicznego.</p> <p>Na terenach tych nastąpi bezpowrotne zniszczenie biologicznie czynnej warstwy gleby na rozległych powierzchniach w związku z planowaną zabudową kubaturową. Zostanie wprowadzona powierzchnia biologicznie czynna na części powierzchni obszaru i wprowadzenie zieleni towarzyszącej.</p> <p>Będą to oddziaływania stałe, o zauważalnej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym, a pod względem trwałości częściowo odwracalne. Może nastąpić wzrost emisji zanieczyszczeń – głównie ścieków, odpadów i spalin. Będą to stałe oddziaływania negatywne, o zauważalnej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym. W związku z planowanym charakterem nowych inwestycji mogą nastąpić istotne oddziaływania na środowisko. Będą to stałe, pozytywne oddziaływania o zasięgu lokalnym i niewielkiej intensywności ze względu na niewielkie powierzchnie terenów.</p>
(PU)	-	0	0	0	-	0	+/-	-	-	<p>Tereny istniejących i projektowanych aktywności gospodarczych obejmujące tereny wszystkich form działalności gospodarczej (zakłady produkcyjne, składy, magazyny, drobna wytwórczość, hurtownie produkcji rolnej i obsługi rolnictwa, rzemiosło</p>

										<p>produkcyjne i usługowe, handel). Wskazana jest zastosowanie zabezpieczeń mających na celu eliminację lub redukcję uciążliwości tych obszarów - poprzez wprowadzenie pasów zieleni izolacyjnej.</p> <p>Na obszarach działalności gospodarczej dopuszcza się funkcję mieszkaniową jedynie integralnie związaną z prowadzoną działalnością w ramach funkcji podstawowej - miejsce zamieszkania właściciela.</p> <p>Na terenach tych nastąpi bezpowrotne zniszczenie biologicznie czynnej warstwy gleby na rozległych powierzchniach w związku z planowaną zabudową kubaturową.</p> <p>Będą to oddziaływania stałe, o zauważalnej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym, a pod względem trwałości częściowo odwracalne. Na terenie tym nastąpi negatywny wpływ na życie biologiczne spowodowany powstaniem zabudowy przemysłowej i usługowej. Może nastąpić wzrost emisji zanieczyszczeń – głównie ścieków, odpadów i spalin. Będą to stałe oddziaływania negatywne, o zauważalnej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym. W związku z planowanym charakterem nowych inwestycji mogą następować istotne oddziaływania na środowisko.</p>
R	0	+	+/-	0	+	+	+	0	0	<p>Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy.. Tereny obejmują obszary nieurbanizowane gminy. Studium dopuszcza lokalizację obiektów związanych z produkcją rolną i jej obsługą poza obszarami pełniącymi funkcje korytarzy ekologicznych.</p> <p>Są to tereny, na których nastąpi zachowanie lub wzrost walorów krajobrazu związanych z wprowadzeniem elementów przyrodniczych. Nastąpi zachowanie lub rewitalizacja biologicznie czynnej warstwy glebowej. Ponadto zwiększy się możliwość pochłaniania CO₂ i produkcji tlenu przez wprowadzoną roślinność, polepszenie warunków siedliskowych drobnej fauny i introdukcji roślin..</p> <p>Na obszarach umożliwiających lokalizację elektrowni wiatrowych przewiduje się osłabienie powyższych pozytywnych oddziaływań.</p> <p>Będą to oddziaływania stałe, o nieznacznej intensywności przekształceń i o zasięgu miejscowym.</p>
RE	0	+	0	0	+	+	+	0	0	<p>Tereny obejmują obszary upraw polowych, łąki oraz pastwiska z lokalnymi zakrzywieniami i zadrzewieniami, zbiorniki i cieki wodne. Postuluje się na przedmiotowych terenach wprowadzić zakaz budowy obiektów zagrodowych i mieszkaniowych jedynie dopuszcza się adaptację istniejącego zagospodarowani.</p> <p>Są to tereny, na których nastąpi zachowanie lub wzrost walorów krajobrazu związanych z wprowadzeniem elementów przyrodniczych. Nastąpi zachowanie lub rewitalizacja biologicznie czynnej warstwy glebowej. Ponadto zwiększy się możliwość pochłaniania CO₂ i produkcji tlenu przez wprowadzoną roślinność, polepszenie warunków</p>

										<p>siedliskowych drobnej fauny i introdukcji roślin. Zostanie zachowana szata roślinna w postaci łąk, niekiedy o dużych walorach przyrodniczych.</p> <p>Będą to oddziaływania stałe, o nieznaczej intensywności przekształceń i o zasięgu miejscowym.</p>
ZL LZ	+	+	0	0	0	+	+	+	+	<p>Istniejące tereny leśne i zadrzewienia oraz projektowane zalesienia o pozytywnym wpływie na jakość środowiska, krajobraz i funkcjonowanie ekosystemów. Ich istnienie wpływa na wzrost naturalnej retencji wodnej, kształtowanie się prawidłowych stosunków wodnych, łączność ekosystemów i funkcjonowanie powiązań ekologicznych, możliwość pochłaniania CO₂ i produkcji tlenu, zachowanie warunków siedliskowych fauny i introdukcji roślin. Tereny leśne i tereny zalesień wpływają pozytywnie na warunki życia ludzi.</p> <p>Studium generalnie chroni powierzchnie lasów. Niewielkie tereny leśne w strefach urbanizacji Studium wskazuje do zmiany przeznaczenia</p> <p>Mają one stałe pozytywne oddziaływania o zauważalnej intensywności i zasięgu lokalnym oraz regionalnym.</p>
ZP, RE	0	+	0	0	-/+	+	+	0	-/+	<p>Tereny zieleni parków podworskich j, zieleni urządzonej, zieleni izolacyjnej oraz zieleni nieurządzonej na terenach rolnych w dolinach rzek.</p> <p>Tereny, na których nastąpi uporządkowanie obecnych zadrzewień, zachowanie walorów krajobrazu i pozytywnych oddziaływań na stan czystości środowiska i warunki życia ludzi. Na terenach tych nastąpi również zachowanie biologicznie czynnej warstwy gleby oraz utrzymanie warunków migracji drobnej fauny.</p> <p>Będą to oddziaływania stałe, nie powodujące przekształceń i o zasięgu lokalnym.</p>
ZD	0	0	0	0	+	+	+	0	0	<p>Tereny istniejących ogródków działkowo – rekreacyjnych, zlokalizowanych w Jeleńcu. Nie dopuszcza zmiany funkcji terenów..</p> <p>Tereny o pozytywnym wpływie na jakość środowiska, krajobraz i funkcjonowanie ekosystemów. Ich istnienie wpływa na prawidłowe kształtowanie stosunków wodnych, łączność ekosystemów i funkcjonowanie powiązań ekologicznych, możliwość pochłaniania CO₂ i produkcji tlenu, zachowanie warunków siedliskowych fauny i introdukcji roślin.</p> <p>Będą to oddziaływania stałe, nie powodujące przekształceń i o zasięgu lokalnym.</p>
ZC	0	0	0	0	0	0	+	+	+	<p>Tereny cmentarzy. Tereny aktywne biologicznie, spełniające jednocześnie ważne funkcje społeczne. Rzeźba terenu i budowa geologiczna wskazują, że cmentarze spełniają warunki w zakresie ochrony wód gruntowych.</p> <p>Oddziaływanie niewielkie ze względu na małe powierzchnie, stałe, nie powodujące przekształceń i o zasięgu lokalnym.</p>

WS	0	0	0	0	0	+	+	+	+	<p>Tereny wód śródlądowych, wód otwartych i płynących oraz wody gospodarki rybackiej.</p> <p>Zbiorniki wodne pełnią ważną, pozytywną rolę w funkcjonowaniu ekosystemów, zwiększają naturalną retencję środowiska i bioróżnorodność na omawianym terenie. Ważna jest ochrona wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniami, głównie ściekami sanitarnymi i środkami chemicznymi stosowanymi w rolnictwie.</p> <p>Prognozuje się dalsze niewielkie pozytywne oddziaływania zbiorników wodnych na biosferę.</p>
NU,NO ,WZ,IS	0	0	+	+	-/+	0	+	-	-	<p>Tereny urządzeń infrastruktury technicznej (zaopatrzenia w wodę, energię, gaz, obiektów i urządzeń odprowadzania i oczyszczania ścieków, obiektów i urządzeń gromadzenia odpadów stałych, stacje uzdatniania wody) i inwestycji specjalnych (poligon wojskowy "Jagodne").</p> <p>Są to obiekty i tereny o ważnych funkcjach dla zapewnienia odpowiednich warunków życia mieszkańców. Na tereny oczyszczalni ścieków możliwe jest negatywne oddziaływanie na środowisko w postaci emisji substancji złownonych i aerozoli, hałasu, zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych oraz powstawania osadów ściekowych, które wymagają odpowiedniej utylizacji. Większość omawianych oddziaływań jest możliwa jedynie w warunkach awaryjnych. Istnienie oczyszczalni ścieków w ogólnym bilansie jest bardzo korzystne dla poprawy czystości środowiska i redukcji zanieczyszczeń. Lokalizacja oczyszczalni ścieków nie powinna powodować istotnych, negatywnych oddziaływań na warunki życia mieszkańców.</p> <p>Nie przewiduje się powstawania nowych oddziaływań na środowisko przy zapewnieniu prawidłowego funkcjonowania wymienionych inwestycji</p>
GP, KZ,KL, KD	-	0	0	0	-	0	/+	-	-	<p>Tereny obsługi komunikacji samochodowej i kolejowej, tereny projektowanych i istniejących dróg publicznych klasy głównej, zbiorczej, lokalnej oraz innych dróg, na których wystąpią oddziaływania związane z ruchem pojazdów samochodowych.</p> <p>Nastąpi pogorszenie stanu aero- sanitarnego w związku z ruchem pojazdów samochodowych. Poziom emisji zanieczyszczeń (SO₂; NO₂; pyłów) może się lokalnie zwiększyć. Ponadto nastąpi zniszczenie biologicznie czynnej warstwy gleby i zwiększenie negatywnych presji na świat zwierzęcy.</p> <p>Będą to oddziaływania stałe o zauważalnej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym, a pod względem trwałości nieodwracalne.</p>

(+) - realizacja celu spowoduje pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia
(-) - realizacja celu spowoduje negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia
(0) - realizacja celu nie wpływa w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie
(+/-) - realizacja celu może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia

14 WYKORZYSTANE MATERIAŁY.

14.1 Opracowania planistyczne

- ◆ Projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stanin, URBIT – DORADZTWO I PROJEKTOWANIE, marzec 2012-listopad 2013;
- ◆ Opracowań ekofizjograficzne gminy Stanin URBIT – DORADZTWO I PROJEKTOWANIE, 2011;
- ◆ Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, (Dz.U. Nr 118 poz. 1233);
- ◆ Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego, Sejmik Województwa Lubelskiego, Lublin, 2001 r.;
- ◆ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego, Uchwała Sejmiku Województwa Lubelskiego Nr 65/2004 z dnia 7 czerwca 2004 r.;
- ◆ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stanin, przyjęte Uchwałą Nr XVI/159/2001 Rady Gminy Stanin z dnia 28 czerwca 2001 r.;
- ◆ Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Stanin do 2020 r., Rada Gminy Stanin; Stanin, czerwiec 2006 r.;
- ◆ Strategia Rozwoju Powiatu Łukowskiego do 2025 r., Rada i Zarząd Powiatu Łukowskiego, maj 2005 r.;
- ◆ Program ochrony środowiska Powiatu Łukowskiego na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2017, Starostwo Łukowskie w Łukowie, 2010 r.;
- ◆ Plan gospodarki odpadami, Starostwo Powiatowe w Łukowie, wrzesień 2004 r.;
- ◆ Aktualne mapy topograficzne w skali 1:10 000, 1:50 000, Główny Geodeta Kraju, Warszawa 2002 r.;
- ◆ Starostwo Powiatowe w Łukowie, Wydział Ochrony Środowiska; Chronione obiekty przyrodnicze Gminy Stanin;
- ◆ Raport o stanie środowiska z lat 2001-2010 – WIOŚ, Lublin;
- ◆ Raport z przedrealizacyjnego monitoringu chiropterologicznego terenów przeznaczonych pod bu PAMM, Autor opracowania: dr hab. Marek Kucharczyk; Lublin, sierpień 2013
- ◆ Raport z przedrealizacyjnego monitoringu ornitologicznego terenów przeznaczonych pod bu PAMM, Autor opracowania: dr hab. Marek Kucharczyk; Lublin, sierpień 2013
- ◆ wizje terenowe – maj, czerwiec 2011 r.;
- ◆ www.powiat.lukow.pl
- ◆ Prognoza oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Łuków wraz z projektem aneksu do tego planu na okres 2011-2014; BULiGL oddz. w Warszawie, 2008 r.;
- ◆ Strategia zarządzania obszarem Natura 2000 „Jata”. Praca dyplomowa wykonana w ramach Studium Podyplomowego „Ochrona Przyrody – podstawy naukowe, uwarunkowania prawne i praktyczne zastosowane w działalności zawodowej”; praca wykonana pod kierunkiem prof. dr hab. Jerzego Szwaagrzyka – p. Maciek Szczygielski;
- ◆ Ostoje ptaków w Polsce. Wyniki inwentaryzacji cz. I; BULiGL pod redakcją S. Chmielewskiego i R. Stelmacha; Bogucki Wyd. Naukowe Poznań 2009 r.;

- ◆ Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń mpzp wsi: Stanin, Wesołówka, Tuchowicz i Jeleniec w gm. Stanin; Zakład Planowania Przestrzennego i Badań Ekofizjograficznych EKOS; Siedlce 2009 r.;
- ◆ Wytyczne w zakresie prognozowania oddziaływań, farm wiatrowych na środowisko, M. Stryjecki i k. Mielniczuk, Warszawa, GDOŚ, 2011 r.
- ◆ Wpływ farm wiatrowych na ptaki. Rodzaje oddziaływań, ich znaczenie dla populacji ptasich i praktyka badań w Polsce. Notatki ornitologiczne, tom 50, nr 3 2009r.
- ◆ Przestrzenne aspekty lokalizacji energetyki wiatrowej w województwie lubelskim, Biuro Planowania Przestrzennego w Lublinie, Lublin 2011.
- ◆ Przyroda województwa siedleckiego. Zakład Badań Ekologicznych „EKOS”, Siedlce 1995 r.;
- ◆ Obwieszczenie nr 4/2010 Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie z dn. 25.10.2010 r. w sprawie wykazu zabytków archeologicznych woj. Lubelskiego (Dz.Urz. L 2010; Nr132; 2237)
- ◆ Obwieszczenie nr 3/2010 Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie z dn. 25.06.2010 r. w sprawie wykazu zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych "A" województwa lubelskiego (Dz.Urz. L. 2010; Nr 84; 1552)
- ◆ Regionalizacja Geobotaniczna Polski, Jan Marek Matuszkiewicz IGiPZ PAN Warszawa 2008 r.;
- ◆ Fitosocjologia stosowana, Cz. Wysocki, P. Sikorski, Wydawnictwo SGGW, Warszawa 2002 r.;
- ◆ www.Stanin.pl;
- ◆ WWW.wioś.Lublin.pl;
- ◆ Uproszczone plany urządzenia lasów położonych na terenie wsi leżących w obrębie Gm. Stanin dla lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa, na okres od 01.01.2003 r. do 31.12.2012 r.;

14.2 Akty prawne

- ◆ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 21.07.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków NATURA 2000 (Dz.U. Nr 229 poz. 2313), zmiany Dz.U. z2007 r. Nr 179 poz. 1275;
- ◆ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. Nr 120 poz. 826);
- ◆ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 z 7.11.2008 r. poz. 1227)

ZAŁĄCZNIKI

- ◆ Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko „Studium...” Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie (pismo nr WOOŚ.411.47.2011.KKO z dnia 24 czerwca 2011r.),
- ◆ Opinia sanitarna nr ZNS.711-91-1/09.PN dotycząca ustalenia zakresu i stopnia szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko „Studium...” Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łukowie (pismo nr ONS.NZ-700.45.2011 z dnia 22 czerwca 2011 r.)
- ◆ Stan jakości powietrza w gminie określony przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Lublinie w 2011 r.

1	WSTĘP	3
1.1	Podstawy formalno-prawne	3
1.2	Cele i zakres prognozy	3
1.3	Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	3
2	INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	4
2.1	Wprowadzenie	4
2.2	Zawartość i cel dokumentu	4
2.3	Powiązania z innymi dokumentami	5
3	CHARAKTERYSTYKA TERENU OPRACOWANIA	6
3.1	Charakterystyka społeczna, ekonomiczna, przestrzenna obszaru	6
3.2	Obszary zabudowy	7
3.3	Obszary ochrony wartości ekologicznych i obszary otwarte. Są to:	7
3.4	Czynniki rozwoju i wynikające z nich kierunki działania	8
3.5	Kierunki rozwoju jego priorytety	9
4	CHARAKTERYSTYKA STANU ŚRODOWISKA	9
4.1	Położenie terenu. Przyrodnicze związki z otoczeniem	9
4.2	Zasoby przyrodniczo-krajobrazowe	11
4.2.1	Obiekty i obszary objęte ochroną z mocy ustawy o ochronie przyrody	11
4.2.1.1	Planowane i postulowane obszary chronione:	12
4.2.2	Szata roślinna	13
4.2.3	Bioróżnorodność	14
4.2.4	Świat zwierzęcy	14
4.3	Charakterystyka fizyczno-geograficzna terenu	15
4.4	Uciążliwości	19
4.4.1	Zanieczyszczenia wód powierzchniowych, podziemnych	20
4.4.2	Zanieczyszczenia gruntu	20
4.4.3	Zagrożenie powodziowe	20
4.4.4	Melioracje wodne	21
4.4.5	Hałas	21
4.4.6	Gospodarka odpadami	21
4.4.7	Promieniowanie elektromagnetyczne niejonizujące	22
4.5	Diagnoza stanu i funkcjonowania środowiska	22
4.6	Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji Studium	23
5	DZIEDZICTWO KULTUROWE	23
6	PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA STUDIUM NA ŚRODOWISKO	27
6.1	Cele środowiskowe i przyjęte standardy	27
6.2	Charakterystyka potencjalnych oddziaływań środowiskowych	30
6.2.1	Główne elementy Studium, z których mogą wynikać oddziaływania na środowisko	30
6.2.1.1	Ponadlokalne kierunki polityki przestrzennej	31
6.2.1.2	Kierunki zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz przeznaczeniu terenów, w tym wskaźniki dotyczące zagospodarowania	31
6.2.1.3	Rozwój infrastruktury wiejskiej	38
6.2.1.4	Kierunki rozwoju komunikacji	42
6.2.1.5	Koncepcja i program zabezpieczeń przeciwpowodziowych	44
6.2.1.6	Rozwój infrastruktury turystycznej	44
6.3	Ogólna charakterystyka potencjalnych skutków realizacji Studium	45
6.3.1	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Stanina a obszary Natura 2000	46
6.3.2	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Stanina a pozostałe obszary chronione	47
6.3.3	Oddziaływania na zdrowie i warunki życia ludzi	47
7	ODDZIAŁYWANIE NA DOBRĄ KULTURĘ	48
8	ZGODNOŚĆ Z CELAMI OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYMI NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM	49

9	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, WYNIKAJĄCYCH Z REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	50
10	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE DOKUMENTU WRAZ Z UZASADNIENIEM KONIECZNYCH ZMIAN	51
11	TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO.....	51
12	INFORMACJA O PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ WARUNKÓW JEJ PRZEPROWADZANIA	51
13	STRESZCZENIE – POSUMOWANIE	52
14	WYKORZYSTANE MATERIAŁY.....	59
14.1	Opracowania planistyczne.....	59
14.2	Akty prawne	60
	ZAŁĄCZNIKI	60

1 WSTĘP

1.1 Podstawy formalno-prawne

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko do projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Stanin wynika z przepisów Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2013 r., poz. 1235, art. 46), które są transpozycją do polskiego prawa przepisów Unii Europejskiej – Dyrektywy 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz.Urz.WE I197 z 21.07.01). Sporządzenie prognozy jest elementem postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której podlegają również – między innymi – miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

1.2 Cele i zakres prognozy

Celem prognozy jest:

- ◆ ocena stopnia i ocena uwzględnienia zagadnień ochrony środowiska w dokumencie (Studium),
- ◆ ocena potencjalnych skutków środowiskowych realizacji Studium,
- ◆ ocena potencjalnych skutków środowiskowych nie przyjęcia Studium,
- ◆ ewentualna propozycja rozwiązań alternatywnych, które pozwolą na minimalizację bądź wyeliminowanie negatywnych skutków wynikających z zapisów w Studium.

Zakres prognozy określa art. 51 ust.2 ww. ustawy z dnia 3 października 2008 r. oraz - zgodnie z art. 53 w/w ustawy - postanowienia uzgadniające zakres i stopień szczegółowości prognozy, wydane przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie (pismo nr WOOŚ.411.47.2011.KKO z dnia 24 czerwca 2011 r.) oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łukowie (pismo nr ONS.NZ-700.45.2011 z dnia 22 czerwca 2011 r.).

Oceną w ramach Prognozy objęte zostały następujące elementy:

- ◆ sposób uwzględnienia w analizowanym dokumencie celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu krajowym i regionalnym, istotnych z punktu widzenia projektowanego studium,
- ◆ istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- ◆ stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- ◆ istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, głównie dotyczące obszarów chronionych.

1.3 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

W związku z ogólnym, strategicznym charakterem analizowanego dokumentu (Studium) uznano, że szczegółowość prognozy musi odpowiadać ogólności dokumentu.

Na potrzeby opracowania przyjęto klasyczne narzędzia i kryteria oceny tj. opis występujących zasobów przyrodniczych i ich ocenę wskaźnikową.

Wobec braku listy indykatywnej przyszłych realizacji, w tym określenia ich skali, możliwych lokalizacji i programu przedsięwzięć w ramach przeznaczeń terenów, ocena została przeprowadzona na podstawie wiedzy eksperckiej dotyczącej możliwych oddziaływań na środowisko przyrodnicze, w tym na obszary Natura 2000.

Zasadniczej ocenie poddano przede wszystkim ustalenia zawarte Studium w Dziale III - Cele i kierunki zagospodarowania przestrzennego.

2 INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1 Wprowadzenie

Przedmiotem prognozy jest projekt „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stanin” przygotowany przez pracownię URBIT - DORADZTWO i PROJEKTOWANIE w listopadzie 2013 r. Głównym projektantem Studium jest mgr inż. arch. Marcin Świetlik.

Podstawą prawną opracowania „Studium...” jest ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2012, poz. 647 ze zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Podstawa formalną sporządzenia dokumentu jest Uchwała Nr IV/26/2011 z dnia 16 lutego 2011 roku Rady Gminy Stanin w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stanin.

2.2 Zawartość i cel dokumentu

Analizowane Studium jest faktycznie zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stanin z 2001 roku.

Zmienione studium ma formę jednolitego i kompletnego dokumentu. Zakres i jego układ podporządkowany został wymaganej ustawowo treści studium. Zakres przestrzenny obejmuje całą gminę w jej granicach administracyjnych.

Problematykę Studium ujęto w rozdziałach tematycznych, w których zawarto zagadnienia wskazane w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Są to:

- ◆ Część diagnostyczna (dział II) w której dokonano charakterystyki i analizy uwarunkowań środowiskowych, przestrzennych, funkcjonalnych, społecznych,
- ◆ Część strategiczna (dział III) w którym omówiono założenia oraz podstawowe kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy.

Studium składa się z wielobranżowej części opisowej oraz rysunków (map) w skali 1:5 000:

- ◆ „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy Stanin”,
- ◆ „Cele i kierunki rozwoju przestrzennego”.

Celem Studium jest określenie kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w oparciu o uwarunkowania wynikające z istniejącego zagospodarowania i możliwości rozwoju.

Zmiana Studium dotyczy terenu gminy w granicach administracyjnych i została dokonana w następującym zakresie, w szczególności uwzględniając:

- aktualizację uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i obecną sytuacją społeczno-gospodarczą gminy;
- wnioski i postulaty zgłoszone do studium.

W szczególności Studium określa kierunki racjonalnego rozwoju gminy poprzez:

- ◆ wskazanie kierunków zmian w strukturze funkcjonalno - przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów, m.in.:
- ◆ wskazanie stref aktywności gospodarczej,
- ◆ wskazanie terenów dla rozwoju: budownictwa mieszkaniowego i usług publicznych,
- ◆ wskazanie terenów dla realizacji obiektów: sportu, wypoczynku, kultury i innych aktywności społecznych,
- ◆ wskazanie form i zasad zagospodarowania terenów,
- ◆ wskazanie obszarów oraz zasad ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego,
- ◆ wskazanie obszarów i zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- ◆ wskazanie zasad rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej
- ◆ wskazanie obszarów rozmieszczenia inwestycji celu publicznego,
- ◆ wskazanie obszarów, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszarów na których planuje się zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne,
- ◆ wskazanie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi,
- ◆ wskazanie obszarów rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych,
- ◆ wskazanie granic terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.

2.3 Powiązania z innymi dokumentami

Dokument „Studium...” został przygotowany w ścisłym powiązaniu z dokumentami planistycznymi krajowymi i regionalnymi.

W szczególności uwzględniono zapisy „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego z roku 2002, w którym uwzględnia się ustalenia strategii rozwoju województwa oraz inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

Zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego, gmina Stanin znajduje się w obszarze rozwoju gospodarki rolnej, turystyki i rekreacji.

Plan zakłada, że gmina Stanin, tak jak i inne obszary wiejskie województwa lubelskiego, ulegać będzie sukcesywnej depopulacji. Zalicza Stanin do obszarów wymagających podjęcia działań integracyjnych z regionem.

W zakresie polityki rolnej, Stanin zaliczony jest do obszarów objętych priorytetem zalesień oraz wymagających uregulowania stosunków wodnych.

W wojewódzkim planie zagospodarowania przestrzennego, na obszarze gminy Stanin nie zakłada się realizacji nowych inwestycji komunikacyjnych o znaczeniu krajowym lub regionalnym. Zakłada się jedynie adaptację i modernizację istniejących obiektów, w tym:

- ◆ droga krajowa nr 76 (o relacji Wilga - Garwolin - Stoczek Łukowski - Łuków),
- ◆ droga wojewódzka nr 807 (o relacji Łuków – Żelechów – Maciejowice),
- ◆ droga wojewódzka nr 808 (o relacji Łuków – Serokomla – Kock),
- ◆ 2 zelektryfikowane linie kolejowe (dwutorowa o relacji Łuków – Pilawa – Łowicz oraz jednotorowa o relacji Łuków - Dęblin).

Ponadto zakłada się podwyższenie kategorii do drogi wojewódzkiej dla drogi powiatowej (o relacji Stoczek Łukowski – Krzywda – Serokomla).

W zakresie infrastruktury technicznej o znaczeniu regionalnym, w planie województwa przyjęto na obszarze gminy Stanin budowę 2 linii elektroenergetycznych 110 kV.

W zakresie ochrony przyrody w północnej części gminy projektowany jest Łukowski Park Krajobrazowy wraz z otuliną (na bazie istniejącego Łukowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu).

Politykę ekologiczną na szczeblu powiatu określa Program ochrony środowiska Powiatu Łukowskiego na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2017, Starostwo Łukowskie w Łukowie, 2010 r.;

Cele główne Programu (zmniejszanie zanieczyszczeń środowiska, racjonalna gospodarka wodą, zwiększenie lesistości i ochrona lasów, poprawa stanu bezpieczeństwa ekologicznego, podnoszenie poziomu wiedzy ekologicznej, rozwój proekologicznych form działalności gospodarczej, utworzenie spójnego systemu obszarów chronionych) oraz przyporządkowane im cele szczegółowe i działania uwzględnione zostały w Studium.

<p>Analiza zapisów w Studium pozwoliła stwierdzić, że nie są one sprzeczne z zapisami Planu zagospodarowania przestrzennego woj. lubelskiego oraz, że w zakresie ochrony środowiska zarówno przyrodniczego jaki i warunków życia ludzi są zgodne z celami polityki ekologicznej Państwa i Województwa.</p>	
--	--

Ponadto w granicach gminy obowiązują dwa miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Jeden, z 1997 r., obejmujący część wsi Wesołówka oraz drugi, uchwalony w 2011 r., dla wsi Stanin, Jeleniec, Tuchowicz i Wesołówka.

3 CHARAKTERYSTYKA TERENU OPRACOWANIA

3.1 Charakterystyka społeczna, ekonomiczna, przestrzenna obszaru

Gmina Stanin położona jest w północno - zachodniej części województwa lubelskiego, w powiecie łukowskim, w odległości ok. 17 km od Łukowa, 100 km od Lublina i 110 km od Warszawy.

Tereny gminy, w większości leżące na Nizinie Południowopodlaskiej (Równina Łukowska i częściowo Wysoczyzna Żelechowska), obejmują około 161 km² i graniczą:

- od północnego wschodu z gminą Łuków,
- od południowego zachodu z gminą Wola Mysłowska,
- od północnego zachodu z gminą Stoczek Łukowski,
- od południowego wschodu z gminą Wojcieszków,
- od południa z gminą Krzywda.

Gmina posiada dogodne powiązania komunikacyjne z miastami powiatowymi: Łuków i Garwolin, jak również z dużymi metropoliami – Warszawą i Lublinem (mankamentem jest

stosunkowo duża odległość do tych miast – przekraczająca 100 km). Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 76, drogi wojewódzkie nr 807 i 808 oraz drogi powiatowe. Gmina posiada dobrze ukształtowaną sieć dróg gminnych.

Przez obszar gminy przebiegają 2 linie kolejowe: Łuków – Pilawa – Warszawa (w części północnej) i Łuków – Dęblin – Radom (w części południowej).

Dominującą funkcję w gminie Stanin stanowi rolnictwo - użytki rolne zajmują ponad 75% obszaru gminy. Lasy i pozostałe tereny cenne przyrodniczo to około 17% powierzchni gminy.

Głównym ośrodkiem obsługi ludności jest Stanin, w którym koncentrują się usługi z zakresu oświaty, kultury, sportu, ochrony zdrowia i administracji. Rolę ośrodków wspomagających pełnią miejscowości Tuchowicz oraz Zastawie i Sarnów, w których występują usługi z zakresu oświaty, kultury i sportu.

W gminie Stanin mieszka 9702 osób (GUS, stan na 31.12.2010 r.). Powierzchnia gminy wynosi około 161 km². Gęstość zaludnienia to 61 osób/km².

Od wielu lat następuje stopniowe zmniejszanie się liczby mieszkańców gminy Stanin. Proces ten ma tendencję narastającą. Wynika z niewielkiego przyrostu naturalnego oraz stałego odpływu ludności do innych rejonów. Kierunkami emigracji są miasta i wsie województw lubelskiego i mazowieckiego.

3.2 Obszary zabudowy

Gmina charakteryzuje się dużym rozproszeniem zabudowy, wynikającym z jej rolniczego charakteru. Zespoły osadnicze (wsie) położone są wzdłuż istniejących dróg, a ich struktura podziałów jest typową strukturą rolną – rozproszone długie, wąskie działki z zabudową siedliskową, w której dom mieszkalny usytuowany jest od strony drogi. Wprowadzana nowa zabudowa mieszkaniowa (najczęściej już niezwiązana z rolnictwem) kontynuuje tę tendencję.

Głównym ośrodkiem administracyjno-usługowym jest miasto Stanin. Centralne położenie, dobre powiązania komunikacyjne z pozostałymi wsiami i Łukowem oraz lokalizacja głównych obiektów administracji publicznej i infrastruktury społecznej determinuje jego funkcję i potencjalny rozwój. Stosunkowo intensywnie urbanizują się również tereny w bezpośredniej bliskości Stanina, zwłaszcza w kierunku północno – wschodnim (Tuchowicz) – przy drodze do Łukowa. Zabudowa mieszkaniowa w Staninie i na przyległych terenach to głównie zabudowa jednorodzinna.

Nieduża odległość (ok. 2,5 km) Stanina i Tuchowicz oraz relatywnie wysokie tempo rozwoju obu tych ośrodków predestynują je do pełnienia roli binarnego centrum usługowego gminy.

3.3 Obszary ochrony wartości ekologicznych i obszary otwarte. Są to:

Lasy Łukowskie PLB060010 – obszar specjalnej ochrony ptaków (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków – Dz.U.2011.25.133; zm. Dz.U.2011.67.368); powierzchnia 11 488,4 ha, z czego w gminie Stanin 546,4 ha (ok. 4,76%).

Obszar obejmuje kompleks leśny Lasów Łukowskich.

Łukowski Obszar Chronionego Krajobrazu (Rozporządzenie Nr 43 Wojewody Lubelskiego z dnia 17.02.2006 r. w sprawie Łukowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Lubel.06.65.1228).

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tylko fragment lasu znajdujący się w najbardziej wysuniętej na północ części gminy.

Pomniki przyrody – pojedyncze okazy drzew - 15 sztuk

Ponadto w przestrzeni zaznaczają się:

- tereny położone w dolinie Bystrzycy i Wilkojadki z zielenią naturalną, starorzeczami, stawami rybnymi,
- parki podworskie, enklawy leśne,
- ogródki działkowe i zieleń cmentarzy,
- powierzchnie w użytkowaniu rolnym.

3.4 Czynniki rozwoju i wynikające z nich kierunki działania

Jako jedno z podstawowych założeń dla dalszego zagospodarowania omawiane Studium implementuje dotychczasowy kierunek polityki przestrzennej w planowanej strukturze gminy i generalnym rozlokowaniu poszczególnych funkcji.

Gmina Stanin posiada potencjały umożliwiające kontynuację jej rozwoju jako gminy rolniczej. Inne funkcje, jak np.: turystyka, usługi lub przemysł mogą mieć znaczenie tylko uzupełniające. Rozwój aktywności pozarolniczych jest jednak ważny ze względu na tworzenie w ten sposób zachęt dla ludzi młodych do pozostawania na obszarze gminy.

Stanin jako gmina rolnicza funkcjonuje od początku swego istnienia. Dlatego ważne jest aby szczególnie wesprzeć pozostałe kierunki rozwoju.

Głównym kierunkiem przekształceń gminy powinno być stworzenie warunków do rozwoju pozarolniczej działalności gospodarczej, opierającej się na wykorzystaniu własnych zasobów. Pozwoli to stworzyć nowe miejsca pracy przede wszystkim w sektorze usługowym i drobnej wytwórczości. Stymulowanie rozwoju w tym kierunku powinno opierać się m.in. na udostępnieniu terenów pod usługi i lekki przemysł. Jednym z głównych zadań dla gminy jest rozwój zasobów ludzkich poprzez szkolenia i działania informacyjne o możliwościach pozyskania funduszy na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej.

Naturalnym kierunkiem rozwoju gminy jest też agroturystyka. Kierunek ten jest szczególnie mocno zaznaczony w planie województwa lubelskiego. Potencjał do rozwoju turystyki stanowią obszary cenne przyrodniczo, dostępność komunikacyjna, w tym kolejowa, obiekty zabytkowe oraz typowo wiejski krajobraz. Jednak ze względu na znaczną odległość od dużych ośrodków miejskich rozwój w tym kierunku jest stosunkowo utrudniony.

Podsumowując uwarunkowania rozwoju gminy należy docenić:

- ◆ dostępność komunikacyjną gminy,
- ◆ walory przyrodnicze i kulturowe,
- ◆ rozbudowaną sieć infrastruktury społecznej.

Potencjalnie niekorzystnie na rozwój może wpływać:

- ◆ bliska odległość ośrodka powiatowego – Łukowa – i szeroki asortyment oferowanych tam usług,
- ◆ brak gruntów komunalnych, które mogłyby być przeznaczone pod utworzenie strefy gospodarczej,
- ◆ niedostateczne wyposażenie terenów w infrastrukturę techniczną.

3.5 Kierunki rozwoju jego priorytety

Podstawowym celem strategicznym rozwoju gminy Stanin (zgodnie ze Strategią rozwoju gminy Stanin na lata 2007–2020) jest poprawa warunków życia mieszkańców oraz osiągnięcie zrównoważonego rozwoju społeczno – gospodarczego gminy poprzez podnoszenie jakości kapitału ludzkiego oraz rozbudowę infrastruktury.

W Strategii wyróżniono 3 podstawowe obszary jej zainteresowania:

- ◆ konkurencyjność gminy w relacjach zewnętrznych oraz warunki prowadzenia działalności gospodarczej,
- ◆ warunki życia mieszkańców – rozumiane zarówno w aspekcie infrastruktury technicznej, jak i dostępności do usług społecznych,
- ◆ rozwój i aktywizacja społeczności gminnej.

Część przyjętych w Strategii celów oraz obszary zainteresowania realizowane będą w sferze funkcjonalno – przestrzennej, która jest przedmiotem ustaleń omawianego Studium
Obszary zainteresowania Strategii w sferze przestrzennej - planistycznej realizowane będą następująco:

1 – „konkurencyjność gminy w relacjach zewnętrznych oraz warunki prowadzenia działalności gospodarczej” – poprzez wskazanie w Studium stref aktywności gospodarczej (posiadających dogodnie powiązania komunikacyjne z układem zewnętrznym), a następnie przeznaczenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w ramach tych stref, terenów przeznaczonych dla rozwoju funkcji produkcyjnych i usługowych – co umożliwi szybką realizację na tych terenach inwestycji produkcyjnych i usługowych,

2 – „poprawa warunków życia ludności” – poprzez wskazanie w Studium stref (i następnie wyznaczenie w planach miejscowych) terenów dla rozwoju: budownictwa mieszkaniowego i usług publicznych – z zapewnieniem ich dobrej dostępności systemami komunikacji oraz dobrej obsługi systemami infrastruktury technicznej,

3 – „rozwój i aktywizacja społeczności gminnej” – poza działaniami już opisanymi – poprzez wskazanie w Studium miejsc (a następnie wyznaczenie w planach miejscowych) terenów dla realizacji obiektów: sportu, wypoczynku, kultury i innych aktywności społecznych - nakierowanych na rozwój osobowości i atrakcyjne spędzanie czasu wolnego.

4 CHARAKTERYSTYKA STANU ŚRODOWISKA

4.1 Położenie terenu. Przyrodnicze związki z otoczeniem.

Gmina Stanin położona jest w województwie lubelskim w północno zachodniej jego części oraz w centralnej części powiatu łukowskiego.

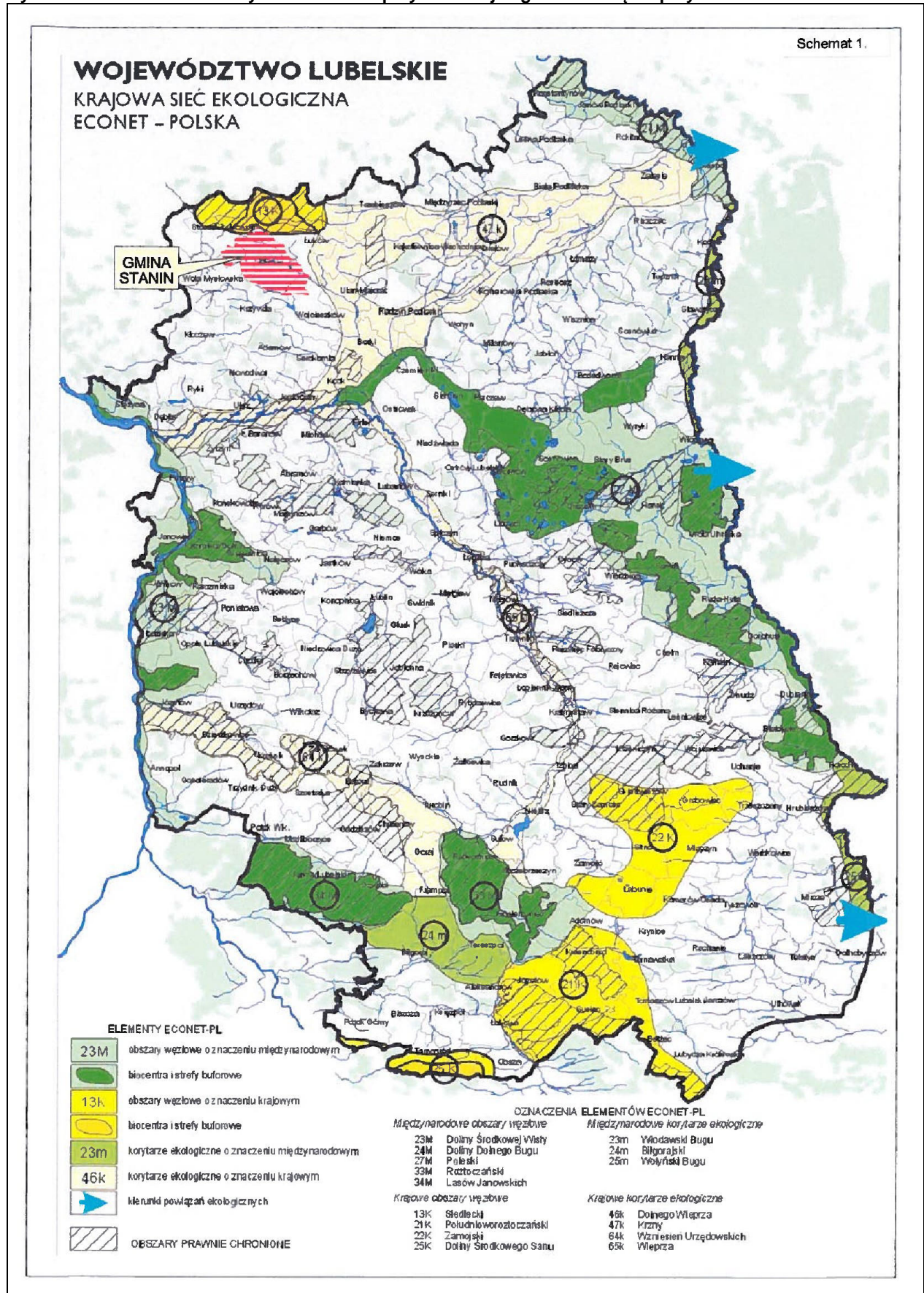
Gmina Stanin prawie w całości znajduje się poza systemem krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA. Graniczące z nią od północy Lasy Łukowskie stanowią krajowy obszar węzłowy (13K – siedlecki).

Niewielki fragment tych lasów znajduje się w północnej części gminy. Jest to fragment kompleksu „Kryńszczak”. Lasy Łukowskie objęte są obszarowymi formami ochrony przyrody. Kompleks „Kryńszczak” stanowi fragment zespołu leśnego uznanego za biocentrum i strefę buforową, czyli obszar o szczególnym bogactwie przyrodniczym.

W pobliżu wschodniej granicy, przez sąsiednią gminę Łuków, przebiega korytarz ekologiczny o randze krajowej (47 – korytarz Krzny).

Natomiast zasoby przyrodniczo – krajobrazowe gminy to głównie kompleksy leśne i doliny rzeczne Bystrzycy i Wilkojadki.

Rysunek 1. Położenie Gminy w strukturze przyrodniczej regionu i związki przyrodnicze z otoczeniem

4.2 Zasoby przyrodniczo-krajobrazowe

4.2.1 Obiekty i obszary objęte ochroną z mocy ustawy o ochronie przyrody

Obszary Natura 2000

Lasy Łukowskie PLB060010 – obszar specjalnej ochrony ptaków (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków – Dz.U.2011.25.133; zm. Dz.U.2011.67.368); powierzchnia 11 488,4 ha, z czego w gminie Stanin 546,4 ha (ok. 4,76%).

Obszar obejmuje kompleks leśny Lasów Łukowskich, niewielki fragment lasów znajduje się w granicach gminy.

Pozostałe, najbliższe leżące obszary z sieci Natura 2000, to:

„**Jata**” – proponowany specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000. Projektowany obszar, mający znaczenie dla Wspólnoty, utworzony zgodnie z ustaleniami podjętymi na seminarium biogeograficznym w marcu 2010 r. z Komisją Europejską. 3.06.2011 r.

Dąbrowy Seroczyńskie PLH140004 – obszar mający znaczenie dla Wspólnoty zatwierdzony Decyzją Komisji z dnia 10.01.2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EEC. Obszar znajduje się w odległości ok. 12 km w kierunku północno - zachodnim od granic gminy.

Dolny Wieprz PLH060051 - obszar mający znaczenie dla Wspólnoty zatwierdzony Decyzją Komisji z dnia 10.01.2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EEC, czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (2011/64/EU).

Dolina Tyśmienicy PLB060004 - obszar specjalnej ochrony ptaków (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków – Dz.U.2011.25.133; zm. Dz.U.2011.67.368);
Obszary leżą w odległości 22-25 km w kierunku południowym od granic gminy.

Rezerваты przyrody

W obrębie gminy nie ma rezerwatów przyrody. Najbliższe leżące rezerваты to: rezerwat „Jata” i rezerwat „Topór”. Obydwa znajdują się w Lasach Łukowskich.

Obszary chronionego krajobrazu

Łukowski Obszar Chronionego Krajobrazu (Rozporządzenie Nr 43 Wojewody Lubelskiego z dnia 17.02.2006 r. w sprawie Łukowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Lubel.06.65.1228).

Obszar obejmuje powierzchnię 18 649,9 ha. Przeważająca część obszaru położona jest na Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tylko fragment lasu znajdujący się w najbardziej wysuniętej na północ części gminy.

Pomniki przyrody

Tabela 1 Pomniki przyrody wg „Rejestru pomników przyrody znajdujących się na terenie województwa lubelskiego (Gmina Stanin)”

Nr	Położenie	Opis	Dz.U. zgłoszenia aktu utworzenia pomnika
1036/11/38	m. Gózd, wł. Cichosz Mirosław	Wiąz szypułkowy Ulmus leavis	Zarz. 100/89 Woj. Siedl. z dn.22.12.89 r

1037/11/39	m. Jeleniec, zarz. Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa, park zabytkowy	Lipa drobnolistna Tilia cordata	Orz. 146 WKP w Siedlcach z dn. 23.08.83 r. Decyzja UW w Siedlcach z dn. 14.08.90 r. Rozp. 25/93 Woj. Siedl. z dn. 12.05.93 r
1038/11/40	m. Jeleniec, zarz. Nadleśnictwo Łuków	Dąb szypułkowy Quercus robur	Zarz. 36/87 Woj. Siedl. z dn. 26.11.87 r.
1039/11/41	m. Wesołówka, wł. Skarb Państwa, park zabytkowy	2 lipy drobnolistne Tilia cordata Kasztanowiec zwyczajny Aesculus hippocastanum Klon pospolity Acer platanoides	Orz.35 WKP w Siedlcach z dn. 19.12.77 r.
1040/11/42	m. Wesołówka, wł. Skarb Państwa, park zabytkowy	Lipa drobnolistna Tilia cordata	Orz. 35 WKP w Siedlcach z dn. 19.12.77 r.

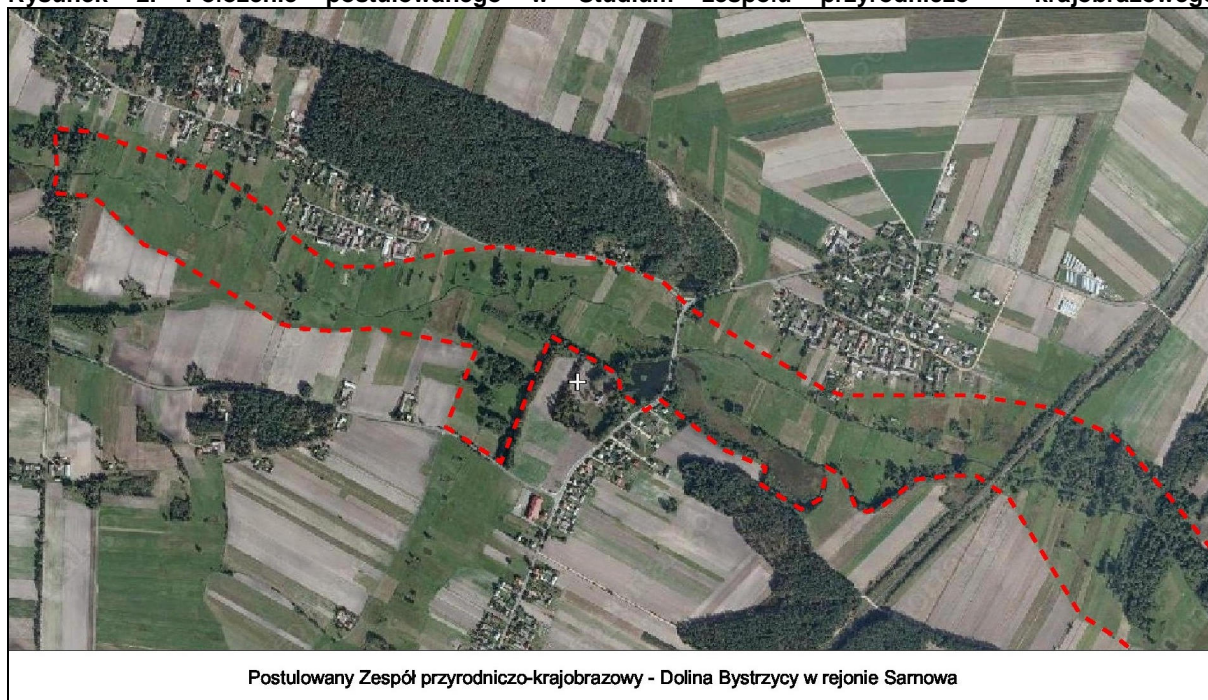
4.2.1.1 Planowane i postulowane obszary chronione:

Zespół przyrodniczo – krajobrazowy „Dolina Bystrzycy” – obejmuje fragment doliny na długości ok. 7,5 km. Rozciąga się od mostu na Bystrzycy, około 500 m na wschód od wsi Jeleniec do ok. 100 m poniżej mostu w Zofiborze. Zajmuje powierzchnię ok. 282 ha.

Celem utworzenia zespołu jest zachowanie zbliżonego do naturalnego koryta rzeki, łąk, starorzecza, torfianki, fragmentu lasów olchowych, towarzyszących im zarośli wierzbowych. Zachowały się tu jeszcze duże płyty wodnych i szuwarowych zbiorowisk roślinnych. Dolina Bystrzycy jest miejscem występowania bogatej fauny ptaków, ssaków, płazów i ryb.

Obszar charakteryzuje się różnorodnością krajobrazu oraz stanowi regionalny korytarz ekologiczny.

Rysunek 2. Położenie postulowanego w Studium zespołu przyrodniczo - krajobrazowego

Użytki ekologiczne – Wewnętrzne I, Wewnętrzne II, Wewnętrzne III i Kolonia Kujawy

4.2.2 Szata roślinna

Obszar Gminy można podzielić na:

Krajobraz dolin rzecznych i obniżeń – w dolinach rzek Bystrzycy i Wilkojadki znajduje się gęsta sieć rowów melioracyjnych. W dolinie Wilkojadki są też dwa kompleksy stawów rybnych. Towarzyszą im zbiorowiska wodne, nadwodne i szuwarowe. Na stawach w Wesołowce i Jeleńcu występują zespoły rdestnic i większe płyty zbiorowisk szuwarowych. Są to jednogatunkowe zbiorowiska trzciny pospolitej, pałki szerokolistnej i wąskolistnej oraz ponikła błotnego. W niewielkich zbiornikach wód stojących i „oczkach wodnych” (część z nich postuluje się do objęcia ochroną prawną jako użytki ekologiczne) występuje szuwar oczeretowy, szuwar tatarakowy, zespół strzałki wodnej lub zbiorowisko z udziałem kosaćca żółtego.

Na obrzeżach zbiorników wodnych oraz na terenach podmokłych, bezpośrednio do nich przylegających, występują turzycowiska (zespół trzciny zaostrzonej, szuwar mozgi trzcinowatej).

Doliny rzek tworzą głównie zbiorowiska łąkowe. Wzdłuż rzek lub rowów występują niewielkie płyty lub rzędy zadrzewień olszowych. Są to przeważnie, o różnym stopniu przekształceń, łągi olszowe lub olszowo – jesionowe (*Fraxino – Alnetum*). Gatunkiem dominującym jest olsza czarna (*Alnus glutinosa*) z małym udziałem jesionu wyniosłego (*Fraxinus excelsior*). Na terenach podmokłych, zwłaszcza okresowo zalewanych, występują olsy (*Ribo nigri alnetum*). Lasy te zajmują niewielkie powierzchnie. Zbiorowiska zaroślowe towarzyszące rzekom to także zarośla wierzbowe (*Salicetum triandro viminalis*). Tworzą je wierzby (*Salix alba*, *S. fragilis*, *S. triandra*). W dolinach dominują łąki z zespołu *Arrhenatheretum eliatoris*, a na siedliskach bardziej wilgotnych zespół ostroźnia łąkowego z rdestem węzownikiem. Występują też łąki ziołoroślowe *Filipendulo – Geranietum* oraz zbiorowisko łąkowe *Molinietum medioeuropaeum*.

Krajobrazy dolin rzecznych tworzą bardzo czytelny układ w przestrzeni gminy.

Krajobraz leśny – w granicach gminy lasami państwowymi zarządza Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie Nadleśnictwo Łuków. Nadzór nad gospodarką leśną w lasach nie stanowiących własności skarbu państwa wykonuje starosta łukowski.

W nadleśnictwie znajdują się dwa obręby: obręb Kryńszczak i obręb Adamów. Kryńszczak obejmuje w zdecydowanej większości jeden zwarty kompleks lasów - Lasy Łukowskie. Obręb Adamów obejmuje swym zasięgiem wiele drobnych kompleksów leśnych. Znaczny jest udział lasów prywatnych.

Lesistość obszaru w zasięgu nadleśnictwa wynosi 21,5%.

Gatunkiem panującym w drzewostanach nadleśnictwa jest sosna zwyczajna (*Pinus silvestris*). Drugim pod względem udziału w zajmowanej powierzchni jest dąb (*Quercus robur*). Niewiele mniejszy udział mają drzewostany z panującą olszą (*Alnus glutinosa*) i brzozą (*Betula pendula*). W drzewostanach obrębu Kryńszczak zaznacza się udział jodły zajmującej ponad 1% powierzchni. Pozytywnie należy ocenić wzrost udziału drzewostanów dębowych i jodłowych. Są to gatunki typowe dla dwóch najcenniejszych typów siedlisk z terenu nadleśnictwa: grądów i borów jodłowych.

Struktura gatunkowa drzewostanów analizowana jest według gatunków rzeczywistych. Rzeczywisty udział sosny wynosi 75%, dębu – 8%, brzozy – 7%, olszy – 4,5% i jodły – 1,2%. Struktura wiekowa lasów jest w miarę wyrównana i zbliżona do składu normalnego. Oznacza to że największą powierzchnię w nadleśnictwie zajmują drzewostany w wieku 61-70 lat. Ponad połowa drzewostanów jest w wieku między 50-90 lat. Drzewostany do 50 lat zajmują ok. 30% powierzchni, a ponad 90 lat – 12%. Strukturę te uzupełniają drzewostany z rozpoczętym procesem odnowienia, zajmujące ok. 7% powierzchni.

Lasy ochronne stanowią 38,3% lasów nadleśnictwa. Powierzchnia ich składa się z lasów wodochronnych, lasów obronnych i lasów wodochronnych i jednocześnie obronnych. Lasy obronne to lasy zaliczone do poligonu wojskowego. Lasy wodochronne obejmują drzewostany na siedliskach wilgotnych i bagiennych oraz lasy w bezpośrednim sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych oraz tereny źródliskowe.

Na terenie nadleśnictwa obszary najbardziej cenne przyrodniczo znajdują się pod ochroną realizowaną w obiektach chronionych na mocy Ustawy o ochronie przyrody. Obecnie na gruntach nadleśnictwa znajdują się: rezerваты przyrody (Jata, Topór), obszary chronionego krajobrazu (łukowski, radzyński), 5 pomników przyrody, OSOP Natura 2000 Lasy Łukowskie PLB 060010 i proponowany SOOS Natura 2000 – obszar Jata.

Dominują drzewostany sosnowe, które urozmaiczone są przez bory mieszane ze znaczącym udziałem jodły rosnącej tutaj na północnej granicy zasięgu.

Większość lasów znajdująca się w gminie to lasy prywatne. Dominują w nich siedliska borowe, głównie bory mieszane świeże (BMśw), bory świeże (Bśw) i bory wilgotne (Bw), na części terenów przechodzą w lasy mieszane świeże (LMśw). W obniżeniach dolin rosną niewielkie powierzchniowo, rozproszone olsy (Ol).

Krajobraz pól uprawnych – znaczna część gminy użytkowana jest rolniczo. Dominują pola z towarzyszącymi im użytkami zielonymi. Uprawom towarzyszą zbiorowiska chwastów polnych, m.in.: wyki czteronasiennej *Vicietum tetraspermae*, jasnoty różowej i purpurowej *Lamio – Veronicetum Polita*, chwastnicy i włośnicy sienie *Echinochloo – Setarietum*.

4.2.3 Bioróżnorodność

Wg Ustawy o ochronie przyrody „różnorodność biologiczna to zróżnicowanie żywych organizmów występujących w ekosystemach, w obrębie gatunku i między gatunkami oraz zróżnicowanie ekosystemów”. Systemem ochrony zagrożonych składników różnorodności biologicznej jest Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000. Celem jej utworzenia jest zachowanie zarówno zagrożonych wyginięciem siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt charakterystycznych dla poszczególnych regionów biogeograficznych. W gminie formalnie ochroną objęto tylko fragmenty Lasów Łukowskich.

Różnorodność biologiczna wiąże się ze zrównoważoną gospodarką leśną (zatwierdzoną Planem przez Ministra Środowiska). Dokument zachowuje cele ochrony przyrody. Wiąże się to między innymi ze stosowaniem naturalnych składów gatunkowych oraz ochroną stanowisk i siedlisk gatunków. Bardzo istotne jest utrzymanie drożności korytarzy ekologicznych.

4.2.4 Świat zwierzęcy

Wysoki stopień naturalności i zróżnicowana siedlisk doliny Bystrzycy i Wilkojadki sprzyja bogactwu świata zwierzęcego. Największą grupę cennych gatunków stanowią ptaki. Odnosi się to do awifauny lęgowej jak i awifauny przelotnej, dla której doliny stanowią ważny szlak migracyjny.

Z rzadkich i zagrożonych gatunków występują tu:

- ◆ błotniak łąkowy *Circus pygargus*
- ◆ błotniak stawowy *Circus aeuginosus*
- ◆ perkoz rdzawoszy *Podiceps grisegena*
- ◆ perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*
- ◆ bąk *Botarus stellaris*
- ◆ zimorodek *Alcedo atthis*
- ◆ łabędź niemy *Cygnus olor*

W obrębie osiedli wiejskich występuje bocian biały, wróbel domowy, szpak, kawka, jaskółka dymówka, oknówka.

Ze środowiskiem wodnym związana jest też większość płazów. Najczęściej występuje żaba trawna (*Rana temporaria*), znacznie rzadziej ropucha szara (*Bufo bufo*), ropucha zielona (*Bufo viridis*), żaba wodna (*Rana esculenta*), żaba śmieszka, żaba jeziorowa. Gady są bardzo nieliczne. Dotyczy to głównie zasiedlającej suche ugory w sąsiedztwie lasów lub zadrzewień – jaszczurki zwinki (*Lacerna agilis*).

Skład gatunkowy ichtiofauny jest ubogi. W rzekach Bystrzycy i Wilkojadce występują: kiełb, ciernik, koza, piskorz, okoń, słonecznica i płoć. W stawach występuje głównie karp (za Programem Ochrony Środowiska dla gm. Stanin na lata 2004-2014)

Na polach uprawnych, łąkach i pastwiskach występują następujące ssaki: zając, kret, ryjówka aksamitka, mysz polna, nornik zwyczajny. W lasach lub w ich rejonie można spotkać sarnę, dziką, a samym lesie wiewiórkę czy kunę leśną. Specyficznym środowiskiem są osiedla wiejskie. Występuje tu: mysz domowa, szczur wędrowny, kuna domowa.

Z bezkręgowców stwierdzono występowanie chronionych chrząszczy z rodziny biegaczowatych, przedstawicieli rodziny trzmieli oraz motyli.

4.3 Charakterystyka fizyczno-geograficzna terenu

Pod względem fizyczno-geograficznym gmina, wg Kondrackiego, położona jest w granicach makroregionu Nizina Południowopodlaska, w mezoregionie Równina Łukowska - wschodnie, centralne i północne obszary gminy oraz mezoregionie Wysoczyzna Żelechowska – zachodnie i południowe części analizowanego terenu.

Rzeźba terenu gminy jest rezultatem procesów towarzyszących ruchowi lodowca w okresie zlodowacenia środkowopolskiego a następnie procesów peryglacjalnych i denudacyjnych. Jest to rzeźba mało zróżnicowana, co wyraża się między innymi niewielkimi różnicami wysokości nad poziomem morza.

Główną formą geomorfologiczną analizowanego obszaru jest rozległa wysoczyzna polodowcowa. Charakteryzuje się zdenudowaną, prawie płaską powierzchnią o wysokości względnej od 2 do 15 m i nachyleniu do 5°. Wysokość bezwzględna kształtuje się od 165-180 m n.p.m. W rejonie Stanina i Tuchowicza wysoczyzna położona jest na wysokości 164-174m n.p.m.

Urozmaiceniem rzeźby są doliny rzeczne, obniżenia wytopiskowe oraz niewielkie wydmy paraboliczne. Zdecydowanie wykształcone są doliny Bystrzycy i Wilkojadki. Bystrzyca mająca swój początek w pobliżu zachodniej granicy gminy płynie z północnego zachodu na południowy wschód przez Zawodzie, Tuchowicz, Jeleniec, Kierzków. Jest ona wcięta w powierzchnię wysoczyzny na głębokość do 4 m.

Wilkojadka przepływa przez południowe fragmenty gminy, równoleżnikowo z zachodu na wschód. W rejonie Kierkowa wpada do Bystrzycy.

Na wysoczyźnie zachowały się liczne (o średnicy od 0,5-1,2 km) zagłębienia powstałe po martwym lodzie oraz niewielkie obniżenia wytopiskowe. Takie zagłębienia szczególnie w rzeźbie widoczne są na wschód od Celin Włościańskich, w rejonie Tuchowicza, Stanina i Jeleńca. Obniżenia te są niezbyt głębokie, mają często podmokłe dna położone do 2-3 m poniżej powierzchni terenu. Wypełniają je w dużej części osady wytopiskowe.

W obrębie niecek wytopiskowych rzeki Wilkojadka i Bystrzyca uformowały szerokie odcinki swoich dolin z fragmentami tarasów akumulacyjnych nadzalewowych i rozległymi równinami zalewowymi. Ich szerokość wynosi około 100-250 m, w rejonie Stanina Wilkojadka rozszerza się do 700 m, a Bystrzyca w rejonie Tuchowicza do 800 m. W miejscach tych występują dość dobrze rozwinięte tarasy akumulacyjne nadzalewowe. Ich powierzchnia wznosi się od 1,5 do 4,5 m n. p. rzeki. Te stosunkowo szerokie doliny nie mają wyraźnych krawędzi erozyjnych. Są one również stosunkowo płytkie. Ich dna położone są na głębokościach od 2-4 m poniżej powierzchni równiny.

Układ sieci hydrograficznej nawiązuje do systemu obniżeń wytopiskowych i dolin odpływu wód roztopowych z okresu deglacjacji ze zlodowacenia Warty.

W pobliżu zagłębień wytopiskowych występują skupiska małych pagórków o regularnych, obłych kształtach i niewielkiej wysokości względnej do 2,5 m. Są to moreny martwego lodu.

We wschodniej części gminy zachowały się rozległe równiny polodowcowe formowane w czasie recesji lądolodu zlodowacenia Warty. Koło Nowego Stanina i Stanina występują płyty osadów wodnolodowcowych.

W krajobrazie w północnej części gminy zaznaczają się zespoły wydm. Są to najczęściej wydmy paraboliczne o wysokości względnej od 7 do 12 m. Niewielkie wydmy występują również na południu gminy. Jednak są to niewielkie i niewysokie formy, prawie niewidoczne w terenie.

Wysoczyzna Żelechowska w kierunku Równiny Łukowskiej i dolin rzecznych opada łagodnymi zboczami o charakterze długich stoków.

Hydrograficznie gmina przynależy do regionu Wisły Środkowej. Region ten podzielony został na trzy zlewnie. Jedną z nich jest zlewnia rzeki Wieprz, która odwadnia gminę. Główna rzeka leży poza terenem gminy. Natomiast jej dopływy to Bystrzyca i Wilkojadka, przepływające przez analizowany teren. Rzeka Bystrzyca Północna od km 41+204 do km 58+128 oraz jej prawy dopływ - Wilkojadka od 0+000 do km 18+900.

Bystrzyca o długości około 61,5 km przepływa przez teren gminy wschodu zachodu na – zachód południowy wschód na odcinku około 17 km. W pobliżu miejscowości Tchorzew poza gminą wpada do rzeki Tyśmienicy.

Przepływ charakterystyczny SNQ dla rzeki wynosi 0,64 m³/s, a współczynnik jednostkowy odpływu całkowitego ze zlewni wynosi 4,25 l/s km.

Bystrzyca na większości odcinków jest rzeką uregulowaną.

Wilkojadka – prawy dopływ Bystrzycy, do której wpływa na wysokości miejscowości Kierzków, przepływa równoleżnikowo przez południowe tereny gminy.

Całkowita długość rzeki wynosi około 18,9 km.

W dolinie Wilkojadki znajdują się dwa kompleksy stawów rybnych. Mniejszy - koło Jeleńca a przy ujściu Wilkojadki do Bystrzycy, większy - w rejonie Wesołówki.

Układ hydrograficzny gminy uzupełniają:

- ◆ rowy i ciek naturalne,
- ◆ stawy i zbiorniki wodne.

Powierzchnię gminy pokrywają utwory czwartorzędowe, leżące na słabo sfałdowanych utworach miocenu o miąższości przekraczającej 100 m.

Miąższość czwartorzędu waha się od 20 m na północy do około 100 m w rejonie Kolonii Zastawie. Na dominującej części gminy miąższość kształtuje się w granicach około 40 m.

Plejstocen - glacialna część czwartorzędu – reprezentowany jest przez osady preglacjalną i sześciu cykli glacialnych, na które składają się poziomy glin zwałowych, piaski i żwiry wodnolodowcowe oraz piaski i mułki zastoiskowe.

Cykle glacialne miejscami poprzedzielane są seriami osadów rzecznych i jeziornych reprezentujących okresy interglacialne. Spośród wymienionych osadów większość to warstwy nieciągłe – o ograniczonym rozprzestrzenianiu i bardzo zmiennej miąższości. Jedynie poziomy glin zwałowych stadiału Warty zlodowacenia środkowopolskiego oraz leżąca poniżej warstwa piasków rzecznych i wodnolodowcowych tworzą miększe i ciągłe warstwy występujące praktycznie na całej powierzchni gminy.

Cały obszar gminy został objęty zlodowaceniem Warty. Pozostały po nim zróżnicowane litologicznie osady: zastoiskowe, wodnolodowcowe lodowcowe i rzeczno-peryglacialne o miąższości do 30 m. Najstarsze utwory to: mułki, ropy i piaski zastoiskowe. Występują bezpośrednio pod glinami zwałowymi. Ich miąższość waha się od 0,9 do 6,0 m. Warstwa glin

zwałowych występuje powszechnie w zachodniej i południowej części gminy, tworząc silnie zdenudowaną powierzchnię wysoczyzny morenowej. W profilach archiwalnych glina zwałowa opisana jest jako warstwa piaszczysta bądź pyłowo – mułkowata z licznymi żwirami i otoczkami.

W rejonie Wnętrzna warstwa glin przykryta jest utworami rzeczno-peryglacialnymi kończącymi zlodowacenie Warty. Są to piaski średnioziarniste ze żwirami, warstwowane piaskami różno- i drobnoziarnistymi. Występują w nich wkładki mułków piaszczystych i ilastych oraz piasków ilastych.

U schyłku zlodowacenia Warty wody roztopowe transportowały materiał piaszczysto-żwirowy i akumulowały go na przedpolu lodowca. Jeden ze szlaków odpływu wód roztopowych to dolina Wilkojadki. Płaty utworów wodnolodowcowych znajdują się koło Wnętrzna, Nowego Stanina i Starej Gąski, zalegają bezpośrednio na glinach zwałowych.

Na wschód od Celin Włociańskich i Stanina w zagłębieniach wytopiskowych zalegają piaski, mułki, ropy wytopiskowe z wkładkami glin zwałowych. Są to głównie piaski drobnoziarniste, często także pyłowate lub gliniaste, oraz mułki ilaste i piaszczyste, ropy piaszczyste i gliny wytopiskowe. Miąższość ich wynosi około 2 - 3,5 metra.

W dolinie Wilkojadki pod osadami holoceniowymi (współczesnymi) stwierdzono na głębokości od 2 do 9 m utwory interglacjału eemskiego w postaci gytii, mułków torfiastych, torfów brunatnych i czarnych namułów.

Teren Gminy pozostał poza zasięgiem zlodowacenia północno-polskiego. W tym czasie na terenie gminy akumulowane były osady rzeczne i jeziorne.

W dolinach rzecznych i obniżeniach wytopiskowych kontynuacją sedimentacji organicznej interglacjału eemskiego są piaski, mułki i torfy jeziorno-rzeczne. Ich miąższość wynosi około 2-4 m. Rozwinięte tarasy nadzalewowe zbudowane są z piasków i żwirów rzecznych. Tworzą je najczęściej piaski drobnoziarniste ze zmienną zawartością żwirów. W dolinie Wilkojadki koło Stanina, w dolinie Bystrzycy w okolicach Tuchowicza, Zawodzia i Kierzkowa, miąższość tych utworów waha się od 5 do 8 m.

W brzeżnych częściach dolin u podnóży stoków wysoczyzny polodowcowej występują piaski, mułki i gliny deluwialne w postaci piasków gliniastych i pylastych, mułki piaszczyste i gliny z przewarstwieniami piasków ze żwirami. Miąższość ich nie przekracza 3 m.

W północnej i południowo - zachodniej części Gminy występują piaski i piaski pyłowate zwietrzelinowo-eoliczne. Największe ich powierzchnie spotykane są w koło Tuchowicza i Celin Włociańskich. Miejscami tworzą niewielkie kulminacje terenu, zwykle leżą płasko i bez wyraźnej granicy przechodzą w podścielające je najczęściej osady lodowcowe zlodowacenia Warty.

W północnej części gminy, w rejonie Kolonii Zastawie, na osadach wodnolodowcowych występują pokrywy piasków eolicznych na których rozwinęły się wydmy. Miejscami są to formy paraboliczne. Na północ od Kolonii Zastawie wysokości bezwzględna wydmy sięga nawet 12 m.

Utwory holocenu na terenie gminy występują w postaci mułków i piasków jeziorno-rzecznych w dolinie Wilkojadki, piasków humusowych, mułków humusowych i namułów w dolinie zarówno Wilkojadki, Bystrzycy i w zagłębieniach wytopiskowych. Utwory te charakteryzują się dużą zmiennością litologiczną uwarunkowaną budową geologiczną i lokalnymi warunkami podłoża. W profilach tych osadów przeważają piaski drobnoziarniste i mułowate, mułki piaszczyste oraz mułki z humusem. Ich miąższość jest niewielka, od 1,5 m w dolinach do 2,5 m w zagłębieniach wytopiskowych.

W granicach gminy w strefie przypowierzchniowej występują głównie złoża kopalin pospolitych: osadów piaszczystych i żwirowych, związanych z czwartorzędowymi formami działalności lodowców lub akumulacyjną działalnością wód oraz procesami eolicznymi.

Na terenie gminy, w północnej części, znajduje się złożo piasków kwarcowych do produkcji cegły wapienno-piaskowej „Żdzary”. Złożo to zostało wyeksploatowane, w związku z czym

Marszałek Województwa Lubelskiego wydał decyzję dotyczącą wygaśnięcia koncesji i zlikwidowania zakładu górniczego. Teren złoża zrehabilitowano w kierunku leśnym.

W 2000 roku Przedsiębiorstwo Geologiczne „Polgeol” w Lublinie w ramach inwentaryzacji złóż surowców mineralnych wyznaczyło prognostyczne obszary eksploatacji złóż kruszywa. Za perspektywiczne zostały uznane złoża piasków i piasków ze żwirem w rejonie wsi: Zagózdzie, Gózd, Nowa Wróblina i Jonnik Kolonia.

Ponadto na potrzeby lokalne wydobywa się kruszywo z niewielkich odkrywek.

Podłoże budowlane stanowią gliny zwałowe stadiału Warty zlodowacenia środkowopolskiego. Są to grunty spoiste nadające się do bezpośredniego posadowienia.

Poza poziomem gliny zwałowej występują osady reprezentujące stadiał mazowiecki - utwory młodsze. Są to cienkie warstwy glin zwałowych, piaski wodnolodowcowe, kemowe, rzeczne i aluwialne; mułki i pyły zastoiskowe oraz organiczne utwory peryglacialne i holoceni. Większość z tych utworów tworzy nośne podłoże gruntowe. Problemy mogą stwarzać grunty zastoiskowe i organiczne.

Spoiste grunty zastoiskowe i peryglacialne wykształcone jako pyły i gliny pylaste często odznaczają się wysoką plastycznością, co wiąże się z koniecznością zastosowania specjalnego fundamentowania i odwodnienia.

Grunty zastoiskowe występują w rejonie obniżeń powytopiskowych i w dolinach rzecznych.

Spoiste grunty peryglacialne tworzą cienką pokrywą na różnych gruntach, pokrywają dość duże powierzchnie. Jednak nie stanowią istotnej przeszkody w posadowieniu budowli ze względu na niewielką miąższość – powinny być usunięte z wykopu fundamentowego.

Grunty organiczne występują w obrębie dolin rzecznych i obniżeń, gdzie towarzyszy im wysoki poziom wód gruntowych. Miąższość ich nie przekracza 2 m. Należy traktować je jako nienośne.

Wody podziemne występują zarówno w utworach czwartorzędowych jak i trzeciorzędowych w warstwach serii mioceńskiej i oligoceńskiej.

Gmina Stanin położona jest na obszarze trzeciorzędowego zbiornika wód podziemnych nr 215 „Niecka Mazowiecka” o zasobach dyspozycyjnych 0,06 - 0,10 l/s/km². Występują na głębokości ponad 200 m. Wody oligocenu charakteryzują się zwiększonym stężeniem związków żelaza i manganu.

Poziomy trzeciorzędowe izolowane są od powierzchni przez ciągłą serię nieprzepuszczalnych ilów pliocenu.

Wody czwartorzędowe na terenie gminy tworzą co najmniej dwa piętra wodonośne. Główna warstwa użytkowa występuje wśród serii peryglacialnej oraz piasków i żwirów wodnolodowcowych leżących poniżej spągu warstwy glin zwałowych stadiału Warty zlodowacenia środkowopolskiego.

Jakość wód głównego poziomu wodonośnego nie budzi zastrzeżeń.

Powierzchniowy poziom wodonośny oddzielony jest od poziomu głębszego ciągłą warstwą gliny zwałowej. Występuje w cienkiej, powierzchniowej warstwie piasków o różnej genezie lub jako sączenia w stropowej warstwie glin zwałowych. Większą miąższość warstwa ta osiąga w dolinach rzecznych.

Wody gruntowe poziomu przypowierzchniowego drenowane są przez stałe ciekłe powierzchniowe i rowy melioracyjne odbierające wody z sieci drenażu rolniczego.

Woda tego poziomu pochodzi z opadów atmosferycznych, gromadzi się na trudno przepuszczalnym podłożu. Poziom wodonośny jest więc silnie uzależniony od warunków pogodowych. Zwierciadło wody gruntowej podlega okresowym wahaniom (od 1,5 do 2 m) w zależności od aktualnego bilansu opadów i parowania.

W okresach intensywnych opadów przypowierzchniowe wody gruntowe występują prawie na całym obszarze, natomiast w okresach suchych, poza dolinami, prawie zanikają.

Przy utrudnionym spływie powierzchniowym ze względu na małe spadki, okresowo mogą tworzyć się rozlewiska na powierzchni. Dotyczy to głównie obszarów zbudowanych z gruntów spoistych.

Na terenach wyniesionych - wałach morenowych - woda gruntowa występuje głębiej. Przypowierzchniowa warstwa wodonośna nie jest izolowana od powierzchni - stąd możliwość przedostania się do niej zanieczyszczeń. Główne źródła zanieczyszczeń to infiltracja z osadników zanieczyszczeń i chemizacja rolnictwa.

Mała objętość warstwy wodonośnej, brak podziemnego kontaktu hydrologicznego mogą być przyczyną nadmiernej kulminacji zanieczyszczeń i degradacji tych wód.

Wody przypowierzchniowe stanowią podstawowe techniczne ograniczenie w podpiwniczeniu obiektów budowlanych i realizacji urządzeń infrastruktury podziemnej. Obecność wód przypowierzchniowych sprawia, że płytko występujące grunty spoiste - gliny zwałowe i mułki zastoiskowe - mają wysoką wilgotność naturalną, co obniża ich wartości geotechniczne.

Gmina Stanin charakteryzuje się glebami średniej i słabej jakości. Są to gleby klasy od III do V, genezą związane z gruntami przypowierzchniowymi. Przeważają gleby bielcowe i pseudobielcowe wykształcone na piaskach gliniastych.

Generalnie przeważają grunty rolne klasy IV, stanowiąc około 80% wszystkich gruntów rolnych.

W dolinach rzek Bystrzycy i Wilkojadki oraz w lokalnych zagłębieniach występują gleby murszowo - mineralne, torfowe oraz murszowo - torfowe. Płatowo występują czarne ziemie zdegradowane, wykształcone z pyłów zwykłych na glinach lub piaskach.

W centralnej części gminy, w rejonie Stanina, spotykane są niewielkie płyty gleb klasy IIIb, przeważają tu jednak gleby bielcowe i pseudobielcowe klas IVa i IVb. Gleby III klasy można spotkać na niewielkich obszarach również w rejonie wsi Tuchowicz.

Generalnie na terenie gminy występuje pasmowy układ kompleksów glebowych. Gleby bielcowe i pseudobielcowe sąsiadują z glebami typowymi dla dolin rzecznych.

Ponadto wśród terenów rolnych występują niewielkie tereny zalesione.

4.4 Uciążliwości

Gmina Stanin nie jest objęta badaniami zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego. Według Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Łukowskiego stan jakości powietrza w gminie został oceniony jako dobry.

Dobra jakość powietrza w gminie jest konsekwencją położenia poza zasięgiem oddziaływania dużych aglomeracji – centrów gospodarczych. Ponadto szlaki komunikacyjne przechodzące przez teren gminy nie są obciążone ruchem o znaczącym oddziaływaniu.

Wśród lokalnych źródeł zanieczyszczenia największy wpływ na jakość powietrza mają:

- ◆ emisja z: pieców węglowych w indywidualnych budynkach jednorodzinnych, drobnych przedsiębiorstwach, gospodarstwach ogrodniczych, itp.,
- ◆ transport samochodowy,
- ◆ nielegalne spalanie odpadów (w piecach domowych i innych).

Aktualny stan zanieczyszczenia powietrza w Gminie określił w 2011 r. Państwowy Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Lublinie (wartości uśrednione dla roku):

◆ Dwutlenek azotu	10,5 µg/m ³
◆ Pył zawieszony PM10	37,2 µg/m ³
◆ Benzen	1,85 µg/m ³

4.4.1 Zanieczyszczenia wód powierzchniowych, podziemnych

Na terenie gminy Stanin wody powierzchniowe nie są objęte badaniami w ramach monitoringu krajowego i regionalnego.

Rzeka Bystrzyca objęta jest monitoringiem regionalnym na odcinkach leżących poza gminą. Punkt ppk znajduje się w miejscowości Borki przy ujściowym odcinku rzeki. Kontrolowany odcinek zaliczany jest do wód pozaklasowych (NON) w zakresie kryteriów fizykochemicznych i bakteriologicznym (str. 13; Program ochrony środowiska)

Główna rzeka przepływająca przez gminę zakwalifikowana została przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie (Raport: "Stan środowiska w województwie lubelskim w roku 2009", Lublin 2010 – badania na ujściu w Spiczynie) do rzeki III klasy pod względem wskaźników fizykochemicznych i o umiarkowanym potencjale biologicznym.

Badania wskaźników biologicznych wykazują wysokie zanieczyszczenie bakteriologiczne Bystrzycy. W ponad 80% przebadanych prób stwierdzono ponadnormatywne stężenie bakterii coli typu kałowego, odpowiedzialnej za stan sanitarny wód.

Duże zanieczyszczenie bakteriologiczne spowodowane jest przede wszystkim odprowadzaniem ścieków - bezpośrednio do nich lub do rowów melioracyjnych - przez obiekty i zakłady położone w większości poza granicami gminy Stanin (zjawisko tzw. importu zanieczyszczeń).

Wewnętrzną przyczyną zanieczyszczenia wód jest jeszcze niedostateczne wyposażenie gminy w kompleksową infrastrukturę wodociągowo-kanalizacyjną - przede wszystkim niepełny zasięg kanalizacji sanitarnej. Nadal ważną przyczyną jest prawie zupełny brak kanalizacji deszczowej. Ścieki związane z zabudową mieszkaniową oraz warsztatami produkcyjno-usługowymi trafiają bardzo często do nieszczelnych szamb (podobnie ma się w wielu przypadkach sytuacja z odpadami). Na złą jakość wód podziemnych i powierzchniowych mają także wpływ zanieczyszczenia wielkoobszarowe pochodzenia rolniczego oraz z powietrza.

Jakość wód podziemnych zależy od głębokości na której występuje warstwa wodonośna.

Na terenie gminy użytkowe warstwy wodonośne dość dobrze izolowane są od powierzchni terenu i nie są narażone na zanieczyszczenie. Jednak w rejonach zabudowy nieskanalizowanej głównym problemem jest zanieczyszczenie I poziomu wód gruntowych, ujmowanych studniami przydomowymi. Jakość wód w studniach jest zła, głównie są one zanieczyszczone związkami azotowymi.

Natomiast jakość wody z podziemnych ujęć głębinowych jest dobra lub bardzo dobra. Niekiedy mogą w niej wystąpić podwyższone zawartości związków żelaza i manganu.

4.4.2 Zanieczyszczenia gruntu

Brak badań stanu zanieczyszczenia gruntu na terenie gminy nie pozwala na jednoznaczne określenie stopnia degradacji.

Potencjalnie można się spodziewać niekorzystnych zjawisk w miejscach niezorganizowanych składowisk odpadów oraz w rejonach „dzikiej” eksploatacji kopalni na potrzeby lokalne.

Monitoring jakości gleb prowadzony na terenie woj. Lubelskiego nie wykazał aby wzdłuż dróg występowała nadmierna koncentracja metali ciężkich w glebie.

4.4.3 Zagrożenie powodziowe

Na terenie gminy obszary zagrożenia powodziowego dla rzeki Bystrzyca Północna zostały wyznaczone przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej, Zarząd Zlewni Wisły Lubelskiej i Bugu granicznego w Lublinie, w opracowaniu „Studium dla potrzeb ochrony

przeciwpowodziowej” (uzupełnienie do „Studium dla obszarów nieobwałowanych narażonych na niebezpieczeństwo powodzi”) w 2006 r.

Wskazano, między innymi, zasięg wielkiej wody o prawdopodobieństwie 1% (zgodnie z art. 84 ust.2, Ustawy z dnia 18 lipca 2001 r.: „przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się poziom wód maksymalnych o prawdopodobieństwie występowania raz na 100 lat”). Zmiana Ustawy Prawo Wodne z dnia 3 czerwca 2005 r. (DZ.U. Nr 130 poz. 1087) zaostrzyła warunki przestrzennej ochrony przed powodzią. Art. 80a podaje, że „**tereny o szczególnym znaczeniu społecznym, gospodarczym lub kulturowym powinny być chronione przed zalaniem wodami o prawdopodobieństwie występowania co najmniej raz na 200 lat**”. Nowelizacja Ustawy nakazuje dyrektorowi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej sporządzenie Studium ochrony przeciwpowodziowej, ustalające granice zasięgu wód powodziowych o określonym prawdopodobieństwie występowania oraz kierunki ochrony przed powodzią. Wskazany na Rysunku 5. zasięg wód powodziowych 100-letnich, wobec naturalnego charakteru nieobwałowanej doliny, sięga do naturalnych granic tarasu zalewowego rzeki, z wyłączeniem niewielkich fragmentów wyniesień w obrębie tarasu zalewowego. Można zakładać, że woda 200-letnia, podobnie jak wyznaczona woda 100-letnia, utrzyma się w granicach tarasu zalewowego, przy czym prawdopodobnie zalane zostaną również ww. wyniesienia w jego obrębie.

4.4.4 Melioracje wodne

Na terenie Gminy Stanin zmeliorowanych jest około 1 200 ha użytków rolnych. Z poniższych danych wynika, że istnieją znaczne potrzeby w zakresie kontynuowania prac melioracyjnych, jednakże postępująca urbanizacja tych atrakcyjnych terenów stawia pod znakiem zapytania zasadność kontynuowania prac melioracyjnych.

Tabela 2 Sytuacja w zakresie melioracji przedstawia się następująco (stan na 31.12.2002 r.):

Gmina	Powierzchnia użytków rolnych wymagających melioracji w ha	Powierzchnia użytków rolnych zmeliorowanych w ha	Powierzchnia użytków rolnych oczekujących na meliorację w ha	Stopień zaspokojenia potrzeb melioracji w %
Stanin	1 522	1 184	-	77,8

* Źródło: Starostwo Powiatowe w Łukowie

4.4.5 Hałas

Ochroną przed hałasem objęte są tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową, pod szpitale i domy opieki społecznej, pod budynki związane ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, tereny na cele uzdrowiskowe oraz cele rekreacyjno-usługowe poza miastem.

Na terenie gminy nie były prowadzone pomiary hałasu, nie był również monitorowany hałas drogowy.

Na terenie powiatu łukowskiego w roku 2009 wykonano badania hałasu komunikacyjnego przy drogach krajowych w miejscowości Łuków i Stoczek Łukowski. Wykonane pomiary hałasu nie wykazały znacznych uciążliwości w badanych punktach. Poziom hałasu w liniach zabudowy mieścił się w granicach 60dB w dzień.

4.4.6 Gospodarka odpadami

Gmina Stanin dysponuje własnym składowiskiem odpadów stałych. Składowisko znajduje się w miejscowości Niedźwiadek. Mogą być w nim umieszczane odpady z grup 15,17,19 i 20.

Przywożone są tu odpady komunalne niesegregowane z gospodarstw domowych i obiektów użyteczności publicznej, zakładów z terenu gminy. Ponadto składowisko obsługuje Wielobranżowe Gospodarstwo Pomocnicze z Żelechowa.

Składowanie odbywa się w uszczelnionej niecce o pow. 2,16 ha. Pojemność jego wynosi 48 290 m³ odpadów komunalnych. Średnio w roku składowuje się tu około 300-400 Mg odpadów. Obecnie stopień wypełnienia wynosi ponad 20%, co stawia gminę w dobrej sytuacji pod względem gospodarki odpadami. Przewidywany termin zakończenia eksploatacji upływa w roku 2020.

Na terenie składowiska prowadzona jest segregacja odpadów oraz niektóre z nich poddawane są recydingowi.

Składowisko posiada również pojemnik na odpady niebezpieczne, które są ewakuowane do zakładu zajmującego się unieszkodliwianiem. W 1998 roku wokół składowiska, w promieniu 100m został utworzony obszar ograniczonego użytkowania. Obszar został ustanowiony rozporządzeniem Nr 62/98 Wojewody Siedleckiego.

W obszarze obowiązuje zakaz lokalizacji budynków przeznaczonych na stały pobyt ludzi, upraw roślin przeznaczonych do spożycia na surowo, wypasania zwierząt, zbierania runa i poboru wody. Obecnie tereny w strefie użytkowane są rolniczo przez indywidualnych rolników. Teren jest własnością Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Składowisko jest monitorowane. Znajduje się tu 5 piezometrów do poboru próbek wody gruntowej i gleby.

Z terenu wysypiska zbierane są dwa rodzaje odcieków. Są to :

- ◆ odciek z czaszy wysypiska odprowadzany do zbiornika bezodpływowego,
- ◆ odciek wód gruntowych z drenażu położonego pod warstwą izolacyjną odprowadzany jest do rowu melioracyjnego.

Gmina posiada oczyszczalnię ścieków. Oczyszczalnia zlokalizowana jest w miejscowości gminnej i posiada przepustowość 210 m³ na dobę. Aktualnie wykorzystywana jest w 80% maksymalnej przepustowości.

Strategia rozwoju gminy zakłada zapotrzebowanie na ponad 1500 m³, co wskazuje na potrzebę rozbudowy lub budowy nowej oczyszczalni.

Jednak obecnie na terenie gminy sieć kanalizacji jest niewystarczająca. Zaledwie 10% gospodarstw jest skanalizowanych.

4.4.7 Promieniowanie elektromagnetyczne niejonizujące

Przez teren gminy przebiega tranzytowa, jednotorowa linia wysokiego napięcia 110kV relacji Kozienice - Stoczek Łukowski – Łuków oraz linie średnich napięć 30kV i 15kV. Są to linie napowietrzne.

4.5 Diagnoza stanu i funkcjonowania środowiska

Z przedstawionej wyżej charakterystyki poszczególnych elementów środowiska oraz oceny zagrożeń i degradacji wynika że obszar gm. Stanin jest zróżnicowany pod względem warunków środowiska.

Z przyrodniczego punktu widzenia w obszarze gminy można wyróżnić kilka stref. Kwalifikacji dokonano pod kątem aktywności przyrodniczej terenów.

Najbardziej aktywne przyrodniczo są doliny rzek ze zbiorowiskami łąkowymi, stawami rybnymi, z zadrzewieniami oraz tereny leśne. Tworzą mozaikowy układ przemieszanych wzajemnie łąk, pól i lasów. Generalnie są to tereny które tworzą korytarze ekologiczne.

Walory przyrodnicze gminy w przeważającej części nie są zabezpieczone prawnie. Tylko północna część (na płn. od linii kolejowej Łuków – Stoczek Łukowski) objęta jest ochroną jako obszary chronionego krajobrazu i Obszary Natura 2000. W pozostałej części gminy nie ma żadnych obszarowych form ochrony przyrody.

Dotychczasowe użytkowanie i zagospodarowanie obszaru gminy ocenić można jako zgodne z naturalnymi predyspozycjami i uwarunkowaniami przyrodniczymi. Jednocześnie środowisko gminy jest wolne od znaczących obciążeń i zagrożeń.

Korytarze ekologiczne, zgodnie z obowiązującym Studium (2001r), zapisane są jako „obszary rolne o wysokim udziale trwałych użytków zielonych, położone w dolinach rzek i cieków wodnych, wyłączone z zabudowy”. W obecnie wykonywanych mpzp poszczególnych wsi chronione są jako: „granice obszarów pełniących funkcje korytarzy ekologicznych wyłączone z zabudowy”. Wydaje się że jest to wystarczające zabezpieczenie przed presją zabudowy i ochroną drożności korytarzy.

4.6 Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji Studium

W obszarze gminy funkcjonuje obowiązujący dokument „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego”. Jest to dokument z roku 2001, uchwalony w odmiennym reżimie prawnym. Jako instrument polityki przestrzennej gminy w nowej rzeczywistości prawnej nie spełnia swojego zadania.

Dostosowanie do nowych wymogów prawnych zarówno środowiskowych jak i dotyczących zagospodarowania przestrzennego jest więc koniecznością.

Obowiązujące Studium, zgodnie z prawem, w momencie jego uchwalenia obowiązującym, nie było poddane procedurze oceny oddziaływania na środowisko. Nie mniej jednak było opiniowane i uzgadniane przez Instytucje ochrony środowiska, tak więc rozwój przestrzenny gminy był realizowany zgodnie z wymogami ochrony środowiska czego dowodem są funkcjonujące na terenie gminy wartościowe tereny przyrodnicze, gdzie zachowały się naturalne aktywne przyrodniczo tereny głównie doliny rzek ze zbiorowiskami łąkowymi, stawami rybnymi, z zadrzewieniami oraz tereny leśne. Tworzą mozaikowy układ przemieszanych wzajemnie łąk, pól i lasów. Generalnie są to tereny które tworzą korytarze ekologiczne.

W przypadku braku nowego Studium wszystkie opracowywane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego będą musiały być zgodne z obowiązującym Studium.

Możliwości rozwojowe gminy będą więc ograniczone. Przy zachowaniu istniejącej struktury funkcjonalno-przestrzennej, jej wpływ na środowisko byłby kontynuacją stanu opisanego w rozdziale 4.5. Istniejące zagospodarowanie nie wiąże się z groźbą znaczącego pogorszenia stanu środowiska w przyszłości. Stanowi jednak blokadę nowoczesnego rozwoju gminy.

Zmiana Studium i konsekwencje tej zmiany tj. skanalizowane gminy, modernizacja dróg i kolei, wprowadzenie form ochrony zasobów przyrodniczych, ochrona przed powodzią, wpłyną pozytywnie na stan środowiska i warunki życia w gminie.

5 DZIEDZICTWO KULTUROWE

Na terenie gminy znajduje się wiele cennych obiektów dziedzictwa kulturowego. Część z nich objęto ochroną konserwatorską.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomych „A” województwa lubelskiego (D. U.Woj.Lub. Nr 84 z dn. 4.08. 2010r, poz. 1552):

Jeleniec – zespół pobernardyński: kościół parafialny pw. św. Anny z dekoracją architektoniczno-rzeźbiarską i malarską oraz ruchomościami, dawny klasztor, ogrodzenie z dekoracyjną bramką, dzwonnica-brama, figura na terenie cmentarza kościelnego, teren dawnego cmentarza kościelnego z drzewostanem – w granicach parceli związanej z zespołem (nr rej. A/580).

Sarnów – zespół podworski: dwór wraz z wystrojem architektonicznym oraz elementami dotyczącymi wystroju, park krajobrazowy z dwiema alejami, w granicach działek wskazanych w decyzji (nr rej. A/610)

Stanin Wesołówka – zespół podworski obejmujący: dwór z fosą i tarasami, oficyna, stajnia (wraz z zabytkową stolarszczyzną), park (o powierzchni wskazanej w decyzji), w granicach działek wskazanych w decyzji (nr rej. A/307)

Stanin – dzwonnica i otoczenie kościoła parafialnego p.w. Trójcy Świętej, (translokowanego do Pratulina, gm. Rokitno)., Nr rej. zabytków A/106

Tuchowicz – kościół parafialny św. Marii Magdaleny (nr rej. A/1165)

Zabytki archeologiczne wpisane do rejestru wojewódzkiego konserwatora zabytków (D. U.Woj.Lub. Nr 132 z dn. 25.10. 2010r, poz. 2237)

Tuchowicz - pozostałości dworu obronnego; Nr w rejestrze C/26

Zasoby dziedzictwa kulturowego objęte rejestrem konserwatora zabytków chronione są prawnie na mocy przepisów szczególnych.

Otoczenie niektórych obiektów zabytkowych zostało objęte strefą pośredniej ochrony konserwatorskiej oraz strefą ochrony widokowej w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Pozostałe obiekty o walorach historycznych

Jeleniec – zespół folwarczny

Kujawy – zespół dworski wraz z aleją dojazdową

Niedźwiadka – zespół dworsko- parkowy

Tuchowicz – dzwonnica i kaplica cmentarna w zespole kościoła parafialnego p.w. św. Marii Magdaleny

Zastawie – kapliczka drewniana

Dla obiektów o walorach historycznych proponuje się objęcie samych obiektów i ich otoczenia strefą pośredniej ochrony konserwatorskiej, które następnie należy przenieść do planów miejscowych.

Tabela 3 Stanowiska archeologiczne w gminie

Aleksandrów	64-76/2,
Anonin	64-78/9, 64-78/10, 64-78/11, 64-78/12, 64-78/13
Celiny Szlacheckie	63-77/7, 63-77/8, 63-77/9, 63-78/7, 63-78/8, 64-78/14,
Celiny Włociańskie	63-78/9, 63-78/10, 63-78/11, 63-78/12, 63-78/13,
Gózd	63-77/1, 63-77/2, 63-77/10, 63-77/11, 63-77/12, 63-77/13,
Jarczówek	64-77/8, 64-77/9, 65-77/18, 65-77/19,
Jeleniec	64-78/4, 64-78/6, 64-78/24, 64-78/25, 64-78/26, 64-78/27, 64-78/28, 64-78/29, 64-78/30, 64-78/31, 64-78/32, 64-78/33, 64-78/34, 64-78/35, 64-78/36, 64-78/37, 64-78/38, 64-78/39, 64-78/40, 64-78/41, 65-78/3, 65-78/4,
Jonnik	65-78/5, 65-78/6, 65-78/7, 65-78/8, 65-78/9, 65-78/10, 65-78/11,
Józefów	63-78/14, 63-78/15, 63-78/16, 63-78/17, 63-78/18, 63-78/19, 64-78/42, 64-78/43, 64-78/44,
Kierzków	64-78/8, 64-78/45, 64-78/46, 64-78/47, 64-78/48,
Kopina	64-77/10, 64-77/11, 64-77/12
Kosuty	64-77/1, 64-77/2, 64-77/3, 64-77/4, 64-77/5,
Lipniak	63-77/27, 63-77/28, 63-77/29,

Niedźwiadka	63-77/30, 64-77/14, 64-77/15, 64-77/16, 64-77/17, 64-77/18,
Nowy Stanin	65-77/17,
Ogniwo	64-77/13
Sarnów	64-78/49, 64-78/50, 64-78/51, 64-78/52, 64-78/53, 64-78/54, 64-79/7, 64-79/8, 65-78/20, 65-78/21, 65-78/22, 65-78/23, 65-78/24, 65-78/25, 65-79/63, 65-79/64, 65-79/65, 65-79/66,
Stanin	64-77/6, 64-77/7, 65-78/27,
Stara Gąska	65-78/28, 65-78/29, 65-78/30, 65-78/31, 65-78/32, 65-78/33, 65-78/34, 65-78/35,
Stara Wróblina	65-78/36,
Tuchowicz	63-78/1 , 63-78/2, 63-78/3, 63-78/4, 63-78/5, 63-78/6, 64-78/7, 64-78/58, 64-78/59, 64-78/60, 64-78/61, 64-78/62,
Wesołówka	64-78/1, 64-78/2, 64-78/3, 64-78/55 64-78/56, 64-78/57,
Wnętrzne	64-76/6, 64-76/11
Wólka Zastawska	63-77/35, 63-77/36, 63-77/37, 63-77/38, 63-77/39, 63-77/40, 63-77/41, 63-77/42, 63-77/43, 63-78/20, 63-78/21, 63-78/22, 63-78/23, 63-78/24
Zagoździe	63-77/3, 63-77/4, 63-77/31, 63-77/32, 63-77/33, 63-77/34,
Zastawie	63-77/5

Źródło: zarządzenie nr 6/2013 Wójta Gminy Stanin ws. gminnej ewidencji zabytków

Dla stanowiska archeologicznego wpisanego do rejestru zabytków (wyróżnionego w tabeli pogrubieniem) obejmującego dwór obronny w Tuchowiczu obowiązuje ochrona konserwatorska w postaci strefy „W”- strefa ścisłej ochrony zabytków archeologicznych. Pozostałe stanowiska archeologiczne należy w planach miejscowych objąć ochroną w postaci:

- strefy „OW” – strefa obserwacji archeologicznej
- strefy „OWD” – strefa domniemanych stanowisk archeologicznych

Tabela 4 Obiekty znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków

Miejscowość	Obiekt	Numer adresowy	Rejestr zabytków
Aleksandrów	dom	21	
Aleksandrów	dom	20	
Aleksandrów	dom	4	
Aleksandrów	dom	5	
Anonin	dom	18	
Anonin	dom	47	
Anonin	dom	72	
Anonin	zagroda, dom, piwnica	8	
Anonin	dom	49	
Anonin	dom	33	
Anonin	zagroda, dom, obora i stodoła	11	
Anonin	miejsce pochówku		
Borowina	dom	45	
Borowina	dom	48	
Borowina	pomnik		
Celiny Szlacheckie	dom	2	
Celiny Szlacheckie	dom	12	
Celiny Szlacheckie	dom	34	
Celiny Szlacheckie	zagroda, stodoła, spichrz	37	
Celiny Szlacheckie	zagroda, dom, stodoła	16	
Celiny Szlacheckie	zagroda, dom,	27	
Celiny Szlacheckie	zagroda, dom, obora	26	
Celiny Włociańskie	dom	14	
Celiny Włociańskie	dom	15	
Celiny Włociańskie	dom	17	
Celiny Włociańskie	dom	21	
Celiny Włociańskie	dom	23	
Celiny Włociańskie	dom	25	
Celiny Włociańskie	zagroda, dom, stodoła, spichrz	33	
Celiny Włociańskie	zagroda, dom, stodoła, spichrz	39	
Gózd	dom	28	
Gózd	dom	59	

Gózd	dom	58	
Gózd	dom	57	
Gózd	dom	56	
Gózd	dom	77	
Gózd	dom	96	
Jarczówek	dom	21	
Jarczówek	dom	9	
Jarczówek	dom	14	
Jarczówek	dom	22	
Jarczówek	zagroda, dom	44	
Jarczówek	dom	45	
Jarczówek	dom	26	
Jarczówek	kuźnia	6	
Jeleniec	dom	95	
Jeleniec	dom	111	
Jeleniec	kuźnia	47	
Jeleniec	dom	54	
Jeleniec	dom	55	
Jeleniec	dom	40	
Jeleniec	zagroda, dom, obora, stodoła, studnia, piwnica	82	
Jeleniec	zagroda, dom, stodoła	30	
Jeleniec	zespół klasztorny pobernardyński		A/580
Jeleniec	cmentarz		
Jeleniec	stróżówka w zespole klasztornym		
Jeleniec	spichlerz, rządówka, park w zespole dworsko-parkowym		
Jonnik	dom	13	
Jonnik	dom	12	
Jonnik	dom	32	
Jonnik	dom	25	
Jonnik	kapliczka		
Jonnik	dom	42	
Józefów	dom	43	
Józefów	dom	62	
Kierzków	dom	32	
Kij	zagroda, dom, obora, budynek gospodarczy	11	
Kij	stodoła, budynek gospodarczy	5	
Kij	dom	15	
Kij	zagroda, dom, obora	38	
Kij	dom	25	
Kij	krzyż		
Kopina	dom	9	
Kopina	dom	8	
Kopina	dom	14	
Kosuty	szkoła		
Kosuty	pomnik		
Kosuty	zespół dworski: dwór, stajnia, obora, dwa czworaki, park		
Lipniak	kapliczka		
Niedźwiadka	zagroda, dom, stodoła	17	
Niedźwiadka	dom	36	
Niedźwiadka	dom	22	
Niedźwiadka	zagroda, dom	31	
Niedźwiadka	zespół dworsko-parkowy		
Nowa Wróblina	zagroda, studnia	32	
Nowy Stanin	dom	54	
Nowy Stanin	kapliczka		
Nowy Stanin	stodoła	20	
Ogniwo	dom	7	
Ogniwo	dom	20	
Ogniwo	dom	1	
Sarnów	dom	28	
Sarnów	spichrz	31	

Sarnów	dom	41	
Sarnów	dom	101	
Sarnów	dom	135	
Sarnów	zespół dworski		A/610
Stanin	dom	96	
Stanin	dom	82	
Stanin	dom	75	
Stanin	dom	134	
Stanin	dom	128	
Stanin	dzwonnica i otoczenie kościoła p.w. Trójcy Św.		A/106
Stanin	cmentarz		
Stanin	dom	32	
Stara Gąska	dom	41	
Stara Wróblina	stodoła	15	
Tuchowicz	dom	72	
Tuchowicz	pozostałość dworu obronnego		C/26
Tuchowicz	dom	11	
Tuchowicz	dom	34	
Tuchowicz	cmentarz		
Tuchowicz	zespół kościoła p.w. św. Marii Magdaleny		
Tuchowicz	kościół parafialny p.w. św. Marii Magdaleny		A/1165
Tuchowicz	dzwonnica w zespole kościelnym		
Tuchowicz	szkoła		
Tuchowicz	przedszkole		
Tuchowicz	park w zespole dworsko-parkowym		
Tuchowicz	cmentarz rzymsko-katolicki przykościelny		
Wesołówka	dom	26	
Wesołówka	dom	23	
Wesołówka	dom	22	
Wesołówka	dom	12	
Wesołówka	kapliczka		
Wesołówka	zespół dworski		A/307
Wnętrzne	dom	49	
Wnętrzne	dom	39	
Wnętrzne	kapliczka		
Wnętrzne	kapliczka		
Zagoździe	dom	2A	
Zagoździe	stodoła	2	
Zagoździe	obora	31	
Zagoździe	pomnik		
Wólka Zastawska	dom	6	
Wólka Zastawska	dom	23	
Zastawie	dom	29	
Zastawie	dom	39	
Zastawie	dom	31	
Zastawie	dom	37A	

Źródło: zarządzenie nr 6/2013 Wójta Gminy Stanin ws. gminnej ewidencji zabytków

Obiekty znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków należy objąć ochroną w planie miejscowym.

6 PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA STUDIUM NA ŚRODOWISKO

6.1 Cele środowiskowe i przyjęte standardy

Głównym celem środowiskowym przyjętym w Studium jest zapewnienie nienaruszalności struktury przyrodniczej gminy.

Obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo (doliny rzeczne i fragment północnego kompleksu leśnego) to tereny w których zakłada się integrację ochrony środowiska z rozwojem gospodarczym i postępowaniem cywilizacyjnym, gdzie działania przestrzenne dążą do:

- ◆ zapewnienia warunków do zachowania i wzmocnienia ekosystemów, ochrony zasobów wodnych i krajobrazowych,
- ◆ zapewnienia warunków do zabezpieczenia czystości środowiska we wszystkich jego elementach,
- ◆ przy aktywizacji gospodarczej zharmonizowanej z wymaganiami środowiska i rozwoju infrastruktury,
- ◆ zachowanie i ochrona obszarów objętych ochroną na podstawie przepisów odrębnych,
- ◆ objęcie ochroną najcenniejszych elementów, wyróżniających się pod względem przyrodniczym i krajobrazowym,
- ◆ ochrona pozostałych elementów środowiska,
- ◆ ograniczenie w zainwestowaniu terenów znajdujących się w strefach występowania naturalnych zagrożeń oraz narażonych na uciążliwości od elementów zagospodarowania terenu.

Wzmocnienie biologicznie słabych struktur przyrodniczych, to utrzymanie i wzmocnienie ciągłości powiązań przyrodniczych pomiędzy obszarami cennymi przyrodniczo i wskazanymi w Studium do objęcia różnymi formami ochrony przyrody, poprzez:

- ◆ ochronę walorów przyrodniczych dolin rzecznych, a szczególności fragmentu Doliny Bystrzycy jako zespołu przyrodniczo-krajobrazowego,
- ◆ ograniczenie zagospodarowania terenów położonych w sąsiedztwie zabytkowych zespołów dworsko-parkowych w Sarnowie i Niedźwiadce, zapewniające ochronę wartości przyrodniczych oraz ekspozycję terenów cennych przyrodniczo,
- ◆ ochrona stosunków wodnych oraz zabezpieczenie czystości środowiska (wód, powierzchni ziemi, gruntów) rozległych terenów podmokłych – obszarów retencji wód, terenów źródliskowych i obszarów wododziałowych, ochrona oczek wodnych, starorzeczy, torfowisk,
- ◆ ochrona i wzmocnienie zieleni w obszarach zabudowanych i urbanizowanych.

Wskazuje obszary objęte ochroną na podstawie przepisów odrębnych, do których należą:

- ◆ obszar Natura 2000 Lasy Łukowskie,
- ◆ Łukowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- ◆ pomniki przyrody.

Obszary te zgodnie ze Studium należy ująć w sporządzanych miejscowych planach, adaptując zasady ich ochrony określone w przepisach odrębnych, w tym powołujących wymienione obszary.

Studium ustala objęcie ochroną postulowanych obszarów:

- ◆ fragmentu doliny rzeki Bystrzycy w rejonie Sarnowa w formie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego,
- ◆ oczek wodnych w miejscowości Wnętrzne i Kujawy w formie użytków ekologicznych,
- ◆ północnego fragmentu gminy w formie parku krajobrazowego.

Obszary postulowane do objęcia ochroną należy wskazać w sporządzanych miejscowych planach wraz z ustaleniem zasad ich ochrony utrzymujące przyrodnicze znaczenie tych obszarów, w tym zachowanie nadrzecznych zadrzewień i zarośli, zakaz osuszania terenu.

Studium wskazuje także tereny najcenniejsze pod względem przyrodniczym i krajobrazowym, stanowiące naturalne fragmenty rodzimej przyrody, to jest doliny rzek Bystrzycy i Wilkojadki oraz kompleks leśny na północy gminy.

Dla dolin rzecznych wskazuje się zachowanie naturalnego przebiegu cieków oraz ich obudowy biologicznej, tworzących korytarze ekologiczne regionalne (Bystrzyca) oraz lokalne (Wilkojadka), oraz ustala się ich ochronę poprzez:

- ◆ zakaz zabudowy dolin rzecznych, z wyjątkiem budowli: infrastrukturalnych, związanych z gospodarką rybacką oraz służących rekreacji,
- ◆ zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych,
- ◆ zachowanie i uzupełnianie roślinności stanowiącej biologiczną obudowę cieków.

Dla kompleksów leśnych na terenie gminy wskazuje się objęcie ochroną poprzez:

- ◆ regulację granicy rolno-leśnej, polegającej na zalesianiu terenów najmniej przydatnych rolniczo,
- ◆ zakaz zmiany przeznaczenia terenów leśnych na cele nieleśne poza wyznaczonymi obszarami urbanizacji
- ◆ ustalenie nieprzekraczalnej linii zabudowy w odległości minimum 12 m od granicy terenów leśnych.

Ponadto w celu zachowania i ochrony poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego Studium ustala :

- ◆ ograniczenie zagospodarowania terenów położonych w otoczeniu zabytkowych zespołów parkowych w Sarnowie, Wesołowce oraz Niedźwiadne,
- ◆ zachowanie zadrzewień śródpolnych i przydrożnych, oczek wodnych, starorzeczy i torfowisk,
- ◆ wzmocnienie ochrony przeciwpowodziowej poprzez realizację zbiorników małej retencji,
- ◆ wzmocnienie zieleni w obszarach zabudowanych i urbanizowanych,
- ◆ nielocalizowanie przedsięwzięć generujących znaczące emisje zanieczyszczeń powietrza, ścieków, odpadów,
- ◆ objęcie terenów zabudowanych zorganizowanym systemem odbioru ścieków i odpadów.

Ustalenia Studium prawidłowo zabezpieczają wartości przyrodnicze gminy.

Ponadto Studium formułuje ograniczenia w zagospodarowaniu terenu gminy wynikające z występowania:

- ◆ obszarów zagrożenia powodzią – w wyznaczonym zasięgu wód stuletnich zakazuje się wznoszenia obiektów budowlanych, składowania materiałów mogących zanieczyścić wody, lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- ◆ gruntów o złych warunkach budowlanych – w zasięgu obszarów nakazuje się wykonanie badań geotechnicznych w celu określenia warunków posadowienia budynków,
- ◆ terenów cmentarzy – w strefie do 150 m od granic cmentarza, obowiązują ograniczenia w lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, produkcyjnej i usługowej, związanej z artykułami żywności, oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych. W strefie do 50 m od granic cmentarza zakazuje się lokalizacji ww. funkcji i obiektów. W strefie od 50 – 150 m od granic cmentarza ograniczenia nie obowiązują, wyłącznie w przypadku, gdy teren objęty strefą posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone,

- ◆ składowiska odpadów – w promieniu 100m został utworzony obszar ograniczonego użytkowania, w którym obowiązuje zakaz lokalizacji budynków przeznaczonych na stały pobyt ludzi, upraw roślin przeznaczonych do spożycia na surowo, wypasania zwierząt, zbierania runa i poboru wody,
- ◆ ujęć wody – w strefie bezpośredniej ochrony ujęcia zakazuje się użytkowania terenu do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody,
- ◆ linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia 110 kV – w strefie do 19 m od osi linii w obie strony, w której może być przekroczony dopuszczalny poziom promieniowania elektromagnetycznego, zakazuje się lokalizowania obiektów budowlanych przeznaczonych na stały pobyt ludzi oraz nakazuje się uzgadnianie z zarządcą sieci wszelkiej działalności inwestycyjnej, w tym sadzenie roślin mogących uszkodzić linie energetyczne,
- ◆ gazociągu wysokiego ciśnienia – w strefie do 15 m od osi gazociągu zakazuje się lokalizacji budynków, parkingów oraz podziemnych sieci infrastruktury technicznej posiadającej bezpośrednie połączenie z pomieszczeniami dla ludzi i zwierząt, w strefie do 5 m od osi gazociągu zakazuje się lokalizacji podziemnych sieci infrastruktury technicznej nie posiadającej bezpośredniego połączenia z pomieszczeniami dla ludzi i zwierząt,
- ◆ dróg krajowych i wojewódzkich - w sąsiedztwie drogi, w wyniku uciążliwości wywołanych przekroczeniem dopuszczalnych poziomów hałasu, nakazuje się zachowanie odpowiednich warunków akustycznych w zabudowie mieszkaniowej, zabudowie związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży oraz w terenach wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,
- ◆ linii kolejowych – w strefie do 20 m od osi skrajnego toru zakazuje się sytuowania obiektów budowlanych niezwiązanych z obsługą terenu kolejowego, w strefie do 100 m nakazuje się zachowanie odpowiednich warunków akustycznych w zabudowie mieszkaniowej, zabudowie związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży oraz w terenach wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.

Studium wyklucza również lokalizację zakładów i instalacji o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii.

Przyjęte w Studium cele ochrony środowiska oraz działania zmierzające do ich realizacji są w pełni zgodne z potrzebami i wymaganiami wynikającymi z aktualnego stanu środowiska, wymagań prawnych oraz celów i polityk określonych w dokumentach powiązanych, w tym ponadlokalnych.

6.2 Charakterystyka potencjalnych oddziaływań środowiskowych

6.2.1 Główne elementy Studium, z których mogą wynikać oddziaływania na środowisko

Główne elementy Studium, z których mogą wynikać oddziaływania na środowisko, to zadania określone w polityce przestrzennej, realizowane w ramach zdefiniowanych kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

6.2.1.1 Ponadlokalne kierunki polityki przestrzennej

W Studium przyjęto zakres i rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, wynikający z ustaleń Planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Lubelskiego oraz programach rządowych. Są to:

- ◆ modernizacja linii kolejowej C-E 20,
- ◆ modernizacja linii kolejowej Łuków - Dęblin - Radom,
- ◆ modernizacja drogi krajowej nr 76,
- ◆ modernizacja drogi wojewódzkiej nr 807
- ◆ przebudowa drogi wojewódzkiej nr 808,
- ◆ modernizacja drogi powiatowej we wsi Wnętrzne do kategorii drogi wojewódzkiej,
- ◆ modernizacja dróg powiatowych,
- ◆ budowa linii elektroenergetycznych 110 kV do miejscowości Krzywda,
- ◆ utworzenie Łukowskiego Parku Krajobrazowego wraz z otuliną.

Natomiast do lokalnych inwestycji celu publicznego należą:

- ◆ modernizacja i rozbudowa sieci dróg gminnych,
- ◆ modernizacja i rozbudowa sieci elektroenergetycznej średniego napięcia,
- ◆ modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej,
- ◆ modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej,
- ◆ modernizacja i rozbudowa sieci gazowej
- ◆ modernizacja i rozbudowa sieci telekomunikacyjnej,
- ◆ modernizacja i budowa obiektów użyteczności publicznej to jest obiektów oświaty, kultury, sportu, administracji,
- ◆ modernizacja składowiska odpadów,
- ◆ opieka nad zabytkami.

Powyższe inwestycje zostały wprowadzone do Studium w ramach zdefiniowanych kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. W związku z tym ich oddziaływanie na środowisko zostało poddane ocenie w ramach programów planów i strategii. Ponadto są to inwestycje, które na etapie projektu będą poddane procedurze oceny oddziaływania na środowisko.

Można jednak przyjąć, że są to inwestycje, również z punktu widzenia ochrony środowiska konieczne - wymagające realizacji.

6.2.1.2 Kierunki zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz przeznaczeniu terenów, w tym wskaźniki dotyczące zagospodarowania

Struktura funkcjonalno - przestrzenna.

Podstawowymi kierunkami rozwoju struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy Stanin są:

- ◆ ochrona najcenniejszych elementów i terenów przyrodniczych oraz rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- ◆ utrwalanie, historycznie ukształtowanej, sieci osadniczej (wsi) przez pobudzenie rozwoju budownictwa mieszkaniowego oraz przez wzmacnianie ośrodków obsługi mieszkańców,

- ◆ kreacja systemu ośrodków nowych funkcji podnoszących atrakcyjność lokalizacyjną gminy dla inwestorów zewnętrznych oraz podnoszącą atrakcyjność gminy jako miejsca pracy i zamieszkiwania dla aktualnych jej mieszkańców – zwłaszcza ludzi młodych.

Nową jakością w strukturze funkcjonalno – przestrzennej gminy będą wielofunkcyjne strefy aktywności gospodarczej.

Główna strefa aktywności gospodarczej obejmować będzie 2 miejscowości – ośrodek gminny Stanin oraz Tuchowicz. Tak ukształtowany (binarny) centralny obszar gminy posiadać będzie większy potencjał rozwojowy – stwarzający lepsze warunki konkurencji z ośrodkami innych gmin w tym rejonie (nie naruszając w niczym aktualnej struktury administracyjnej gminy).

Pozostałe strefy aktywności gospodarczej w Zastawia, Wólce Zastawskiej i Borowinie będą mniejszej skali. Uzasadnieniem ich tworzenia jest położenie w węzłowych rejonach komunikacyjnych – przy drogach zapewniających powiązania komunikacyjne gminy Stanin z ponadlokalnymi ośrodkami powiatowymi i innymi.

Cały obszar gminy został podzielony na obszary urbanizacji (istniejącej i planowanej), obszary otwarte z dopuszczeniem ekstensywnych form zagospodarowania oraz obszary otwarte wyłączone z zabudowy.

Obszary urbanizacji tworzą:

- ◆ wszystkie zwarte tereny zabudowane,
- ◆ tereny przeznaczone pod zabudowę w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stanin z 2001 roku oraz w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- ◆ tereny częściowo zabudowane - wskazane do uzupełnienia zabudowy,
- ◆ nowe tereny wyznaczone pod rozwój zabudowy.

Wskazane w Studium tereny różnych funkcji określają ich funkcje wiodące. Na terenach tych dopuszcza się także realizację innych funkcji – z zastrzeżeniem, że funkcje te nie mogą powodować uciążliwości dla funkcji wiodącej oraz wykluczać lub ograniczać możliwości jej rozwoju.

Tereny przeznaczone pod kontynuację i rozwój **funkcji mieszkaniowych** to:

- ◆ tereny o wiodącej funkcji zabudowy zagrodowej (M1/2)
- ◆ tereny o wiodącej funkcji zabudowy jednorodzinnej (M3/4),
- ◆ tereny zabudowy wielorodzinnej (M5).

Na terenach zabudowy zagrodowej, jednorodzinnej i wielorodzinnej dopuszcza się również lokalizowanie usług publicznych, służących zaspokojeniu potrzeb lokalnej społeczności.

Na obszarach zabudowy mieszkaniowej dopuszcza się lokalizację usług, magazynów i drobnej wytwórczości o uciążliwości nie wykraczającej poza granice działki.

W obszarach wielofunkcyjnych (W1) przewidywany jest rozwój lub kontynuacja:

- ◆ funkcji mieszkaniowych,
- ◆ funkcji drobnej wytwórczości i usług nieuciążliwych, tj. takich, których oddziaływanie nie wykracza poza granice działki,
- ◆ funkcji usług sportu, rekreacji i/lub turystyki,
- ◆ funkcji magazynowo – składowych, infrastruktury i zaplecza technicznego.

Poszczególne funkcje mogą występować samodzielnie lub w dowolnym stopniu być łączone na jednym terenie, które wyznaczono w wielofunkcyjnych strefach aktywności gospodarczej, a także w miejscowościach leżących przy drogach powiatowych (Sarnów, Nowa Wróblina, Wnętrzne, Anonin) oraz wojewódzkich (Ogniwo, Kosuty i Józefów).

Na obszarach wielofunkcyjnych dopuszcza się lokalizację nieuciążliwych obiektów produkcyjnych.

Na obszarach wielofunkcyjnych objętych ochroną konserwatorską (W2) przewidywana jest kontynuacja obecnie pełnionych funkcji. Dopuszcza się także (w uzgodnieniu z konserwatorem zabytków co do skali i funkcji):

- ◆ adaptację obiektów do pełnienia innych funkcji, w tym usług publicznych, usług turystyki,
- ◆ budowę nowych obiektów.

Obszary wielofunkcyjne wyznaczono również na terenach objętych ochroną konserwatorską, bądź na terenach postulowanych do objęcia ochroną. Są to tereny dawnych majątków ziemskich (Niedźwiadka, Jeleniec, Wesołówka, Kosuty, Sarnów).

Wyznaczone w studium obszary przeznaczone dla rozwoju działalności gospodarczej obejmują:

- ◆ obszary zabudowy usługowej,
- ◆ obszary zabudowy usługowej i/lub obiektów produkcyjnych, składów, magazynów,
- ◆ obszary obsługi produkcji rolnej.

Na obszarach tych, oznaczonych jako tereny przemysłowo-usługowe (PU), przewidywany jest rozwój lub kontynuacja:

- ◆ funkcji usług,
- ◆ funkcji produkcyjnych i składowych, w tym rzemiosła, hal magazynowych, wystawowych oraz zaplecza budowlanego lub transportowego,
- ◆ funkcji obsługi produkcji rolnej, w tym budynków przetwórci owoców i warzyw, hal magazynowych, funkcji handlowych.

Tereny przemysłowo-usługowe wyznaczono w ramach strefy aktywności gospodarczej na granicy Stanina i Tuchowicza oraz adaptując teren w Jarczówku.

Obszary działalności gospodarczej wymagać będą działań sanitacyjnych - zwłaszcza w stosunku do terenów przyległych (np. poprzez wprowadzanie pasów zieleni izolacyjnej).

Na obszarach działalności gospodarczej dopuszcza się funkcję mieszkaniową jedynie integralnie związaną z prowadzoną działalnością w ramach funkcji podstawowej (miejsce zamieszkania właściciela).

Na obszarach zabudowy usługowej dopuszcza się lokalizację nieuciążliwych obiektów produkcyjnych.

Na obszarach tych preferuje się rozwój funkcji gospodarczych a ewentualne kolizje z innymi funkcjami powinny być rozstrzygane na korzyść funkcji wiodącej.

Ponadto Studium wyznacza tereny:

- ◆ usług niekomercyjnych – do której należą tereny usług publicznych (UP) i usług sakralnych (UK) oraz tereny sportu i rekreacji (US)
- ◆ infrastruktury technicznej – do której należą tereny składowiska odpadów (NU), oczyszczalni ścieków (NO) i urządzeń zaopatrzenia w wodę (WZ).
- ◆ inwestycji specjalnych – do których należą tereny inwestycji specjalnej (IS) obejmujący teren poligonu wojskowego „Jagodne”

Na terenach sportu i rekreacji (US) znajdujących się w Niedźwiadce i Celinach Szlacheckich należy lokować usługi sportu i rekreacji o charakterze publicznym, dla zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej.

Na terenach infrastruktury technicznej adaptuje się istniejące zagospodarowanie oraz dopuszcza się lokalizowanie nowych obiektów budowlanych związanych z funkcją terenu. Tereny infrastruktury obejmują teren składowiska odpadów w Niedźwiadce, teren oczyszczalni ścieków w Staninie oraz tereny ujęć wody w Tuchowiczu i Jeleńcu.

Obszary otwarte z dopuszczeniem ekstensywnych form zagospodarowania

Obszary rolne

Do obszarów tych należą:

- tereny rolne (R),
- tereny rolne w dolinach rzek i cieków wodnych (RE).

Na terenach rolnych (R) oraz terenach rolnych w dolinach rzek i cieków wodnych (RE) ustala się zachowanie funkcji rolnej oraz dopuszcza się adaptację istniejącego zagospodarowania.

Na terenach rolnych (R) dopuszcza się, przy zachowaniu zasad ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu, lokalizację nowej ekstensywnej zabudowy zagrodowej z możliwością wykorzystania jej do celów agroturystyki, a także obiektów związanych z produkcją rolną i jej obsługą, na działkach posiadających dostęp do drogi publicznej, z wyłączeniem obszarów położonych w granicach korytarzy ekologicznych.

Tereny rolne w dolinach rzek wskazano dla ochrony ekosystemów rzeki Bystrzycy i Wilkojadki wraz z przyległymi do niej mniejszymi ciekami. Natomiast tereny rolne wypełniają nieurbanizowany obszar gminy.

Obszary leśne

Do obszarów tych należą:

- obszary lasów (ZL),
- obszary przeznaczone do zalesienia (LZ),
- obszary zadrzewień.

Na terenach lasów nie przewiduje się zmian przeznaczenia tych terenów na cele nieleśne poza wyznaczonymi terenami urbanizacji. W obrębie obszarów lasów państwowych prowadzona jest planowa gospodarka leśna. W lasach prywatnych gospodarka taka powinna być prowadzona z poszanowaniem wymogów ochrony środowiska przyrodniczego i wartościowych komponentów miejscowego krajobrazu, w szczególności na obszarach objętych przestrzennymi formami ochrony przyrody.

Penetracja turystyczna obszarów leśnych odbywać się powinna przede wszystkim na podstawie przyjętych programów tj.: przebiegu ścieżek rowerowych, tras edukacji ekologicznej oraz tras rekreacji konnej. Przy takich trasach należy zorganizować miejsca biwakowe i zapewnić pojemniki na śmieci.

Największe obszary przeznaczone do zalesień proponuje się w kompleksach leśnych w Borowinie, Tuchowiczu, Celinach Włociańskich, Wólce Zastawskiej, Zagoździu, Kiju, Kopinie i Wnętrznem.

Obszary wyłączone z zabudowy

Obszary wyłączone z zabudowy obejmują ogólnodostępne tereny naturalne (lasy, doliny rzek, zbiorniki wodne), tereny rolne w dolinach rzek i cieków wodnych, zainwestowane tereny otwarte takie jak: cmentarze czy ogródki działkowe. Na obszarach tych obowiązuje całkowity zakaz lokalizacji zabudowy kubaturowej (z wyłączeniem budynków związanych z funkcjonowaniem i utrzymaniem tych terenów).

Do obszarów tych należą tereny:

- rolne w dolinach rzek i cieków wodnych (RE),
- cmentarzy (ZC),
- ogródków działkowych (ZD),
- parków podworskich (ZP),
- lasy (ZL),
- rzeki i cieki wodne,
- zbiorniki wodne.

Tereny cmentarzy w Jeleńcu, Tuchowiczu i Staninie to tereny otwarte zainwestowane. W ramach tych obszarów dopuszcza się urządzenie nawierzchni utwardzonych, lokalizację elementów małej architektury oraz parkingów publicznych i innych urządzeń służących obsłudze funkcji głównej.

Zachowuje się istniejące zagospodarowanie i użytkowanie terenów ogrodów działkowych w Jeleńcu. Jednocześnie zakazuje się zmiany przeznaczenia terenów ogrodów działkowych na tereny budowlane.

Tereny rolne w dolinach rzek i cieków wodnych, charakteryzujące się wysokim udziałem użytków zielonych to tereny otwarte, służące zachowaniu lokalnych wartości przyrodniczych i krajobrazowych, zapewniające ciągłość powiązań ekologicznych. Wskazuje się na konieczność utrzymania ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej terenów wartościowych przyrodniczo.

Na terenach parków podworskich w Sarnowie, Kosutach, Niedźwiadce, Jeleńcu i Wesołowce dopuszcza się jedynie takie zagospodarowanie, jaka spełniać będzie wymogi konserwatorskie

Wskaźniki zagospodarowania

Studium określa ogólne zasady zabudowy i zagospodarowania terenów, dopuszcza korekty jeżeli wyniknie to z analiz i koncepcji szczegółowych opracowywanych w ramach sporządzania planów miejscowych, wydawania decyzji o warunkach zabudowy lub innych uwarunkowań.

Maksymalna wysokość budynków:

- ◆ budynków mieszkaniowych jednorodzinnych (wolnostojących, w zabudowie bliźniaczej i szeregowej) - do 2 kondygnacji i ew. 1 kondygnacja w formie poddasza mieszkalnego oraz do 12 m nad poziom terenu,
- ◆ budynków mieszkaniowych wielorodzinnych - do 4 kondygnacji i ew. 1 kondygnacja w formie poddasza mieszkalnego oraz do 15 m nad poziom terenu,
- ◆ budynków mieszkaniowych z wbudowanymi usługami do 13 m w zabudowie jednorodzinnej i do 16 m w zabudowie wielorodzinnej,
- ◆ budynków letniskowych – do 2 kondygnacji (w tym 1 kondygnacja w formie poddasza mieszkalnego) i do 7 m nad poziom terenu,
- ◆ budynków gospodarczych i garażowych na terenach zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej - do 5 m nad poziom terenu.

Dopuszcza się przekroczenie powyższych maksymalnych wysokości budynków:

- ◆ w przypadku wyznaczenia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lokalnej dominanty przestrzennej,
- ◆ w przypadku obiektów kultu religijnego,
- ◆ dla hal sportowych, krytych basenów i innych urządzeń sportowych w przypadkach gdy jest to uzasadnione ich funkcją,
- ◆ dla zabudowy przemysłowej i silosów, w przypadkach gdy wynika to z technologii produkcji.

Nowa zabudowa mieszkaniowa powinna gabarytami, usytuowaniem i stylem architektonicznym harmonizować z sąsiedztwem.

Nie ogranicza się form architektonicznych wynikających z potrzeb technologii produkcji, której służy zabudowa lub ze specyfiki obiektów sportowych.

Dla zabudowy przemysłowej, składowej i magazynowej zaleca się analizowanie skali i form projektowanej zabudowy pod kątem wzajemnych relacji z inwestycjami na terenach sąsiednich oraz w kontekście krajobrazowym.

Minimalne wielkości działek przeznaczonych pod zabudowę:

- ◆ jednorodzinna - ponad 750 m²,
- ◆ wielorodzinna - ponad 200 m² na każde mieszkanie,
- ◆ jednorodzinna z usługami - ponad 1000 m²,
- ◆ letniskową - ponad 500 m².

W uzasadnionych przypadkach możliwe jest zmniejszenie minimalnej wielkości działek, jednak nie więcej niż o 10%.

Minimalne wielkości powierzchni biologicznie czynnej dla działek przeznaczonych pod zabudowę:

- ◆ jednorodzinna – ponad 50%,
- ◆ wielorodzinna – ponad 25%,
- ◆ jednorodzinna z usługami – ponad 20%,
- ◆ letniskową – ponad 60%,
- ◆ przemysłową i/lub składową – ponad 20% (w tym co najmniej 10% pod izolacyjną zieleń wysoką).

Dla nowej zabudowy zlokalizowanej wzdłuż dróg krajowych nie należy projektować wjazdów na posesję bezpośrednio z tych dróg. Obsługa ruchu lokalnego powinna odbywać się poprzez sieć dróg lokalnych i/lub drogi równoległe do drogi krajowej o klasie minimum drogi dojazdowej.

Określenie potrzeb parkingowych powinno następować na podstawie poniższych wskaźników:

- ◆ mieszkalnictwo - minimum 2 miejsca postojowe na dom jednorodzinny i 1 miejsce postojowe na 1 mieszkanie, w zabudowie wielorodzinnej,
- ◆ handel i usługi - minimum 1 miejsce postojowe na 30m² pow. użytkowej,
- ◆ gastronomia - minimum 1 miejsce postojowe na 4 miejsca konsumpcyjne,
- ◆ biura i urzędy - minimum 1 miejsce postojowe na 30m² pow. użytkowej.

Miejsca postojowe powinny być zlokalizowane na terenie, na którym jest realizowana inwestycja.

6.2.1.2.1 Ocena przewidywanych oddziaływań na środowisko

Główne czynniki oddziałujące na środowisko to:

- ◆ intensywność zagospodarowania terenów,
- ◆ ingerencja w tereny przyrodnicze,
- ◆ emisja (hałas, drgania, zanieczyszczenie środowiska),
- ◆ zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych.

Wpływ działań realizujących poszczególne zmiany w strukturze przestrzennej gminy zmierzających do jej poprawy ma charakter zmienny z przewagą pozytywnych prowadzących do :

- ◆ tworzenia korzystnych warunków zamieszkania i rewitalizacji gminy,

- ♦ osiągnięcia harmonijnego ładu przestrzennego, który powinien prowadzić do pozytywnych efektów w zakresie funkcjonowania systemu przyrodniczego miasta gminy,
- ♦ stworzenia warunków dla funkcjonowania przyrodniczych terenów chronionych poprzez podejmowanie odpowiednich działań ochronnych.

Generalnie poszczególne projekty realizowane w ramach koncepcji kierunków zagospodarowania przestrzennego i poprawy struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy będą miały średnio i długofalowo pozytywne oddziaływania na prawie wszystkie komponenty środowiska oraz na jego elementy chronione.

Charakter konkretnych przedsięwzięć, ich wielkość mogą jednak wymagać przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Taka ocena będzie wymagana również ze względu na obszary Natura 2000 położone w północnej części gminy

Znaczące negatywne oddziaływania na środowisko wpływają przede wszystkim na chronione obszary przyrodnicze, a w ramach obszarów, na faunę i florę oraz na komponenty środowiska poza obszarami chronionymi, jednak funkcjonalnie i przestrzennie połączone z obszarem chronionym.

W omawianym terenie nie zachodzą takie uwarunkowania dla nowych projektów realizowanych w ramach kontynuacji funkcjonalno-przestrzennej struktury gminy.

Cenne przyrodniczo tereny położone w dolinie Bystrzycy i Wilkojadki, w Studium pozostają w dotychczasowym użytkowaniu bądź alternatywnie funkcji rekreacyjnej.

Kompleksy leśne będą zachowane a ich powierzchnie uzupełnione dolesieniami.

Największe obszary przeznaczone do zalesień zaproponowano w kompleksach leśnych w Borowinie, Tuchowiczu, Celinach Włociańskich, Wólce Zastawskiej, Zagoździu, Kiju, Kopinie i Wnętrznem.

Studium wprowadza również na tereny zainwestowania normatyw powierzchni biologicznie czynnej. Oznacza to, że również tereny urbanizowane będą wyposażone w zieleni.

Obiekty wymagające stref ochronnych, bezpieczeństwa czy sanitarnych w Studium są wskazane (cmentarze, linie wysokiego napięcia).

Tereny o funkcjach usługowych i produkcyjnych lokalizowane są poza obszarami cennymi przyrodniczo i terenami mieszkaniowymi. Zabudowa mieszkaniowa jest dopuszczona w obszarach działalności gospodarczej wyłącznie jako miejsce zamieszkania właściciela.

Studium nakłada obowiązek podjęcia działań sanitacyjnych na obszarach działalności gospodarczej. Obszary powinny być wydzielone w przestrzeni poprzez np. pasy zieleni ochronnej.

Studium preferuje funkcje produkcyjne związane z rolnictwem.

Nie prognozuje się na etapie Studium negatywnych oddziaływań związanych z rozwojem funkcjonalno - przestrzennym gminy. Studium wskazuje kierunki polityki przestrzennej oraz funkcjonalnej zgodnie z predyspozycjami środowiskowymi gminy. Szczegółowa ocena oddziaływania na poszczególne elementy środowiska ze wskazaniem działań minimalizujących będzie mogła być dokonana na etapie planu zagospodarowania przestrzennego.

6.2.1.2.2 Ocena wpływu na Obszar Natura 2000

Analizując propozycje kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy i przeznaczenia terenów oraz strukturę przyrodniczą gminy Stanin z uwzględnieniem obecności w jej granicach administracyjnych obszaru Natura 2000 **Lasy Łukowskie PLB060010** – obszar

specjalnej ochrony ptaków, należy liczyć się z ograniczeniem zagospodarowania tych obszarów.

Studium tereny położone w granicach Obszaru pozostawia w stanie istniejącym, tj. funkcji leśnej, zalecając dolesienia.

Ponadto tereny zurbanizowane gminy oddziela od Obszaru Natura 2000 linia kolejowa. W dokumentach planistycznych szczebla regionalnego wpisana jest modernizacja linii kolejowej. Prognozy oddziaływania na środowisko dokumentów nie wykazały znaczącego negatywnego wpływu na obszar Natura 2000.

Na etapie Studium, tj. koncepcji polityki przestrzennej gminy można stwierdzić, że zakładane przekształcenia funkcjonalno-przestrzenne nie będą miały znaczącego wpływu na Obszar Natura 2000 **Lasy Łukowskie PLB060010 oraz nie będzie oddziaływać na integralność obszarów Natura 2000.**

Ocena ta będzie zweryfikowana w niezbędnej dla planowanych przedsięwzięć, już na etapie planu zagospodarowania przestrzennego, przeprowadzonej ocenie oddziaływania na środowisko.

6.2.1.2.3 Oszacowanie oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, krótkotrwałych, odwracalnych i nieodwracalnych.

Ponieważ struktura przestrzenna gminy już zdefiniowana w ostatnich latach, nie przewiduje się jej znacznej modyfikacji a zatem nie oczekuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.

Funkcja usługowo- produkcyjna będzie kontynuowana w rejonach już istniejącej działalności. Oddziaływania na elementy środowiska mogą wystąpić lokalnie, będą miały charakter krótkotrwały i w dużej mierze odwracalny.

Nieodwracalnych zmian można się spodziewać przy realizacji projektów kubaturowych, gdzie nastąpi utwardzenie powierzchni i ingerencja w grunt poprzez wykopy.

Pozostałe elementy o ile będą narażone na negatywne działania to w zakresie odwracalnym. Generalnie oddziaływania będą w przeważającym stopniu pozytywne i w efekcie doprowadzą do właściwej i długofalowej gospodarki zasobami przyrodniczymi.

<p>Należy podkreślić, że Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego określa politykę przestrzenną gminy, nie określa natomiast szczegółowych zasad zagospodarowania lecz wyznacza ogólne ramy działania w poszczególnych obszarach. Tak więc, ze względu na ogólny charakter dokumentu, nie jest możliwe określenie szczegółowego wpływu na środowisko ustaleń Studium. Stąd ocena jedynie wskazuje na kierunek i charakter zmian, które mogą wystąpić. Szczegółowe oddziaływanie będzie określone i zdefiniowane na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i projektów inwestycyjnych.</p>	

6.2.1.3 Rozwój infrastruktury wiejskiej

Zaopatrzenie w wodę.

System zaopatrzenia w wodę obsługuje obecnie mieszkańców wszystkich miejscowości. Konieczna będzie rozbudowa systemu wraz z rozwojem nowych terenów budowlanych.

Punkty zasilania wodociągów położone w granicach gminy to ujęcie wody w Tuchowiczu oraz projektowane ujęcie w Jeleńcu. Część wodociągów zasilana jest z zewnętrznych źródeł znajdujących się w gminie Krzywda i gminie Łuków.

Zaopatrzenie w wodę ma pokrywać potrzeby w zakresie wody pitnej, wody do celów przeciwpożarowych oraz do celów gospodarczych.

Odprowadzanie ścieków i wód opadowych

Obecnie część mieszkańców Stanina oraz Wesołówki posiada zbiorczy system odprowadzania ścieków. Oczyszczalnia w Staninie jest w stanie obsługiwać wsie Stanin, Wesołówka, Kosuty i Jarczówek po dalszej rozbudowie oczyszczalni do przepustowości 300 m³/dobę.

Zgodnie z „Programem ochrony środowiska dla gminy Stanin na lata 2004-2014” w gminie powinny powstać lokalne oczyszczalnie ścieków obsługujące kilka wsi. Proponowane lokalizacje to:

- ◆ Jeleniec – obsługa wsi Jeleniec, Kierzków, Sarnów,
- ◆ Józefów – obsługa wsi Józefów, Tuchowicz, Gózd, Anonin,
- ◆ Niedźwiadka i / lub Kopina – obsługa wsi Kopina, Aleksandrów, Niedźwiadka, Ogniuwo, Wnętrzne, Zagoździe,
- ◆ Zastawie – obsługa wsi Zastawie, Wólka Zastawska, Jedlanka-Osada,
- ◆ Celiny Szlacheckie – obsługa wsi Celiny Szlacheckie, Celiny Włociańskie.

Zabudowa zlokalizowana poza głównymi ciągami drogowymi powinna posiadać indywidualne systemy odprowadzania ścieków, w tym zbiorniki bezodpływowe oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Odprowadzanie wód opadowych powinno odbywać się na dotychczasowych zasadach, to jest wody deszczowe należy zagospodarować na własnej działce poprzez odprowadzanie do gruntu bezpośrednio lub za pośrednictwem zbiorników retencyjnych.

Wody opadowe z układu drogowego i powierzchni utwardzonych terenów usługowo-produkcyjnych należy odprowadzić do powierzchniowych obiektów odwadniających (np. rowy przydrożne, muldy, zbiorniki retencyjno-infiltracyjne), w zależności od możliwości zastosowania poszczególnych rozwiązań. Przed odprowadzeniem ścieków deszczowych do odbiornika należy zapewnić ich podczyszczenie w urządzeniach osadnikowych.

Warunki rozbudowy systemu zaopatrzenia w gaz

Obecnie część mieszkańców ma dostęp do sieci gazowej. Docelowo cały obszar gminy ma być objęty siecią, tak aby zaspokoić potrzeby gazowe na cele bytowo-gospodarcze i grzewcze.

Przez teren gminy poprowadzono gazociąg wysokiego ciśnienia w układzie wschód-zachód. Gazociąg wyposażono w stacje redukcyjno-pomiarowe zlokalizowane w Tuchowiczu i w Kosutach, umożliwiające zasilanie gazociągów przeznaczonych do zaopatrzenia gospodarstw.

Warunki rozbudowy systemu zaopatrzenia w ciepło

Gmina nie posiada zorganizowanego systemu zaopatrzenia w ciepło. Są to lokalne ciepłownie na paliwo stałe. W związku z planowanym rozwojem sieci gazowej proponuje się jej wykorzystanie również do celów grzewczych.

Do produkcji ciepła na własny użytek dopuszcza się również stosowanie odnawialnych źródeł energii, np. kolektorów słonecznych wykorzystujących energię słoneczną. Moc jednego zespołu urządzeń nie może przekraczać 100 kW.

Warunki rozbudowy systemu zaopatrzenia w energię elektryczną

Obecnie cała gmina jest zelektryfikowana. Wraz z rozwojem zabudowy konieczna będzie rozbudowa sieci elektroenergetycznej średniego napięcia (15 kV) i niskiego napięcia (0,4 kV) oraz stacji transformatorowych. Stan techniczny istniejących linii nie jest zadowalający, co wymusi modernizację poszczególnych odcinków.

Przez teren gminy, w układzie wschód-zachód, przebiega linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV. Zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego projektowane są 2 linie wysokiego napięcia 110 kV w układzie północ-południe, które mają łączyć się z istniejącą linią 110 kV i prowadzić do sąsiedniej gminy Krzywda.

Na terenie gminy dopuszcza się także pozyskiwanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.

Dopuszcza się realizację farm fotowoltaicznych na terenach rolnych, w tym na przykład na działkach o numerach ewidencyjnych 21/1, 21/2 w miejscowości Kierzków, 388, 440/1 w miejscowości Zastawie oraz 33/3, 87/1, 88, 103/1, 103/2 w miejscowości Kosuty.

Moc paneli zainstalowanych w jednym obszarze nie może przekroczyć 4MW.

W związku z tym, że farmy fotowoltaiczne mogą należeć do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, może zaistnieć potrzeba wyznaczenia dla nich stref ochronnych. Ale ponieważ na etapie sporządzania Studium nie są określane ich konkretne parametry, w związku z tym wyznaczenie ewentualnych stref ochronnych odnosi się do procedur administracyjnych związanych z lokalizacją konkretnych inwestycji.

Gospodarka odpadami

W prowadzeniu gospodarki odpadami komunalnymi przyjmuje się zasady:

- ◆ segregacji odpadów u źródła,
- ◆ maksymalnego wykorzystania gospodarczego odpadów,
- ◆ obróbki odpadów niebezpiecznych w miarę możliwości w jak największym stopniu przy zastosowaniu procesów fizykochemicznych i biologicznych,
- ◆ utylizacji pozostałych odpadów w sposób bezpieczny dla środowiska.

Obecnie odpady komunalne w gminie Stanin utylizowane są na składowisku odpadów komunalnych zlokalizowanego na terenie gminy w miejscowości Niedźwiadka. Zakończenie eksploatacji składowiska przewiduje się na 2020 rok. W związku z tym nie przewiduje się nowej lokalizacji obiektu utylizacji odpadów o znaczeniu ponadlokalnym na terenie gminy Stanin.

6.2.1.3.1 Ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska

Studium zakłada modernizację sieci mediów oraz jej rozbudowę wynikającą z potrzeb rozwojowych gminy.

Modernizacja sieci działającą w kierunku poprawy jej przepustowości poprzez remonty, zastosowanie nowoczesnych technologii będzie wywoływała pozytywne skutki dla środowiska.

Natomiast jej rozbudowa powiązania z większym wykorzystaniem powierzchni może wywoływać negatywne skutki dla środowiska. Oddziaływania wynikają głównie z procesów budowlanych i są tymczasowe. Ograniczają się do czasu realizacji inwestycji. To oddziaływanie może zostać zredukowane poprzez prowadzenie elementów infrastrukturalnych wzdłuż komunikacyjnych ciągów komunikacyjnych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko, w szczególności na dobra chronione, faunę i florę, różnorodność biologiczną, wody i gleby. Ponieważ tego typu działania wspierane będą przez fundusze unijne, zastosowane technologie przy rozbudowie infrastruktury będą wykorzystywały nowoczesne rozwiązania mające na celu ograniczenie interwencji w podłoże prowadzące do zmian stosunków gruntowo-wodnych. W konsekwencji ww. inwestycje przyniosą pozytywne skutki dla ogólnie pojętej higieny środowiska.

Gmina posiada własne składowisko odpadów, które zostało wyposażone w niezbędne zabezpieczenia środowiska - m.in. uszczelniona niecka, prowadzona jest segregacja odpadów, składowisko wyposażone jest w pojemniki na niebezpieczne odpady, prowadzony jest również recyding. Składowisko jest monitorowane. Wokół wysypiska ustanowiono 100 m strefę ograniczonego oddziaływania. Pojemność składowiska jest wystarczająca dla zakładanego w Studium rozwoju funkcjonalnego gminy do roku 2020.

Studium nie przewiduje nowej lokalizacji obiektu utylizacji odpadów.

Nie prognozuje się znaczącego wpływu na środowisko w dziedzinie gospodarki odpadami. Ponieważ stan higieny atmosfery na terenie Powiatu Łukowskiego jest dobry, tym samym na terenie gminy Stanin, nie prognozuje się znaczącego oddziaływania projektowanego Studium na ten element środowiska. Studium nie wprowadza zmian w polityce uciepłowienia gminy, wskazuje jednak na możliwości zmiany nośników energii cieplnej z używanych obecnie, tj. paliwa stałego na gaz. Będzie to pozytywne działanie.

Studium dopuszcza pozyskiwanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych wykorzystujących energię słoneczną. Ponieważ są to przedsięwzięcia, które potencjalnie znacząco mogą oddziaływać na środowisko ich realizacja będzie wymagała przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Należy zaznaczyć, że Studium nie przesądza o lokalizacji czy realizacji w/w przedsięwzięć, jedynie dopuszcza taką możliwość. Określenie rzeczywistych oddziaływań możliwe będzie na etapie pozyskania szczegółowych danych o danym przedsięwzięciu. Szczegółowość Studium nie pozwala na precyzowanie wielkości i jakości oddziaływań.

6.2.1.3.2 Wpływ na obszary Natura 2000

Nie prognozuje się, żeby w określonych realizacjach mogły wystąpić oddziaływania na różnorodność biologiczną z powodu występowania obszaru Natura 2000. Nowo urbanizowane obszary wymagające nowych inwestycji infrastrukturalnych położone są po południowej stronie linii kolejowej w bezpiecznej odległości od obszaru Natura 2000, na terenach nie powiązanych funkcjonalnie i przestrzennie z obszarem Natura 2000.

Realizacja polityki krajowej – głównie w zakresie modernizacji linii kolejowej i dróg, systemu przesyłowego energii elektrycznej odbywać się będzie w pobliżu terenu Natura 2000. Wpływ tych inwestycji na środowisko będzie oceniony w ramach odrębnej procedury ocen oddziaływania na środowisko.

Studium jako dokument niższego rzędu jest zobligowany do umieszczenia ponadlokalnych inwestycji celu publicznego. Są to obiekty infrastrukturalne niezbędne do funkcjonowania regionu i kraju których realizację uzasadnia nadrzędny interes publiczny.

6.2.1.3.3 Oszacowanie oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, krótkotrwałych, odwracalnych i nieodwracalnych.

Generalnie ocenia się oddziaływanie tego segmentu zagospodarowania, przy uwzględnieniu zasięgu terytorialnego, jako neutralne dla środowiska.

Znaczące negatywne oddziaływania mogą wystąpić na poziomie konkretnych przedsięwzięć i zostać skompensowane poprzez odpowiednie działania przy uwzględnieniu odpowiednich regulacji prawnych.

6.2.1.4 Kierunki rozwoju komunikacji

Obecny układ komunikacyjny zapewnia dobre połączenia zarówno wewnątrz gminy jak i z najbliższym otoczeniem. Zadaniem gminy będzie poprawa jakości swoich dróg, czyli niezbędne modernizacje w zakresie utwardzania nawierzchni czy dostosowania do właściwych parametrów technicznych.

Wraz z planowanym rozwojem gminy, wyznacza się nowe tereny pod zabudowę. Na tych terenach konieczne będzie wprowadzenie nowego układu komunikacyjnego.

W zakresie dróg powiatowych należy doprowadzić do modernizacji dróg, przede wszystkim tych, które łączą gminę z otoczeniem.

Zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego województwa układ komunikacyjny należy dostosować do standardów europejskich poprzez wyrównanie i wzmocnienie nawierzchni, modernizację oraz budowę nowych odcinków.

Na obszarze gminy Stanin przeznaczono:

- ◆ do modernizacji w pierwszej kolejności – droga wojewódzka nr 808, linia kolejowa C-E 20 (Łowicz – Piława – Łuków),
- ◆ do modernizacji w drugiej kolejności – droga wojewódzka nr 807, droga krajowa nr 76, linia kolejowa Łuków – Dęblin – Radom,
- ◆ do zmiany kategorii – z drogi powiatowej na drogę wojewódzką relacji Stoczek Łukowski – Wnętrzne – Krzywda – Kock.

W zakresie klasyfikacji dróg wskazuje się, aby droga krajowa była modernizowana tak, aby spełniała parametry dla drogi klasy GP – głównej ruchu przyspieszonego, a drogi wojewódzkie parametry dla drogi klasy G – głównej. Pozostałe drogi w zależności od pełnionej funkcji powinny mieć klasę dróg zbiorczych - Z, lokalnych - L i dojazdowych - D.

6.2.1.4.1 Ocena przewidywanych oddziaływań planowanego układu drogowo-ulicznego na środowisko

Oddziaływanie planowanego w studium układu drogowo-ulicznego na środowisko należy rozpatrywać w dwóch aspektach:

- oddziaływanie układu jako całości na ogólny stan środowiska i jego poszczególnych komponentów,
- oddziaływanie lokalne poszczególnych elementów układu w miejscach potencjalnie konfliktowych.

6.2.1.4.2 Oddziaływanie układu drogowego jako całości

Realizacja planowanego układu drogowego ma na celu zharmonizowanie rozwoju przestrzennego gminy i obsługi komunikacyjnej. Planowana modernizacja dróg oraz powstanie nowych przyczyni się – jako całość – do usprawnienia ruchu samochodów w gminie, ograniczenia uciążliwości komunikacyjnych występujących już w jego centralnej części oraz do ograniczenia oddziaływania ruchu tranzytowego prowadzonego obecnie w ciągu dróg wojewódzkich nr 807, nr 808 i drogi powiatowej na drogę wojewódzką relacji Stoczek Łukowski – Wnętrzne – Krzywda – Kock.

W konsekwencji realizacja planowanej modernizacji i przebudowy układu powinna spowodować ograniczenie uciążliwości, w tym hałasu wzdłuż dróg istniejących, prowadzonych w terenach zabudowanych.

Modernizacja poprzedzona będzie postępowaniem zmierzającym do uzyskania decyzji środowiskowej, w której to decyzji zostaną określone warunki realizacji inwestycji a także wskazane urządzenia ochrony środowiska, które będą musiały być zastosowane w projekcie modernizowanej drogi.

6.2.1.4.3 Wpływ na obszary Natura 2000

Jedynym elementem planowanego układu drogowego, który może mieć wpływ na obszary Natura 2000, jest modernizacja linii kolejowej C-E 20 (Łowicz – Pilawa – Łuków).

Linia ta prowadzona jest w sąsiedztwie obszaru Natura 2000 **Lasy Łukowskie PLB060010** – obszar specjalnej ochrony ptaków. Jej długość na terenie gminy wynosi ok. 6 km.

Ochroną, jako obszar Natura 2000, objęty jest w analizowanym rejonie doliny teren położony po północnej stronie torów.

Powierzchnia całkowita obszaru Natura wynosi 11 488,4 ha, z czego w gminie Stanin 546,4 ha (ok. 4,76%).

Pas niezbędny dla realizacji planowanej modernizacji mieć będzie szerokość 30 m. Tak więc pod tę inwestycję zajętych zostanie w obszarze Natura 2000 ok. 18 ha, co stanowi ok. 0,2% całej powierzchni chronionej.

Pokrycie terenu w rejonie planowanej inwestycji stanowi las. Wg „Prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzania lasu dla Nadleśnictwa Łuków wraz z projektem aneksu do tego planu – na okres 2011-2014” oraz wykonanej inwentaryzacji na potrzeby prognozy awifauny, na terenie Lasów Łukowskich, siedliska ptaków chronionych znajdują się w odległości co najmniej 900 m od linii kolejowej.

W cytowanej Prognozie przeprowadzono inwentaryzację dla wszystkich gatunków wskazanych jako kwalifikujące w SDF.

Modernizacja trasy podyktowana jest zatwierdzonym programem modernizacji układu transportowego w kraju i województwie, w związku z tym nie ma racjonalnych lokalizacji alternatywnych.

Będzie to obiekt infrastrukturalny niezbędny do funkcjonowania rozwijającego się regionu ale również poprawiający warunki środowiska (nowoczesne urządzenia ochrony środowiska, nowoczesne technologie) którego realizację uzasadnia nadrzędny interes publiczny.

Na etapie projektowania inwestycji niezbędne będzie przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000, zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

6.2.1.4.4 Lokalne oddziaływania uciążliwe

Realizacja planowanego układu drogowo-ulicznego przyczyni się – generalnie – do ograniczenia uciążliwości komunikacyjnych w gminie.

Lokalnie mogą wystąpić konflikty związane z prowadzeniem nowych dróg w sąsiedztwie terenów chronionych cennych przyrodniczo, w tym terenów mieszkaniowych. Rozwiązywanie tych konfliktów będzie następować w trakcie projektowania dróg, które – jako przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko – będą poddane ocenie oddziaływania na środowisko.

W analizowanym studium nie stwierdza się sytuacji ewidentnie konfliktowych, które wymagałyby zmiany proponowanych ustaleń lub innej lokalizacji planowanych dróg i ulic.

6.2.1.5 *Koncepcja i program zabezpieczeń przeciwpowodziowych*

Na terenie gminy wyznaczono obszary zagrożenia powodziowego dla rzeki Bystrzyca Północna. Na rysunku Studium wskazano zasięg wielkiej wody o prawdopodobieństwie 1%. Zasięg wód powodziowych 100-letnich, wobec naturalnego charakteru nieobwałowanej doliny, sięga do naturalnych granic tarasu zalewowego rzeki.

W obszarach zagrożenia powodziowego Studium nie wyznacza się terenów, na których możliwa jest lokalizacja zabudowy.

W obszarze zagrożenia powodzią, w wyznaczonym zasięgu wód stuletnich, Studium zakazuje wznoszenia obiektów budowlanych, składowania materiałów mogących zanieczyścić wody oraz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

6.2.1.5.1 *Ocena przewidywanych oddziaływań*

Tereny narażone na wylewy rzeki Bystrzycy pozostają w swoim naturalnym użytkowaniu, wyłączone są z pod zabudowy. Ponadto Studium nie przewiduje żadnych inwestycji również inwestycji przeciwpowodziowych.

Wobec powyższego nie przewiduje się oddziaływań w tym zakresie.

6.2.1.6 *Rozwój infrastruktury turystycznej.*

Funkcje wypoczynkowe Studium lokalizuje w północno-wschodniej części gminy związanej z doliną rzeki Bystrzycy, obszarem Lasów Łukowskich i występowaniem obiektów zabytkowych. Szczegółowe warunki i ograniczenia funkcjonowania terenów określone będą w planach zagospodarowania przestrzennego.

Jedną z możliwości rozwoju gminy Stanin jest turystyka wiejska, w tym agroturystyka. Rejonem powstawania gospodarstw agroturystycznych są tereny zabudowy zagrodowej we wsiach Lipniak, Zastawie, Wólka Zastawska, Celiny Włościańskie, Józefów natomiast obiektów usług turystyki, rekreacji i sportu tereny wielofunkcyjne .

6.2.1.6.1 *Ocena przewidywanych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska, w tym na Obszary Natura 2000*

Funkcje turystyczne są ulokowane w terenie dość wrażliwym na przekształcenie nie tylko ze względu na zabudowę, ale również na penetrację pieszo–rowerową. Są to tereny z wartościową zielenią, chronionymi gatunkami fauny, krajobrazem i wodą.

Studium wskazuje obszary położone w dolinie Bystrzycy i Wilkojadki oraz Lasów Łukowskich, podając ogólne ramy zagospodarowania. Natomiast warunki zagospodarowania, intensywność oraz rodzaj działalności rekreacyjnej pozostawia do rozstrzygnięcia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Intensywność zagospodarowania będzie miała tu decydujące znaczenie dla zachowania przedmiotów ochrony. Przy sporządzaniu projektu należy szczególnie ostrożnie wchodzić na tereny podmokłe starorzeczy dolin rzecznych, gdzie mogą wystąpić stanowiska chronione gatunki fauny i flory.

Przy zachowaniu ekstensywnego charakteru zagospodarowania turystycznego terenów szczególnie położonych w sąsiedztwie obszarów Natura 2000 Lasy Łukowskie i wyłączając miejsca szczególnie wrażliwe, miejsca występowania chronionych siedlisk ze stanowiskami

chronionej fauny możliwe jest zminimalizowanie a nawet wyeliminowanie działań konfliktowych w stosunku do zasobów przyrodniczych.

Na etapie projektowania inwestycji niezbędne będzie przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

6.2.1.6.2 Oszacowanie oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, krótkotrwałych, odwracalnych i nieodwracalnych

Oszacowanie oddziaływań jest dość skomplikowane. Nawet niewielka ingerencja w tereny niezagospodarowane o ograniczonym działaniu (wytyczenie ścieżek, szlaków rowerowych, instalacja małej architektury) wpłynie na różnorodność biologiczną. Od zagospodarowania będzie zależeć czy będą to oddziaływania odwracalne czy nie. Sposób użytkowania terenu w dużej mierze zadecyduje o wielkości zjawiska i jego charakterze.

Wielkość i charakter oddziaływań będzie można określić przy ocenie zapisów w planie zagospodarowania przestrzennego.

6.3 Ogólna charakterystyka potencjalnych skutków realizacji Studium

Poziom ogólności działań przyporządkowany poszczególnym kierunkom rozwoju nie pozwala na identyfikację rzeczywistych skutków środowiskowych, pozwala jedynie na ogólną ocenę potencjalnego oddziaływania na środowisko.

W analizach oddziaływania na środowisko, dla przyjętych w Studium kierunków rozwoju funkcjonalno - przestrzennego, starano się uwzględnić wpływ na zasoby przyrodnicze i kulturowe wrażliwe na inwestycje. Z dokonanej analizy wynika, że generalnie korzystny wpływ na środowisko może być efektem następujących działań:

- ◆ utworzenie czytelnego i funkcjonującego prawidłowo systemu przyrodniczego gminy, służącego ochronie środowiska przyrodniczego, jak również poprawie warunków życia mieszkańców gminy Stanin,
- ◆ utworzenie spójnego przestrzennie systemu przyrodniczych obszarów chronionych, w tym obszarów Natura 2000,
- ◆ czytelny układ przestrzenny i funkcjonalny spowoduje zahamowanie narastania chaosu w przestrzennym zagospodarowaniu gminy, co przyczyni się do zmniejszenia presji urbanizacyjnej na tereny cenne przyrodniczo, pełniące funkcje: klimatyczne (wymiana i regeneracja powietrza), biologiczne (siedliskotwórcze), regenerujące i zasilające czystym powietrzem wnętrza zurbanizowane miasta jednostek osadniczych, hydrologiczne (zasilanie i retencja wód na obszarze miasta gminy) i rekreacyjne,
- ◆ przeciwdziałanie degradacji krajobrazu i środowiska przyrodniczego Stanina poprzez rozbudowę i modernizację systemu kanalizacji, budowę oczyszczalni, uporządkowanie gospodarki odpadami.

Do poprawy jakości środowiska na pewno przyczyni się rozwój infrastruktury technicznej (rozbudowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, rozbudowa istniejącej i budowa nowych oczyszczalni ścieków, rozbudowa sieci elektroenergetycznej, sieci przesyłowej i dystrybucyjnej gazu ziemnego zmniejszająca emisje zanieczyszczeń do powietrza).

6.3.1 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Stanina a obszary Natura 2000.

Ochrona przyrody w Staninie do roku 2004 r.

Do roku 2004 na terenie gminy Stanin jedynymi przyrodniczymi obiektami chronionymi były pojedyncze drzewa - pomniki przyrody. Rozległe tereny leśne i łąkowe nie były objęte żadnymi prawnymi formami ochrony, pomimo stwierdzonych wysokich walorów przyrodniczych. Pomimo braku formalnej ochrony cenne tereny przyrodnicze w granicach gminy nie podlegały urbanizacji. Wynikało to z kolejnych edycji planów zagospodarowania przestrzennego, które chroniły te tereny przed inwestycjami.

Czynnikiem sprzyjającym ochronie było położenie gminy w dużej odległości od większych aglomeracji oraz rolniczy charakter gminy.

Obszary Natura 2000 w Staninie

Lasy Łukowskie PLB060010 – obszar specjalnej ochrony ptaków (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków – Dz.U. 2011.25.133; zm. Dz.U.2011.67.368); powierzchnia 11 488,4 ha, z czego w gminie Stanin 546,4 ha (ok. 4,76%).

Obszar obejmuje kompleks leśny Lasów Łukowskich. W jego obrębie leżą obszary źródłiskowe rzek Krzna Południowa (fragment objęty rezerwatem przyrody „Jata”), Krzna Północna, Kostrzyń i Świder. Lasy zajmują pofałdowaną równinę (w części północnej znajduje się pasmo wydm) porośniętą głównie przez drzewostany borowe z przewagą borów sosnowych, zarówno suchych jak i wilgotnych. W zagłębieniach występują grądy i łągi olchowe, olchowo - jesionowe. Istotnym zbiorowiskiem są bory mieszane ze znaczącym udziałem jodły, występującej tu na północno - wschodniej granicy swego zasięgu. Miejscami zachowały się siedliska bagienne: enklawy śródleśne stanowią łąki i pola.

Siedliska przyrodnicze i gatunki zwierząt wymienione w Dyrektywie Siedliskowej stwierdzone w obszarach Natura 2000

W wyniku inwentaryzacji ptaków przeprowadzonej w 2008 r. przez BULiGL, na zlecenie GDOŚ, zweryfikowano liczebności ptaków na terenie obszaru. Na terenie obszaru występuje 18 gatunków chronionych (lelek, błotniak łąkowy, błotniak stawowy, bocian biały, bocian czarny, derkacz, dzięcioł białogrzbiety, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, gąsiorek, jarzębata, lerka, muchołówka mała, orlik krzykliwy, ortolan, świergotek polny, trzmielojad, żuraw).

W okresie od 1 sierpnia 2012 do 31 lipca 2013 r. na terenie gminy w rejonie potencjalnych lokalizacji ferm wiatrowych przeprowadzono monitoring ornitologiczny i chiropterologiczny. Wyniki monitoringu przedstawiono w rozdziale pt. elektrownie wiatrowe i ich wpływ na środowisko..T

Kierunki zagospodarowania przestrzennego na terenach chronionych jako Natura 2000.

Obszary Natura 2000 na terenie Stanina obejmują strefę południowy fragment ze strefą brzeżną Lasów Łukowskich. W granicach obszarów Natura 2000 Studium nie ingeruje, pozostawia w użytkowaniu leśnym i rolnym.

W sąsiedztwie obszaru Studium zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego jako ponadlokalną inwestycje celu publicznego przewiduje modernizację linii kolejowej C_E20.

Ocena wpływu proponowanych w Studium kierunków zagospodarowania na obszary Natura 2000.

Planowane w Studium zagospodarowanie terenów w obrębie obszarów Natura 2000 jest w zdecydowanej większości adaptacją stanu istniejącego i nie niesie za sobą nowego zainwestowania. Wszystkie tereny już zainwestowane pozostawiane są w dotychczasowych granicach z utrzymaniem obecnej funkcji i sposobu zainwestowania. Tym samym nie przewiduje się negatywnego wpływu proponowanych w Studium ustaleń na środowisko, w tym obszary Natura 2000.

Wszystkie te urządzenia należą do kategorii inwestycji celu publicznego. Studium jest pierwszym etapem ewentualnego procesu ich realizacji. Jako przedsięwzięcia mogące potencjalnie negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000 będą poddane, w przypadku zamiaru ich realizacji, ocenie oddziaływania na środowisko przewidzianej dla przedsięwzięć.

6.3.2 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Stanina a pozostałe obszary chronione

6.3.3 Oddziaływania na zdrowie i warunki życia ludzi

Studium wskazuje czytelny podział gminy na strefy funkcjonalne. W przestrzeni wyróżniają się następujące strefy:

- ◆ system terenów otwartych, w tym: tereny lasów, tereny upraw polowych, łąki, pastwiska i inne tereny niezabudowane,
- ◆ sieć osadnicza – obejmująca strefy zabudowy, w tym: tereny mieszkalnictwa, usług, administracji, produkcji i obsługi technicznej wraz z ich ośrodkami,
- ◆ powiązania komunikacyjne (zewnętrzne i wewnątrz gminne) zapewniające dogodnie połączenia między strefami i ich ośrodkami, w tym: układ drogowo – uliczny, komunikację zbiorową i telekomunikację.

Studium wskazuje również tereny wypoczynku rekreacji.

Planowany i modernizowany układ dróg przyczyni się – jako całość – do usprawnienia ruchu samochodów w mieście gminie, ograniczenia uciążliwości komunikacyjnych występujących już w jego centralnej części oraz do ograniczenia oddziaływania ruchu tranzytowego prowadzonego obecnie w ciągu drogi nr 807 i 808.

Należy zaznaczyć, że modernizacja dróg i kolei spowoduje, jeśli to będzie konieczne, zastosowanie rozwiązań zabezpieczających tereny chronione (zabudowa mieszkaniowa, usługi zdrowia, oświaty, tereny rekreacyjne) przed ponadnormatywnym hałasem i zanieczyszczeniem powietrza.

W konsekwencji realizacja planowanego układu spowoduje ograniczenie uciążliwości, w tym hałasu wzdłuż dróg istniejących, prowadzonych w terenach zabudowanych.

Modernizacja infrastruktury gminy oraz jej rozbudowa poprawi stan czystości wód powierzchniowych i gruntu.

Wszelkie działania wywołane realizacją polityki przestrzenno-funkcjonalnej gminy w znacznym stopniu podniosą komfort zamieszkania i wypoczynku mieszkańców.

7 ODDZIAŁYWANIE NA DOBRA KULTURY

Na terenie gminy Stanin w odniesieniu do obiektów wpisanych do rejestru zabytków obowiązują:

- wymóg uzgadniania wszelkich zamierzeń i działań inwestycyjnych z organem ds. ochrony zabytków, który na wystąpienie właściciela lub posiadacza zabytku przedstawia zalecenia konserwatorskie, określające sposób korzystania z zabytku, jego zabezpieczenia i wykonanie prac konserwatorskich, a także zakres dopuszczalnych zmian, które mogą być wprowadzone w danym zabytku, w trybie przepisów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- wymóg uzyskania pozwolenia organu ds. ochrony zabytków dla wszelkich działań inwestorskich realizowanych w obiektach i na nieruchomościach wpisanych do rejestru zabytków,
- zachowanie i konserwacja zabytkowej substancji oraz zachowanie zasadniczych elementów układu urbanistycznego i kompozycji przestrzennej,
- zachowanie pierwotnych funkcji obiektów, z możliwością zmiany (np. na funkcje usługowe z zakresu usług publicznych, usług turystyki) przy akceptacji organu ds. ochrony zabytków,
- użytkowanie obiektów gwarantujące zachowanie zabytku,
- wykluczenie lokalizacji obiektów dysharmonizujących z historycznym sąsiedztwem i przesłaniających obiekty zabytkowe,
- ustalenie stref ochrony konserwatorskiej w planach miejscowych, obejmujących obiekty zabytkowe oraz ich otoczenie.

Wskazane w Studium pozostałe obiekty o walorach historycznych oraz orientacyjny zasięg stref pośredniej ochrony konserwatorskiej, zasięg strefy widokowej, a także obiekty znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków należy uwzględnić przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, poprzez ustalenie ochrony dla tych obiektów. Obowiązuje stosowanie następujących zasad ochrony:

- zachowanie i konserwacja zabytkowej substancji oraz zachowanie zasadniczych elementów układu urbanistycznego i kompozycji przestrzennej,
- zachowanie pierwotnych funkcji obiektów, z możliwością zmiany (np. na funkcje usługowe z zakresu usług publicznych, usług turystyki) przy akceptacji wojewódzkiego konserwatora zabytków,
- wykluczenie lokalizacji obiektów dysharmonizujących z historycznym sąsiedztwem i przesłaniających obiekty zabytkowe,
- ustalenie stref ochrony konserwatorskiej w planach miejscowych obejmujących obiekty zabytkowe oraz ich otoczenie,
- wymóg uzgadniania wszelkich zamierzeń i działań inwestycyjnych w obrębie strefy pośredniej ochrony konserwatorskiej z organem ds. ochrony zabytków.

Dla zespołu dworsko-parkowego w Wesołowce, wpisanego do rejestru zabytków wskazuje się strefę ochrony widokowej, w której obowiązują:

- zakaz realizacji zwartych nasadzeń wysokim drzewostanem nie związanym z rewaloryzacją parku,
- zakaz wznoszenia wież i masztów.

Dla stanowisk archeologicznych obowiązują:

- ustalenie w planach miejscowych strefy ochrony konserwatorskiej wokół stanowisk,
- wymóg przeprowadzenia badań archeologicznych w obrębie strefy przed rozpoczęciem inwestycji, zgodnie z uzyskanym od wojewódzkiego konserwatora zabytków zakresem prac – w przypadku objęcia strefą OW,
- wymóg powiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o planowanej inwestycji przed jej rozpoczęciem – w przypadku objęcia strefą OWD.

W stosunku do cmentarzy, miejsc pamięci oraz kapliczek wskazuje się na zachowanie szczególnej ochrony poprzez sposób zagospodarowania umożliwiający zachowanie i właściwą ekspozycję tych obiektów. Wskazuje się na możliwość zachowania dostępu do obiektów w celach turystycznych i sprawowania kultu.

Z uwagi na powyższe nie prognozuje się negatywnego oddziaływania zapisów Studium na dobra kultury i dobra materialne.

8 ZGODNOŚĆ Z CELAMI OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYMI NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM

Projekt Studium implementuje podstawowe zasady krajowej polityki ekologicznej – zasadę zrównoważonego rozwoju, która jest zgodna z prawem wspólnotowym i konwencją w sprawie bioróżnorodności z 1992 r.

W strukturze przyrodniczej obszaru gminy nie stwierdzono obszarów, które kwalifikowałyby się do objęcia ochroną w ramach europejskiej sieci obszarów chronionych. Wszystkie formy ochrony występujące na obszarze gminy Stanin zostały uwzględnione w Studium. Studium nie narusza zasad ochrony środowiska wynikających z przepisów odrębnych.

Studium nie narusza również celów środowiskowych określonych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (MP z 2011r. nr 49, poz. 549) dla jednolitych wód powierzchniowych i podziemnych.

Studium nie narusza również celów środowiskowych określonych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (MP z 2011r. nr 49, poz. 549) dla jednolitych wód powierzchniowych i podziemnych. Obszar znajduje się w obszarze Jednolitych Części Wód Podziemnych nr 84.

Tabela 5 Jednolita część wód podziemnych. Identyfikacja

Nazwa JCWP	84
Kod JCWPd	2300_84
Obszar dorzecza	Wisła
Region wodny	Środkowa Wisła
Właściwe RZGW Warszawa	2300_84
Ocena stanu ilościowego	dobry
Ocena stanu chemicznego 2 - dobry	dobry
Ocena zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych	niezagrożona
Przyczyna zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych	brak
Istotne problemy	niedostateczna sanitacja obszarów wiejskich, import zanieczyszczeń z zewnątrz
Oddziaływanie JCWPd na wody powierzchniowe (stan ilościowy, jakościowy)	brak

Na terenie gminy Stanin wody powierzchniowe nie są objęte badaniami w ramach monitoringu krajowego i regionalnego.

Rzeka Bystrzyca objęta jest monitoringiem regionalnym na odcinkach leżących poza gminą. Punkt ppk znajduje się w miejscowości Borki przy ujściowym odcinku rzeki. Kontrolowany odcinek zaliczany jest do wód pozaklasowych (NON) w zakresie kryteriów fizykochemicznych i bakteriologicznym (str. 13; Program ochrony środowiska)

Główna rzeka przepływająca przez gminę zakwalifikowana została przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie (Raport: "Stan środowiska w województwie lubelskim w roku 2009", Lublin 2010 – badania na ujściu w Spiczynie) do rzeki III klasy pod względem wskaźników fizykochemicznych i o umiarkowanym potencjale biologicznym.

Badania wskaźników biologicznych wykazują wysokie zanieczyszczenie bakteriologiczne Bystrzycy. W ponad 80% przebadanych prób stwierdzono ponadnormatywne stężenie bakterii coli typu kałowego, odpowiedzialnej za stan sanitarny wód.

Potencjał ekologiczny jakości wód Bystrzycy w 2009 roku WIOŚ ocenił jako umiarkowany. Powodem takiej oceny jest fakt, że pomimo znacznych stężeń substancji fizyko-chemicznych i organicznych, wody w punktach monitoringu charakteryzowały się dość dużym natlenieniem – na poziomie I klasy jakości. Jest to istotny element dla potencjalnych możliwości samooczyszczania się.

Duże zanieczyszczenie bakteriologiczne spowodowane jest przede wszystkim odprowadzaniem ścieków - bezpośrednio do nich lub do rowów melioracyjnych - przez obiekty i zakłady położone w większości poza granicami gminy Stanin (zjawisko tzw. importu zanieczyszczeń).

Jakość wód podziemnych zależy od głębokości na której występuje warstwa wodonośna.

Na terenie gminy użytkowe warstwy wodonośne dość dobrze izolowane są od powierzchni terenu i nie są narażone na zanieczyszczenie. Jednak w rejonach zabudowy nieskanalizowanej głównym problemem jest zanieczyszczenie I poziomu wód gruntowych, ujmowanych studniami przydomowymi. Jakość wód w studniach jest zła, głównie są one zanieczyszczane związkami azotowymi.

Natomiast jakość wody z podziemnych ujęć głębinowych jest dobra lub bardzo dobra. Niekiedy mogą w niej wystąpić podwyższone zawartości związków żelaza i manganu.

Wewnętrzną przyczyną zanieczyszczenia wód jest jeszcze niedostateczne wyposażenie gminy w kompleksową infrastrukturę wodociągowo-kanalizacyjną - przede wszystkim niepełny zasięg kanalizacji sanitarnej. Nadal ważną przyczyną jest prawie zupełny brak kanalizacji deszczowej. Ścieki związane z zabudową mieszkaniową oraz warsztatami produkcyjno-usługowymi trafiają bardzo często do nieszczelnych szamb (podobnie ma się w wielu przypadkach sytuacja z odpadami). Na złą jakość wód podziemnych i powierzchniowych mają także wpływ zanieczyszczenia wielkoobszarowe pochodzenia rolniczego oraz z powietrza.

Realizacja Studium w zakresie infrastruktury technicznej przyczyni się do osiągnięcia celów środowiskowych w zakresie jakości wód powierzchniowych i podziemnych ustanowionych w/w Planie.

9 ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, WYNIKAJĄCYCH Z REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

W wyniku realizacji określonych w projekcie Studium kierunków zagospodarowania przestrzennego wystąpią zróżnicowane oddziaływania na środowisko przyrodnicze i środowisko ludzkie. Zróżnicowana będzie skala i zasięg przestrzenny.

W projekcie *Studium* przedstawiono działania zmierzające do zapobiegania, ograniczania negatywnych oddziaływań. Są to:

- poprawa jakości wód powierzchniowych oraz ochrona wód podziemnych
- poprzez porządkowanie gospodarki ściekowej na terenie gminy, likwidację zrzutów ścieków nieoczyszczonych do cieków (m.in.: modernizacja oczyszczalni, budowa nowych, modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, kanalizacja deszczowa),
- porządkowanie gospodarki odpadami,
- realizacja infrastruktury komunikacyjnej w sposób ograniczający negatywne
- oddziaływanie (hałas, zanieczyszczenie powietrza).

Analiza potencjalnych oddziaływań wskazuje, że negatywne skutki środowiskowe mogą wiązać się z realizacją inwestycji infrastrukturalnych.

Szczegółowe sposoby zmniejszenia negatywnych oddziaływań określane będą na innych etapach procesu planistycznego i decyzyjnego (miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, decyzje administracyjne, projekty budowlane, postępowanie oos).

Jednocześnie ustalenia Studium wskazują ochronę najcenniejszych wartości środowiska przyrodniczego (zasobów i krajobrazu). Prowadzą do utworzenia spójnego przestrzennie, chroniącego powiązania przyrodnicze, konieczne dla zachowania funkcjonalności ekologicznej systemu obszarów prawnie chronionych (w tym obszarów NATURA 2000).

10 ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE DOKUMENTU WRAZ Z UZASADNIENIEM KONIECZNYCH ZMIAN

W procesie sporządzania Studium przeprowadzane były analizy różnych wariantów zagospodarowania terenu objętego Studium. W związku z tym wybory rozwiązań alternatywnych następowały już na etapie projektowym.

W Studium nie przewiduje się lokalizacji przedsięwzięć zawsze znacząco oddziałujących na środowisko, które wymagałyby wariantowania, a których lokalizacja na terenie gminy wynikałaby bezpośrednio z ustaleń Studium.

Podczas prac nad Studium kierowano się zasadą zrównoważonego rozwoju, tak aby zarówno rozwój przestrzenny i gospodarczy gminy nie wpływał negatywnie na zasoby środowiska i warunki życia społeczeństwa.

W studium określono prawidłó zasady polityki z zakresu ochrony środowiska.

11 TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Praktycznie wszystkie prowadzone działania ze względu na swój charakter będą dotyczyły jedynie obszaru miasta gminy, a oddziaływanie pojedynczych projektów będzie miało przede wszystkim charakter lokalny. Jednocześnie oddziaływania negatywne które głównie mogą, choć nie muszą dotyczyć utraty różnorodności biologicznej czy lokalnych stosunków wodnych nie będą miały charakteru transgranicznego.

12 INFORMACJA O PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ WARUNKÓW JEJ PRZEPROWADZANIA

W przypadku Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego istnieje określona ustawowo procedura pozwalająca przeanalizować i ocenić skutki jego realizacji.

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2012 r., poz. 647, z późn. zmianami):

„W celu oceny aktualności studium i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium, z uwzględnieniem (...) wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego.

Wójt, burmistrz albo prezydent miasta przekazuje radzie gminy wyniki analiz, po uzyskaniu opinii gminnej (...) komisji urbanistyczno-architektonicznej, co najmniej raz w czasie kadencji rady.

Rada gminy podejmuje uchwałę w sprawie aktualności studium i planów miejscowych, a w przypadku uznania ich za nieaktualne, w całości lub w części, podejmuje działania, o których mowa w art. 27 ustawy.

Przy podejmowaniu uchwały, o której mowa w ust. 2, Rada gminy bierze pod uwagę w szczególności zgodność studium albo planu miejscowego z wymogami wynikającymi z przepisów art. 10 ust. 1 i 2, art. 15 oraz art. 16 ust. 1."

Wskazane przepisy dotyczą m.in. uwzględniania w dokumentach zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.

13 STRESZCZENIE – POSUMOWANIE

Prognoza oddziaływania na środowisko jest elementem postępowania w procedurze oceny oddziaływania na środowisko projektu studium i sporządzana jest zgodnie z art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227).

Celem prognozy jest ocena potencjalnych skutków środowiskowych realizacji Studium.

Omawiane Studium jest faktycznie zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stanin z 2001 r.

Wprowadzane modyfikacje dotyczą lokalnych korekt wynikających przede wszystkim z przesądzeń planistycznych dokonanych w uchwalonych planach miejscowych, gdzie w skali dokładniejszej i po szczegółowej analizie przyjęto rozwiązania bardziej odpowiednie dla poszczególnych sytuacji terenowych.

Elementami korygującymi były także zgłoszone do niniejszego Studium konkretne wnioski i postulaty, które uznano za możliwe do uwzględnienia i sprzyjające rozwojowi miasta.

Wyżej wymienione korekty stanowią również skutek zmian, które w ostatnich latach zaistniały w statusie i przebiegu granic terenów podlegających ochronie w zakresie środowiska przyrodniczego, czyli przede wszystkim obszarów Natura 2000. Ponadto zmiana Studium wywołana została koniecznością dostosowania do nowych wymagań prawnych z zakresu planowania przestrzennego jak i ochrony środowiska.

Dotychczasowy rozwój zabudowy na terenach gminy następował etapami rozłożonymi w dłuższym czasie, co pozwoliło na zachowanie ogólnej równowagi w środowisku przyrodniczym. Dowodem braku istotnych, trwałych zmian w środowisku przyrodniczym jest dolina Bystrzycy, która zachowała swój naturalny charakter. Dolina stała się ostoją dla wielu chronionych gatunków fauny i flory.

Studium przyjmuje jako główne założenie rozwoju przestrzenno - funkcjonalnego gminy kontynuację dotychczasowych kierunków, tj. kontynuację działalności rolniczej jako głównego działu gospodarki gminy, optymalizację wykorzystania istniejących zasobów naturalnych i wytworzonych, tworzenie ułatwień dla lokalizacji pozarolniczych aktywności gospodarczych.

W celu ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej wyznaczono w Studium:

- ◆ system terenów otwartych bez prawa zabudowy lub z dopuszczeniem wyłącznie zabudowy ekstensywnej – związanej integralnie z rolnictwem (i ewentualnie agroturystyką, jako działalnością uzupełniającą),
- ◆ wskazano tereny nowej zabudowy ograniczone do stanowiących kontynuację lub uzupełnienie zabudowy istniejącej (z wyłączeniem szczególnych przypadków terenów aktywizacji pozarolniczej działalności gospodarczej).

W celu ograniczania depopulacji gminy (przez tworzenie nowych miejsc pracy poza rolnictwem oraz wzrost atrakcyjności miejsca zamieszkiwania) wskazano w Studium:

- ◆ optymalne rozmieszczenie wielofunkcyjnych stref aktywności gospodarczej i w ich ramach rozmieszczenie terenów pozarolniczych aktywności gospodarczych (usług i drobnej wytwórczości),
- ◆ rejony, gdzie powinna następować poprawa warunków życia mieszkańców poprzez doposażenie tych rejonów w infrastrukturę społeczną i techniczną.

W celu stworzenia dogodnych warunków dla lokalizacji pozarolniczych aktywności gospodarczych, wskazano w Studium wielofunkcyjne strefy aktywności gospodarczej - o węzłowym położeniu w gminie i najkorzystniejszych warunkach powiązań komunikacyjnych z układem zewnętrznym. Dla tych stref powinny być sporządzone miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego – dające możliwość względnie szybkiej realizacji tam obiektów usługowych lub produkcyjnych. Strefy te to:

- ◆ binarna strefa Stanin – Tuchowicz,
- ◆ strefa Zastawie,
- ◆ strefa Wólka Zastawka,
- ◆ strefa Borowina.

Potencjalną, wspomagającą aktywnością gospodarczą w gminie może być turystyka, w tym zwłaszcza agroturystyka. W Studium, w zgodzie z Planem zagospodarowania województwa lubelskiego, wskazano północno – wschodnią część gminy jako preferowany rejon rozwoju turystyki.

Rozwój turystyki na obszarze gminy warunkowany jest, między innymi, utrzymaniem i poprawą ładu przestrzennego oraz przestrzeganiem zasad rozwoju zrównoważonego. W Studium wskazano standardy i warunki realizacji zagospodarowania przestrzennego, w tym zabudowy, nakierowane na osiągnięcie tego celu.

Obszary i zasady realizacji omawianych działań zostały wskazane przy uwzględnieniu wymogów ochrony przyrody, środowiska i dziedzictwa kulturowego, czemu służą odpowiednie ustalenia Studium.

Przedstawione powyżej rodzaje dominującego przeznaczenia terenu są ograniczane, rozszerzane lub uzupełniane ustaleniami z zakresu szczególnych uwarunkowań i ograniczeń dla zainwestowania, ustaleniami dotyczącymi ochrony środowiska przyrodniczego, dziedzictwa kulturowego i zabytków, określonymi elementami zagospodarowania terenu oraz wyznaczonymi ważniejszymi elementami polityki przestrzennej.

Dla obszarów zabudowy w Studium określa się dominujące przeznaczenie dla poszczególnych terenów. Na terenach tych dopuszcza się realizację innych funkcji z zastrzeżeniem, że funkcje te nie mogą powodować uciążliwości dla funkcji wiodącej.

W związku z ustaleniami projektu studium nastąpi umocnienie strefy funkcjonalno - przestrzennej, systemu komunikacji oraz innych elementów mających pośredni lub bezpośredni wpływ na życie lokalnej ludności. Warunki życia ludzi powinny ulec poprawie.

Ze względu na kierunkowy charakter dokumentu, jakim jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, możliwe jest określenie tylko ogólnego przewidywanego wpływu realizacji ustaleń projektu studium na środowisko.

Wyniki przeprowadzonych analiz wskazują, że znaczna część ustaleń projektu Studium wiązała się będzie z pozytywnym lub nieznaczącym ujemnym wpływem na środowisko.

Wynikał on będzie z określenia właściwych kierunków zagospodarowania, zgodnych z predyspozycjami obszaru i wymogami ochrony środowiska.

Projekt studium nie zakłada istotnych zmian przestrzennych powodujących ograniczenia w ochronie istniejących przyrodniczych terenów chronionych, co oznacza, iż ewentualny negatywny wpływ na tereny chronione wskutek powstania nowych inwestycji, nie będzie bezpośredni lub utrzyma się na obecnym poziomie.

Wszelkie działania wywołane realizacją polityki przestrzenno-funkcjonalnej gminy w znacznym stopniu podniosą komfort zamieszkania i wypoczynku mieszkańców.

Szczegółowy wpływ poszczególnych inwestycji realizowanych w wyniku ustaleń Studium na środowisko zależy będzie od programu, parametrów, technologii, rozwiązań technicznych, których nie określa się na etapie Studium.

Poniższa tabela przedstawia posumowanie strategicznej oceny oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska z zastrzeżeniem, że jest to pierwszy etap na poziomie daleko idącego uogólnienia. Przy ocenie należy brać pod uwagę duży stopień ogólności materiału oraz to, że Studium nie przesądza o danej lokalizacji. Studium to wyraz polityki gminy dotyczący rozwoju funkcjonalno -przestrzennego.

Ocena ta w miarę szczegółowości projektu-dokumentu może się zmienić.

Tabela 6. Zestawienie - poglądowa prognoza skutków wpływu ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stanin na środowisko przyrodnicze

symbole jednostek	Prognozowane wpływy na elementy środowiska									Wnioski
	powietrze	rzeźba terenu i krajobraz	wody powierzchniowe	wody podziemne	gleby	klimat	warunki życia ludzi	zwierzęta	rośliny	
M 1/2, M3/4 M 5	+/-	0	+/-	0	-	0	+	-	-	<p>Tereny o wiodącej funkcji zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej, wielorodzinnej zabudowy o niskiej intensywności. Charakter zabudowy różnicowany, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i wielorodzinna oraz usługowa. W postaci funkcji uzupełniającej dopuszcza się lokalizację usług publicznych. Dopuszcza się wszystkie formy zabudowy jednorodzinnej, do 2 kondygnacji naziemnych i ew. 1 kondygnacja w formie poddasza mieszkalnego oraz do dla budynków wielorodzinnych do 4 kondygnacji 1 kondygnacja w formie poddasza mieszkalnego. Dopuszcza się lokalizację budynków mieszkalnych, mieszkalno-usługowych i usługowych, garaży.</p> <p>Tereny istniejącej wiejskiej zabudowy o niskiej intensywności z zachowanymi elementami wiejskiej struktury przestrzennej. Tereny charakteryzują się przemieszczeniem zabudowy zagrodowej o charakterze wiejskim z budynkami jednorodzinnymi i usługowymi.</p> <p>Tereny projektowanej wiejskiej zabudowy mieszkaniowej i usługowej o niskiej intensywności. Rozwój zabudowy dozwolony jest w granicach obszaru wyznaczonego na rysunku studium.</p> <p>Są to tereny, na których nastąpi poprawa jakości</p>

										<p>życia mieszkańców poprzez poprawę warunków zamieszkiwania, uporządkowanie lub stworzenie nowej uporządkowanej struktury funkcjonalno-przestrzennej, wzbogacenie sektora usług. Jednocześnie nastąpi bezpowrotne zniszczenie biologicznie czynnej warstwy gleby, zanik jej walorów produkcyjnych i zniszczenie warunków dla funkcjonowania dotychczasowych zbiorowisk roślinnych i warunków życia zwierząt. Wzrośnie ilość powstających ścieków, odpadów i spalin. Ponadto wzrośnie ryzyko powstawania negatywnych wpływów na środowisko związanych z działalnością usługową. Wielkość wymienionych wpływów będzie zależę od intensywności zainwestowania i rodzaju prowadzonych na tym terenie usług. Studium ogranicza usługi do usług publicznych służących zaspakajaniu bieżących potrzeb mieszkańców.</p> <p>Będą to oddziaływania stałe, o nieznaczej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym, a pod względem trwałości częściowo odwracalne.</p>
US	0	0	0	0	-	0	+	-	-	<p>Tereny istniejących i projektowanych usług sportu i rekreacji .Tereny te będą miały pozytywny wpływ na warunki życia ludzi w związku ze stworzeniem odpowiedniego zaplecza dla rekreacji. Nastąpi również zachowanie aktywności biologicznej na większości obszaru i wprowadzenie zieleni towarzyszącej.</p> <p>Będą to stałe, pozytywne oddziaływania o zasięgu lokalnym i niewielkiej intensywności ze względu na niewielkie powierzchnie terenów.</p>
W1	+/-	0	+/-	0	-	0	+	-	-	<p>Tereny wielofunkcyjne na których przewidywany jest rozwój lub kontynuacja funkcji mieszkaniowej, drobnej wytwórczości i usług nieuciążliwych, również funkcji sportu , rekreacji i / lub turystyki funkcji magazynowo-składowych, infrastruktury i zaplecza technicznego.</p> <p>Na terenach tych nastąpi bezpowrotne zniszczenie biologicznie czynnej warstwy gleby na rozległych powierzchniach w związku z planowaną zabudową kubaturową. Zostanie wprowadzona powierzchnia biologicznie czynna na części powierzchni obszaru i wprowadzenie zieleni towarzyszącej.</p> <p>Będą to oddziaływania stałe, o zauważalnej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym, a pod względem trwałości częściowo odwracalne. Może nastąpić wzrost emisji zanieczyszczeń – głównie ścieków, odpadów i spalin. Będą to stałe oddziaływania negatywne, o zauważalnej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym. W związku z planowanym charakterem nowych inwestycji mogą następować istotne oddziaływania na środowisko. Będą to stałe, pozytywne oddziaływania o zasięgu lokalnym i niewielkiej intensywności ze względu na niewielkie powierzchnie terenów.</p>
(PU)	-	0	0	0	-	0	+/-	-	-	<p>Tereny istniejących i projektowanych aktywności gospodarczych obejmujące tereny wszystkich form działalności gospodarczej (zakłady produkcyjne , składy, magazyny, drobna wytwórczość, hurtownie produkcji rolnej i obsługi rolnictwa, rzemiosło</p>

										<p>produkcyjne i usługowe, handel). Wskazana jest zastosowanie zabezpieczeń mających na celu eliminację lub redukcję uciążliwości tych obszarów - poprzez wprowadzenie pasów zieleni izolacyjnej.</p> <p>Na obszarach działalności gospodarczej dopuszcza się funkcję mieszkaniową jedynie integralnie związaną z prowadzoną działalnością w ramach funkcji podstawowej - miejsce zamieszkania właściciela.</p> <p>Na terenach tych nastąpi bezpowrotne zniszczenie biologicznie czynnej warstwy gleby na rozległych powierzchniach w związku z planowaną zabudową kubaturową.</p> <p>Będą to oddziaływania stałe, o zauważalnej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym, a pod względem trwałości częściowo odwracalne. Na terenie tym nastąpi negatywny wpływ na życie biologiczne spowodowany powstaniem zabudowy przemysłowej i usługowej. Może nastąpić wzrost emisji zanieczyszczeń – głównie ścieków, odpadów i spalin. Będą to stałe oddziaływania negatywne, o zauważalnej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym. W związku z planowanym charakterem nowych inwestycji mogą następować istotne oddziaływania na środowisko.</p>
R	0	+	+/-	0	+	+	+	0	0	<p>Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy.. Tereny obejmują obszary nieurbanizowane gminy. Studium dopuszcza lokalizację obiektów związanych z produkcją rolną i jej obsługą poza obszarami pełniącymi funkcje korytarzy ekologicznych.</p> <p>Są to tereny, na których nastąpi zachowanie lub wzrost walorów krajobrazu związanych z wprowadzeniem elementów przyrodniczych. Nastąpi zachowanie lub rewitalizacja biologicznie czynnej warstwy glebowej. Ponadto zwiększy się możliwość pochłaniania CO₂ i produkcji tlenu przez wprowadzoną roślinność, polepszenie warunków siedliskowych drobnej fauny i introdukcji roślin..</p> <p>Na obszarach umożliwiających lokalizację elektrowni wiatrowych przewiduje się osłabienie powyższych pozytywnych oddziaływań.</p> <p>Będą to oddziaływania stałe, o nieznacznej intensywności przekształceń i o zasięgu miejscowym.</p>
RE	0	+	0	0	+	+	+	0	0	<p>Tereny obejmują obszary upraw polowych, łąki oraz pastwiska z lokalnymi zakrzywieniami i zadrzewieniami, zbiorniki i cieki wodne. Postuluje się na przedmiotowych terenach wprowadzić zakaz budowy obiektów zagrodowych i mieszkaniowych jedynie dopuszcza się adaptację istniejącego zagospodarowani.</p> <p>Są to tereny, na których nastąpi zachowanie lub wzrost walorów krajobrazu związanych z wprowadzeniem elementów przyrodniczych. Nastąpi zachowanie lub rewitalizacja biologicznie czynnej warstwy glebowej. Ponadto zwiększy się możliwość pochłaniania CO₂ i produkcji tlenu przez wprowadzoną roślinność, polepszenie warunków</p>

										<p>siedliskowych drobnej fauny i introdukcji roślin. Zostanie zachowana szata roślinna w postaci łąk, niekiedy o dużych walorach przyrodniczych.</p> <p>Będą to oddziaływania stałe, o nieznaczej intensywności przekształceń i o zasięgu miejscowym.</p>
ZL LZ	+	+	0	0	0	+	+	+	+	<p>Istniejące tereny leśne i zadrzewienia oraz projektowane zalesienia o pozytywnym wpływie na jakość środowiska, krajobraz i funkcjonowanie ekosystemów. Ich istnienie wpływa na wzrost naturalnej retencji wodnej, kształtowanie się prawidłowych stosunków wodnych, łączność ekosystemów i funkcjonowanie powiązań ekologicznych, możliwość pochłaniania CO₂ i produkcji tlenu, zachowanie warunków siedliskowych fauny i introdukcji roślin. Tereny leśne i tereny zalesień wpływają pozytywnie na warunki życia ludzi.</p> <p>Studium generalnie chroni powierzchnie lasów. Niewielkie tereny leśne w strefach urbanizacji Studium wskazuje do zmiany przeznaczenia</p> <p>Mają one stałe pozytywne oddziaływania o zauważalnej intensywności i zasięgu lokalnym oraz regionalnym.</p>
ZP, RE	0	+	0	0	-/+	+	+	0	-/+	<p>Tereny zieleni parków podworskich j, zieleni urządzonej, zieleni izolacyjnej oraz zieleni nieurządzonej na terenach rolnych w dolinach rzek.</p> <p>Tereny, na których nastąpi uporządkowanie obecnych zadrzewień, zachowanie walorów krajobrazu i pozytywnych oddziaływań na stan czystości środowiska i warunki życia ludzi. Na terenach tych nastąpi również zachowanie biologicznie czynnej warstwy gleby oraz utrzymanie warunków migracji drobnej fauny.</p> <p>Będą to oddziaływania stałe, nie powodujące przekształceń i o zasięgu lokalnym.</p>
ZD	0	0	0	0	+	+	+	0	0	<p>Tereny istniejących ogródków działkowo – rekreacyjnych, zlokalizowanych w Jeleńcu. Nie dopuszcza zmiany funkcji terenów..</p> <p>Tereny o pozytywnym wpływie na jakość środowiska, krajobraz i funkcjonowanie ekosystemów. Ich istnienie wpływa na prawidłowe kształtowanie stosunków wodnych, łączność ekosystemów i funkcjonowanie powiązań ekologicznych, możliwość pochłaniania CO₂ i produkcji tlenu, zachowanie warunków siedliskowych fauny i introdukcji roślin.</p> <p>Będą to oddziaływania stałe, nie powodujące przekształceń i o zasięgu lokalnym.</p>
ZC	0	0	0	0	0	0	+	+	+	<p>Tereny cmentarzy. Tereny aktywne biologicznie, spełniające jednocześnie ważne funkcje społeczne. Rzeźba terenu i budowa geologiczna wskazują, że cmentarze spełniają warunki w zakresie ochrony wód gruntowych.</p> <p>Oddziaływanie niewielkie ze względu na małe powierzchnie, stałe, nie powodujące przekształceń i o zasięgu lokalnym.</p>

WS	0	0	0	0	0	+	+	+	+	<p>Tereny wód śródlądowych, wód otwartych i płynących oraz wody gospodarki rybackiej.</p> <p>Zbiorniki wodne pełnią ważną, pozytywną rolę w funkcjonowaniu ekosystemów, zwiększają naturalną retencję środowiska i bioróżnorodność na omawianym terenie. Ważna jest ochrona wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniami, głównie ściekami sanitarnymi i środkami chemicznymi stosowanymi w rolnictwie.</p> <p>Prognozuje się dalsze niewielkie pozytywne oddziaływania zbiorników wodnych na biosferę.</p>
NU,NO ,WZ,IS	0	0	+	+	-/+	0	+	-	-	<p>Tereny urządzeń infrastruktury technicznej (zaopatrzenia w wodę, energię, gaz, obiektów i urządzeń odprowadzania i oczyszczania ścieków, obiektów i urządzeń gromadzenia odpadów stałych, stacje uzdatniania wody) i inwestycji specjalnych (poligon wojskowy "Jagodne").</p> <p>Są to obiekty i tereny o ważnych funkcjach dla zapewnienia odpowiednich warunków życia mieszkańców. Na tereny oczyszczalni ścieków możliwe jest negatywne oddziaływanie na środowisko w postaci emisji substancji złownonych i aerozoli, hałasu, zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych oraz powstawania osadów ściekowych, które wymagają odpowiedniej utylizacji. Większość omawianych oddziaływań jest możliwa jedynie w warunkach awaryjnych. Istnienie oczyszczalni ścieków w ogólnym bilansie jest bardzo korzystne dla poprawy czystości środowiska i redukcji zanieczyszczeń. Lokalizacja oczyszczalni ścieków nie powinna powodować istotnych, negatywnych oddziaływań na warunki życia mieszkańców.</p> <p>Nie przewiduje się powstawania nowych oddziaływań na środowisko przy zapewnieniu prawidłowego funkcjonowania wymienionych inwestycji</p>
GP, KZ,KL, KD	-	0	0	0	-	0	/+	-	-	<p>Tereny obsługi komunikacji samochodowej i kolejowej, tereny projektowanych i istniejących dróg publicznych klasy głównej, zbiorczej, lokalnej oraz innych dróg, na których wystąpią oddziaływania związane z ruchem pojazdów samochodowych.</p> <p>Nastąpi pogorszenie stanu aero- sanitarnego w związku z ruchem pojazdów samochodowych. Poziom emisji zanieczyszczeń (SO₂; NO₂; pyłów) może się lokalnie zwiększyć. Ponadto nastąpi zniszczenie biologicznie czynnej warstwy gleby i zwiększenie negatywnych presji na świat zwierzęcy.</p> <p>Będą to oddziaływania stałe o zauważalnej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym, a pod względem trwałości nieodwracalne.</p>

(+) - realizacja celu spowoduje pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia
(-) - realizacja celu spowoduje negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia
(0) - realizacja celu nie wpływa w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie
(+/-) - realizacja celu może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia

14 WYKORZYSTANE MATERIAŁY.

14.1 Opracowania planistyczne

- ◆ Projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stanin, URBIT – DORADZTWO I PROJEKTOWANIE, marzec 2012-listopad 2013;
- ◆ Opracowań ekofizjograficzne gminy Stanin URBIT – DORADZTWO I PROJEKTOWANIE, 2011;
- ◆ Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, (Dz.U. Nr 118 poz. 1233);
- ◆ Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego, Sejmik Województwa Lubelskiego, Lublin, 2001 r.;
- ◆ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego, Uchwała Sejmiku Województwa Lubelskiego Nr 65/2004 z dnia 7 czerwca 2004 r.;
- ◆ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stanin, przyjęte Uchwałą Nr XVI/159/2001 Rady Gminy Stanin z dnia 28 czerwca 2001 r.;
- ◆ Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Stanin do 2020 r., Rada Gminy Stanin; Stanin, czerwiec 2006 r.;
- ◆ Strategia Rozwoju Powiatu Łukowskiego do 2025 r., Rada i Zarząd Powiatu Łukowskiego, maj 2005 r.;
- ◆ Program ochrony środowiska Powiatu Łukowskiego na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2017, Starostwo Łukowskie w Łukowie, 2010 r.;
- ◆ Plan gospodarki odpadami, Starostwo Powiatowe w Łukowie, wrzesień 2004 r.;
- ◆ Aktualne mapy topograficzne w skali 1:10 000, 1:50 000, Główny Geodeta Kraju, Warszawa 2002 r.;
- ◆ Starostwo Powiatowe w Łukowie, Wydział Ochrony Środowiska; Chronione obiekty przyrodnicze Gminy Stanin;
- ◆ Raport o stanie środowiska z lat 2001-2010 – WIOŚ, Lublin;
- ◆ Raport z przedrealizacyjnego monitoringu chiropterologicznego terenów przeznaczonych pod bu PAMM, Autor opracowania: dr hab. Marek Kucharczyk; Lublin, sierpień 2013
- ◆ Raport z przedrealizacyjnego monitoringu ornitologicznego terenów przeznaczonych pod bu PAMM, Autor opracowania: dr hab. Marek Kucharczyk; Lublin, sierpień 2013
- ◆ wizje terenowe – maj, czerwiec 2011 r.;
- ◆ www.powiat.lukow.pl
- ◆ Prognoza oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Łuków wraz z projektem aneksu do tego planu na okres 2011-2014; BULiGL oddz. w Warszawie, 2008 r.;
- ◆ Strategia zarządzania obszarem Natura 2000 „Jata”. Praca dyplomowa wykonana w ramach Studium Podyplomowego „Ochrona Przyrody – podstawy naukowe, uwarunkowania prawne i praktyczne zastosowane w działalności zawodowej”; praca wykonana pod kierunkiem prof. dr hab. Jerzego Szwaagrzyka – p. Maciek Szczygielski;
- ◆ Ostoje ptaków w Polsce. Wyniki inwentaryzacji cz. I; BULiGL pod redakcją S. Chmielewskiego i R. Stelmacha; Bogucki Wyd. Naukowe Poznań 2009 r.;

- ◆ Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń mpzp wsi: Stanin, Wesołówka, Tuchowicz i Jeleniec w gm. Stanin; Zakład Planowania Przestrzennego i Badań Ekofizjograficznych EKOS; Siedlce 2009 r.;
- ◆ Wytyczne w zakresie prognozowania oddziaływań, farm wiatrowych na środowisko, M. Stryjecki i k. Mielniczuk, Warszawa, GDOŚ, 2011 r.
- ◆ Wpływ farm wiatrowych na ptaki. Rodzaje oddziaływań, ich znaczenie dla populacji ptasich i praktyka badań w Polsce. Notatki ornitologiczne, tom 50, nr 3 2009r.
- ◆ Przestrzenne aspekty lokalizacji energetyki wiatrowej w województwie lubelskim, Biuro Planowania Przestrzennego w Lublinie, Lublin 2011.
- ◆ Przyroda województwa siedleckiego. Zakład Badań Ekologicznych „EKOS”, Siedlce 1995 r.;
- ◆ Obwieszczenie nr 4/2010 Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie z dn. 25.10.2010 r. w sprawie wykazu zabytków archeologicznych woj. Lubelskiego (Dz.Urz. L 2010; Nr132; 2237)
- ◆ Obwieszczenie nr 3/2010 Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie z dn. 25.06.2010 r. w sprawie wykazu zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych "A" województwa lubelskiego (Dz.Urz. L. 2010; Nr 84; 1552)
- ◆ Regionalizacja Geobotaniczna Polski, Jan Marek Matuszkiewicz IGiPZ PAN Warszawa 2008 r.;
- ◆ Fitosocjologia stosowana, Cz. Wysocki, P. Sikorski, Wydawnictwo SGGW, Warszawa 2002 r.;
- ◆ www.Stanin.pl;
- ◆ WWW.wioś.Lublin.pl;
- ◆ Uproszczone plany urządzenia lasów położonych na terenie wsi leżących w obrębie Gm. Stanin dla lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa, na okres od 01.01.2003 r. do 31.12.2012 r.;

14.2 Akty prawne

- ◆ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 21.07.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków NATURA 2000 (Dz.U. Nr 229 poz. 2313), zmiany Dz.U. z2007 r. Nr 179 poz. 1275;
- ◆ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. Nr 120 poz. 826);
- ◆ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 z 7.11.2008 r. poz. 1227)

ZAŁĄCZNIKI

- ◆ Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko „Studium...” Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie (pismo nr WOOS.411.47.2011.KKO z dnia 24 czerwca 2011r.),
- ◆ Opinia sanitarna nr ZNS.711-91-1/09.PN dotycząca ustalenia zakresu i stopnia szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko „Studium...” Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łukowie (pismo nr ONS.NZ-700.45.2011 z dnia 22 czerwca 2011 r.)
- ◆ Stan jakości powietrza w gminie określony przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Lublinie w 2011 r.